

Programmabegroting

Gemeente Almelo

2025

INT-93209

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding.....	3
2. Leeswijzer.....	4
3. Financiële keuzes.....	5
3.1 Samenvatting.....	5
3.2 Financieel Meerjarenperspectief	5
3.3 Robuuste financiële positie	6
3.4 Mutaties Financieel Meerjarenperspectief	15
3.5 Overzicht lasten en baten per hoofdtaakveld	19
4. Beleidsbegroting	21
4.1 Programmaplan	21
4.2 Basisbegroting	60
5. Paragrafen.....	119
5.1 Lokale heffingen	119
5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	125
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	132
5.4 Financiering	142
5.5 Bedrijfsvoering	146
5.6 Verbonden partijen	156
5.7 Grondbeleid.....	158
5.8 Dienstverlening	162
5.9 Wet open overheid.....	164
5.10 Majeure projecten.....	183
6. Financiële begroting	185
6.1 Incidentele baten en lasten.....	185
6.2 Uiteenzetting financiële positie.....	187
7. Bijlagen.....	200
7.1 Verbonden partijen	200
7.2 Delegatieregister	213
7.3 Stand van zaken moties.....	216
7.4 Overzicht van baten en lasten	219
7.5 Openbaarheidsparagraaf, informatiewetten	226

1. Inleiding

De Programmabegroting 2025 die voor u ligt, is de derde begroting in deze raadsperiode. In de programmabegroting maken we concreet wat we in 2025 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dat mag kosten. De Programmabegroting 2025 is gebaseerd op de Perspectiefnota 2025-2028. Dit bouwt voort op de lijn die bij de Perspectiefnota 2024-2027 is uitgezet. De focus ligt hierin enerzijds op het samen doorbouwen aan een aantrekkelijke, toekomstbestendige stad waar onze inwoners prettig wonen en verblijven, waar onze ondernemers voldoende mogelijkheden krijgen en waar bezoekers graag naar toe komen. We investeren in een stad met goede woonmilieus, voorzieningen en ontwikkelkansen voor iedereen. Dit doen we onder andere met de programma's en het plan Leefbare Wijken en Dorpen. De focus ligt anderzijds op de uitwerking van besparingsmaatregelen binnen een achttal zoekrichtingen die uw raad bij de Perspectiefnota 2024-2027 heeft vastgesteld.

Het financieel meerjarenperspectief

Bij de totstandkoming van de Programmabegroting 2024 bleek een maatregelenpakket van 12,5 miljoen euro, onvoldoende. In de aanbiedingsbrief bij de Programmabegroting 2024 is daarom een eerste uitwerking van de zoekrichtingen gepresenteerd, waarin is gekeken naar een besparingspotentieel met een omvang van 30 miljoen euro. In de raadsbrief ([RAAD-7885](#)) is aangegeven dat we ons met maatregelen vooral richten op het verhogen van inkomsten en op besparingen in het sociaal domein.

Naar aanleiding hiervan zijn de inkomstenverhogende maatregelen verder uitgewerkt en zijn verschillende onderzoeken gedaan. Zo is er een brede evaluatie in het kader van de zoekrichting sociaal domein uitgevoerd ([INT-91840](#)) en is een benchmark uitgevoerd voor de overige zoekrichtingen (onderhoud en beheer openbare ruimte, versoberen cultureel en recreatief aanbod, inclusief sport, versoberen (publieke) dienstverlening, bijdrage aan verbonden partijen en onderwijshuisvesting) vergeleken met referentiegemeenten. Daarnaast zijn de gemeentelijke lasten gespiegeld aan het gemeentefonds.

Bij actualisatie van het meerjarenperspectief in de Perspectiefnota 2025-2028 bleek het tekort al vanaf 2025 te ontstaan en het tekort in 2026 verder op te lopen. Om de jaarschijf 2025 financieel sluitend te krijgen zijn er in de Perspectiefnota 2025-2028 verschillende maatregelen gepresenteerd. De jaarschijven 2026 tot en met 2028 zijn nog niet financieel sluitend, conform het VNG advies.

Bij de behandeling van de perspectiefnota in de raad is door het college toegezegd om bij de Programmabegroting 2025 een raadsbrief te voegen, met daarin duiding hoe het overige financiële tekort wordt dicht gelegd. Deze brief zal separaat worden nagezonden.

2. Leeswijzer

Financiële keuzes

In hoofdstuk 3 vindt u de financiële keuzes voor de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028. Deze keuzes presenteren wij als mutaties op het financieel meerjarenperspectief. Ook geven wij in dit hoofdstuk inzicht in de incidentele en structurele begrotingssaldi.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting (hoofdstuk 4) bestaat uit een uitwerking van de programma's en de basisbegroting. De programma's vormen de speerpunten in deze raadsperiode. In de basisbegroting wordt vanaf deze begroting meer aandacht besteed aan reguliere taken. Daartoe wordt per taakveld toegelicht wat we in 2025 gaan doen. Verder is de basisbegroting stabiel en verandert het alleen als het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) dat voorschrijft.

Paragrafen

Hoofdstuk 5 bevat de verplichte paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid en de additionele paragrafen dienstverlening, Wet open overheid en de majeure projecten.

Financiële begroting

In de financiële begroting (hoofdstuk 6) geven we de uiteenzetting van de financiële positie weer. Met het meerjarig investeringsplan (MIP) wordt inzicht gegeven in de investeringsprojecten die gepland staan voor het begrotingsjaar 2025 en de drie jaren daarna. In het overzicht met incidentele baten en lasten geven we een toelichting op de incidentele posten.

Bijlagen

In de bijlagen presenteren we de wijzigingen in het delegatieregister en bespreken we de stand van zaken van de aangenomen moties. Ook is het overzicht van baten en lasten per taakveld als bijlage opgenomen. Tot slot is detailinformatie over de Openbaarheidsparagraaf opgenomen in de bijlage bij deze begroting.

3. Financiële keuzes

3.1 Samenvatting

- Het financiële beeld is sneller en meer verslechterd ten opzichte van de begroting 2024.
- De jaarschijf 2025 is structureel financieel sluitend.
- Voor de jaarschijven vanaf 2026 zijn, conform het VNG advies, de grote financiële tekorten zichtbaar gemaakt.
- De tekorten worden vooral veroorzaakt door een lagere uitkering uit het gemeentefonds.

3.2 Financieel Meerjarenperspectief

In onderstaande tabel is het Financieel Meerjarenperspectief (FMP) voor de periode 2025-2028 gepresenteerd.

De begroting 2025 is reëel en structureel sluitend. Dit betekent dat de structurele lasten worden afgedekt met structurele baten. Daarmee wordt voldaan aan het belangrijkste criterium voor repressief (regulier) provinciaal toezicht. De meerjarenraming vanaf 2026 laat een fors negatief begrotingssaldo zien. In 2026 is het nadelig structureel begrotingssaldo 12,7 miljoen euro dat verder oploopt naar circa 17 miljoen euro vanaf 2027. Dit wordt vooral veroorzaakt door de lagere uitkering vanuit het gemeentefonds.

Financieel meerjarenperspectief	Begroting 2025	N/V	Raming 2026	N/V	Raming 2027	N/V	Raming 2028	N/V
Totaal lasten	383,53	N	378,45	N	381,55	N	387,09	N
Totaal baten	-377,34	V	-365,21	V	-368,90	V	-374,74	V
Saldo van baten en lasten	6,18	N	13,24	N	12,65	N	12,35	N
Stortingen reserves	11,57	N	9,19	N	6,99	N	6,99	N
Onttrekkingen reserves	-11,22	V	-6,82	V	-2,42	V	-2,42	V
Saldo reserve mutaties	0,34	N	2,36	N	4,56	N	4,56	N
Begrotingssaldo	6,52	N	15,60	N	17,21	N	16,92	N
Waarvan: incidentele baten en lasten	6,52	N	2,90	N	0,00		0,00	
Structureel begrotingssaldo	0,00	N	12,70	N	17,21	N	16,92	N

Bedragen x 1 miljoen euro

3.3 Robuuste financiële positie

Inleiding

Bij de Perspectiefnota 2024-2027 zijn de volgende zoekrichtingen vastgesteld waarbinnen besparingsmogelijkheden worden uitgewerkt. Het gaat hierbij om de volgende zoekrichtingen:

- Sociaal domein
- Welzijn en preventie
- Inkomstenverhogende maatregelen

Overige zoekrichtingen

- Onderhoud en beheer openbare ruimte
- Versoberen cultureel en recreatief aanbod, inclusief sport
- Versoberen (publieke) dienstverlening
- Bijdrage aan verbonden partijen
- Onderwijshuisvesting

Bij de Perspectiefnota 2025-2028 zijn voor de eerste drie zoekrichtingen besparingsmaatregelen uitgewerkt en verwerkt in het financieel meerjarenperspectief 2025-2028. De maatregelen voor het sociaal domein waren in de Perspectiefnota 2025-2028 op hoofdlijnen beschreven. Deze maatregelen wordt in dit hoofdstuk verder uitgewerkt op beoogd resultaat en maatschappelijk effect.

Voor de overige zoekrichtingen is bij de Perspectiefnota 2025-2028 besloten om drie onderdelen nader uit te werken: Onderhoud en beheer wegen, openbaar groen en de bijdrage verbonden partijen. De raad wordt voorgesteld om deze drie onderdelen in de bredere context van de openbare ruimte te plaatsen. Dit zal nader worden uitgewerkt richting de Perspectiefnota 2026-2029, als onderdeel van de aanvullende besparingsopgave van 15 miljoen euro.

Bij de Perspectiefnota 2025-2028 is een structureel aanvullend besparingsbedrag opgenomen van 1,93 miljoen euro zodat de jaarschijf 2025 structureel sluitend is. Hiervan is 0,6 miljoen euro ingevuld door structurele autonome en bestaande beleidsontwikkelingen welke in het geactualiseerde FMP 2025-2028 zijn verwerkt. De invulling van het resterende besparingsbedrag van 1,33 miljoen euro wordt in dit hoofdstuk verder uitgewerkt.

Monitoring op de effecten bij het doorvoeren van de besparingsmaatregelen is essentieel voor een goede sturing. Dit vergt een goede inrichting van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering wordt toegelicht in paragraaf 5.5 bedrijfsvoering. Daarnaast zal vanaf de begroting 2026 een aparte paragraaf worden opgenomen met de status en voortgang van alle besparingsmaatregelen.

Sociaal Domein

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2025-2028 is besloten om bij de uitwerking van het besparingspotentieel in het sociaal domein vast te houden aan de inhoudelijke lijn van het Strategisch beleidsplan en het Actieplan sociaal domein. Er is daarmee, naast het besparingspotentieel dat kan worden gerealiseerd door het verbeteren van efficiëntie en effectiviteit van onze maatwerkvoorzieningen en uitvoeringsorganisatie, gekozen voor scenario 3: een fundamentele herziening van de inrichting van het sociaal domein in Almelo. Met een keuze voor dit scenario blijven de fundamentele van de ambitie in het sociaal domein overeind. Dat wil zeggen een duurzaam, kwalitatief hoogwaardig stelsel van voorzieningen, hetzij in andere vormen dan nu gebruikelijk met een focus op kwetsbare doelgroepen. Hierbij wordt ingezet op normaliseren, de primaire verantwoordelijkheid van ouders voor hun kinderen en het verminderen van het beroep op de overheid. Op deze manier wil Almelo een stabiele en betrouwbare gemeente en partner zijn, die verantwoord omgaat met de middelen die ze tot haar beschikking heeft.

Zoals geschetst in de perspectiefnota, heeft de opdracht ten aanzien van besparingsmogelijkheden in het sociaal domein zich nadrukkelijk gericht op mogelijkheden die vanaf 2026 kunnen worden verzilverd. Uiteraard is gekeken naar mogelijkheden om maatregelen toch al (deels) in 2025 te verzilveren, gezien de constatering dat er al in 2025 een tekort ontstaat. Dit tekort is (grooten)deels terug te voeren op ontwikkelingen in het sociaal domein, waarbij de indexatie van de tarieven voor de voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning wederom hoger is dan de indexatie van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Naast het achterblijven van deze indexatie worden we geconfronteerd met de financiële impact van de regionale inkoop 2025 voor de voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en een, bij ongewijzigd beleid, verwachte volumestijging van 1% van de voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Wanneer we op hoofdlijnen kijken naar de variabelen om te sturen op de uitgaven in het sociaal domein, zijn met name tarieven, aantallen cliënten en intensiteit (zwaarte voorziening, frequentie en duur) van belang. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de mogelijkheden om (bij de inkoop) op tarieven van aanbieders te sturen voor gemeenten beperkt zijn. Dit komt door het Besluit reële prijs dat door het Rijk is vastgesteld. De mogelijkheden om te kunnen sturen op de uitgaven in het sociaal domein zijn dan ook:

- 1 beperken van het aantal inwoners dat een beroep doet op geïndiceerde voorzieningen en uitkeringen;
- 2 beperken van de intensiteit van de verstrekte voorzieningen (zowel de zwaarte van de voorziening als het aantal uren of dagdelen per voorziening en de duur van het gebruik van de voorziening).

Ad 1 Het beperken van het aantal inwoners dat een beroep doet op geïndiceerde voorzieningen en uitkeringen is mogelijk door onder andere:

- het uitbouwen van algemene voorzieningen om een noodzakelijk basisniveau van ondersteuning te realiseren;
- de reikwijdte van het aanbod aan geïndiceerde voorzieningen te beperken (denk aan implementeren Hervormingsagenda waarbij de reikwijdte van de Jeugdwet zal worden beperkt en het verstrekken van maximaal één vervoersvoorziening -of collectief vervoer of een vervoermiddel- per inwoner);
- het meer als algemeen gebruikelijk aanmerken van voorzieningen;
- het gebruik van voorliggende voorzieningen optimaal benutten.

Ad 2 Het beperken van de intensiteit van de verstrekte voorzieningen kan onder andere gerealiseerd worden door:

- het opstellen van en werken conform normenkaders en deze verwerken in lokale regelgeving (verordeningen en beleidsregels);
- het strakker sturen op tijdig afschalen van ondersteuning, omdat de inzet van voorzieningen in principe tijdelijk van aard is (bij aanbieders door strakke regie op de contracten en bij inwoners door systeem van herbeoordelingen beter in te richten);
- medewerkers meer inzicht te bieden in gemiddelde indicatiestelling bij soortgelijke problematiek alsmede verhogen kostenbewustzijn.

Daarmee gaan deze sturingsmogelijkheden automatisch ook over de belangrijkste lijnen uit het strategisch beleid en actieplan beleid sociaal domein: (de opbrengsten van) preventie en algemene en voorliggende voorzieningen (om aantallen en intensiteit te beperken) en de effectiviteit (helpt de inzet om het gewenste doel te bereiken?) en de efficiëntie (doen we het op de meest optimale manier met het beste gebruik van middelen?) van maatwerkvoorzieningen en onze uitvoeringsorganisatie.

Langs bovenstaande lijnen zijn afgelopen periode de besparingsmogelijkheden uitgewerkt. Zoals gesteld in de perspectiefnota, geldt dat voor het realiseren van deze maatregelen de basis op orde moet zijn: de uitvoeringsorganisatie, de bedrijfsvoering en de bedrijfsprocessen. Hiervoor gebruiken wij de aanbevelingen uit het HHM rapport "Evaluatie sociaal domein". Het besparingspotentieel zal in 2025 vanwege het op orde brengen van de basis nog beperkt zijn. Hieronder worden, zoals toegezegd bij de behandeling van de perspectiefnota, allereerst de

maatregelen beschreven die al vanaf 2025 financieel effect hebben. In een tweede tabel worden de maatregelen beschreven die vanaf 2026 leiden tot een besparing.

Tabel maatregelen met financieel effect in 2025 en verder

Maatregel		Financieel effect			
		2025	2026	2027	2028
OZL (individuele begeleiding) aanbieden in een algemene voorziening binnen centrale punten in de wijk, individueel en collectief		0,1	2,0	2,0	2,0
1	Beoogd resultaat	Beperken beroep op maatwerkvoorziening met 60 tot 80%.			
	Maatschappelijk effect	Inwoners die nu gewend zijn dat een begeleider thuis komt op vooraf afgesproken tijden, gaan begeleiding ontvangen op een centraal punt in de wijk. Een punt van aandacht is het niet vragen van ondersteuning waar hulp wellicht wel nodig is.			
Inzetten steunouders		0,1	0,2	0,2	0,2
2	Beoogd resultaat	Beperken beroep op geïndiceerde jeugdhulp, met name OZL (individuele begeleiding) en ontlasten van gezinnen om zwaardere vormen van hulp en ondersteuning te vermijden.			
	Maatschappelijk effect	Versterken zelfoplossend vermogen door laagdrempelige ondersteuning door andere ouders (waardoor een bijdrage wordt geleverd aan normaliseren). Geen negatieve effecten verwacht, omdat hiermee een extra laagdrempelig ondersteuningsaanbod wordt gecreëerd.			
Toegang kaders meegeven voor (maximum) inzet maatwerkvoorziening		0,4	0,8	1,6	1,6
3	Beoogd resultaat	Meer specifiek gaat het om het invoeren van normenkaders voor de maatwerkvoorziening OZL (individuele begeleiding) in het kader van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning voor zo ver deze ondersteuning niet geleverd kan worden binnen de algemene voorziening. We beperken de duur van de inzet, het aantal uren per periode en normeren de activiteiten waarvoor ondersteuning wordt ingezet. Stapsgewijs leidt dit tot een beperking van de inzet met 10 tot 20%.			
	Maatschappelijk effect	Hiermee wordt de beoordeling door medewerkers van de inzet van voorzieningen geüniformeerd. We constateren dat er op dit moment sprake is van verschillen in de gemiddelde intensiteit van de indicaties tussen de wijkteams. Minder inzet van voorzieningen kan bij inwoners leiden tot onvrede over de geboden ondersteuning. Risico is een toename aan bezwaarschriften door strakker te indiceren.			
Afschalen in zorgzwaarte		0,4	0,8	1,5	1,5
4	Beoogd resultaat	Beperken intensiteit inzet van voorzieningen door strakker te sturen op eerder afschalen van ondersteuning waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen ondersteuning gericht op ontwikkeling (naar meer zelfredzaamheid) en ondersteuning gericht op stabiliseren van de situatie. Specifiek ten aanzien van behandeling (Jeugdwet) wordt vaker gekozen voor inzet basis ggz in plaats van specialistische ggz. Hiervoor is afstemming vereist met externe verwijzers, met name huisartsen.			
	Maatschappelijk effect	Mogelijk roept deze maatregel weerstand op bij inwoners die gedurende een langere periode meer uren en dagdelen ondersteuning hebben gekregen en bij een herbeoordeling minder geïndiceerd krijgen. Weerstand kan worden beperkt door vanaf de eerste contacten met de inwoner de verwachtingen ten aanzien van de inzet van voorzieningen te relativeren waarbij wij als uitgangspunt hanteren “we komen totdat we kunnen gaan”. De inzet van voorzieningen en met nadruk de inzet van zwaardere vormen van ondersteuning is in principe eindig. De tijdelijkheid van de ondersteuning is de basis van de zorg en ondersteuning waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn.			

Maatregel		Financieel effect			
		2025	2026	2027	2028
	Anders is er sprake van zorg en ondersteuning in het kader van de Wet langdurige zorg. Ook hier geldt een risico van toename van het aantal bezwaarschriften.				
	Structureel bedrag voor onderzoek alternatieven vervoer (als maatwerkvoorziening) vrij laten vallen	0,1	0,1	0,1	0,1
5	Beoogd resultaat	Realiseren van een besparing door niet aangewende middelen te laten vrijvallen. De middelen waren specifiek bedoeld voor onderzoek naar alternatieven voor maatwerkvervoer. Deze alternatieven zijn echter al gerealiseerd (onder andere vervoer door vrijwilligers via Steunpunt Mantelzorg Almelo en verbeteren toegankelijkheid openbaar vervoer).			
	Maatschappelijk effect	Geen; middelen worden nu ook niet ingezet.			
	Structureel bedrag peuteropvang vrij laten vallen	0,2	0,2	0,2	0,2
6	Beoogd resultaat	Realiseren van een besparing door niet aangewende middelen te laten vrijvallen.			
	Maatschappelijk effect	Geen; de hier bedoelde peuteropvang wordt gefinancierd uit de middelen voor onderwijsachterstandenbeleid.			

Bedragen x 1 miljoen euro

Met de zes genoemde maatregelen kan in 2025 een besparing worden gerealiseerd van 1,3 miljoen euro. Dit loopt op tot 5,6 miljoen euro in 2028. Ervaringen uit het verleden hebben ons geleerd dat daar waar het uitwerken en voorbereiden van (besparings)maatregelen over het algemeen goed lukt, het realiseren van deze besparingen in de praktijk vervolgens vaak weerbarstiger is. Dat risico is ook bij bovengenoemde maatregelen aanwezig. Om dit risico te beheersen wordt gewerkt met een gestructureerde aanpak (om de PDCA cyclus goed te doorlopen), waarbij de indicatoren om het effect van de maatregel te meten vooraf worden gedefinieerd en zowel de beginsituatie als de gewenste eindsituatie in beeld worden gebracht en worden de maatregelen gemonitord op het beoogde resultaat. Door de monitoring kan flexibel ingespeeld worden op veranderende omstandigheden.

Naast deze maatregelen, die hun (eerste) financieel effect sorteren in 2025, zijn hieronder besparingsmogelijkheden opgenomen die vanaf 2026 of later financieel effect hebben.

Tabel maatregelen met financieel effect in 2026 en verder

Maatregel		Financieel effect			
		2025	2026	2027	2028
	Inzetten poortwachtersfunctie dyslexiezorg; maximaal 2 keer inzetten dyslexiezorg		0,1	0,1	0,1
7	Beoogd resultaat	Beperken beroep op dyslexiezorg met 5% (valt onder voorziening behandeling)			
	Maatschappelijk effect	Voor een beperkt aantal jeugdigen zal indicatie niet worden verlengd of zal geen indicatie meer worden afgegeven. Mogelijk leidt dit op de lange termijn tot meer inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven (en daarmee kansenongelijkheid). Vraag is of de inzet van dyslexiezorg na twee keer verlengen nog wel effectief is.			
	Onderwijs versterken met begeleiding hoogbegaafdheid en huiswerkbegeleiding		0,1	0,1	0,1
8	Beoogd resultaat	Beperken beroep op OZL 1 (individuele begeleiding Jeugdwet) met 10%.			
	Maatschappelijk effect	Geen negatieve effecten verwacht: begeleiding hoogbegaafdheid en huiswerkbegeleiding vinden plaats binnen de scholen met middelen onderwijsachterstandenbeleid.			

Maatregel		Financieel effect			
		2025	2026	2027	2028
9	Beperken maatwerkcontracten		0,1	0,2	0,2
	Beoogd resultaat	Beperken van “dure” contracten die in een hiaat in het zorglandschap (huidig gecontracteerd aanbod van voorzieningen) voorzien omdat gecontracteerde aanbieders de gevraagde zorg niet kunnen of willen leveren. Het aantal maatwerkcontracten daalt met 10 tot 15.			
	Maatschappelijk effect	Het beperken van maatwerkcontracten kan betekenen dat een inwoner zorg en ondersteuning door een andere, via de nieuwe inkoop gecontracteerde, aanbieder gaat krijgen. Bij de inkoop per 1 januari 2025 zijn de productdefinities op enkele punten gewijzigd waardoor een deel van de voorzieningen die nu via een maatwerkcontract wordt geleverd door gecontracteerde aanbieders geleverd kan en zal worden.			
10	Thuisbegeleiding zelf uitvoeren, meer specifiek worden de lichtste vormen van ondersteuning opgepakt vanuit de wijkteams en wordt de begeleiding van gezinnen door gezinscoaches uitgebreid		0	0,3	0,6
	Beoogd resultaat	Verder beperken beroep op OZL 1 (individuele begeleiding Wmo) en beperken OZL 1 en 2 (individuele begeleiding Jw) met 10%.			
	Maatschappelijk effect	Minder ondersteuning wordt geleverd door gecontracteerde aanbieders omdat het aantal indicaties wordt beperkt. Inwoners zullen vaker kortdurend ondersteund worden vanuit de wijkteams in plaats van zorgaanbieders. Dit is overigens een beweging die naadloos aansluit bij de Hervormingsagenda jeugd.			
11	Geen indicatie Wmo of Jw indien recht op Wlz of andere voorliggende voorziening en eerder verwijzen naar Wlz of andere voorliggende voorziening		n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
	Beoogd resultaat	Beperken beroep op voorzieningen Wmo en Jw.			
	Maatschappelijk effect	Geen: voor voorzieningen kan immers een beroep worden gedaan op de Wlz of andere voorliggende voorziening.			
12	Kansen in werk, meer specifiek het eerder toeleiden van statushouders naar werk en vaker inzetten op trajecten naar werk in plaats van zorgtrajecten		0,3	0,3	0,3
	Beoogd resultaat	Beperken beroep op de Participatiewet en verlagen uitkeringslast per inwoner met een uitkering op grond van de Participatiewet. Bij de besparing is rekening gehouden met ongeveer 20 inwoners die via deze maatregel eerder onafhankelijk van een uitkering worden.			
	Maatschappelijk effect	Mogelijk positief effect (vergroten welzijn) op inwoners die anders langer aangewezen zouden zijn op een uitkering op grond van de Participatiewet.			
13	Actief sturen op beëindigen jeugdhulp bij bereiken van leeftijd van 18 jaar waaronder het opstellen van een toekomstplan voor 16- en 17-jarigen		n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
	Beoogd resultaat	Beperken beroep op verlengde jeugdzorg (met uitzondering van pleegzorg en gezinshuizen).			
	Maatschappelijk effect	Mogelijk worden hierdoor hulpverleningstrajecten afgesloten die nog niet zijn afgerond, stromen meer jongeren bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar door naar de Wmo of raakt een jeugdige aangewezen op de hulp van een andere hulpverlener omdat de zorgverzekeraar geen contract heeft met de hulpverlener die in het kader van de Jw hulp en ondersteuning leverde.			
14	Meer grip op externe verwijzers		n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
	Beoogd resultaat	Beperken beroep op voorziening behandeling (Jw).			

Maatregel		Financieel effect			
		2025	2026	2027	2028
	Maatschappelijk effect	Meer grip kan betekenen dat jeugdigen via de huisarts eerder worden doorverwezen naar de poh-jeugd of wijkteams waardoor de aanmelding voor en de start van een behandeling wordt uitgesteld. Door meer te verwijzen naar wijkteams en poh-jeugd kan de druk op huisartsen verminderen.			
	Inzet specialistische ondersteuner jeugdgezondheidszorg in de toegang		0	0,5	1,0
15	Beoogd resultaat	Beperken beroep op voorziening behandeling (Jw).			
	Maatschappelijk effect	Jeugdigen kunnen met de inzet van een specialistisch ondersteuner eerder worden geholpen bij lichte(re) problematiek. Risico is dat door inzet van een specialistisch ondersteuner noodzakelijke specialistische hulp uitgesteld wordt. Adequaat inzetten van het instrument “verklarende analyse” in de uitvoering is hierbij cruciaal.			
	Deventer model: Streng aan de poort		p.m	p.m	p.m
16	Beoogd resultaat	Beperken inzet van voorzieningen Wmo en Jw			
	Maatschappelijk effect	Het beperken van de inzet van voorzieningen door het realiseren van algemene voorzieningen wordt met andere maatregelen ook al gerealiseerd. De meerwaarde van de aanpak in Deventer in relatie tot deze maatregelen zal opnieuw worden beoordeeld.			
	Alternatief voor collectieve zorgverzekering		0,2	0,2	0,2
17	Beoogd resultaat	Uitwerken alternatief voor collectieve zorgverzekering waaronder beperken doelgroep of versoberen door het verhogen van de eigen bijdrage of beperken verstrekkingenpakket.			
	Maatschappelijk effect	Afname gebruik van collectieve zorgverzekering kan leiden tot het mijden van zorg door inwoners als gevolg van een laag inkomen. Hogere kosten voor inwoners leidt mogelijk tot toename armoede- en schuldenproblematiek.			
	Hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen		0,5	0,5	0,5
18	Beoogd resultaat	Met een combinatie van maatregelen beperken beroep op vervoersvoorzieningen en hulpmiddelen door inzet scootmobielpool, meer hulpmiddelen algemeen gebruikelijk verklaren, maximaal één vervoersvoorziening per inwoner, onderzoek naar invoeren systeem van refertebedragen voor vervoer- en hulpmiddelen (waarbij wordt uitgegaan van het vergoeden van het bedrag van het goedkoopste basismodel van een middel) en inzet zorgtechnologie voor vervoer (met hulp gebruik maken van openbaar vervoer).			
	Maatschappelijk effect	Inwoners schaffen zelf hulpmiddelen aan die algemeen gebruikelijk zijn (denk aan bijvoorbeeld een douchestoel). Risico dat inwoners afzien van de aanschaf van een hulpmiddel met als gevolg een toename van valpartijen of door beperkingen te stellen aan het verkrijgen van vervoersvoorzieningen minder zelfredzaam worden of vereenzamen.			
	Indiceren door wijkverpleegkundigen		0,1	0,1	0,1
19	Beoogd resultaat	Wijkverpleegkundigen en casemanagers dementie mogen ook Wmo voorzieningen indiceren, conform regionaal project “Samen indiceren” van de Twentse Koers.			
	Maatschappelijk effect	Positief effect omdat de indicatie voor Wmo voorzieningen wordt gesteld door een professional die al bekend is met de situatie en de beperkingen van de inwoner. De maatregel ontlast daarbij onze medewerkers in de uitvoering.			

Bedragen x 1 miljoen euro

Toelichting tabel

p.m. maatregel leidt vermoedelijk niet tot een besparing omdat met andere maatregelen dit financiële effect wordt bereikt, maar nader onderzoek is nodig om dit met zekerheid te kunnen vaststellen

n.n.b. de maatregel leidt met een grote mate van waarschijnlijkheid tot een besparing maar het effect kan nog niet berekend worden aan de hand van afname volume of intensiteit (is nog niet bekend). Het betreft besparingen waarbij we afhankelijk zijn van externe partijen (met name huisartsen en jeugdhulpaanbieders). Voor deze maatregelen gaan we uit van een besparing van 100.000 tot 250.000 euro per maatregel. Dit betekent dus een aanvullend besparingspotentieel van 300.000 tot 750.000 euro vanaf 2026 bovenop de in de tabel genoemde bedragen.

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel met maatregelen die vanaf 2026 en verder effect sorteren, wordt met de beschreven maatregelen een besparing gerealiseerd van 1,4 miljoen euro in 2026, oplopend tot 3,1 miljoen euro in 2028.

Totaaloverzicht

Voor de volledigheid zijn in onderstaande tabel de bedragen opgeteld van de maatregelen die in de verschillende jaren hun eerste financieel effect sorteren. Logischerwijs sluiten de totalen aan bij de in de perspectiefnota en deze programmabegroting opgenomen besparingsmogelijkheden in het sociaal domein: een besparing van 1,3 miljoen euro in 2025 oplopend tot 8,7 miljoen euro in 2028.

Maatregelen	Bedrag besparing			
	2025	2026	2027	2028
Subtotaal maatregelen met effect vanaf 2025	1,3	4,1	5,6	5,6
Subtotaal maatregelen met effect vanaf 2026 e.v.		1,4	2,3	3,1
Totaal maatregelen	1,3	5,5	7,9	8,7

Bedragen x 1 miljoen euro

Verantwoording uitgangspunten financieel effect

Van een aantal beschreven maatregelen weten we dat deze een besparing gaat opleveren die relatief gering is. De besparing die met deze maatregelen wordt gerealiseerd, is geschat op 0,1 miljoen euro per maatregel. Voor een aantal maatregelen die ingrijpen op het gebruik van de maatwerkvoorzieningen OZL (individuele begeleiding Jeugdwet en Wmo) en behandeling (Jeugdwet) weten we dat de combinatie van de te nemen maatregelen een forse besparing gaat opleveren, maar dat het financieel effect van een individuele maatregel soms sterk afhankelijk is van het resultaat van een andere maatregel. Dit geldt bijvoorbeeld voor het realiseren van een algemene voorziening voor individuele begeleiding. Hoe meer gebruik wordt gemaakt van deze algemene voorziening, hoe minder er gebruik wordt gemaakt van de maatwerkvoorziening individuele begeleiding en daarmee de mogelijkheid om met andere maatregelen te besparen op de maatwerkvoorziening. Hoe maatregelen exact op elkaar ingrijpen, en wat voor financieel effect dit heeft is daarom vooraf lastig te beoordelen

Met de combinatie van maatregelen gaan wij er van uit dat vanaf 2028 in totaal een besparing wordt gerealiseerd van 6 miljoen euro (circa 30% van de uitgaven in 2024) op de uitgaven voor OZL (individuele begeleiding Jw en Wmo). Het bedrag dat bespaard kan worden is gebaseerd op onze ervaringen met het realiseren van de algemene voorzieningen wijkkamers, dagstructurering en de Wasdienst. Bij het omzetten van de maatwerkvoorzieningen naar deze algemene voorzieningen hebben we gezien dat het gebruik van de algemene voorziening lager (door het niet gebruiken van de voorziening of het minder gebruiken van de voorziening) is dan voorheen binnen de maatwerkvoorziening. Ook zijn de kosten van de algemene voorziening lager. Van de in totaal zo'n 1.900 volwassenen en jeugdigen die gebruik maken van individuele begeleiding schatten we in dat op de langere termijn zo'n 60% tot 80% gebruik kan maken van de algemene voorziening. Met name inwoners met complexe(re) problematiek en forse mobiliteitsbeperkingen zullen aangewezen blijven op een maatwerkvoorziening. Deze groep inwoners is vaker aangewezen op meer intensievere en

een zwaardere vorm van ondersteuning. De uitgaven voor begeleiding zijn dan ook vaak hoger. We schatten de uitgaven voor deze groep op circa 70% van de huidige uitgaven.

Met de combinatie van maatregelen 4, 7 en 15 verwachten wij een besparing te realiseren van 1,1 miljoen euro (ongeveer 15% van het totaal van de uitgaven) op de voorziening behandeling. Door meer gebruik te maken van de basis ggz (in plaats van specialistische ggz), lichtere problematiek sneller zelf op te pakken vanuit de toegang (poh-jeugd en specialistische ondersteuner jeugd) en de dyslexiezorg te beperken, gaan we er van uit dat we de uitgaven vanaf 2028 met 15% kunnen verminderen.

Monitoring en sturing (sturen op beoogd resultaat op basis van indicatoren)

In het kader van het verbeteren van de bedrijfsvoering en bedrijfsprocessen werken we aan het verbeteren van de kwaliteit van de sturingsinformatie. Deze informatie is nodig om de ontwikkelingen te volgen en verantwoording af te leggen. De effecten van de maatregelen gaan we nauwgezet volgen, zodat indien nodig tijdig kan worden (bij)gestuurd. De effecten van de maatregelen volgen we aan de hand van verschillende indicatoren. Deze indicatoren zijn per voorziening waarop de maatregel betrekking heeft, onder andere:

- Aantal gebruikers van de voorziening (zowel de maatwerkvoorziening als de algemene voorziening)
- Gemiddeld gebruik (in aantal uren/dagdelen per week) van een voorziening
- Gemiddelde duur van het gebruik van een voorziening
- Uitgaven per voorziening
- Aantal inwoners dat geen gebruik maakt van algemene voorziening

Aanvullende maatregelen

Organisatie

In de Perspectiefnota 2025-2028 is een besparing op de organisatie opgenomen van per saldo 1,5 miljoen euro. Deze opgave start met een bedrag in 2026 van 500.000 euro, in de jaren 2027 en 2028 komt daar telkens een zelfde bedrag bij. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt toegelicht hoe deze besparing gerealiseerd gaat worden.

Overig bij de begroting uit te werken besparingsmaatregelen

Bij de Perspectiefnota 2025-2028 is een bij de begroting 2025 nader uit te werken besparingsbedrag opgenomen van 1,93 miljoen euro. Hiervan is 0,6 miljoen euro ingevuld door structurele autonome en bestaande beleidsontwikkelingen welke in het geactualiseerde FMP 2025-2028 zijn verwerkt. Hierdoor resteert een besparingsbedrag van 1,33 miljoen euro. Welke als volgt wordt ingevuld:

Nr	Invulling aanvullende besparingsmaatregelen	Bedrag
1	Heroverweging Indexatie subsidiebudgetten	0,20
2	Overhevelen SPUK's naar gemeentefonds	n.b.
3	Temporiseren van geplande investeringen	0,45
4	Herijken van budgetten	0,68
Invulling taakstelling		1,33

Bedragen x 1 miljoen euro

1. Heroverweging indexatie subsidiebudgetten

Jaarlijks wordt bij de perspectiefnota of begroting beoordeeld of het financieel mogelijk is om de subsidieindex te baseren op combinatie van een prijs- en loonindex. Bij de Perspectiefnota 2025-2028 is besloten om de indexatie van subsidies richting de Begroting 2025 te herijken. Indien de gebruikelijke gecombineerde 1/3 prijs- en 2/3 loonindex wordt gehanteerd, is de subsidieindex voor 2025:

Subsidie index	2025
Prijsindex	2,20%
Loonindex	4,40%
Gecombineerd	3,70%

De totale kosten voor de subsidiebudgetten waarop deze index van 3,7% van toepassing zou zijn bedragen 0,5 miljoen euro. Ook de activiteiten welke gesubsidieerd worden, zijn aan kostenstijgingen onderhevig. Anderzijds wordt de gemeente geconfronteerd met een forse besparingsopgave. De raad wordt daarom voorgesteld om voor 2025 de subsidiebudgetten alleen te indexeren op basis van de prijsindex van 2,2%. Dit levert een besparing van 0,2 miljoen euro op.

2. Overhevelen SPUK's naar gemeentefonds

Het Rijk heeft na de Perspectiefnota 2025-2028 geen nadere informatie gegeven over welke SPUK's, voor welk bedrag en wanneer worden overgeheveld naar het gemeentefonds.

3. Temporiseren van geplande investeringen

Jaarlijks wordt bij de begroting beoordeeld welk investeringsvolume in latere jaren dan oorspronkelijk gepland, gereed komt. Dit betekent dat voor deze investeringen er in 2025 geen of lagere kapitaallasten zijn. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de bouw van het zwembad. In de mutatie van het FMP 2025-2028 is voor de jaarschijf 2025 een daling van de kapitaallast opgenomen van 2,04 miljoen euro. In het kader van aanvullende besparingen is er vervolgens nog eens kritisch gekeken naar de mogelijkheid om kredieten te “saneren” en om openstaande kredieten af te sluiten, waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de doelstellingen waarvoor de kredieten destijds zijn ingesteld. Deze actie levert een aanvullende vrijval van kapitaallast op in 2025 van 0,45 miljoen euro.

4. Herijken van budgetten

In het verleden is al veel gedaan om de werkbudgetten af te slanken. Daarnaast zijn de werkbudgetten in het kader van offensief begroten bij de Perspectiefnota 2024-2027 nogmaals kritisch beoordeeld. Daardoor hebben wij ons bij het herijken van de budgetten voor de begroting 2025 met name gericht op de stelposten voor reserveringen. Deze analyse heeft geresulteerd in een vrij te vallen bedrag van 0,68 miljoen euro. Hiervan heeft 0,45 miljoen euro betrekking op stelposten met een “financiële buffer” functie. Deze budgetten kunnen in het kader van offensief begroten vrijvallen. Het resterende bedrag van 0,23 miljoen euro heeft betrekking op diverse kleine budgetten die vanuit het gemeentefonds in het verleden zijn gereserveerd, maar waarvan een deel niet is ingezet. Dit wordt meestal veroorzaakt doordat voor deze activiteiten (of een deel daarvan) al in de reguliere begroting budgetten beschikbaar waren.

3.4 Mutaties Financieel Meerjarenperspectief

Het vertrekpunt voor het financieel meerjarenperspectief (FMP) is de Perspectiefnota 2025-2028. Onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties die na de Perspectiefnota 2025-2028 zijn verwerkt in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Financieel Meerjarenperspectief (FMP)	2025	2026	2027	2028
A. Perspectiefnota 2025-2028 (structureel)	0,00	15,98 N	16,80 N	15,37 N
Programmabegroting 2024 (incidenteel)	2,57 N	2,50 N	0,00	0,00
B. Perspectiefnota 2025-2028 (incl. incidenteel)	2,57 N	18,48 N	16,80 N	15,37 N
Autonome ontwikkelingen				
Voorjaarsrapportage 2024 structureel	6,20 N	6,20 N	6,20 N	6,20 N
Waarvan reeds opgenomen in PN2025-2028	-6,01 V	-6,01 V	-6,01 V	-6,01 V
Meircirculaire gemeentefonds (RAAD-8362)	2,94 N	-4,40 V	0,84 N	0,96 N
Circulaires voorgaande jaren, toevoegen jaarschijf			-1,90 V	-1,90 V
Loon- en prijsontwikkeling	-1,69 V	-0,62 V	-0,40 V	-0,80 V
Kapitaallasten	-2,04 V	0,24 N	0,62 N	1,59 N
Treasury	-0,42 V	-0,40 V	-0,38 V	-0,37 V
Sociaal domein	2,10 N	2,05 N	2,40 N	2,10 N
Grondexploitatie	0,30 N	0,00	0,00	0,00
Overig	0,25 N	0,66 N	0,00 N	0,73 N
C. Totaal autonome ontwikkelingen	1,62 N	-2,28 V	1,37 N	2,51 N
Bestaande ontwikkelingen				
Lokale omroep	0,14 N	0,14 N	0,00	0,00
Overige besluitvorming 2024 structureel	0,20 N	0,30 N	0,30 N	0,30 N
Aanvullende besparingsmaatregelen PN2025-2028	0,60 N	0,60 N	0,60 N	0,60 N
ICT	0,63 N	0,63 N	0,63 N	0,63 N
Verkeersveiligheidsmaatregelen		0,03 N	0,21 N	0,21 N
Pilot fietsparkeren	0,76 N	0,40 N	0,00	0,00
Dekking				
Verwachte vrijval BTW-compensatiefonds		-2,70 V	-2,70 V	-2,70 V
D. Totaal bestaande ontwikkelingen	2,33 N	-0,60 V	-0,96 V	-0,96 V
E. Geactualiseerd perspectief (A + B + C + D)	6,52 N	15,60 N	17,21 N	16,92 N
Waarvan: incidentele baten en lasten	6,52 N	2,90 N	0,00	0,00
Financieel Meerjarenperspectief structureel	0,00 V	12,70 N	17,21 N	16,92 N

Bedragen x 1 miljoen euro

Toelichting

Autonome ontwikkelingen

Voorjaarsrapportage 2024 structureel ([RAAD-8291](#))

De structurele effecten van de voorjaarsrapportage 2024 zijn in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 verwerkt. Dit betreft een structureel nadeel van 6,2 miljoen euro. Hiervan heeft 6,01 miljoen euro betrekking op indexatie 2024 en volumeontwikkeling vanuit 2023 voor Wmo en Jeugd. Deze posten waren structureel verwerkt in de Perspectiefnota 2025-2028 en daarom vindt een correctie van het effect van de voorjaarsrapportage 2024 plaats.

Meicirculaire 2024 gemeentefonds ([RAAD-8362](#))

Het begrotingssaldo verslechtert in 2025 met 2,9 miljoen euro. In 2026 is er een verbetering van 4,4 miljoen euro. Met name door lagere prijscompensatie is de groei van het gemeentefonds vanaf 2027 niet meer voldoende om de reservering voor loon- en prijscompensatie bij te houden. Hierdoor verslechtert het begrotingssaldo met 0,8 miljoen euro in 2027 en 1,0 miljoen euro in 2028.

Circulaires voorgaande jaren, toevoegen jaarschijf

De effecten van de september- en decembercirculaire 2023 zijn aan de jaarschijven 2027 en 2028 toegevoegd.

Loon- en prijsontwikkeling

Jaarlijks worden de prijsgevoelige budgetten geïndexeerd en worden de salarissen en sociale lasten opnieuw berekend op basis van de vastgestelde formatie en de verwachte loonontwikkeling. De uitgangspunten voor de te hanteren indexpercentages zijn vastgesteld bij de Perspectiefnota 2025-2028. De huidige CAO loopt tot en met maart 2025. De effecten van de nog af te sluiten CAO voor gemeenteambtenaren en de ontwikkeling van de pensioenpremies zijn op dit moment nog niet bekend. Hiervoor is een bedrag gereserveerd oplopend van 2,7 miljoen euro in 2025 naar 3,5 miljoen euro structureel vanaf 2026.

Het voordelige effect wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat een hoger bedrag voor loonontwikkeling was gereserveerd dan na actualisatie van de salarissen noodzakelijk bleek.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van bestaande investeringen en de stelposten voor kapitaallasten zijn meerjarig doorgerekend. Het voordeel in 2025 wordt met name veroorzaakt doordat een aantal investeringen later gereed zijn dan verwacht. Voor een belangrijk deel betreft dit de vertraging in de nieuwbouw van het zwembad en het later realiseren van een aantal investeringen binnen onderwijshuisvesting en tractie.

Treasury

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. De gemeentelijke liquiditeitspositie is in de afgelopen jaren verbeterd. Dit maakt dat diverse leningen die in de afgelopen tijd zijn afgelost, niet opnieuw gefinancierd hoefden te worden. Ook in 2025 verwachten wij nog geen nieuwe langlopende leningen aan te hoeven trekken. Vanaf 2026 wordt herfinanciering van bestaande leningen weer noodzakelijk en zal er aanvullende financiering aangetrokken moeten worden. Wij houden daarbij rekening met een jaarlijkse renteparameter van 4,0% over de jaren 2025 t/m 2028.

Sociaal domein

Het nadelig financieel effect in het sociaal domein wordt veroorzaakt door de verwachte volumestijging voor Wmo en Jeugd. Voor de meeste onderdelen binnen Jeugd en Wmo gaan we uit van een gemiddelde volumestijging van 1% in 2025.

Een groot deel van de jeugdzorg wordt opnieuw ingekocht ingaande per 1 januari 2025. Wij verwachten ten gevolge van deze nieuwe inkoop een extra last van structureel 4,7 miljoen euro. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door

tariefstijging in het kader van de wettelijke plicht om reële tarieven te hanteren voor zorgaanbieders. Met deze lastenstijging is al rekening gehouden in de Perspectiefnota 2025-2028.

Binnen de Wmo wordt de begeleiding en dagbesteding opnieuw ingekocht, ingaande per 1 januari 2025. De tarieven zijn hoger dan de tarieven van de producten die Almelo nu kent. De productdefinities wijken echter af van de huidige producten. Hierdoor verwachten wij dat er verschuivingen plaatsvinden tussen producten, en is een vergelijking met de huidige producten lastig te leggen. Het financiële effect van de nieuwe inkoop Wmo is daarom moeilijk in te schatten. Eventuele financiële bijstellingen zullen worden betrokken bij de tussentijdse rapportages.

Hervormingsagenda Jeugdzorg

De problemen binnen de Jeugdzorg worden door alle betrokken partijen herkend en landelijk is de Hervormingsagenda Jeugd vormgegeven. Binnen deze beweging wordt gekeken naar de inhoudelijke verbetering van de Jeugdzorg om jeugdigen sneller, beter en lichter te ondersteunen. Tegelijkertijd wordt ook gezocht naar mogelijkheden om de Jeugdzorg ook op de langere termijn betaalbaar te houden. Samen met alle andere gemeenten, het Rijk en het brede zorgveld zal de gemeente Almelo meedoen om de lokale (financiële) uitdagingen op te pakken.

Grondexploitaties

De grondexploitaties zijn geactualiseerd voor de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028. Dit resulteert in beperkte aanpassing van de jaarschijf 2025 van 0,3 miljoen euro nadelig.

Overig

Dit betreft diverse kleinere mutaties.

Bestaande ontwikkelingen

Lokale omroep ([RAAD-8134](#))

Tot de vorming van een streekomroep is er een bedrag van 135.000 euro extra per jaar benodigd tot uiterlijk 2026.

Overige besluitvorming 2024 structureel

Dit betreft diverse mutaties waarover de raad separaat besloten heeft.

Aanvullende besparingsmaatregelen PN2025-2028

Bij de Perspectiefnota 2025-2028 is een aanvullende besparingsopgave opgenomen om een structureel sluitende jaarschijf 2025 te realiseren. Hiervan is 0,6 miljoen euro structureel ingevuld door diverse autonome en bestaande ontwikkelingen.

ICT

Een aantal jaren geleden is er binnen ICT extra inzet gepleegd op informatiebeveiliging. We zien echter dat de autonome kosten voor ICT op een aantal andere onderdelen zijn gestegen. Hiervoor zijn twee belangrijkste oorzaken. Ten eerste zijn er de laatste jaren in de ICT-sector sterke prijsstijgingen. De stijging is substantieel hoger dan de gemiddelde prijsindex waarmee in de begroting rekening wordt gehouden. Daarnaast heeft Microsoft de licentiestructuur aangepast waardoor de prijzen voor licenties sterk zijn verhoogd. Ten tweede zijn de budgetten in de begroting gebaseerd op een lagere personeelsomvang.

Verkeersveiligheidsmaatregelen

Om de verkeersveiligheid te waarborgen zijn op een aantal trajecten verkeerskundige aanpassingen noodzakelijk. Op de van Rechteren Limpurgsingel zal de komende jaren de verkeersdrukte verder stijgen. De oorspronkelijke oplossing voor de aanleg van een tunnel blijkt niet mogelijk te zijn. Om de gewenste tunnel voor het autoverkeer te kunnen realiseren zijn daarom aanvullende middelen benodigd, oplopend naar structureel 0,14 miljoen euro vanaf 2027. Tussen Aadorp en de sportvoorzieningen zijn er onvoldoende mogelijkheden voor kinderen om veilig over te kunnen

steken. Ter hoogte van de sportvelden dient daarom een fietstunnel gerealiseerd te worden. Hiervoor is een structureel bedrag oplopend naar 0,05 miljoen euro vanaf 2027 benodigd.

De kruising Aadorpweg en de op- en afrit van de N36 is onoverzichtelijk. Dit leidt tot onveilige situaties. De benodigde middelen bedragen 0,02 miljoen euro vanaf 2027.

Pilot fietsparkeren binnenstad

Op 9 november 2023 heeft de raad de motie "Verbetering van fietsenstallingen in Almelo" aangenomen. Daarnaast benadrukt het programma "[Koers voor de Binnenstad](#)" het belang van goede fietsbereikbaarheid. Daarom wordt voorgesteld om gedurende twee jaar een pilot bewaakt, inpandig fietsparkeren te starten. De pilot biedt gratis bewaakte, inpandige fietsparkeervoorzieningen tijdens winkeluren en uitgaansavonden en -nachten. Daarnaast richt de pilot zich op modernisering en uniformering van fietsparkeervoorzieningen, evenals verbeterde communicatie en handhaving.

Verwachte vrijval BTW-compensatiefonds

Indien het BTW-compensatiefonds (BCF) niet volledig wordt ingezet, is er sprake van een jaarlijkse vrijval ten gunste van het gemeentefonds. Dit blijft naar verwachting ook de komende jaren zo, omdat gemeenten hun uitgaven waarop de BCF van toepassing is zullen temperen vanwege het financieel ongunstige perspectief. Van de toezichthouder is het toegestaan om de vrijval in het BCF 2023 structureel op te nemen. Gelet op de, ten opzichte van de Perspectiefnota 2025-2028, verdere verslechtering van het meerjarenperspectief 2026-2028, wordt deze vrijval ingezet vanaf 2026.

3.5 Overzicht lasten en baten per hoofdtakveld

Onderstaande tabel presenteert de begrotingssaldi voor de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028. Het begrotingssaldo bestaat uit het saldo van baten en lasten en het saldo van de reservemutaties. De tabel geeft ook inzicht in de hoogte van de lasten en baten per hoofdtakveld.

Lasten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning	64.865	75.690	85.913	92.149
1 Veiligheid	9.114	9.127	9.127	9.127
2 Verkeer en vervoer	16.509	16.892	17.452	17.836
3 Economie	13.248	5.852	4.348	4.348
4 Onderwijs	14.214	14.487	14.644	14.802
5 Sport, cultuur en recreatie	19.793	19.301	18.825	18.970
6 Sociaal domein	201.400	196.516	193.603	192.121
7 Volksgezondheid en milieu	27.841	27.681	27.329	27.129
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	12.140	10.701	10.306	10.607
Totaal lasten	379.125	376.247	381.548	387.088

Bedragen x 1.000 euro

Baten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning	-274.588	-273.519	-282.332	-287.913
1 Veiligheid	-45	-45	-45	-45
2 Verkeer en vervoer	-923	-923	-923	-923
3 Economie	-10.414	-3.081	-1.768	-1.768
4 Onderwijs	-4.943	-4.943	-4.943	-4.943
5 Sport, cultuur en recreatie	-810	-730	-274	-251
6 Sociaal domein	-48.696	-48.647	-48.230	-48.209
7 Volksgezondheid en milieu	-26.301	-26.155	-25.813	-25.813
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	-6.225	-4.966	-4.571	-4.872
Totaal baten	-372.944	-363.010	-368.899	-374.737

Bedragen x 1.000 euro

Saldo van baten en lasten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning	-209.722	-197.829	-196.419	-195.764
1 Veiligheid	9.069	9.082	9.082	9.082
2 Verkeer en vervoer	15.586	15.969	16.529	16.913
3 Economie	2.834	2.771	2.581	2.580
4 Onderwijs	9.271	9.544	9.701	9.859
5 Sport, cultuur en recreatie	18.983	18.571	18.551	18.718
6 Sociaal domein	152.704	147.869	145.373	143.912
7 Volksgezondheid en milieu	1.540	1.526	1.516	1.316
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	5.916	5.735	5.735	5.735
Totaal saldo van baten en lasten	6.180	13.238	12.649	12.351

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Storting reserves	11.568	9.188	6.988	6.988
Onttrekkingen reserves	-11.224	-6.824	-2.424	-2.424
Totaal reserves	344	2.364	4.564	4.564

Bedragen x 1.000 euro

Begrotingssaldo	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Begrotingssaldo	6.524	15.602	17.213	16.915

Bedragen x 1.000 euro

4. Beleidsbegroting

4.1 Programmaplan

4.1.1 Programma Stedelijke ontwikkeling

Voor de zomer 2022 is er een nieuw akkoord opgesteld, 'Samen bouwen aan kansen voor iedereen'. De keuze voor een programma stedelijke ontwikkeling kwam destijds niet uit de lucht vallen. Het is een weloverwogen besluit. Almelo is namelijk aan het veranderen. Binnen het programma zijn drie belangrijke strategische doelen opgeschreven:

- 1. Kwalitatief aantrekkelijke stad**
- 2. Netwerken en positionering**
- 3. Kennis en professionalisering**

De basis van deze doelen is gelegd in totstandkoming van de eenheid Stedelijke Ontwikkeling in 2023 met bijbehorende personele versterking, die de verschillende activiteiten uit het programma op pakken en tot uitvoering brengen, o.a. de verdere uitwerking en realisatie van de prioritaire gebieden vanuit de uitvoeringsagenda. Daarnaast is de Regionale Stedelijke Investeringsagenda 2030-2040 (RSIA) samen met de gemeente Enschede, Hengelo en de provincie Overijssel opgesteld en is er een position paper opgesteld namens alle 14 gemeenten in Twente en de provincie Overijssel. Deze ontwikkelingen zijn een aanleiding om het programma verder te brengen en een verdiepingsslag te slaan in de strategische doelen die opgesteld zijn.

Borging in de eenheid (lijn) stedelijke ontwikkeling

Doordat de eenheid stedelijke ontwikkeling nu staat, zijn een groot deel van de operationele doelen en bijbehorende inspanningen geland in de eenheid. De verantwoording van de werkzaamheden zal ook door de lijn worden gedaan.

4.1.1.1 Meerjarige programmaopgaven

4.1.1.1.1 Kwalitatieve aantrekkelijke stad

Strategisch doel:

Het realiseren van een veerkrachtigere, gezondere en inclusievere stad voor onze huidige en nieuwe inwoners en bedrijven, waarin we strategische keuzes maken die aansluiten bij de stedelijke, regionale en nationale opgave die we verwerken in de verstedelijkingsstrategie voor Twente. Hiermee versterken we onze regionale en nationale functie en bouwen we verder aan onze toekomst als aantrekkelijke stad voor onze bestaande en toekomstige inwoners, bedrijven en bezoekers.

Met het opstellen van de Regionale Stedelijke Investeringsagenda 2030-2050 (RSIA) heeft Almelo samen met gemeente Hengelo, gemeente Enschede en de provincie Overijssel ervoor gezorgd dat Almelo door het Rijk benoemd wordt als een regio waar een schaa sprong mogelijk is.

De RSIA heeft als doel om de potentie van Twente optimaal te benutten en daarmee een bijdrage te leveren aan de nationale opgaven waar we voor staan. We geven gehoor aan de wens van het Rijk om de verstedelijking niet alleen in de Randstad te accommoderen. We spelen in op de verhoogde aandacht die “de regio” heeft gekregen na het rapport “Elke regio telt”.

De RSIA bevat alle ingrediënten om de ruimtelijke puzzel in Nederland versneld op te lossen. Almelo, Hengelo en Enschede zullen het stadsleven van de toekomst bieden. De drie Twentse steden bruisen van de energie, bedrijvigheid én nieuwe kansen. Dit gaat hand in hand met de ruimte, groen en kwaliteit van leven. In het netwerk van Europese economische topregio's is Twente een krachtig vliegwiel. We bedenken niet alleen technologische topinnovaties,

maar realiseren deze ook. Vanuit betrokken netwerken, hoogstaande kennis en toonaangevende ondernemingen in een groene omgeving. Oersterk, oplossingsgericht en veerkrachtig, gewoon zoals wij dat doen in Twente.

Bij de uitwerking van de RSIA zal de focus liggen op het integraal afwegen en uitwerken van de stedelijke, regionale en nationale opgave, die we gaan verwerken in de verstedelijkingsstrategie* voor Twente (2030-2050). Dit zal ons bod zijn aan het Rijk voor de Nota Ruimte. Om te komen tot een verstedelijkingsstrategie voor Twente zal op strategische niveau een afweging gemaakt moeten worden welke bijdrage Almelo wil leveren en wat uiteindelijk ook kan leveren.

Het is belangrijk dat het programma in 2025 de volgende stappen ondernemen:

Activiteiten 2025	Omschrijving
Activiteit 1: Integrale Samenwerking	We zetten in op een integraal strategisch kernteam (eenheid overstijgend) dat zich bezighoudt met de belangrijkste strategische opgaven voor Almelo, die ook op regionaal en op nationaal niveau van belang zijn. Het kernteam zal de verschillende opgaven integraal afwegen en coördineren. Wij trekken nadrukkelijk op met andere Twentse gemeenten op verschillende thema's om de overkoepelende belangen in relatie tot de verstedelijkingsstrategie op elkaar af te stemmen en afspraken te maken. Daarnaast nemen we deel aan de overlegstructuren met de regio en het Rijk in het kader van de verstedelijkingsstrategie voor Twente. Vanuit het programma zetten we in op een integrale coördinatie van verschillende thema's.
Activiteit 2: Opgave in beeld	Door middel van groeiscenario's zullen mogelijke toekomstbeelden worden geschetst van Almelo. Dit zal helpen om te komen tot een toekomstbestendige en vitale stad en het bepalen van een bijdrage in regionale en nationale samenwerkingen. Door inventarisering van bestaand beleid en bestaande strategische plannen zal in beeld worden gebracht welke direct of indirect invloed hebben op de fysieke leefomgeving en waar de blinde vlekken van onze opgave liggen. In de omgevingsvisie wordt de vertaling van alle langjarige strategische ambities integraal afgewogen en samengebracht. Uiteindelijk zal dit leiden tot concrete beleidsdocumenten, programma's en acties onder de omgevingsvisie.
Activiteit 3: Verstedelijkingsstrategie	We zullen aansluiten bij overlegstructuren voor en meeschrijven aan verstedelijkingsstrategie waar we samenwerken met verschillende partners (o.a. waterschap, onze regiopartners en het Rijk) om te komen tot een gezamenlijke strategie. We maken afspraken om te komen tot een uitvoering in de toekomst. • Voorwaarden afspreken met het Rijk • Aanvragen rijksregelingen

Activiteiten 2025	Omschrijving
	• Regio specifieke zaken afstemmen met buurgemeenten en andere samenwerkingspartners • Door vertaling naar omgevingsvisie, programma's, beleid en/of projecten Concreet zal het programma in 2025 en 2026 het volgende oppakken: • Een gezamenlijke verstedelijkingsstrategie opstellen voor Twente (Regionale Ontwikkelstrategie Twente - ROS Twente) • De Almelo'se bijdrage aan de verstedelijkingsstrategie verscherpen en verwerken.
Activiteit 4: Brede welvaart**	Bij integrale gebiedsontwikkeling is het belangrijk om vanaf het begin een perspectief vanuit brede welvaart te hanteren. Concreet zal het programma in 2025 dit als afwegingskader opnemen in de omgevingsvisie. Dat betekent dat we aandacht besteden aan: • Kwaliteit van de leefomgeving (zoals aanwezigheid van groen, lage geluidsoverlast, schone lucht, passende kwaliteit van publieke ruimtes en sociale cohesie). • Gevolgen voor toekomstige generaties. • De verdeling van baten en lasten over de relevante betrokken groepen (verdelingseffecten binnen en buiten de regio). • Extra aandacht richten op infrastructuur voor mogelijke knelpunten. • Agglomeratie-effecten en deze op waarde schatten.

* Een verstedelijkingsstrategie is een plan of beleid dat gericht is op het beheren, sturen of bevorderen van de groei en ontwikkeling van stedelijke gebieden. Deze strategieën kunnen verschillende doelstellingen hebben, afhankelijk van de specifieke behoeften en omstandigheden van een stad, regio of land. De verstedelijkingsstrategie van Twente zal effect hebben op de steden Almelo, Hengelo en Enschede, maar zal ook kansen bieden voor omliggende landelijke gemeenten in Twente.

** Brede welvaart is een 360 graden-review voor een beleidsterrein of onderwerp. Het CPB, PBL en SCP onderscheiden acht thema's die relevant zijn voor de mate van brede welvaart in een land: subjectief welzijn, gezondheid, consumptie en inkomen, onderwijs en opleiding, ruimtelijke samenhang en kwaliteit, economisch kapitaal, natuurlijk kapitaal en sociaal kapitaal.

4.1.1.1.2 Netwerken en positioneren

Strategisch doel:

We zetten in op een stevige positie in de samenwerking met onze strategische partners in de regio, het Rijk en positie binnen het ruimtelijk domein. We bouwen aan een stad met een duidelijker en meer onderscheidend profiel in regio en zullen dit ook uitdragen in onze omgevingsvisie.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Activiteit 1: Profilering Almelo	Almelo zal een onderscheidende bijdrage leveren aan de regionale verstedelijkingsstrategie van Twente als bod op de Rijksnota Ruimte. Rekening houdend met de huidige en toekomstige bewoners, ondernemers en bedrijven. In het programma werken we aan het toekomstige profiel van Almelo, de stad waar je wil wonen en werken. Deze ambities zal landen in de omgevingsvisie en uiteindelijk uitgewerkt worden in programma's, beleid en/of projecten.
Activiteit 2: Lobby Stedelijke Ontwikkeling en Bereikbaarheid	De samenwerking met stakeholders in de stad, de regio, het Rijk, de provincie en andere gemeenten rondom stedelijke ontwikkeling en bereikbaarheid is onmisbaar. Als gemeente kunnen we het niet alleen. We nemen daarom actief deel aan bestaande netwerken rondom stedelijk ontwikkeling. Stedelijke Ontwikkeling en Bereikbaarheid is de komende jaren één van de drie strategische kernlobbydossiers. Vanuit het programma zal hier dus nadrukkelijk inzet op worden gepleegd. Zowel op de inhoud als de relatie. Samen met de lobbyist richten wij ons in kader van de verstedelijkingsstrategie op het vergroten van de aanwezigheid en zichtbaarheid in de regio en Den Haag.
Activiteit 3: Omgevingsvisie als basis van strategische opgave	We zetten vanuit het programma in op een integrale afweging voor grote strategische opgave en doelen in de verstedelijkingsstrategie. We zetten in op een interne integrale werkwijze gekoppeld aan de omgevingsvisie van Almelo. Dit verplicht ons om de vele ruimtelijke opgave integraal af te wegen en strategische keuze te maken. Dit zal gaan om opgave op stadsniveau, maar ook de verschillende opgave op regionaal en nationaal niveau moeten hierin worden meegenomen.

4.1.1.1.3 Kennis en professionalisering

Almelo is bezig om stevige stappen te zetten op het gebied van stedelijke ontwikkeling. Er is een eenheid Stedelijke ontwikkeling opgericht die zich doorontwikkelt tot een nog steviger, professionelere en daarmee klantgerichte organisatie rondom stedelijke ontwikkeling waar onze partners in de stad graag mee samenwerken en onze medewerkers met plezier voor werken.

Het opstellen van een verstedelijkingsstrategie, de samenwerking met onze (regionale) partners hierin en de borging van onze ambities vraagt een doorvertaling van dit strategisch doel. Daarin richt het programma zich op de borging van de (langjarige) ambities in de omgevingsvisie en organiseren van een professionelere en klantgerichtere organisatie rondom integrale ruimtelijke kwaliteit. Keuzes zullen gemaakt worden en prioriteiten rondom stedelijke ontwikkelingen zullen verduidelijkt worden. Dit is van groot belang voor de toekomst van de stad.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Activiteit 1: Ontwikkelen Almelo'se aanpak Omgevingsvisie	Het cyclische proces rondom de omgevingsvisie omvat een reeks stappen van voorbereiding, analyse, visievorming, besluitvorming, implementatie, monitoring en evaluatie, en continue verbetering. Door dit proces herhaaldelijk uit te voeren, kan de omgevingsvisie voortdurend worden aangepast aan veranderende omstandigheden en nieuwe inzichten, waardoor een dynamische en toekomstbestendige planning mogelijk is. Vanuit een programma zal ingezet worden op dit proces om de langjarige ambities op een passende manier op te nemen in onze omgevingsvisie.
Activiteit 2: Beleidsontwikkeling	Integrale beleidsontwikkeling voor het programma is van groot belang. Vanuit het programma wordt in beeld gebracht welke strategische thema's prioritair zijn. Vanuit de organisaties worden strategisch adviseurs op thema's gevraagd advies te geven in het kader van de verstedelijkingsstrategie. Dit zijn thema's zoals wonen, bereikbaarheid, economische ontwikkeling, water, natuur en bodem en culturele- en sociale voorzieningen. Thema's zullen op een integrale wijze afgewogen worden in de verstedelijkingsstrategie.

4.1.1.2 Wat mag het kosten?

Programma Stedelijke ontwikkeling	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2023	400	44
Jaar 2024	400	
Jaar 2025	400	
Jaar 2026	400	
Totaal	1.600	44

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

De programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2023-2026 plaatsvinden. Naar verwachting wordt het volledige programmabudget gedurende de resterende programmaperiode uitgegeven.

4.1.2 Programma Sociaal en vitaal

Het programma Sociaal en vitaal werkt ook in 2025 met focus door aan het realiseren van haar visie:

Kinderen in Almelo ontwikkelen zich optimaal naar eigen vermogen, ongeacht waar hun wieg heeft gestaan. Onze inwoners helpen elkaar en kijken naar elkaar om. Iedereen is en voelt zich onderdeel van de samenleving. Onze inwoners zijn weerbaar en veerkrachtig. Al onze inwoners krijgen hierbij gelijke kansen. Zodat iedereen ook mee kan en gaat doen aan onze samenleving.

We zijn halverwege het programma en er is, zoals we in de jaarverantwoording 2023 ook hebben laten zien, al heel veel gebeurd. We hebben heel actief gewerkt aan alle drie lijnen van het programma. Samen met vele partners. Soms met voor de hand liggende partners zoals Avedan of het Sportbedrijf, maar steeds vaker ook in nieuwe samenwerkingen, zoals met voortgezet onderwijs scholen of met het ZGT, fysiotherapeuten en een leefstijl apotheker. De GALA gelden helpen ons ook om deze nieuwe samenwerkingen op te zetten. We proberen dat zo te borgen dat de ketensamenwerkingen zo sterk zijn dat die voort blijven bestaan. Ook wanneer de extra projecten die we binnen die ketens stimuleren vanuit de GALA middelen eventueel stoppen als de GALA middelen ophouden of verminderd in het gemeentefonds terecht komen.

Onze activiteiten richten zich voornamelijk op preventie en op het ontwikkelen van algemene voorzieningen. Om een goede sociale basis te realiseren waar onze inwoners die net een beetje hulp nodig hebben terecht kunnen. We doen dat in nauwe samenwerking met de eenheid Uitvoering Sociaal en in nauwe afstemming met de opgave die daar ligt om te bezuinigen.

4.1.2.1 Meerjarige programmaopgaven

4.1.2.1.1 Mentaal veerkrachtige inwoners

Strategisch doel:

In 2026 hebben we een beter werkend ecosysteem waardoor onze kwetsbare inwoners zich beter redden met minder hulp van de overheid en mentaal weerbaarder en veerkrachtiger zijn.

Operationele doelen:

- We helpen Kwetsbare inwoners eerder met hun mentale problemen;
- Onze inwoners voelen zich veerkrachtiger;
- Onze inwoners voelen zich minder eenzaam.

Toelichting

Het meest recente Regiobeeld Twente (juli 2023) biedt een gedetailleerd inzicht in de gezondheidsstatus en zorgbehoeften van de inwoners van Twente, inclusief de specifieke cijfers voor Almelo. Dit regiobeeld toont aan dat er aanzienlijke uitdagingen zijn op het gebied van mentale gezondheid, waarbij Twente en specifiek Almelo, slechter scoort dan het landelijk gemiddelde.

Volgens de meest recente jeugdmonitor van de GGD Twente ervaart 52% van de jongeren regelmatig stress. In 2021 was dit een percentage van 43 %. Almelo wijkt daarbij ook nog eens in negatieve zin af van zowel het landelijke gemiddelde als het gemiddelde in Twente (50%). De cijfers tonen ook dat de ervaren eenzaamheid onder volwassenen in Twente, inclusief Almelo, hoger ligt dan elders in Nederland. De cijfers tonen ook dat de ervaren eenzaamheid onder ouderen in Twente, inclusief Almelo, hoger ligt dan elders in Nederland.

De komende jaren blijven we investeren in preventie: signaleren en versterken. Door de samenwerking met partners te versterken werken we aan netwerken waarin we eerder signaleren, kunnen anticiperen op wezenlijke

levensgebeurtenissen (life-events) en veerkracht kunnen versterken. Hierdoor voorkomen we escalatie en opvolgende problematiek daar waar kan en nodig. Inwoners zullen dus eerder en gericht geholpen worden.

We zijn gestart met het Leeflab en Mentaal gezond Almelo waarin we samen met partners werken aan een duurzame verandering in de samenwerking. Een samenwerking waarin we elkaar goed weten te vinden en elkaar versterken ten behoeve van onze inwoners.

Als inwoners mentaal krachtiger zijn, is de kans op overlast of veiligheidsrisico's (voor zichzelf of voor de omgeving) ook kleiner. Vanuit het programma Zorg en veiligheid wordt specifiek aandacht besteed aan passende zorg voor inwoners die een veiligheidsrisico vormen. Op deze manier ontwikkelen we een doorgaande lijn voor deze inwoners.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Mentaal gezond Almelo	Met het bestuurlijk commitment van Dimence, Tactus, de FEA, MensdoorMens, Avedan en Menzis is de go gegeven voor de verdere uitwerking en implementatie van het nieuwe ecosysteem mentale gezondheid voor volwassenen, oftewel de beweging naar een nieuwe ggz. Waarin naast de formele ggz-behandelingen, meer ruimte komt voor informele ggz, zelfregie- en herstel en ervaringsdeskundigheid. Hiermee worden inwoners van Almelo beter, eerder en anders geholpen als ze psychisch vastlopen. Via de Twentse Koers zijn twee projectleiders gestart om de verdere ontwikkeling en uitwerking binnen Almelo te sturen en begeleiden en daar waar mogelijk uit te breiden naar de Regio. In het najaar van 2024 gaan er drie veranderateliers starten te weten: • Zelfregie en herstel • Verkennend gesprek • Consultatie In deze verander ateliers zullen medewerkers van de samenwerkingspartners een gezamenlijke werkwijze ontwikkelen op de betreffende onderwerpen. In 2025 zullen de eerste pilots starten.
Zelfregie en herstel	Door de groter wordende vraag naar de inzet van ervaringsdeskundigen is het noodzakelijk dat het Zelfregiecentrum verder gaat professionaliseren en daar waar mogelijk uitbreiden. Hierin wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht en versterkt met andere organisaties die ook met ervaringsdeskundigen werken zodat er een lokaal en mogelijk regionaal netwerk ontstaat waarin afspraken gemaakt kunnen worden over bijvoorbeeld kwaliteit. In samenwerking met het Programma Zorg en veiligheid is een projectleider ingehuurd om het huidige zelfregiecentrum te begeleiden bij het maken van een plan van aanpak hierop. Streven is door te ontwikkelen naar een expertisecentrum.
Communicatie over mentale weerbaarheid	Via de social mediakanalen, de gemeentelijke pagina in de h-a-h-krant Almelo's Weekblad, onze eigen informatiekant Gezond in Almelo en de Twentse Koers blijven we inzetten op communicatie met onze inwoners over thema's als eenzaamheid, dementie en mentale weerbaarheid. Om taboes te doorbreken, noaberschap te stimuleren en handelingsvaardigheid bij te brengen.
Implementeren actieplan eenzaamheidsbestrijding samen met KomErbij Almelo.	Ook in 2025 blijven we inzetten op het actieplan eenzaamheidsbestrijding 2023-2026. Gefocust wordt op:

Activiteiten 2025	Omschrijving
	• Continueren bewustwording van onze inwoners op het fenomeen eenzaamheid. • Het voortzetten, uitbreiden en bestendigen van de ontmoetingsplek op de begraafplaats 't Groenedael, waarbij rouwverwerking en het voortzetten van opgedane connecties meer aandacht krijgt. • Het voortzetten van de Hey campagne. • Starten en monitoren van een geïntegreerde aanpak in een specifieke wijk, inclusief gemeenschapsactiviteiten en lokale steunpunten.
Leeflab	Het Leeflab is een 3-jarig sociaal experiment, gestart in 2024 en dus doorlopend in 2025, waarin samen met de partners in de wijk de Riet (politie, woningbouw, welzijn, wijkteam etc.) onderzocht wordt op welke manier er beter en sneller geanticipeerd kan worden op wezenlijke gebeurtenissen (live-events) zodat afname in veerkracht door deze gebeurtenissen voorkomen wordt. De te ontwikkelen werkwijze is gericht op preventie: signaleren en versterken (veerkracht versterken). In dit project werken we samen met Stichting Erwelzijn, de Provincie en Saxion. Het is een gezamenlijk project van het programma Sociaal en Vitaal, Uitvoering Sociaal en Wijkregie. In Q4 van 2023 heeft een kwartiermakers fase uitgewezen dat om wezenlijk impact te kunnen maken meer inzet nodig is op zes onderwerpen: Inwoners/participatie, Netwerk/ samenwerking, Wijkteam, Welzijn, Beleid en Plan-do- check act/monitoring. Op al deze onderwerpen samen moet ingezet worden om tot werkelijke impact te komen. Hier gaan we in 2025 mee door. Concrete acties voor 2025: • Door beschikbare data te gebruiken zullen straten waar veel zorggebruik is bezocht worden met een multidisciplinair team om te onderzoeken of inzet slimmer en effectiever kan. De signalen die opgehaald worden zullen gebruikt worden om samen met partners en inwoners plannen te maken en uit te voeren. • Er zal geëxperimenteerd worden met andere invulling van functies, zowel binnen het wijkteam als binnen de welzijnsorganisatie. Een onderdeel van de opdracht is altijd veerkracht versterken waarmee opvolgende problematiek voorkomen wordt. • Door netwerkbijeenkomsten en andere ontmoetingsmomenten te organiseren zal er meer ingezet worden op het vergroten van de samenwerking.
Mentale gezondheid jeugd	Het versterken van mentale weerbaarheid bij de jeugd is een investering in de toekomst. In 2024 is gestart met de Rijke Schooldag voor het Voortgezet Onderwijs waarbij het thema "oriëntatie op jezelf en de wereld" is opgenomen. Deze zal in 2025 worden doorgezet. Gezamenlijk met de scholen en de GGD onderzoeken we welke lespakketten het meest geschikt zijn voor levenslessen op scholen. Het TEJO-huis is gestart in 2024. Het is een burgerinitiatief. Jongeren kunnen hier binnen lopen en in gesprek met vrijwillige professionals. De jaren 2024 en 2025 heeft Stichting TEJO Almelo de tijd om aan te tonen dat het TEJO-huis een belangrijke aanvulling is op het bestaande aanbod

Activiteiten 2025	Omschrijving
	aan algemene voorzieningen voor jeugd in Almelo. De gemeente heeft in 2024 een startsubsidie verstrekt. Regionaal is binnen de 'aanpak wachttijden' van het OZJT een samenwerking gestart tussen gemeenten en 4 jeugd GGZ instellingen die gespecialiseerde jeugd GGZ aanbieden. Er is een werkwijze ontwikkeld waarmee beoogd wordt jongeren eerder en gericht te verwijzen. De werktitel is Jeugdhuis. Deze werkwijze zal in het najaar van 2024 binnen twee buurgemeenten getest worden. In 2025 zal er een pilot gestart worden waaraan Almelo mee doet.
Aanpak Licht Verstandelijke Beperking (LVB)	In Almelo komt problematiek gerelateerd aan licht verstandelijke beperking vaak voor. De sociale wijkteams en huisartsen krijgen er steeds meer mee te maken. Vanuit de programma's Sociaal en Vitaal en Zorg en Veiligheid is aansluiting gezocht bij het Netwerk LVB en project Langer zelfstandig wonen binnen de Twentse Koers. Vanuit de Twentse Koers is een projectleider gestart die de omvang van de problematiek in beeld brengt en een gerichte aanpak ontwikkelt. In 2025 zullen we de aanbevelingen implementeren.
Doorontwikkeling inloopvoorzieningen	Almelo kent verschillende inloopvoorzieningen, zoals Mens door Mens en wijkkamers. Deze algemene preventieve voorzieningen zijn laagdrempelig bereikbaar voor onze inwoners en verminderen de druk op de indicatieve zorg. Komende periode onderzoeken we of de inloopvoorzieningen kunnen uitbreiden in omvang maar mogelijk ook door meer of ander aanbod binnen de huidige voorzieningen. Deze zoektocht doen we samen met het Programma Zorg en Veiligheid en Mens door Mens. De omvang van de organisatie moet beter aansluiten bij de vraag.
Dementievriendelijk Almelo	Om naar een dementievriendelijk Almelo toe te werken zetten we in op: • Bewustwording en kennisvergroting (over dementie en de omgang met inwoners met dementie) intern en extern door informatiebijeenkomsten in het stadhuis zelf en in de wijken van de stad. En door het voorlichten van verenigingen en bedrijven. • Werken we aan een betere aansluiting van de ketenzorg dementie door een actieve samenwerking tussen de partners in het Netwerk Dementie Almelo. De mogelijkheden voor jong dementerenden worden onderzocht. Tevens worden de door de ZonMW gesubsidieerde activiteiten voor inwoners met een migratieachtergrond en voor hun mantelzorgers geëvalueerd. Bij gebleken effectiviteit wordt deze kennis en mogelijk de activiteiten geïmplementeerd bij de andere partners in het Netwerk.

4.1.2.1.2 Gezond en vitaal

Strategisch doel 2:

Onze inwoners zijn zich bewuster van de noodzaak om gezond en vitaal te leven.

Operationele doelen

- Onze inwoners vinden gezond en vitaal leven belangrijk;
- Meer inwoners sporten

In 2023 zijn de gemeenten partner geworden van het Gezond en Actief Leven Akkoord dat op landelijk niveau is afgesloten. In 2040 moet er sprake zijn van gezonde generaties. Om dit te bereiken wordt van gemeenten gevraagd

om een actieve samenwerking te smeden tussen sociaal domein en zorg, en binnen de gemeentelijke domeinen initiatieven te ontwikkelen om de gezondheid en een actieve leefstijl van de inwoners te bevorderen. Daarnaast is het van belang dat er op regionaal niveau samengewerkt wordt met andere gemeenten, Samen Twente, Twentse Koers en Menzis. Samen zorgen we voor een regionale preventie-infrastructuur.

De opdracht vanuit het GALA betekent voor de gemeente Almelo dat we versterkt inzetten op onze bestaande doelstellingen binnen het programma. In 2025 wordt het plan van aanpak Integrale gezondheid in Almelo verder uitgevoerd. We zoeken hierbij versterking van coalities en verbinding van bestaande initiatieven aan gezondheidsdoelstellingen, zoals wijkevenementen, wijkkamers, etc. Waarbij we er zorg voor willen dragen dat gezondheid integraal onderdeel wordt van nieuw op stellen dan wel aan te passen visies (zoals mobiliteitsvisie en omgevingsvisie).

Activiteiten 2025	Omschrijving
Voortzetten en uitbreiden preventieagenda op thema's gezondheid en vitaliteit.	In 2025 zorgen we voor een sluitende infrastructuur en een verbeterde ketensamenwerking op het gebied van preventie. De opbrengsten van het leefstijlcongres in november 2024 zullen hierbij een belangrijke rol gaan spelen. Vanuit diverse disciplines blijven we nieuwe activiteiten opzetten en bestaande activiteiten voortzetten zoals Leefstijlapotheek, leefstijlmakelaar, diabetes challenge, een jongeren kookclub etc. Het bewegen in de wijkkamers wordt uitgebreid en regulier gemaakt. Scheiden zonder schade wordt onderdeel worden van het nieuwe zorglandschap. Waarmee te laat ingezette zorg en zwaardere zorg voorkomen zullen worden.
Communicatie over vitaal en gezond leven	Via de social mediakanalen, de gemeentelijke pagina in de h-a-h-krant Almelo's Weekblad en onze eigen informatiekant Gezond in Almelo blijven we inzetten op communicatie met onze inwoners over vitaliteit en gezondheid. Om het belang te agenderen en in gesprek te blijven over het stimulerend aanbod.
Integraal gezondheidsbeleid	De vanuit het Rijk beschikbaar gestelde meerjarige (2023- 2026) Specifieke Uitkering Brede gezondheid (SPUK), behorende bij het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), geeft ons de mogelijkheid en verplichting om te werken vanuit één integraal gezondheidsplan. In dit plan wordt aandacht geschonken aan de onderwerpen sport, combinatiefunctionaris sport en cultuur, terugdringen gezondheidsachterstanden, kansrijke start, mentale gezondheid, aanpak overgewicht, valpreventie, vroegsignalering alcohol, mantelzorg, eenzaamheidsbestrijding, welzijn op recept, versterken van de sociale basis en van de leefomgeving. In de jaren 2024 – 2026 wordt dit plan uitgevoerd. Binnen de verplichte onderdelen vallen activiteiten die al bestaan in Almelo, alsook nieuwe activiteiten zoals: Kind naar Gezond Gewicht, het Leeflab en de ABCD methode en de nieuwe samenwerkingsovereenkomst JOGG (preventie).
Valpreventie	De aandacht blijft gericht op een sluitende keten valpreventie, met een tijdige risicosignalering bij ouderen en een passend aanbod van activiteiten. De onderlinge samenwerking in de kring fysiotherapeuten is in 2024 gegroeid. De focus in 2025 blijft op het betrekken van meer organisaties van zorg en welzijn bij valpreventie opdat we meer mensen in beeld krijgen en een breed aanbod ontstaat.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Terugdringen gezondheidsverschillen in relatie tot wijkopgaven	Een succesvolle aanpak van gezondheidsverschillen vraagt om een aanpak die past binnen de infrastructuur en bij de inwoners van een buurt. Er wordt daarom per wijk gekeken welke initiatieven om ondersteuning vragen. Daarnaast zijn sportbuurtcoaches actief om bewoners te stimuleren meer in hun eigen omgeving te bewegen. In de wijk Schelfhorst wordt ingezet op het gebruik van de motoriekroute door inwoners onder begeleiding van fysiotherapeuten.
Samenwerking ZGT	Samen met het programma Economie en Arbeidsmarkt wordt gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst met het ZGT op de terreinen economie, arbeidsmarkt, stadspromotie en zorg. Daarbij wordt ingezet op een promotieplaats bij het ZGT, waarbij een app wordt ontwikkeld "Perfect Fit" om de leefstijl van inwoners met (dreigende) diabetes te verbeteren. Hierbij wordt samengewerkt met lokale huisartsen en zorgpartners.
Voortzetting project Zorg en technologie	We blijven inzetten op de mogelijkheden van zorgtechnologie zodat kwetsbare inwoners zelfredzaam blijven en langer zelfstandig kunnen blijven wonen. We werken samen met TZA (Technologie en Zorg Academie, specifiek de leerkring gemeenten) en met Twentse Koers (project Lang zult u wonen). Er wordt ingezet op een probeerservice van zorgtechnologie voor de Almeloëse inwoners.

4.1.2.1.3 Kansengelijkheid jeugd

Strategisch doel:

Onze 0-23 jarige Almeloërs groeien gezonder en vitaler op en ze ontwikkelen hun talenten beter.

Operationele doelen

- Elk kind dat meedoet aan de rijke schooldag heeft een stijging in de eindresultaten groep 8 en/of in zijn of haar sociaal emotionele ontwikkeling;
- Het percentage schoolaanwezigheid groeit;
- Onze 12-18 jarigen voelen zich vitaal en doen mee aan onze samenleving;
- Het gemiddelde cijfer dat kinderen zichzelf geven voor hun welbevinden groeit.

Toelichting

We werken aan gelijker kansen voor kinderen zodat we in ieders belang naar een gelijkere maatschappij toewerken. We zetten onder andere hierbij vanuit het programma, naast het reguliere curriculum, in op extra activiteiten zoals sport, cultuur, techniek of welbevinden op scholen. Wij doen dit grotendeels vanuit de rijkssubsidie School en omgeving die het onderwijs hiervoor ontvangt. Dit betreft subsidie voor 8 basisscholen en 2 voortgezet onderwijslocaties. De subsidieregeling vanuit dit programma loopt tot einde van schooljaar 2024 – 2025. Echter in het regeerakkoord op hoofdlijnen wordt aangegeven dat na de projectperiode de subsidie beperkt gaat worden tot 5% van de zwaarste scholen. De consequenties hiervan voor de lokale inzet zijn op dit moment nog niet duidelijk, maar ontwikkelingen kunnen leiden tot het maken van andere keuzes.

Het tegengaan van kansenongelijkheid is een opdracht voor iedereen. Het verbinden van de drie leefwerelden – school, thuis, omgeving – is heel belangrijk in de aanpak van gelijke kansen. Hier raakt het tegengaan van kansenongelijkheid ook de opdracht vanuit de hervormingsagenda jeugd waar het gaat over de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang op de thema's sociale en pedagogische basis, normaliseren en collectief aanbod van hulp.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Steungezinnen	Vanaf 1 september 2024 starten we met een nieuwe vorm van opvoedondersteuning, de inzet van steungezinnen. Een steunouder is een vrijwilliger die één of twee dagdelen per week een kind opvangt. Gekozen is voor een pilot met 15-20 gezinnen in wijken de Riet, Nieuwstraatkwartier/Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek. We evalueren na een jaar voordat we de pilot eventueel omzetten in structureel aanbod.
Doorontwikkeling KC met KC-partners	Het integraal huisvestingsplan onderwijs is vastgesteld, hiermee wordt de komende jaren (ook) geïnvesteerd in kindcentra. Hierbij is de uitvoering van het plan volgend op nieuwe ontwikkelingen op het terrein van samenvoeging van doelgroepen, diensten en organisaties. Denk aan het samenbrengen van regulier en speciaal onderwijs.
Lokale coalitie "Rijke schooldag basisonderwijs / School en omgeving"	De schoolbesturen Varietas, Viadere (voorheen OPOA en PCONT) hebben met kinderopvang Humankind, stichting Avedan Welzijn en de gemeente Almelo een convenant gesloten. De jarenlange ervaring met de werkwijze van IKC actief vormt de basis waarop de uitbreiding van activiteiten, thema's en doelgroep plaatsvindt. De structuur van methodisch werken in vaste activiteiten en programma's maakt dat er doorlopend contact is met ouders en kinderen. Sinds het schooljaar 2023-2024 wordt er gestructureerd op alle 8 scholen en in samenwerking met de buitenschoolse opvang een nog voller en verrijkerd programma gedraaid op de thema's sport, cultuur, techniek en mentaal welbevinden.
De samenwerkingsstructuur 12-18 jarigen voortzetten en uitbouwen	De bestuurlijke samenwerkingsstructuur tussen de voortgezet onderwijs scholen, Avedan, het sportbedrijf, Kaliber kunstenschool, GGD Twente, de bibliotheek en de gemeente Almelo wordt voortgezet. Voor de uitvoering van het actieplan netwerk 12-18 jarigen zijn werkgroepen samengesteld welke zich in 2025 gaan focussen op: 1. Jongerenparticipatie; 2. Mentaal welbevinden; 3. Ouderbetrokkenheid; 4. Sociale kaart preventie. In samenwerking met het VO en GGD jeugdgezondheidszorg wordt in 2025 een lespakket gekozen voor levenslessen op scholen.
Voortzetten rijke schooldag voortgezet onderwijs	Een Rijke schooldag VO biedt de mogelijkheid voor additioneel aanbod voor de jongeren van 12-18 jaar dat kan aansluiten bij de concrete uitdagingen voor jongeren. Het kan zo een bijdrage leveren aan de preventie van problematiek op deze leefgebieden en meer kansengelijkheid voor deze jongeren. Op basis van de evaluatie eind schooljaar 2024/25 en de beschikbare (rijks)middelen wordt in 2025 een vervolgrichting bepaald.
Activiteiten ontplooiën passend bij het actieplan Jeugd	De op nationaal niveau vastgestelde hervormingsagenda voor de jeugd moet leiden tot het verbeteren van kwaliteit en passende en tijdige zorg voor kinderen en gezinnen en het op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. De beweging die hierin genoemd wordt is dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor vrij toegankelijke basisvoorzieningen voor lichtere jeugdhulpvragen, die mogelijk nu nog onder het geïndiceerde aanbod vallen. De hervormingsagenda vraagt ons om meer voorliggend of zelf op te lossen in plaats van verwijzen naar

Activiteiten 2025	Omschrijving
	hulp vanuit de Jeugdwet. De samenwerkingsstructuur helpt ons om hier met elkaar vanuit ieders verantwoordelijkheid activiteiten hiervoor uit te werken.
Communicatie over kansengelijkheid en talentontwikkeling jongeren	Via de social mediakanalen, de gemeentelijke pagina in de h-a-h-krant Almelo's Weekblad en onze eigen informatiekrant Gezond in Almelo blijven we inzetten op communicatie met onze jeugd en hun ouders/ verzorgers over thema's als vitaliteit, gezondheid, burgerschap en talentontwikkeling bij de jeugd. Om het belang te agenderen en in gesprek te blijven over stimulerend aanbod dat past bij de behoefte.

4.1.2.2 Wat mag het kosten?

Programma Sociaal en vitaal	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2023	400	142
Jaar 2024	400	
Jaar 2025	400	
Jaar 2026	400	
Totaal	1.600	142

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Sociaal en vitaal is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2023-2026 plaatsvinden. Naar verwachting wordt het volledige programmabudget gedurende de resterende programmaperiode uitgegeven.

Overige middelen

1 miljoen euro structureel voor Sociaal en vitaal

In 'Samen bouwen aan kansen voor iedereen' is afgesproken dat er structureel 1 miljoen euro per jaar beschikbaar is voor Sociaal en Vitaal Almelo. Deze middelen zijn beschikbaar voor structurele uitgaven binnen taakveld 6, het sociaal domein. In 'Samen bouwen aan kansen voor iedereen' zijn ook reeds een aantal concrete bestedingsdoelen genoemd, zoals kansrijke start, mantelzorg, Schuldenlab, FestivAlmelo. Hiermee is een groot deel van het budget al structureel uitgegeven.

Het overige deel van het beschikbare budget zal ingezet worden binnen taakveld 6. Grofweg zal het gaan om besteding voor:

- ofwel wanneer incidentele vanuit het programma opgezette interventies zoals hierboven benoemd structureel binnen de lijn voortgezet worden. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om structurele uitgaven voor de Rijke schooldag Voortgezet onderwijs, voor nieuwe onderdelen binnen de ontwikkeling Mentaal Gezond Almelo of voor preventieve algemene voorzieningen in de jeugdzorg.
- ofwel wanneer zich nieuwe vragen voordoen vanuit de lijn Uitvoering Sociaal.

Overige geoormerkte budgetten

We beschikken verder ook nog over een aantal andere geoormerkte budgetten. Daar waar mogelijk zetten we eerst in op de besteding van deze budgetten. Concreet gaat het daarbij om middelen voor strategisch doel 3. De OAB-gelden (Onderwijsachterstandenbeleid) en de subsidie voor de School en Omgeving Basisonderwijs. De NPO-gelden (Nationaal Programma Onderwijs) zijn m.i.v. 2025 niet meer beschikbaar.

Ook hebben we in mei 2023 een beschikking gekregen voor de SPUK GALA 2023-2026. In totaal gaat het om bijna 5,6 miljoen euro voor deze 4 jaar. Deze middelen zijn bedoeld voor het terugdringen van gezondheidsverschillen door alle beleidsterreinen heen. Daarbij heeft het Rijk de middelen al geoormerkt voor 15 vooraf vastgestelde thema's. Daar waar mogelijk zetten we ook eerst in op de besteding van deze budgetten. Concreet gaat het vooral om bestedingen op doelen 1 en 2, zoals bijvoorbeeld voor mentale gezondheid, eenzaamheid, mantelzorg, valpreventie of aanpak overgewicht.

Verder loopt de subsidie van ZonMw nog 6 maanden in 2025 voor de doorontwikkeling van activiteiten voor thuiswonende mensen met dementie.

4.1.3 Programma Zorg en veiligheid

De visie van het programma Zorg en veiligheid luidt:

‘Onze inwoners leven in een veilige samenleving en zijn daarin weerbaar en veerkrachtig’.

In Almelo willen we dat iedereen mee kan doen aan onze samenleving. We gaan uit van de eigen kracht van inwoners, maar er is ook een groep inwoners die het niet alleen redt. Daarom biedt de gemeente of één van de samenwerkingspartners hen passende ondersteuning. Ook vanuit het perspectief van veiligheid is dat van groot belang. Deze groep betreft vaak kwetsbare mensen, die mogelijk een risico vormen voor zichzelf, de omgeving en de openbare orde en veiligheid. Deze problematieken kunnen ervoor zorgen dat mensen kwetsbaarder zijn om slachtoffer te worden van misbruik of te vervallen in (ondermijnende) criminaliteit. Om de zorg voor kwetsbare mensen en hun omgeving blijvend te verbeteren en bijbehorende veiligheidsproblematiek aan te pakken is intensieve samenwerking tussen zorgprofessionals en hun veiligheidspartners nodig. Vanuit de gemeente werken we vanuit team Veiligheid, Eenheid Uitvoering Sociaal en het programma aan een veilige stad.

4.1.3.1 Meerjarige programmaopgaven

4.1.3.1.1 Meer veilige situaties bij kwetsbare inwoners

Strategisch doel 1:

Meer veilige situaties op persoons-, omgevings- en samenlevingsniveau bij kwetsbare inwoners.

Beoogde maatschappelijke effecten in 2026 bij strategisch doel 1:

- Minder incidenten met veiligheidsrisico's door kwetsbare inwoners.
- Minder overlast door kwetsbare inwoners.

Toelichting

Wat is daarvoor nodig?

Activiteiten 2025	Omschrijving
Actieplan onbegrepen gedrag	We richten ons in het actieplan onbegrepen gedrag op 9 bouwstenen, waaronder inbreng van personen met onbegrepen gedrag, vroegsignalering en passende zorg, ondersteuning en straf. Op al deze 9 bouwstenen worden al interventies uitgevoerd. We gaan aanhaken op regionale en landelijke ontwikkelingen en zullen onze interventies daarop aanvullen en prioriteren.
Optimaliseren AVE	Belangrijk binnen het programma Zorg en Veiligheid is het tijdig kunnen opschalen bij escalerende situaties en daarna met vertrouwen kunnen afschalen. Daarvoor hanteren we de AVE (Aanpak Voorkomen Escalatie). De ontwikkeling van AVE is in 2024 afgerond. In 2025 gaan we verder met de optimalisatie AVE. Binnen de optimalisatie van AVE richten we ons op (1) het tijdig opschalen en zo snel als mogelijk afschalen en (2) het leveren van maatwerk. Optimalisatie richt zich op knelpunten in op- en afschalen en samen met partners doen wat nodig is om deze op te lossen, zowel intern als extern.
Vroegsignalering en waakvlamfunctie	We ontwikkelen samen met partners de vroegsignaleringsfunctie door, inclusief informatie-uitwisseling en monitoring. Dit betreft ook het inzichtelijk maken welke interventies na vroegsignalering ingezet kunnen worden om escalatie te voorkomen. Soms is het nodig om de vinger aan de pols te houden in casuïstiek: we noemen dat de waakvlamfunctie en

Activiteiten 2025	Omschrijving
	onderzoeken de mogelijkheden om deze bij partijen in de stad te organiseren (denk aan zelfregie-centra en verschillende inloopvoorzieningen).
Passende zorg en ondersteuning bij complexe problematiek	De focus ligt hierbij op het in kaart brengen van de aanwezigheid en kwaliteit van zorg en ondersteuning op gebied van triple problematiek (GGZ, verslaving en LVB). Samen met zorgpartners en het zorgkantoor worden mogelijkheden onderzocht om voor deze doelgroep met complexe problemen een goed alternatief te vinden, zodat zij niet tussen wal en schip vallen. Verder wordt er aangesloten op regionale ontwikkelingen en netwerken m.b.t. het organiseren van een dekkend zorglandschap, zowel binnen de WMO als de WLZ.
Versterken zelfregie en inzet ervaringsdeskundigheid	Samen met het programma Sociaal en Vitaal en Uitvoering Sociaal streven we naar meer inzet van ervaringsdeskundigheid. Vanuit verschillende disciplines en partners gaan we ervaringsdeskundigheid inzetten en samen werken we aan de borging van die inzet. Er is hierbij specifieke aandacht voor kwaliteit, opleiding, begeleiding en beloning.
Opvolging in de wijk	De inbreng van mensen met onbegrepen gedrag en hun omgeving (naasten en familie) heeft een belangrijke positie bij het bepalen van een persoonsgerichte en effectieve aanpak. In situaties met kwetsbare inwoners en veiligheidsrisico's is aandacht nodig voor behoeften en signalen van de cliënten en diens omgeving. Daarom starten we met opvolging in de wijk. Dit doen we door naasten van mensen met onbegrepen gedrag te ondersteunen. Dit moet leiden tot meer begrip en inzicht, een gevoel van betrokkenheid en een ondersteunend netwerk zodat escalaties voorkomen kunnen worden.
Onderzoeken samenlevingsperfectief (vanuit het Leeflab)	Almelo is vanuit het programma Sociaal en Vitaal gestart met het Leeflab. Hierin wordt samen met partners gewerkt aan een duurzame verandering in de samenwerking. Een samenwerking waarin we elkaar goed weten te vinden en elkaar versterken ten behoeve van onze inwoners. Vanuit het programma Zorg en Veiligheid gaan we het perspectief van de samenleving op onbegrepen gedrag toevoegen aan de experimenten van het Leeflab. Hierbij richten we ons op het versterken van het gevoel van regie op eigen leven. Daarbij is er aandacht voor de directe omgeving en andere gezinsleden en voor signalering in de wijken.
Voortzetten pilot Wijk GGD en actieonderzoek	In pilot van de wijk-GGD'er voeren we een actieonderzoek naar de effectiviteit van deze inzet. In 2025, als het laatste jaar van de pilot, verwachten we de eerste uitkomsten.

4.1.3.1.2 Meer veilige omgeving voor jongeren

Strategisch doel:

Meer veilige omgeving voor jongeren, waarin zij in staat zijn om eigen keuzes te maken om op het rechte pad te blijven.

Beoogde maatschappelijke effecten 2026 bij strategisch doel 2:

- Minder onveilige situaties veroorzaakt door jongeren.
- Minder overlast door jongeren.
- Minder jongeren glijden af richting criminaliteit.

Toelichting

Wat is daarvoor nodig?

Activiteiten 2025	Omschrijving
Versterken weerbaarheid jongeren	We gaan door met inzet om de weerbaarheid van jongeren te vergroten. Daarbij hoort het bieden van perspectief en het aangeven van grenzen. Onderdeel daarvan is het contact met kwetsbare jongeren in de wijken. We zetten daarvoor jongerenwerkers in. Een bijzondere vorm daarvan is de straatcoach. Het belangrijkste doel van straatcoaches is het terugdringen van overlast veroorzaakt door risicojongeren onder de 23 jaar.
Bevorderen bewustwording veiligheidsthema's bij scholen en het netwerk rond jongeren	In het verlengde van de menukaart 'preventieaanbod jongeren en veiligheid', bevorderen we dat scholen blijvend werken aan het vergroten van bewustwording / gedragsverandering omtrent veiligheidsthema's. Bijvoorbeeld door hen te ondersteunen bij het bespreken van thema's als radicalisering of digitale veiligheid en in te blijven spelen op de actualiteit. Daarnaast faciliteren we andere mensen in het netwerk van jongeren, zoals ouders en vrienden, in bewustwording omtrent veiligheidsthema's. Door veiligheidsrisico's, beschermende factoren en controversiële thema's bespreekbaar te maken.
Versterken netwerk voor betere toeleiding naar vroegsignalering	We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om wijkgericht een netwerk op te zetten waar partners periodiek met elkaar spreken over jeugdproblematiek. Hierbij gaat het zowel over individuele jongeren waar zorgen over zijn als overlast door groepen jongeren. Van belang is dat er aandacht is voor preventie de mogelijke toeleiding naar het vroegsignaleringsoverleg.
Proces groepsaankpak	Voorkeur is om individuele jongeren zoveel mogelijk via de reguliere wegen te bespreken en zorg en straf ook te laten aansluiten bij reguliere processen. In sommige gevallen zal de conclusie zijn dat er een groep in beeld is waar iets extra's voor nodig is. Hiervoor heeft het Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid een 7-stappen model ontwikkeld. We vertalen dit model naar Almelo.
Voortzetten aanpak seksuele intimidatie	We geven ook in 2025 uitvoering aan het plan van aanpak seksuele intimidatie om de openbare ruimte veiliger te maken. Daarbij richten we ons onder andere op jongeren. We werken aan normstelling, bewustwording, deskundigheidsbevordering en het bieden van handelingsperspectief aan omstanders. Dit door middel van bijvoorbeeld (online) campagnes, trainingen en acties.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Voortzetten actieplan digitale veiligheid	We zetten de uitvoering van het actieplan digitale veiligheid voort in 2025. Eén van de doelgroepen is schoolgaande jeugd. Met de aanpak proberen we het zelfbeschermend gedrag onder inwoners te verhogen. Dit door middel van bewustwording en het bieden van handelingsperspectief. Bijvoorbeeld door de week van de digitale veiligheid, campagnes en fysieke acties.
Verbinding programma met Preventie met Gezag (PMG)	Preventie met Gezag (PmG) richt zich op een specifieke doelgroep, namelijk de meest kwetsbare jongeren, waarbij het risico aanzienlijk is dat ze in de ondermijnende en georganiseerde criminaliteit terecht komen. Dit voorkomen en hierop een aanpak ontwikkelen is het doel van Preventie met Gezag. Dit ligt in het verlengde van het programma Zorg & Veiligheid. Activiteiten in het programma Z&V en PmG zullen elkaar aanvullen.

4.1.3.1.3 Partners in het zorg- en veiligheidsdomein

Strategisch doel 3:

Partners in het zorg- en veiligheidsdomein handelen meer vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Beoogde maatschappelijke effecten 2026 bij strategisch doel 3:

- Kwetsbare inwoners met veiligheidsrisico's krijgen passende zorg en ondersteuning.
- Inwoners, naasten en buurten en de samenleving hebben vertrouwen in de betrokken instanties en weten wat ze wel en niet kunnen verwachten.

Toelichting

Wat is daarvoor nodig?

Activiteiten 2025	Omschrijving
Afspraken risicotaxatie AVE 2, 3 en 4	Het onderzoek naar de verschillen in risico-taxaties loopt in 2025 door. Dat leidt tot aanbevelingen voor een eenduidige en integrale risico-taxatie in casuïstiek met zorg- en veiligheidsrisico's (AVE 2,3 en 4). Aan de hand van de aanbevelingen gaan we met de verschillende partijen afspraken maken. Het doel is dat partijen in casuïstiek tijdig overeenstemming bereiken over de risico's en de aanpak daarvan.
Monitoring regionale doorzettingsmacht	Gemeenten en andere betrokken partijen werken samen om besluiten te nemen en in te grijpen wanneer reguliere zorg- en hulpverleningstrajecten niet toereikend zijn en er sprake is van veiligheidsrisico's. Dit voorkomt dat complexe (GGZ-) casuïstiek langdurig blijft voortbestaan zonder adequate oplossing. In Twente volgen we in de samenwerkingsstructuur Zorg, Veiligheid & Straf de afspraken rond regionale doorzettingsmacht. Doel is om te zorgen dat functionarissen van de partners in Z&V, van uitvoerend professional tot bestuurder, over het mandaat beschikken om tot een oplossing komen bij vastgelopen casuïstiek.
Vervolg op onderzoek onafhankelijke cliëntondersteuning	Onafhankelijke cliëntondersteuning is een dienst die de inwoner helpt bij het organiseren van zorg of ondersteuning. Zodra de situatie van de inwoner zeer complex is en er zelfs veiligheidsrisico's zijn, is een gespecialiseerde cliëntondersteuner nodig. Zowel regionaal als lokaal is onderzocht wat nodig is om deze vorm van cliëntondersteuning effectief in te zetten. Het onderzoek geeft inzicht in de behoefte, in de maatschappelijke kosten en

Activiteiten 2025	Omschrijving
	baten en in de organisatorische randvoorwaarden. De uitkomsten van het onderzoek zullen begin 2025 leiden tot conclusies en aanbevelingen. Op basis daarvan bepalen we het vervolg.
Borging Huis van Herstel	Om het Huis van Herstel structureel te behouden voor Twente zijn vanaf 2026 nieuwe afspraken nodig met het ministerie van Justitie & Veiligheid en met de andere Twentse gemeenten. In 2024 hebben we inzicht verkregen in de aard en omvang van de gedetineerden die met een zorgvraag kampen en terug gaan keren naar de gemeente en zijn de maatschappelijke kosten en baten in kaart gebracht. In 2025 werken we op basis van deze uitkomsten samen met de Twentse gemeenten en het ministerie toe naar besluitvorming over de toekomst van het Huis van Herstel Twente.
Versterken partnerschap	De partners in Z&V lopen vaak aan tegen de grenzen van het systeem, waaronder wet- en regelgeving. Tevens zien zij dat de samenwerking niet altijd doortastend genoeg is, waardoor kwetsbare inwoners tussen wal en schip vallen en veiligheidsrisico's blijven bestaan. Om grenzen en patronen te doorbreken zijn partners bereid om een stap extra te zetten. In 2025 gaan we verder op de ingeslagen weg om dat mogelijk te maken. Onder andere door zekerheden in te bouwen voor organisaties, door te experimenteren met out of the box oplossingen en door een lobby richting het rijk voor meer 'regel'-ruimte. Belangrijk daarin is dat de partijen op elkaar kunnen vertrouwen als echte partners. We versterken dat partnerschap via verdiepende bijeenkomsten op bestuurlijk, management en uitvoerend niveau. Door structureel dialoog en wederzijds begrip willen we barrières overwinnen en gezamenlijke verantwoordelijkheid bevorderen.

4.1.3.2 Wat mag het kosten?

Programma Zorg en veiligheid	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2023	380	40
Jaar 2024	400	-
Jaar 2025	400	-
Jaar 2026	400	-
Totaal	1.580	40

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Zorg en veiligheid is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2023-2026 plaatsvinden.

Overige middelen

Pilot Wijk-GGD'er

Naast de beschikbare programmamiddelen is budget beschikbaar voor de uitvoering van de pilot Wijk-GGD'er. Voor 2023-2025 is jaarlijks 175.000 euro beschikbaar voor de pilot.

Subsidieregelingen

De gemeente doet een beroep op rijkssubsidie in het Actieprogramma 'Grip op onbegrip'. Hiermee werken we samen met andere partijen aan projecten die bijdragen aan het realiseren van de programmadoelen van Zorg en veiligheid.

4.1.4 Programma Economie en arbeidsmarkt

Almelo: Hier wil je werken, hier wil je ondernemen, hier wil je recreëren!

Wij werken samen met onze ondernemers, onderwijsinstellingen, organisaties en partners in Twente aan een sterke, veerkrachtige economie voor nu en in de toekomst.

Dit is onze visie waar we met de uitvoering van het programma Economie en Arbeidsmarkt aan werken. We ontwikkelen nieuwe perspectieven en jagen initiatieven aan op een aantal belangrijke uitdagingen voor Almelo:

- De ruimtelijke ontwikkeling van werklocaties
- De arbeidsmarkt
- De aantrekkelijkheid van de stad door haar water en groen

Want we willen ondernemers perspectief kunnen bieden: zodat ze de mogelijkheid hebben om te groeien, te innoveren, zich te vestigen; de goede mensen aan te trekken, te behouden en op te leiden.

Een goede economie is een voorwaarde voor een gezond en goed leefklimaat, en het vormt de basis voor de voorzieningen in de stad.

Onze economisch-ruimtelijke visie (vastgesteld in de raad van 23 april 2024) concludeert dat de economie van Almelo een evenwichtige basis kent met sterke sectoren als de tech-(maak)industrie, de zorg, de logistiek en de handel. De ligging aan verschillende corridors biedt een goede uitgangspositie. Voor de toekomst kiezen we voor het behoud en versterken van dit profiel: *de plek waar we bedenken en maken!* Naast de ontwikkeling van XL-2 voor grootschalige tech/maakindustrie vraagt dit om een strategie, gericht op het behoud van bestaande (bedrijfs)ruimte en een zorgvuldige en afgewogen, maar beperkte uitbreiding. De raad heeft hierbij de opdracht gegeven om over een periode van 15 jaar op zoek te gaan naar een beperkte uitbreiding van 35 ha en te zoeken naar (en realiseren van) nog eens 35 ha inbreiding. Hier zijn we volop mee aan de slag.

Almelo maakt deel uit van een sterk Twents netwerk en economie. We hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in het opzetten van gezamenlijke (lobby)programma's en samenwerking met de Twenteboard en stakeholders. Vanuit dit programma trekken we hierbij vooral op met onze collega's uit Enschede en Hengelo.

4.1.4.1 Meerjarige programmaopgaven

4.1.4.1.1 Almelo, banenmotor in een krachtige Twentse economie

Strategisch doel:

Almelo heeft een meer herkenbaar en onderscheidend profiel in de groene technologische topregio Twente.

Toelichting

Twente ambieert een toonaangevende groene technologische topregio. De Twenteboard (samenwerking van overheden, bedrijfsleven en onderwijs/kennisinstellingen in Twente) wil met een gedragen economische agenda, talent, bedrijven en kapitaal in Twente samenbrengen. Met als doel het versterken van de sociaaleconomische structuur van Twente.

Almelo speelt hierin een belangrijke rol. De grootste groei in de hightech werkgelegenheid vindt hier plaats. Voor Twente is belangrijk dat de investeringen zowel voor het start-up, scale-up als grown-up bedrijfsleven renderen. De steden Enschede, Hengelo en Almelo zijn hierin complementair. Vanuit het programma zetten wij in op het faciliteren van en zichtbaar maken van de Almelo'se bijdrage.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Uitvoeren van de economisch-ruimtelijke visie	Uitvoering geschiedt vooral via de tweede en de derde lijn van dit programma.
Lobby economische dossiers	Wij initiëren en nemen deel aan een structurele samenwerking op economische thema's en projecten met de steden Hengelo en Enschede.

4.1.4.1.2 Almelo biedt ruimte voor ondernemerschap en bedrijvigheid

Strategisch doel:

Het versterken en behouden van een aantrekkelijk ondernemersklimaat/ behoud en verbetering top 10 positie MKB-vriendelijkste steden.

Toelichting

Bieden van ruimte voor groei

Een aantrekkelijk ondernemersklimaat hangt nauw samen met de mate waarin ondernemingen kunnen groeien en de ruimte hebben om hun plannen te realiseren. Een grote uitdaging blijft het bieden van ruimte voor de groei van bedrijvigheid. De gemeente Almelo beschikt over 19 bedrijventerreinen met een totale oppervlakte van 600 hectare. Deze terreinen zijn grotendeels bezet, waardoor we niet kunnen voldoen aan de uitbreidingsbehoefte van ondernemers. Dit zet de aantrekkelijkheid van ons ondernemersklimaat onder druk.

In 2025 vervolgen we het onderzoek naar zowel mogelijke uitbreiding van bedrijventerreinen (voor MKB) als ook mogelijke opties voor inbreiding.

Verhogen organisatiegraad op bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen verenigen zich om diverse redenen, die zowel voordelen bieden voor de bedrijven als voor de gemeente. Voor een gemeente biedt een hoge organisatiegraad meer mogelijkheden om ook andere thema's onder de aandacht te brengen zoals bijvoorbeeld de energietransitie, de arbeidsmarkt en bereikbaarheid. Een verenigd bedrijventerrein bevordert ook netwerken en samenwerking tussen de bedrijven en met de gemeente. De intensiteit en professionaliteit van deze samenwerking wordt gemeten door de organisatiegraad van de bedrijven. Door onze inspanningen de afgelopen jaren zijn er nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan en hebben ondernemersverenigingen een BIZ (Bedrijven Investerings Zone) opgericht.

Ondernemersvriendelijkheid en dienstverlenende organisatie

We willen een ondernemersvriendelijke gemeente zijn en daar hoort een goede dienstverlening bij. Komende periode zetten we in op het vergroten van onze klantgerichtheid, intern en extern. Daarnaast is een veel gehoorde oproep van ondernemers aan de gemeente om het imago van Almelo als ondernemende stad te versterken. Voor 2025 een speerpunt voor ons aansluitend op onze gemeentelijke citymarketing. Tot slot blijft ook in 2025 het contact tussen Ondernemersloket en ondernemers en de zichtbaarheid van het loket belangrijk.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Opzoek gaan naar uitbreidingsruimte voor lokale MKB-bedrijven	Ruimte zoeken voor uitbreiding van bedrijventerreinen.
Bedrijventerreinpaspoorten opstellen	Opstellen van bedrijventerreinpaspoorten om de kansen voor inbreiding in kaart te brengen. Naast deze analyse willen we ook weten welke beleidswijzigingen gedaan moeten worden om inbreiding mogelijk te maken.
Afstemming samenwerkingsvorm Businesspark XL 2	In 2025 gaan we de samenwerkingsvorm voor Businesspark 2 onderzoeken en afstemmen met de regio. Cruciaal voor de toekomstige ontwikkeling en exploitatie van het bedrijventerrein. Daarnaast zullen we ook de acquisitie voor XL-2 opstarten, afgestemd op de RSIA (Regionale Investeringsstrategie) en samen met de Twentse steden.
Organiseren jaarlijks bestuurlijk overleg bedrijventerreinen	Bestuurlijke gesprekken met de bestaande samenwerkingsverbanden
Samenwerking Twentepoort en de Turfkade	Starten van een nieuwe ondernemersvereniging voor Twentepoort Oost en West. Daarnaast willen we onderzoeken of de ondernemersvereniging op de Turfkade zich wil verenigen tot Bedrijven Investing Zone (BIZ).
Organiseren netwerkbijeenkomsten	In 2025 organiseren wij (met partners) minimaal 3 netwerkbijeenkomsten. Daarnaast nemen wij deel aan bijeenkomsten/kennissessies die door derden worden georganiseerd.
Verbetering traject vergunningen	In 2025 wordt het project klantreis vergunningverlening afgerond en zijn verbeteringen geïmplementeerd.
Marketing – en communicatieplan	Voor de profilering van Almelo als ondernemende stad sluiten wij aan bij citymarketing door de pijler ‘Ondernemend Almelo’ op te zetten en in samenwerking met de bedrijven actief te vullen.

4.1.4.1.3 Almelo bindt en boeit talent op alle niveaus

Strategisch doel:

- **Werkenden in Almelo ontwikkelen zich om daarmee goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt**
- **Een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.**

Toelichting

In 2025 en daarna houdt Almelo onverminderd een grote vraag naar gekwalificeerd personeel.

Voor de strategische doelen, een goede inzetbaarheid van werkenden op de arbeidsmarkt en een betere match tussen vraag en aanbod, hebben we een arbeidsmarktstrategie opgesteld. We richten ons op drie pijlers;

1. Perspectief bieden voor alle inwoners op de arbeidsmarkt. Alle mensen die kunnen werken bieden we de gelegenheid zich te ontwikkelen. Zowel werkzoekenden en werkenden.
2. Stimuleren van technisch, zorg- en logistiek talent. In onze dragende sectoren is de roep om gekwalificeerd personeel het grootst.
3. Behouden en aantrekken van (internationaal) talent. De krapte op de arbeidsmarkt is niet alleen op te vullen met werknemers uit de regio Twente. We zien het belang van het behouden van het huidig talent en het aantrekken van talent van buiten de regio of zelfs buiten de grenzen van ons land

Voor de drie pijlers gaan we te werk via actielijnen. Zie hieronder voor de acties in 2025.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Versterken LLO-aanpak (Leven Lang Ontwikkelen) / doorontwikkelen van het Twents Fonds voor Vakmanschap.	Almelose bedrijven moeten de LLO-mogelijkheden kennen. Van belang is toegankelijke en duidelijke informatie. De komst van het Regionaal Werkcentrum op 1 januari 2025 is daartoe het aangewezen loket. De bekende IKBINDR-campagne zetten we door in 2025.
Aantrekken van nieuw talent naar Almelo en de regio	De uitkomsten van een onderzoek in samenwerking met Enschede, Hengelo en Twente board naar de behoeften van talent uitrollen in de organisatie. In 2024 werd hier onderzoek naar gedaan met als doel inzicht te krijgen waar de doelgroep gevoelig voor is met het oog op o.a. huisvesting, culturele voorzieningen, recreatie, bereikbaarheid.
Faciliteren en stimuleren van initiatieven gericht op talent (techniek, zorg en logistiek)	Ondersteunen en aanjagen van initiatieven gericht op talent, zoals Ontdek Hightech Twente, Week van de Techniek, House of Skills, het Young Professionals netwerk, Stichting WTC inzake de opvang van kenniswerkers en Techniek Tastbaar. Deze opsomming is niet limitatief. Samenwerking met het ZGT. Het boeien en binden van talent in de zorg is onderdeel van onze arbeidsmarktstrategie.
Faciliteren en aanjagen samenwerking onderwijs en bedrijfsleven	Versterken van samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Met de lancering van het House of Skills is een fysieke plek gecreëerd in Almelo waar studenten en scholieren kennis kunnen maken met techniek in een inspirerende omgeving. In 2025 zal dit concept van het onderwijs en bedrijfsleven verder door ontwikkeld worden.
Actieve bijdrage aan Hettrix	Hettrix is het samenwerkingsverband van regionale bedrijven, Heracles, gemeente en Twentse onderwijsinstellingen. Krachten worden gebundeld voor het behouden, binden en boeien van technisch talent. Wij leveren een actieve bijdrage aan de organisatie van activiteiten op gebied van duurzaamheid, talent behouden, vitaliteit en trots op onze stad en voetbalclub.

4.1.4.1.4 Almelo unieke beleving door het water en het groen

Strategisch doel:

Meer bezoekers en inwoners ervaren en waarderen het groen en blauw in Almelo

Toelichting

Dit strategisch doel maakt steeds meer onderdeel uit van de opgave voor de stadsontwikkeling en staat dus minder op zichzelf, zoals bij de start van het programma economie en arbeidsmarkt het geval was. De aandacht vanuit dit programma gaat uit naar de gebiedsontwikkeling Westerdok en het stimuleren van de vrijetijdseconomie. Recent onderzoek van de provincie laat zien dat in Almelo een tekort is/ontstaat aan recreatiemogelijkheden. Dat willen we nader onderzoeken.

Activiteiten 2025	Omschrijving
We werken aan het (meer) bevaarbaar maken van het water in Almelo.	Het bevaarbaar maken van het Almelo-Nordhorn kanaal fase 1 maakt deel uit van de ontwikkeling van het Kanaalpark dat binnen de gebiedsontwikkeling van Westerdok valt. Door te kiezen voor een integrale benadering verhogen we de kans op steun en co-financiering vanuit andere partijen.
Onderzoeken en uitvoering Actieprogramma 'Water en vrije tijd in Almelo'.	We faciliteren en ondersteunen nieuwe initiatieven die waterbeleving in Almelo versterken zoals Optimist on Tour in 2024.
Versterken relatie Almelo Nordhorn.	In 2025 gaan we verder met het versterken van onze relatie met de gemeente Nordhorn. Het ontwikkelen van een beleefkaart tussen Almelo en Nordhorn is niet alleen een stimulans voor de vrijetijdseconomie, maar wellicht ook een opstapje naar een groter Euregionaal project.
Onderzoek naar versterken vrijetijdseconomie/recreatiemogelijkheden	In 2025 willen we in kaart brengen wat er nodig is aan recreatiemogelijkheden zodat Almelo een aantrekkelijke stad is en blijft voor inwoners en bezoekers.

4.1.4.2 Wat mag het kosten?

Programma Economie en arbeidsmarkt	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2023	475	205
Jaar 2024	400	
Jaar 2025	400	
Jaar 2026	400	
Totaal	1.675	205

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Economie en participatie is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2023-2026 plaatsvinden. Voor het opstellen van de economisch ruimtelijke visie is in 2023 een bijdrage ontvangen vanuit het programma Stedelijke Ontwikkeling van 75.000 euro.

4.1.5 Programma Klimaat en milieu

Almelo wil een duurzame stad zijn. Dat houdt in dat CO₂-uitstoot tot een minimum beperkt is, we onze woningen en gebouwen duurzaam verwarmen en inwoners in comfortabele en goed geïsoleerde woningen wonen. Het energetisch verbeteren van woningen heeft onze eerste prioriteit. Sommige inwoners hebben hier wat hulp bij nodig, anderen weten de weg naar isolerende maatregelen en subsidies goed zelf te vinden. Voor iedere inwoner is er een ondersteuningsaanbod, afgestemd op de persoonlijke situatie. Onze speciale aandacht gaat uit naar inwoners in energiearmoede. Zij worden zoveel als mogelijk begeleid bij het verduurzamen van de woning en het vinden van financiering daarvoor.

Een stap verder dan verduurzaming is het aardgasvrij maken van woningen en gebouwen. Dit is nodig om de CO₂-uitstoot terug te dringen. We werken aan duurzame, lokale warmtealternatieven en werken hiervoor samen met ons netwerk aan partners in de stad. Per buurt wordt gaandeweg steeds duidelijker welk warmtealternatief geschikt en betaalbaar is. We onderzoeken de mogelijkheden in de eerste gebieden in Aalderinkshoek, Windmolenbroek en aan de Bornsestraat. Uiteraard spelen we hierbij in op innovaties en andere kansen in de stad.

Een andere kant van de energietransitie is het opwekken van energie. Almelo wekt al veel duurzame energie op. Naast zonne-energie op daken en op land is windenergie een belangrijk onderdeel van de energiemix. Tevens is windenergie belangrijk voor het benutten van de mogelijkheden van het elektriciteitsnetwerk.

Tot slot wil Almelo steeds meer circulair worden en CO₂-uitstoot via het gebruik van grondstoffen en materialen beperken.

4.1.5.1 Meerjarige programmaopgaven

4.1.5.1.1 Energiebesparing

Strategisch doel:

In Almelo wordt jaarlijks meer energie bespaard.

Operationele doelen:

1. Inwoners en ondernemers gaan aan de slag met verduurzamen en wij ondersteunen hen.
2. In 2026 zijn tenminste 2.000 woningeigenaren ondersteund met isoleren.

Toelichting

Isoleren is de eerste stap naar verduurzamen. Door meer energie te besparen, hoeft er minder energie opgewekt te worden. Almelo heeft ruim 34.000 woningen en 5.000 andere gebouwen. Op nieuwbouw na moeten deze gebouwen in meer of mindere mate worden verduurzaamd. De woningcorporaties zijn verantwoordelijk voor het verduurzamen

van hun eigen (huur)woningen met als het doel dat deze woningen in 2028 gemiddeld energielabel B hebben. Een megaklus die om gezamenlijke afspraken vraagt.

Ook particuliere woningeigenaren moeten aan de slag om te verduurzamen. Datzelfde geldt voor eigenaren van maatschappelijk vastgoed en bedrijfspanden. We stemmen de activiteiten af met de stedelijke ontwikkelingsprojecten. Om de doelen te bereiken, werken we samen met Leefbare wijken en dorpen, Stedelijke Ontwikkeling, programma Economie en arbeidsmarkt, programma Zorg en veiligheid en Uitvoering Sociaal.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Uitvoering Plan van aanpak inclusieve energietransitie: Aanjagen van bewustwording en advisering van inwoners die belemmeringen ervaren bij het verduurzamen van hun woning	Energiebesparing is een essentieel van verduurzaming. Wij ondersteunen inwoners om hun woning te gaan verduurzamen en daarmee het comfort in de woning te verhogen. We bieden via onder andere het energieloket voorlichting en handelingsperspectief. Daarnaast worden energievoaches inzet om: • We zoeken inwoners op en gaan met ze in gesprek. Bijvoorbeeld door deel te nemen aan buurtbijeenkomsten, op markten en via voorlichtingsbijeenkomsten. Hierdoor willen we in gesprek komen met inwoners die niet zelfstandig gaan verduurzamen. • Het energieloket is een website met helpdesk voor inwoners die zelfstandig aan de slag gaan. • De energievoaches geven inwoners met een eigen woning een onafhankelijk, op maat gemaakt advies om te verduurzamen en kijkt van welke landelijke regelingen de inwoner gebruik kan maken. Deze inwoner gaat daarna zelf aan de slag met het opvragen van offertes en het vervolgtraject. Met de inzet van de specifieke uitkering energiearmoede van het Rijk ondersteunen wij inwoners met een smallere beurs om wooncomfort te verbeteren en energiearmoede te bestrijden. Deze inwoners kunnen gebruik maken van: • De FIXbrigade die huurders helpt met inzicht in gedrag en kleine energiebesparende maatregelen aanbrengt in de woning. • De bouwadviseur voor eigenaar-bewoners van een woning gebouwd voor 1983, met een WOZ-waarde lager dan 281.000 euro (peildatum 1-1-2022). De bouwadviseur kan ondersteunen bij het maken van een verduurzamingsplan, het zoeken naar subsidies/leningen en het opvragen en beoordelen van offertes. De bouwadviseur kijkt eveneens naar benodigde bouwtechnische verbeteringen.
Uitvoering Lokale Aanpak Isolatie (NIP-LAI)	Het Rijk initieert een Nationaal Isolatieprogramma en Almelo heeft hier middelen uit verkregen voor een lokale aanpak. De lokale aanpak is voor woningen met een maximale WOZ-waarde van 281.000 euro (peildatum 1-1-2022). Woningeigenaren met een woning onder de grenswaarde kunnen hierdoor gebruik maken van een gemeentelijke voucherregeling voor isolatie van maximaal 1.750 euro. Deze voucher is beschikbaar voor 2.995 woningeigenaren. In 2025 wordt de derde tranche van de SPUK-LAI aangevraagd. Het Nationaal Isolatieprogramma is beschikbaar tot 2030. Het doel is om in 2025 1.000 vouchers te verstrekken.
	Wij faciliteren in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma waar mogelijk lokale initiatieven, zoals gezamenlijke inkoop van energiebesparende materialen.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Lobby voortzetten richting Rijk samen met Enschede en Hengelo en G40	Wij lobbyen bij het Rijk voor middelen om de energietransitie toegankelijker te maken, specifiek voor inwoners die in energiearmoede leven. Daarnaast onderzoeken we gezamenlijk met onze samenwerkingspartijen opschalingsmogelijkheden voor deze megaopgave. Dit doen we samen met woningcorporaties, marktpartijen, financieringsinstanties, onderwijsinstellingen en de provincie Overijssel. In 2025 start de uitvoering van de eerste pilot van de Renovatiedaal. In de Aalderinkshoek gaan we samen met Beter Wonen huur- en koopwoningen verduurzamen.

4.1.5.1.2 Duurzame energie opwek en opslag bebouwde omgeving

Strategisch doel 2:

In 2026 wordt meer duurzame energie opgewekt. Duurzame energie wordt deels lokaal opgeslagen.

Operationele doelen:

1. In 2026 zijn - om in het jaar 2030 te voldoen aan de vastgestelde RES-opgave - relevante vergunningen bij de provincie aangevraagd en bestemmingsplanprocedures voor de opwek van duurzame zonne- en windenergie doorlopen.
2. Minimaal 50% van de nieuwe opwek van duurzame energie is in lokaal eigendom.

Toelichting

Elke gemeente in Nederland draagt bij aan de landelijke hoeveelheid duurzaam opgewekte energie. Een deel van de energie die in Almelo wordt opgewekt wordt ook in Almelo gebruikt, het overige deel wordt via het elektriciteitsnet elders gebruikt. Bij de opwek van duurzame energie komt geen CO₂ vrij, daarom draagt duurzame energieopwekking bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. Hierbij gaat het om zonne- en windenergie. In Almelo is de komende jaren sprake van netcongestie. Dat houdt in dat het elektriciteitsnet 'vol' zit en er geen nieuwe gebouwen kunnen worden aangesloten of duurzaam opgewekte energie kan worden terug geleverd. Een andere manier van energie opslaan kan een tussentijdse oplossing zijn, maar netcongestie kan innovatie juist ook aanjagen. Een optimale verhouding tussen opwekking van duurzame energie uit zonne-energie (40%) en windenergie (60%) draagt bij aan een stabielere energievoorziening en betere benutting van het elektriciteitsnet.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Zon op particuliere daken en op kleine bedrijfsdaken	Er is voornamelijk nog geen sprake van netcongestie voor woningen en kleine aansluitingen bij bedrijven. Particuliere eigenaren en eigenaren van kleine bedrijfspanden blijven we stimuleren om zonnepanelen op hun dak te leggen.
Energieopslag en slimme netwerkcongestie oplossingen	We stimuleren en faciliteren initiatieven die betrekking hebben op energieopslag en oplossingen met betrekking tot de netcongestie, zoals (virtuele) energiehub waarvoor de Waterstofhub, Dollegoor Turfkade, XL en bedrijvenpark Twente-Noord, energie-uitwisseling tussen bedrijven en energieopslag in accu's.
Lokaal eigendom stimuleren en faciliteren	Lokaal eigendom van duurzame energieproject stimuleert de betrokkenheid van de omgeving bij een energieproject en zorgt ervoor dat de revenuen van het project lokaal blijven. Beleid voor lokaal eigendom is in het voorjaar van 2024 vastgesteld. Bij projecten zoals het energiegebied Almelo, Tubbergen, Twenterand (ATT) en de Duurzaamheidsroute A35, wordt lokaal eigendom gestimuleerd. We gaan

Activiteiten 2025	Omschrijving
	voor 100% lokaal eigendom, de ondergrens is 50% lokaal eigendom. Onze rol is om dit te stimuleren en faciliteren.
Lobby inzake netcongestie	Zowel het terug leveren als afname van elektriciteit is een probleem in Almelo (bij grootverbruikers). Onze inzet is een oplossing op de korte termijn waarbij we bij de netbeheerders lobbyen voor een innovatieve aanpak om ruimte te creëren op het elektriciteitsnet. Bijvoorbeeld door middel van energie-uitwisseling tussen bedrijven. Samenwerking met andere overheden verloopt via de Energyboard, PMIEK en de provinciale Energievisie en via de Energiestrategie Twente 2.0. Netcongestie raakt vele disciplines binnen de gemeente en moet daarom breder opgepakt worden. We werken samen met mobiliteit, planologie, economie en stedelijke ontwikkeling.
Doorontwikkeling van energieopwekking door windenergie in Almelo noord	Samen met de gemeenten Tubbergen en Twenterand werken we aan de doorontwikkeling van de realisatie van windenergie.
Project Duurzaamheidsroute A35	In 2025 wordt de planologische procedure (PIP) afgerond waarmee de ruimtelijke inpassing van de Duurzaamheidsroute A35 mogelijk gemaakt wordt en verdere besluitvorming plaats kan vinden. Daarna kan met de ontwikkeling en realisatie gestart worden.
Energiestrategie Twente [RES] 2.0	De Regionale Energiestrategie gaat verder als de Energiestrategie Twente 2.0. Binnen de Energiestrategie Twente ligt de focus op de warmtetransitie, groengas en het aanpakken van netcongestie.
Beheer omgevingsfonds(en)	Een van de afspraken uit het participatieproces van Aadijk 2 is het oprichten van een omgevingsfonds. Dit fonds is in 2025 operationeel.

4.1.5.1.3 Warmtetransitie

Strategisch doel:

In 2026 zijn er meer woningen aardgasvrij of gereed om van het aardgas af te gaan.

Operationele doel:

In 2026 zijn er drie wijkuitvoeringsplannen (WUP) vastgesteld en is de uitvoering gestart.

Toelichting

De warmtetransitie wordt gezien als de grootste verbouwing van Nederland na de Tweede Wereldoorlog. Het geeft aan hoe groot de impact van de warmtetransitie is. Uiterlijk in 2050 zijn alle woningen en gebouwen aardgasvrij. Om dit te bereiken moet er voor elk gebouw dat nu nog gebruik maakt van aardgas een duurzaam en betaalbaar warmtealternatief komen. In de Warmtevisie worden de eerste gebieden benoemd waar een aardgasvrij of aardgasvrijready oplossing komt. In 2025 wordt in het Warmteprogramma meer duidelijk over mogelijke duurzame warmtealternatieven voor andere wijken en de planning wanneer de betreffende wijk qua nader onderzoek opgepakt gaat worden. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, techniek en stedelijke ontwikkeling worden nadrukkelijk betrokken. Voor wijken die geschikt zijn voor een collectief warmtealternatief komt een wijkuitvoeringsplan. Voor wijken waarbij dat niet lukt, en dus gebruik gemaakt moet worden van individuele warmtealternatieven komen wijkstimuleringsplannen.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Actualisatie transitievisie warmte 2020	De Warmtevisie wordt geactualiseerd en opgenomen in de Omgevingsvisie. Hiervoor sluiten we aan bij het traject om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie.
Warmteprogramma	In 2025 vindt de besluitvorming over het Warmteprogramma plaats. Het Warmteprogramma bevat een concrete uitwerking van de Warmtevisie en geeft inzicht in alternatieven voor aardgas, de gemiddelde investering, maatschappelijke kosten en de bouwkundige staat van de gebouwde omgeving. Dit doen we zoveel mogelijk op buurtniveau of voor gebieden met vergelijkbare bouw.
Proeftuin Aardgasvrije Wijk Aalderinkshoek	Het voorlopig (technische) ontwerp is in 2024 klaar. In 2025 wordt gewerkt aan het wijkuitvoeringsplan. In dit proces werken we nauw samen met inwoners, de netbeheerder, drie woningcorporaties en het waterschap.
Windmolenbroek aardgasvrij [ready]	In 2025 onderzoeken we wat er nodig is voor Windmolenbroek om in 2030 aardgasvrij [ready] te zijn. Gezien de ontwikkelingen rondom de uitkoppeling van de restwarmte van Urenco en het in 2024 opgeleverde Buurtplan Windmolenbroek, wordt in 2025 de koers bepaald.
Bedrijvenpark Bornsestraat aardgasvrij [ready]	De haalbaarheidsonderzoeken zijn afgerond. We starten in 2025 met de ontwerpfase voor het beoogde warmtenet. Dit hangt samen met de activiteit rondom uitkoppeling van restwarmte richting woongebieden.
Tracé Urenco – ZGT en omgeving	We stellen een businesscase op voor een warmtenet op het tracé Urenco – ZGT. Daarbij onderzoeken we kansrijke uitkoppeling in de omliggende woongebieden.
Verdere uitwerking governance structuur warmtebedrijf	Voor het realiseren van collectieve warmteprojecten is een warmtebedrijf nodig. Landelijke wetgeving sorteert voor op een publieke rol bij de aanleg van infrastructuur voor warmte. In 2025 wordt de governance structuur van een warmtebedrijf verder uitgewerkt.

4.1.5.1.4 Circulaire economie

Strategisch doel:

In Almelo worden minder grondstoffen gebruikt en meer materialen hergebruikt om te komen tot een circulaire economie.

Operationeel doel:

We streven ernaar 25% van de inkopen van de gemeente circulair aan te besteden in 2026.

Toelichting

Bij het gebruik van nieuwe grondstoffen komt CO₂ vrij. De oplossing zit in het circulair kunnen gebruiken van de grondstoffen zodat er geen nieuwe CO₂ wordt uitgestoten, maar reeds gebruikte grondstoffen hergebruikt kunnen worden. De komende jaren wordt het belang van circulariteit steeds groter. Primaire grondstoffen raken op en dat kan belemmerend werken voor bedrijven en inwoners. We moeten op zoek naar een andere manier van denken en doen. In een circulaire economie gebruiken bedrijven en individuen zo min mogelijk nieuwe grondstoffen en wordt er geen afval geproduceerd. Nationaal zijn de ambities reeds vastgesteld: In 2030 het gebruik van primaire grondstoffen met 50% verminderen en in 2050 volledig circulair zijn. Ook voor de gemeente ligt hier een belangrijke taak.

Activiteiten 2025	Omschrijving
Bedrijven inspireren en faciliteren om voorbereid te zijn op circulaire economie	We faciliteren bedrijven die circulariteit hoog in het vaandel hebben staan om kennis te delen met andere (Almelose) bedrijven.
Scholenprojecten ondersteunen	We sluiten aan bij projecten met scholen en kennisinstellingen om jongeren te betrekken bij de transitie naar een circulaire economie.
Uitvoeringsprogramma Almelo Circulair 2050	In 2024 wordt het beleidsplan Almelo Circulair 2050 opgesteld. In 2025 volgen uitvoeringsprogramma's op vijf verschillende thema's en starten we met pilots om te leren werken in een circulaire economie.

4.1.5.2 Wat mag het kosten?

Programma Klimaat en milieu	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2023	400	122
Jaar 2024	400	
Jaar 2025	400	
Jaar 2026	400	
Totaal	1.600	122

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Klimaat en milieu is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. Daarnaast zijn de middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor de uitvoering van klimaat- en energieprojecten (1,3 miljoen euro per jaar) aan de programmamiddelen toegevoegd. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke inzet kan in de periode 2023-2026 plaatsvinden.

Overige middelen

Personeel

Het Rijk stelt jaarlijks middelen beschikbaar voor de uitvoering (personele capaciteit) van het Klimaatakkoord. Deze gelden komen geheel ten goede aan het programma Klimaat en milieu om de complexe opgave te realiseren.

Subsidieregelingen

De gemeente maakt gebruik van verschillende subsidieregelingen van het Rijk, provincie zoals de specifieke uitkeringen Lokale aanpak isolatie (tranches 1, 2 en 3), Energiearmoede, en Overijssel Verbouwt, en de subsidie Proeftuin Aardgasvrije Wijken.

4.1.6 Leefbare wijken en dorpen

Almelo bestaat uit tien wijken en twee dorpen die vervolgens weer bestaan uit 67 verschillende buurten. Deze dorpen, wijken en buurten zijn allemaal uniek. Het is niet uniek dat inwoners van deze buurten in een schone, veilige en plezierige buurt, wijk of dorp, willen wonen; in een leefbare omgeving. Wanneer inwoners hun wijk of dorp leefbaar vinden, is er sprake van een vitale en levendige stad. De visie van 'Leefbare wijken en dorpen', is dan ook:

'Almelo is een levendige vitale en veilige stad waar het volgens inwoners en ondernemers fijn wonen, werken en verblijven is'.

Een leefbare omgeving begint bij een basis 'schoon, heel en veilig'. Niet in alle Almelse buurten is dit gelijk. Daar waar de leefbaarheid onder druk staat, ligt voor de komende jaren een belangrijke opgave om de leefbaarheid op peil te houden dan wel te verbeteren. Ook de overige dorpen en wijken krijgen aandacht maar er kunnen en mogen verschillen zijn in de inzet en aanpak. Wij gebruiken de definitie van RIGO- research en advies voor het begrip leefbaarheid:

'In een leefbare wijk of buurt sluit de woonomgeving goed aan bij de wensen en behoeften van de mensen die er wonen. De beleving van de bewoners staat daarbij centraal.'

RIGO onderscheidt vier belangrijke thema's die van invloed zijn op de leefbaarheid van een woonomgeving; (1) de fysieke kenmerken van de woonomgeving, (2) de sociale kenmerken van de woonomgeving, (3) overlast en (4) veiligheid. Het is van belang om de betrokkenheid van de inwoners bij hun wijk of dorp te vergroten. Het gaat immers over hun toekomst in de wijk of het dorp. Zij typeren de leefbaarheid van hun woonomgeving.

De afgelopen jaren is de gemeente Almelo steeds meer gaan werken vanuit de belevingswereld van de inwoner. Om de leefbaarheid op peil te houden dan wel te verbeteren zetten we de komende jaren in op de doorontwikkeling van het wijkgericht werken. Centraal hierin staat het behalen van resultaten in de wijken en dorpen vanuit de vraag en beleving van de inwoner. Dit doen we door het verder uitrollen van de 'aanpak van onderop'. Ook is een goede en integrale samenwerking binnen de gemeente als ook met partners zoals woningcorporaties, welzijnswerk, onderwijs- en zorgorganisaties een vereiste. Hier is de komende jaren winst te behalen. Door met de verschillende partijen vanuit een gezamenlijke visie te werken en plannen eerder op elkaar af te stemmen kan samen meer bereikt worden. Dit lijkt simpel maar vraagt over en weer veel vertrouwen in elkaar te hebben.

Met de wijkopgaven geven we uitvoering aan deze aanpak. Elke wijk en dorp heeft een eigen wijkopgave. Deze stelden we in 2023 op samen met maatschappelijke partners en inwoners. De wijkopgave geeft enerzijds aan met welke uitdagingen we in de wijk of dorp te maken hebben. Anderzijds de bestemming, onze stip op de horizon voor de wijk of het dorp. Ook staan er een aantal activiteiten beschreven die we het komende jaar uitvoeren. Met de wijkopgaven krijgen alle dorpen en wijken onze aandacht maar verschil mag er zijn. Specifieke aandacht is er voor de buurten Kerkelanden en Westeres en de wijken De Riet, Ossenkoppelerhoek, Nieuwstraatkwartier en Sluitersveld.

'Leefbare wijken en dorpen' wil flexibel meebewegen met onverwachte gebeurtenissen en inspelen op ontwikkelingen en kansen die zich voordoen. Kortom: 'Leefbare wijken en dorpen' koerst op een brede ambitie en pakt kansen die het onderweg tegenkomt. Leidraad hierbij is dat we aansluiten bij de identiteit en dynamiek van de wijk of het dorp. Verschil mag er zijn. Het gaat om behalen van resultaten vanuit de vraag en belevingswereld van de inwoner.

4.1.6.1 Meerjarige opgaven

Strategisch doel:

Verbeteren van de leefbaarheid (sociaal en fysiek) in heel Almelo

Toelichting:

De inzet van 'Leefbare wijken en dorpen' is niet om alle wijken en dorpen naar een gemiddeld niveau te tillen, er is verschil tussen de wijken en dorpen en dat mag blijven bestaan. Wel willen we in de wijken waar de leefbaarheid onder druk staat zorgen dat de basis op orde is en blijft waarmee we stappen zetten in het vergroten van de leefbaarheid. Voor de wijken waar de leefbaarheid voldoende dan wel goed is, willen we de leefbaarheid op peil houden en daar waar mogelijk vergroten.

De definitie van RIGO volgend zetten we voor het verbeteren van de leefbaarheid in op de volgende werkvelden:

- In de wijk of dorp is het schoon, heel en veilig.
- Wijken en dorpen zijn meer sociaal toekomstbestendig
- Wijken en dorpen zijn meer fysiek toekomstbestendig

Versterken van de integrale samenwerking in én met wijken en dorpen

Strategisch doel:

Versterken van de integrale samenwerking in en met wijken en dorpen.

Toelichting:

Om Almelo een levendige en vitale stad te laten zijn, is goede samenwerking nodig met én tussen inwoners, strategische partners als ook binnen de eigen gemeentelijke organisatie. De verschillende samenwerkingen en deze (integraal) bij elkaar te brengen vraagt de komende jaren de nodige aandacht.

We zetten daarom in op de volgende werkvelden:

- Het versterken van participatie
door het verbeteren van bewonersparticipatie, overheidsparticipatie en participatie door maatschappelijke organisaties
- Het versterken van het wijkgericht werken
door het verbeteren van de samenwerking tussen lijn- programma en wijksturing

Wat gaan we daarvoor doen?

De projecten en activiteiten die we voor leefbare wijken en dorpen uitvoeren dragen veelal bij aan het realiseren van de beide doelstellingen 'Willen we samen meer bereiken op het verbeteren van de leefbaarheid dan moeten we beter samenwerken. Andersom door de integrale samenwerking tussen partijen te verbeteren, kan samen meer worden bereikt voor de leefbaarheid in de wijken en dorpen. Daarom worden de activiteiten voor beide doelstellingen in één paragraaf en in één tabel weergegeven.

Om de leefbaarheid in Almelo te vergroten zetten we in op onderstaande activiteiten. Dit doen we zoveel mogelijk samen met inwoners, externe partners en verschillende disciplines binnen de gemeentelijke organisatie. De wijkregisseur is hierbij vaak de aanjager en de spin in het web, hij /zij heeft contacten met zowel bewonersgroepen, wijkgerichte organisaties als de collega's binnen de eigen organisatie.

Activiteiten	Omschrijving
Uitvoeren wijk- en dorpsopgaven	In 2023 zijn voor elke wijk en dorp een wijk/dorpsopgave gemaakt. De wijk- en dorpsopgaven beschrijven per wijk en dorp de strategische opgaven. In 2025 worden de wijk- en dorpsopgaven waar nodig herijkt en wordt per wijk/dorp een concreet jaarplan voor 2025-2026 geschreven. Dit doen we in nauwe samenwerking met woningcorporaties, maatschappelijke partners, inwoners en gemeentelijke organisatie. In 2025 en 2026 geven we samen met de inwoners, woningcorporaties en andere partners uitvoering aan deze wijkopgaven. De wijkregisseur voert regie op het uitvoeren van de wijkopgave. En blijft hierbij inzetten op het beter samenbrengen van plannen en belangen van interne- en externe partners en inwoners. Zo komen we tot een integrale aanpak per wijk waarbij wordt gewerkt aan het op peil houden en verbeteren van de leefbaarheid in de wijken en dorpen.
Ondersteunen bewonersinitiatieven	Inwoners met een goed idee om hun woon- en leefomgeving te verbeteren en hier zelf mee aan de slag willen, worden ook in 2025 ondersteund. Dit kan gaan om een project voor een straat of buurt, maar ook om een plan voor een hele wijk, dorp of zelfs de hele stad. Iedereen met een goed idee krijgt de kans om dit uit te voeren. Zo zorgen we samen voor leefbare wijken en dorpen. We helpen initiatiefnemers waar nodig met advies, kennis, het werven van vrijwilligers en subsidies, het creëren van draagvlak in de buurt, met materiaal of met geld.
Almelo Buurt Samen	Almelo Buurt Samen is dé website voor bewonersinitiatieven in de gemeente Almelo. In 2024 startten we een pilot in de wijken Sluitersveld en Windmolenbroek. Via Almelo Buurt Samen kunnen bewoners geld ophalen voor hun initiatief, vrijwilligers werven en middelen verzamelen om hun initiatief uit te voeren. Alle huishoudens ontvangen per post een nieuwsbrief met waardebon die ingezet kan worden op de website AlmeloBuurtSamen.nl. In 2025 vindt een evaluatie plaats. Bij een positieve evaluatie willen we Almelo Buurt Samen uitrollen over (een deel van) de andere wijken en dorpen.
Uitvoeren 'aanpak van onderop'	Met een 'aanpak van onderop' gaan we uit van de talenten en kwaliteiten die in een wijk aanwezig zijn. We starten vanuit wat er al is en bouwen dit verder uit vanuit de prioriteiten van de wijk. Een dergelijke aanpak vraagt om een goede samenwerking met verschillende partners zoals inwoners, woningcorporaties en welzijnswerk. Door sociale relaties tot stand te brengen en onvermoede capaciteiten van bewoners en organisaties binnen de buurt/wijk te mobiliseren, werken we van binnenuit aan een leefbare buurt. Het opbouwen van het benodigde vertrouwen kost echter tijd. In 2024 is in verschillende wijken gestart met een dergelijke aanpak. Zo is in de Boomplaats (Ossenkoppelerhoek) en Binnenstad gestart met de ABCD-methode ('Asset Based Community Development'), in Sluitersveld en Kerkelanden ontwikkelden we een eigen op de ABCD-methode gebaseerde aanpak. In de Riet gaan we met straatacties deur-aan-deur in gesprek met inwoners.

Activiteiten	Omschrijving
	Ook al zijn we slechts een jaar bezig, zien we in 2024 al positieve effecten. In 2025 gaan we daarom door met deze werkwijze.
Leeflab	Met het Leeflab zetten we in op veerkrachtversterking van bewoners en het voorkomen van opvolgende problematiek. Bij een ingrijpende levensgebeurtenis is vaak te voorspellen welke problemen daarop volgen. Het Leeflab richt zich op vier pijlers: 1) beleid, 2) voorliggend veld, 3) sociaal wijkteam, 4) straatniveau. Door tegelijkertijd op alle vier de pijlers in te zetten maken we structurele impact. Het Leeflab is in 2024 gestart is in de Riet als driejarige pilot en loopt dus door in 2025. Het is een gezamenlijk project van het programma Sociaal en Vitaal, Uitvoering Sociaal en Wijkregie.
Wijkaccommodaties	Ook in 2025 blijven we werken aan de uitvoering van de vastgestelde visie op de gemeentelijke wijkaccommodaties* (7-11-2023) waarin de volgende twee speerpunten zijn vastgesteld. Allereerst is een wijkaccommodatie een plek waar de inwoners centraal staan, zich thuis voelen en elkaar kunnen ontmoeten. Ten tweede is een wijkaccommodatie een plek waar ondersteuning, preventie en informatie te vinden is. Om de gewenste doorontwikkeling van de wijkaccommodaties te realiseren, wordt vanaf 1 januari 2025 de exploitatie en het beheer van zes van de tien gemeentelijke wijkaccommodaties overgenomen door de gemeente Almelo. Dit betreft de Schöppe, de Schelf, de Goossenmaat, MFA Eninver, de Driehoek en Möll'nwiek. In het 2025 moet deze activiteit goed ingebed worden en in gang gezet zijn. Het afwegingskader wordt herijkt en er wordt gestart met de uitvoering van dit herijkte afwegingskader. Bij de overige vier wijkaccommodaties ('t Aahoes, 't Brookshoes, 't Dok en de Trefhoek) blijven de stichtingen van die wijkaccommodaties de exploitatie en het beheer uitvoeren. Zij kunnen hiervoor een subsidie aanvragen. Hiervoor wordt nieuw beleid vastgesteld en gestart met de uitvoering. Het herijkte afwegingskader wordt hier in meegenomen. *de gemeentelijke wijkaccommodaties zijn: 't Aahoes (Aadorp), 't Brookshoes (Bornerbroek), 't Dok (Binnenstad), de Trefhoek (Sluiversveld), de Schöppe (De Riet) MFA Eninver (Wierdensehoek), de Goossenmaat (Nieuwstraatkwartier), de Driehoek (Ossenkoppelerhoek), de Schelf (Schelfhorst) en Möll'nwiek (Windmolenbroek)
Aanjagen verduurzamen (particuliere) woningen	In 2025 en 2026 blijven we, daar waar nodig, gerichte acties opzetten om inwoners te stimuleren hun woning te verduurzamen. Programma Klimaat en milieu en de wijkregisseurs zetten verduurzamingsacties op in buurten, zoals straatacties waarbij een energiecoach, bouwadviseur en/of energiefixer inwoners maatwerkadvies biedt over het verduurzamen van hun woning. Om de bewustwording voor duurzaamheid te bevorderen is er bij activiteiten in de wijk aandacht voor duurzaamheid. Bijvoorbeeld bij een braderie met een stand met informatie over verduurzaming waar inwoners terecht kunnen met vragen.
Stimuleren vergroenen van wijken	Een groene leefomgeving verbetert het welzijn van inwoners, gaat hittestress en verdroging tegen en heeft een positief effect op de biodiversiteit. In 2025 blijven we groene bewonersinitiatieven, zoals

Activiteiten	Omschrijving
	geveltuintjes en groenadoptie, stimuleren en ondersteunen. Dit doen we samen met de tuincoaches, de Groene Loper en projecten vanuit Natuur voor Elkaar.
	Verder versterken we met het programma Almelo Groene Waterstad het groen en water op meerdere plekken in de wijken. Eind 2025 willen we het programma grotendeels hebben uitgevoerd.

4.1.6.2 Wat mag het kosten?

Thema Leefbare wijken en dorpen	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2023	625	317
Jaar 2024	625	
Jaar 2025	625	
Jaar 2026	625	
Totaal	2.500	317

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting:

We sluiten aan bij de dynamiek van de wijken en dorpen. Daarom ontwikkelen we per wijk of dorp een op maat gemaakte aanpak. Dit betekent ook dat de middelen ingezet worden daar waar nodig. De ene wijk of dorp heeft immers meer uitdagingen dan de ander. Deze middelen worden ingezet voor het “laaghangend fruit” (dingen die inwoners belangrijk vinden en gemakkelijk te regelen zijn), het ondersteunen van bewonersinitiatieven en het uitvoeren van de wijkopgaven. De uitputting van de beschikbaar gestelde middelen kan gedurende de gehele periode 2023 tot en met 2026 plaatsvinden.

Reden van de onderbesteding is dat een aantal zaken wel is begroot maar nog niet betaald zijn in de betreffende jaren of vanuit een andere financieringsstroom (SPUK) betaald zijn. Bovendien zijn er toezeggingen gedaan aan bewonersinitiatieven. Deze worden in jaar t toegezegd en in jaar t+1 of 2 uitgegeven. De verwachting is dat de middelen de komende jaren worden uitgegeven. Bovendien zijn er middelen gereserveerd voor de uitrol van Almelo Buurt Samen over de hele stad.

Het uitgifte patroon van Leefbare wijken en dorpen zal vergelijkbaar zijn met dat van het programma Nieuwstraatkwartier uit de voorgaande raadsperiode; weinig uitgaven in de opbouwphase (opstellen wijk- en dorpsopgaven) naar toenemende uitgaven naarmate de uitvoering van de wijk- en dorpsopgaven en de daarin opgenomen projecten en activiteiten verder vordert.

4.1.7 Overige prioritaire opgaven

4.1.7.1 Overige prioritaire opgaven

Dierenwelzijn

De gemeente Almelo heeft een wettelijke taak met betrekking tot dierennoodhulp en dierenwelzijn. Deze wettelijke taak is uitbesteed aan de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (Dierenbescherming), regio Noordoost. Met hen is een basisarrangement afgesproken. Het basisarrangement omvat alle gezelschapsdieren. Hieronder wordt verstaan: alle dieren die primair voor gezelschap, sport of liefhebberij worden gehouden, niet zijnde dieren die primair voor veeteelt worden gehouden of in het wild levende dieren. Het basisarrangement bestaat uit een aantal prestatieafspraken:

1. Bereikbaarheid: de Dierenbescherming voorziet in een meldkamer Dierennoodhulp, die 24 uur per dag, 7 dagen per week telefonisch bereikbaar is.
2. Registratie van melding van vermiste dieren: het bijhouden van een deugdelijke registratie van alle inkomende (en uitgaande) dieren.
3. Registratie van melding van gevonden (gehouden) dieren: het bijhouden van een deugdelijke registratie van gevonden dieren.
4. Transport: indien een dier vervoerd dient te worden dan vindt dit plaats door een dierenambulance.
5. Veterinaire zorg: dit wordt verleend door personen die handelen conform de Wet dieren en het Besluit diergeneeskundigen. De dieren zullen alle wettelijk verplichte vaccinaties ontvangen. Indien nodig, wordt het dier door een dierenarts onderzocht en/of behandeld.
6. Opvang van gevonden dieren: er wordt zo veel mogelijk samengewerkt met dierenopvangcentra, die het kwaliteitskeurmerk 'Erkend door de Nederlandse Vereniging tot bescherming van Dieren' of 'Keurmerk Dierenopvang van de stichting Dierkeur' dragen.
7. Hereniging gevonden dier met eigenaar: er is een inspanningsverplichting om de eigenaar met het gevonden dier te herenigen.
8. Eigendomsoverdracht van gevonden dieren.

Op het gebied van dierenwelzijn, zijn de volgende prestaties van toepassing:

- Verwijderen van kadavers: het vervoeren van kadavers binnen de bebouwde kom en in het zicht vanaf de openbare weg naar een daartoe geschikte instantie.
- Dieren in het wild: het vervoer van zieke en/of gewonde, in het wild levende dieren binnen de Gemeentegrenzen naar een opvangcentrum (asiel) en/of zo nodig, naar een dierenarts.
- Huisontruiming: gedurende een 'opslagtermijn' van 13 weken zorg dragen voor opvang van achtergelaten gezelschapsdieren.

In 2025 is voor de dierenopvang ongeveer 64.000 euro beschikbaar en voor de dierenambulance ongeveer 12.500 euro.

4.2 Basisbegroting

4.2.1 Inleiding

De verplichte taakvelden en indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording vormen de basisbegroting. Deze opzet is stabiel voor een langere periode om zo de herkenbaarheid en herleidbaarheid in de planning en control documenten te vergroten.

De [verplichte indicatoren](#) zijn ook te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](#) (kies bij gemeente 'Almelo' en bij vergelijken met '50.000-100.000' inwoners). Wij zijn bij de verplichte indicatoren afhankelijk van de publicatie op [waarstaatjegemeente.nl](#). Dit kan betekenen dat wij gegevens over recente jaren soms nog niet beschikbaar hebben. Waarstaatjegemeente.nl biedt ook de cijfers van de [burgerpeiling](#) die we ieder jaar houden door middel van het Omnibuspanel. Deze zijn niet verplicht maar belangrijk om te kunnen beoordelen in hoeverre inwoners tevreden zijn over de gemeente, hun omgeving en eigen welzijn.

Bij financieel terugkijken vergelijken we de begroting 2025 met de begroting 2024 na vaststelling van de voorjaarsrapportage. Veel afwijkingen worden verklaard door toegepaste loon- en prijscompensatie en een gewijzigde omvang van kapitaallasten. Deze afwijkingen zullen wij niet nader toelichten, tenzij ze bepalend zijn voor het financiële beeld van het taakveld.

Bij financieel vooruitkijken geven we inzicht in de meerjarenraming per taakveld. Afwijkingen per jaarschijf lichten wij kort toe.

4.2.2 Bestuur en ondersteuning

Het hoofdtaakveld Bestuur en ondersteuning omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Hiertoe behoren ook de algemene dekkingsmiddelen.

4.2.2.1 Vastgestelde nota's

[Nota activabeleid 2022](#)

[Nota reserves en voorzieningen 2022](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

[Nota Grond- en Vastgoedbeleid gemeente Almelo 2020](#)

[Kadernota governance 2015](#)

[Treasurystatuut 2023](#)

[Programma dienstverlening](#)

4.2.2.2 Uitgelichte activiteiten

Bestuur

Rekenkameronderzoek Twentse samenwerking

Na de zomer van 2024 starten de gezamenlijke rekenkamers van de Twentse gemeenten het rekenkameronderzoek Twentse samenwerking. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek zullen er in 2025 zaken opgepakt worden.

Beheer gebouwen en gronden

Vastgoedbeleid en vastgoedmanagement

In 2025 wordt het vastgoedbeleid geactualiseerd. De voorbereidingen zijn in volle gang en de besluitvorming/vaststelling zal in het eerste kwartaal 2025 zijn. Ook zijn er grote stappen gemaakt binnen professioneel vastgoedmanagement. Medio 2025 verwachten we de structuur van het vastgoedmanagement te hebben staan. Professioneel vastgoedmanagement bestaat uit drie kernactiviteiten:

- Portfolio management (strategisch)

Binnen deze kernactiviteit horen het ontwikkelen van beleidskaders en langetermijnplannen. Denk daarbij aan vastgoedstrategie, accommodatieplan of integraal huisvestingsplan. De strategie wordt per pand en grondstuk in 2024 geactualiseerd en in 2025 vastgesteld, gelijktijdig met de actualisatie van het grond- en vastgoedbeleid. Vervolgens vindt jaarlijks een actualisatie plaats.

Stedelijke Ontwikkeling zal de advisering verzorgen voor het ontwikkelvastgoed en de bedrijfsvoering voor de kernportefeuille en niet-kernportefeuille. De door de raad van algemeen belang verklaarde panden vallen hier niet onder. De raad zal jaarlijks geïnformeerd worden over de portefeuille strategie (wijzigingen) die door college zijn vastgesteld, beginnend in 2025. Het resultaat zal als basis dienen voor assetmanagement.

- Asset- en accountmanagement (tactisch)

Deze kernactiviteit stuurt aan op de prestaties van gebouwen, waarbij er gekeken wordt naar energetisch, bouwkundig, installatietechnisch en financieel rendement. Ook wordt er gekeken naar de algehele bezettingsgraad en eventueel de tevredenheid van huurders en gebruikers.

Beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen behoort tot de (dagelijkse) kerntaken van de gemeente. Daarom achten we het noodzakelijk om, naast het scherper definiëren van het gewenste onderhoudsniveau, ook per object (strategie) vast te leggen welke maatregelen benodigd zijn om de klimaatdoelstellingen (CO₂-neutraal voor 2050 = gebouwgebonden energieneutraal) te behalen. De panden, passend binnen de strategie kernportefeuille, zijn inmiddels bouwkundig, energetisch en installatietechnisch in kaart gebracht. Per pand zijn benodigde maatregelen uitgewerkt om de uiteindelijke (wettelijke) klimaatdoelstelling te behalen. Deze maatregelen worden, samen met de onderhoudsmaatregelen die passen bij het gewenste onderhoudsniveau, per strategie verder uitgewerkt. Na de structuur te hebben staan (verwachting medio 2025) zullen verschillende scenario's uitgewerkt worden (renovatie, sloop/nieuwbouw, groot onderhoud, verduurzaming). Deze scenario's zullen voorgelegd worden aan het college, waarna er een besluit genomen kan worden op welke wijze, op welk moment en op welk energetisch en onderhoudsniveau het vastgoed wordt gebracht en gehouden. Uiteraard zullen de nieuw verworven panden toegevoegd worden aan de kernportefeuille, dan wel ontwikkelvastgoed. Ook voor deze panden zal inzichtelijk gemaakt worden wat er benodigd is om ze op het gewenste niveau te krijgen.

- Property management (operationeel)

Property management omvat de kwaliteit en staat van onderhoud van gebouwen. Het administratief en financieel beheren van gebouwen hoort hier ook bij. Het Databeheer, welke nodig is voor assetmanagement, wordt (opnieuw) vormgegeven. De marktpartijen, welke de operationele taken zoals onderhoud aan de gebouwen gaan uitvoeren, worden beoordeeld op basis van prestatie-indicatoren. Er worden resultaatgerichte afspraken op langere termijn gemaakt i.p.v. eenmalige onderhoudswerkzaamheden.

Grondzaken algemeen

Voor het bepalen of er een stuk grond verkocht kan worden, wordt nu veelal gebruik gemaakt van kennis vanuit de gemeentelijke organisatie. Wat ooit begonnen is als groencommissie voor de overweging van snippergroen, is het nu uitgegroeid tot een commissie welke advies geeft over alle voorkomende verzoeken betreft grondverkoop (intern en extern). Om dit meer vorm te geven en te zorgen voor toekomstbestendigheid, willen we deze uitbreiden naar en positioneren als een uitgiftecommissie. Deze commissie beoordeelt en besluit binnen de (beleids-) kaders die zijn vastgesteld door college en/of raad.

Pachtgronden (agrarische)

In 2025 zal er nieuw pachtbeleid (geliberaliseerde pacht) zijn als onderdeel van het grond- en vastgoedbeleid.

De huidige aanpak is om bij de geliberaliseerde overeenkomsten een duur van één jaar te hanteren. Indien mogelijk en wenselijk, zal er een termijn van drie aaneengesloten jaren gegund worden.

Dit om duurzaam gebruik van de grond te stimuleren. De praktijk wijst namelijk uit dat, hoe langer een agrariër de grond mag gebruiken, des te duurzamer met de grond wordt omgegaan, de onderwerpen duurzaamheid, biodiversiteit en bodemkwaliteit hangen samen met het beheer van agrarische grond en zal een plaats krijgen in het nieuwe beleid.

Voor de uitgifte van geliberaliseerde pachtgronden kan de gemeente verschillende methoden hanteren:

- Hoogste inschrijving: de agrariër die de hoogste prijs biedt, mag de grond pachten;
- Op volgorde van inschrijving: de agrariër die het eerste op een perceel inschrijft, mag pachten;
- Toewijzing door gemeente: bijv. op basis van ligging van het bedrijf, of (maatschappelijke) aard of initiatief van het bedrijf
- Loting: elke agrariër mag voorkeurspercelen aangeven en d.m.v. loten wordt bepaald wie welk perceel mag pachten;
- Puntensysteem: de gemeente stelt (beleidsmatige) voorwaarden op en kent, op basis hiervan, punten toe aan de inschrijvingen.

Om voldoende flexibel te zijn en mee te kunnen bewegen met de markt/vraag, wil Almelo alle vormen (mogelijk) inzetten.

Bedrijventerreinen

Er zijn niet veel bedrijventerreinen meer beschikbaar voor verkoop. De resterende kavels gaan in 2024 in de verkoop en de levering zal in 2025 zijn. Ook willen we in 2025 d.m.v. contractmanagement het privaatrechtelijk handhaven van afspraken omtrent verkochte bedrijfskavels (zoals bouwplicht) beter borgen.

Snippergroen

Het stroomlijnen van snippergroenaanvragen bevorderen via een formulier op de website van gemeente Almelo. Pilotproject 'Aanpak oneigenlijk grondgebruik' samen met Uitvoering Fysiek Na evaluatie van deze pilot het ontwikkelen, opzetten/ontwikkelen en deze aanpak optimaliseren en doorzetten

Bedrijfsvoering

Nieuw financieel systeem met verplichtingenadministratie

Almelo gaat in 2025 werken met een verplichtingenadministratie. Hiervoor zijn inmiddels beleidskaders opgesteld en vastgesteld. In 2024 worden deze kaders uitgewerkt en geïmplementeerd. In de nieuwe financiële applicatie, die in 2025 in gebruik genomen wordt, worden de verplichtingen vastgelegd.

Aanbestedingskalender

De aanbestedingskalender dient voor ons een tweeledig doel. Ten eerste het wettelijke doel. Dit houdt in dat aanbestedingen conform de aanbestedingswet rechtmatig op de markt worden gezet en dat alle partijen gelijktijdig van informatie worden voorzien. Door de markt tijdig te informeren over komende aanbestedingen, wordt een optimale marktwerking gegenereerd en wordt bijgedragen aan de algemene doelen van de gemeente.

Ten tweede fungeert de aanbestedingskalender als een tactisch sturingsdocument dat de capaciteitsplanning, projectplanning en management van de aanbestedingen voedt. In 2024 is gestart met het opstellen van de aanbestedingskalender en in 2025 wordt deze verder doorontwikkeld en ingebed in de organisatie

Algemene Subsidieverordening

Momenteel wordt de Algemene Subsidieverordening (ASV) geactualiseerd, waarbij ook aanvullende specifieke uitvoeringsregelingen geactualiseerd worden. Doel is om de geactualiseerde ASV in 2024 vast te stellen, zodat deze in 2025 van kracht kan gaan.

Mobiliteitsplan

Per 1-7-2024 geldt voor werkgevers naar aanleiding van het Klimaatakkoord de wettelijk verplichte CO₂-registratie. Werkgevers zijn verplicht om de wijze van vervoer van alle medewerkers en gemeentelijke voertuigen te registreren en dit te rapporteren aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Dit heeft betrekking op het soort vervoermiddel, brandstof en aantal kilometers. In 2025 is de gemeente Almelo voornemens te onderzoeken of een verandering in het beleid kan bijdragen aan het streven de CO₂-uitstoot te verminderen.

4.2.2.3 Taakvelden

Taakveld
0.1 Bestuur Salarissen, pensioenen en vergoedingen raad, college B&W, rekenkamer en griffie. Bestuurlijke samenwerking zoals Regio en kennispunt Twente, Euregio, VNG. Accountantscontrole.
0.2 Burgerzaken Publieksdienst/KCC, zoals verstrekken paspoorten, rijbewijzen, uittreksels, etc. Organisatie verkiezingen en voltrekken huwelijken.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen en gronden die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.
0.4 Overhead Loonkosten ondersteunende organisatie en management, ICT kosten, huisvesting, bestuursondersteuning, gereedschappen en voertuigen.
0.5 Treasury Financiering, dividenden en verhuur/pacht gronden.
0.61 OZB woningen Belasting eigendom woningen, heffing en waardering onroerende zaken. Bijdrage Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente (GBT).
0.62 OZB niet-woningen Belasting eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken.
0.63 Parkeerbelasting Opbrengsten parkeergarage, straat parkeren, parkeervergunningen, abonnementen, etc.
0.64 Belastingen overig Reclameopbrengsten en precario rechten.
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds Algemene uitkering gemeentefonds, rijksbijdrage via algemene uitkering voor decentralisaties (Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet), integratie-uitkering Wmo-oud en eventuele doeluutkeringen (bijvoorbeeld onderwijsachterstanden, cultuureducatie).
0.8 Overige baten en lasten Nog functioneel toe te rekenen stelposten en taakstellende bezuinigingen, onvoorzien.
0.90 Vennootschapsbelasting (VpB) Het te betalen bedrag voor vennootschapsbelasting.
0.10 Mutaties reserves Storting en onttrekkingen aan algemene - en bestemmingsreserves.
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten Overschot of tekort ten opzichte van de begroting.

4.2.2.4 Indicatoren

Indicator	2025
Formatie	12,2
Fte per 1.000 inwoners	
Bezetting	11,7
Fte per 1.000 inwoners	
Apparaatskosten	1.255
Kosten per inwoner	
Externe inhuur	1,0%
Kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen	
Overhead	11,4%
Percentage van totale lasten	

Formatie en bezetting is inclusief SW-ers

4.2.2.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0 Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	5.441	3.885	4.113
0.2 Burgerzaken	2.459	2.756	3.487
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	6.606	5.070	7.881
0.4 Overhead	42.348	43.406	43.819
0.5 Treasury	977	-506	-104
0.61 OZB woningen	889	864	997
0.62 OZB niet-woningen	120	110	115
0.63 Parkeerbelasting	37	14	18
0.64 Belastingen overig	271	178	195
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	13	-	-
0.8 Overige baten en lasten	155	6.244	4.270
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	60	75	75
Totaal lasten	59.376	62.095	64.865

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0 Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	-414	-	-
0.2 Burgerzaken	-1.194	-1.542	-1.626
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-10.409	-6.029	-7.791
0.4 Overhead	-6.987	-5.217	-5.497
0.5 Treasury	-7.549	-3.726	-1.665
0.61 OZB woningen	-10.812	-11.181	-11.814
0.62 OZB niet-woningen	-15.564	-14.740	-16.592
0.63 Parkeerbelasting	-1.975	-1.639	-1.672
0.64 Belastingen overig	-380	-255	-256
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.623	-218.811	-227.425
0.8 Overige baten en lasten	-276	-264	-249
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-
Totaal baten	-269.183	-263.405	-274.588

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0 Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	5.027	3.884	4.113
0.2 Burgerzaken	1.266	1.214	1.861
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-3.803	-959	89
0.4 Overhead	35.361	38.189	38.322
0.5 Treasury	-6.572	-4.233	-1.769
0.61 OZB woningen	-9.924	-10.318	-10.817
0.62 OZB niet-woningen	-15.444	-14.630	-16.478
0.63 Parkeerbelasting	-1.937	-1.624	-1.654
0.64 Belastingen overig	-110	-77	-61
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.610	-218.811	-227.425
0.8 Overige baten en lasten	-121	5.980	4.021
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	60	75	75
Totaal saldo	-209.807	-201.310	-209.722

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Storting reserves	24.101	8.881	11.568
Onttrekking reserves	-17.765	-10.662	-11.224
Saldo reserves	6.336	-1.781	344

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

0.2 Burgerzaken

In 2024 zijn de Europese verkiezingen gehouden.

De verwachte opbrengsten leges burgerzaken en de verwachte Rijksafdrachten zijn geactualiseerd. Met name vanaf 2024 is er een stijging in de legesopbrengsten doordat de eerste termijn van de paspoorten met een geldigheidsduur van tien jaar in dat jaar afloopt. Daarnaast zien wij een trend dat meer reisdocumenten eerder worden verlengd.

Vanwege de stijging van de aantallen uit te geven documenten zien we aan de lastenkant eveneens een stijging.

Vanuit de Rijksmiddelen ter versterking van gemeentelijke dienstverlening is in de Perspectiefnota 2024-2027 een bedrag van 1 miljoen euro opgenomen voor een aantal onderwerpen die spelen binnen het Klantcontactcentrum (KCC). Hiermee kan er tot en met 2025 een impuls worden gegeven aan:

- Versterking archieftaken / uitbreiding capaciteit centrale registratie (120.000 euro)
- Digitale dienstverlening en bouw e-formulieren (180.000 euro)
- Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (130.000 euro)
- Digitale participatiestrategie en bijbehorende toolbox (295.000 euro)
- Begrijpelijke taal (275.000 euro)

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

De afwijkingen vanaf 2025 aan zowel de lasten- als de batenkant zijn gerelateerd aan de kapitaallasten en huurinkomsten van de onlangs aangekochte rechtbank. De resterende verschillen op dit taakveld worden voornamelijk verklaard door kapitaallasten en de indexatie van baten (huurinkomsten) en lasten.

0.4 Overhead

De hogere lasten in 2024 op dit taakveld worden met name verklaard door de bijstelling van de salarissen en sociale lasten op basis van de verwachte premieontwikkeling en de Cao voor gemeenteambtenaren. Verder zijn de kapitaallasten van bestaande investeringen en de stelposten voor kapitaallasten meerjarig doorgerekend.

De verlaging aan de lastenkant voor de begroting 2025 wordt veroorzaakt doordat de interne kostentoerekening is aangepast vanwege de organisatieontwikkeling en de invulling van diverse personele taakstellingen.

0.5 Treasury

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. De gemeentelijke liquiditeitspositie is in de afgelopen periode verbeterd, voornamelijk als gevolg van de verkoopresultaten van de grondexploitaties en de incidentele dividendopbrengsten. Dit maakt dat diverse leningen die in de afgelopen tijd zijn afgelost, niet opnieuw gefinancierd hoefden te worden.

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet woningen

De OZB-opbrengsten worden jaarlijks aangepast aan de areaaluitbreiding en inflatie, waarbij rekening wordt gehouden met de waardestijging of -daling van het onroerend goed.

0.63 Parkeerbelasting

De tarieven voor straat parkeren worden een keer per 2 jaren met 2 keer de prijsindexcijfer van 3,7% geïndexeerd. Deze indexatie is verwerkt in de opbrengsten straat parkeren 2025. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 is 300.000 beschikbaar gesteld voor gratis parkeren. In 2023 is hier echter 170.000 euro van ingezet.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering en de overige uitkeringen uit het gemeentefonds zijn verwerkt conform de meicirculaire 2024 ([RAAD-8362](#)).

0.8 Overige baten en lasten

Op dit taakveld zijn de reserveringen voor loon- en prijscompensatie en de reserveringen uit de meicirculaire 2024 gemeentefonds verwerkt. Daarnaast is de vrijval van kapitaallasten vanwege de actualisatie van de investeringskredieten op dit taakveld geraamd.

Reserves

Zie 6.2.4 Overzicht reserves en voorzieningen

4.2.2.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.113	4.113	4.113	4.113
0.2 Burgerzaken	3.487	3.211	3.297	3.211
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7.881	10.200	10.333	7.998
0.4 Overhead	43.819	44.348	41.971	41.500
0.5 Treasury	-104	677	978	1.160
0.61 OZB woningen	997	997	997	997
0.62 OZB niet-woningen	115	115	115	115
0.63 Parkeerbelasting	18	18	18	18
0.64 Belastingen overig	195	195	195	195
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	4.270	11.741	23.822	32.768
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
Totaal lasten	64.865	75.690	85.913	92.149

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	-1.626	-1.626	-1.626	-1.626
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-7.791	-7.864	-7.911	-5.475
0.4 Overhead	-5.497	-5.494	-5.484	-5.475
0.5 Treasury	-1.665	-1.664	-1.664	-1.063
0.61 OZB woningen	-11.814	-12.476	-13.168	-13.890
0.62 OZB niet-woningen	-16.592	-18.222	-19.168	-20.186
0.63 Parkeerbelasting	-1.672	-1.672	-1.972	-1.972
0.64 Belastingen overig	-256	-356	-356	-356
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-227.425	-221.005	-228.057	-234.955
0.8 Overige baten en lasten	-249	-3.140	-2.928	-2.915
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
Totaal baten	-274.588	-273.519	-282.332	-287.913

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.113	4.113	4.113	4.113
0.2 Burgerzaken	1.861	1.585	1.671	1.585
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	89	2.337	2.422	2.523
0.4 Overhead	38.322	38.853	36.487	36.025
0.5 Treasury	-1.769	-987	-686	96
0.61 OZB woningen	-10.817	-11.479	-12.170	-12.893
0.62 OZB niet-woningen	-16.478	-18.107	-19.053	-20.072
0.63 Parkeerbelasting	-1.654	-1.654	-1.954	-1.954
0.64 Belastingen overig	-61	-161	-161	-161
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-227.425	-221.005	-228.057	-234.955
0.8 Overige baten en lasten	4.021	8.601	20.894	29.853
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
Totaal saldo	-209.722	-197.829	-196.419	-195.764

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Storting reserves	11.568	9.188	6.988	6.988
Onttrekking reserves	-11.224	-6.824	-2.424	-2.424
Saldo reserves	344	2.364	4.564	4.564

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

0.2 Burgerzaken

In 2026 zullen de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden. Per verkiezing is 164.000 euro beschikbaar. In 2027 zullen de Provinciale staten en waterschapsverkiezingen plaatsvinden. Voor deze gecombineerde verkiezing is 250.000 euro beschikbaar. In 2028 zullen de Tweede Kamer verkiezingen plaatsvinden. Hiervoor is een budget van 164.000 euro geraamd.

Vanuit de Rijksmiddelen ter versterking van gemeentelijke dienstverlening is in de Perspectiefnota 2024-2027 een bedrag van 1 miljoen euro opgenomen voor een aantal onderwerpen die spelen binnen het Klantcontactcentrum (KCC). Hiermee kan er tot en met 2025 een impuls worden gegeven aan:

- Versterking archieftaken / uitbreiding capaciteit centrale registratie (120.000 euro)
- Digitale dienstverlening en bouw e-formulieren (180.000 euro)
- Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (130.000 euro)
- Digitale participatiestrategie en bijbehorende toolbox (295.000 euro)
- Begrijpelijke taal (275.000 euro)

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

De afwijkingen zijn gerelateerd aan de kapitaallasten en huurinkomsten tot en met 2027 van de aangekochte rechtbank. Vanaf 2028 zal er derhalve een verlaging van zowel de lasten als de baten plaatsvinden.

De overige afwijkingen aan de lastenkant vanaf 2026 worden veroorzaakt door de kapitaallasten van investeringen die vanaf dat jaar van kracht worden.

0.4 Overhead

De daling in lasten in 2027 wordt veroorzaakt doordat de huidige begrotingsprogramma's lopen tot en met 2026. Vanaf 2027 vallen de programmamiddelen vrij ten gunste van het financieel meerjarenperspectief

0.5 Treasury

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. De gemeentelijke liquiditeitspositie is in de afgelopen periode verbeterd, voornamelijk als gevolg van de verkoopresultaten van de grondexploitaties en de incidentele dividendopbrengsten. Dit maakt dat diverse leningen die in de afgelopen tijd zijn afgelost, niet opnieuw gefinancierd hoefden te worden. Daarnaast zijn een aantal investeringen waarvoor aanvullende financiering moet worden aangetrokken, zoals het zwembad, vertraagd of getemporiseerd. Daarnaast houden wij rekening met een lagere renteparameter van 4,0%. Bij de begroting 2024 werd nog rekening gehouden met een oplopende renteparameter van 5,0% in 2027.

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet woningen

Voor alle jaarschijven worden de OZB-opbrengsten geïndexeerd. Daarnaast is conform besluitvorming bij de Perspectiefnota 2025-2028 de OZB aanvullend met 2,5% per jaar verhoogd.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering en de overige uitkeringen uit het gemeentefonds zijn in de meerjarenraming aangepast conform de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten

Het verschil bij de lasten wordt hoofdzakelijk verklaard door reserveringen voor loon- en prijscompensatie.

Reserves

Zie 6.2.4 Overzicht reserves en voorzieningen

4.2.3 Veiligheid

Het hoofdtakveld Veiligheid omvat het integrale veiligheidsbeleid waarin de gemeente een regierol vervult ten opzichte van politie, justitie, ketenpartners en inwoners.

4.2.3.1 Vastgestelde nota's

[Extern veiligheidsbeleid 2014-2021](#)

[Integraal veiligheidsbeleid 2022-2025](#)

[Uniform Twents VTH beleid](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

4.2.3.2 Uitgelichte activiteiten

Crisisbeheersing en brandweer

Doorontwikkeling crisisorganisatie

De financiering van de inzet van de Veiligheidsregio met betrekking tot crisisbeheersing is geregeld via de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Twente. Wat betreft crisisbeheersing ligt in 2025 de focus op de doorontwikkeling van een flexibele en compacte organisatie. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het anticiperen op veranderende risico's, zoals noodweer, cyberincidenten en maatschappelijke onrust/sociaal incident. Ook de toenemende spanningen in de wereld en polarisatie krijgen de benodigde aandacht. In Almelo zorgen we dat we optimaal voorbereid zijn door scenario's te oefenen, zowel ambtelijk als bestuurlijk, met externe partners zoals Urenco, door onze faciliteiten voor crisisbeheersing op orde te hebben.

Openbare orde en veiligheid

Jeugd en Veiligheid

In 2025 zetten we vooral in op Preventie met Gezag, waarbij we de risico's beperken dat de meest kwetsbare Almeloze jongeren afglijden naar ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. Om dit te bereiken doen we verschillende interventies, variërend van het nauwkeurig in beeld brengen van kwetsbare jongeren waaruit een persoonsgerichte aanpak volgt, tot het vergroten van de veiligheid in en rondom scholen. Ook preventieve maatregelen die de weerbaarheid van jongeren vergroten worden nader uitgewerkt in 2025. Naast interventies zetten we in op intensivering van de samenwerking met netwerkpartners en maken we gebruik van landelijke expertise en bewezen effectieve interventies die door andere gemeenten zijn ontwikkeld en ingezet.

Zorg en Veiligheid

Nog steeds zien we veel casuïstiek waarbij sprake is van meervoudige en complexe sociale problematiek, met veiligheidsrisico's, maar waarbij verschillende knelpunten een oplossing in de weg staan. We werken samen aan de doelstellingen die zijn gesteld in het programma Zorg en Veiligheid. In 2025 blijven we inzetten op het zo veel mogelijk voorkomen van deze veiligheidsrisico's en daar waar deze ontstaan, zo snel en efficiënt mogelijk te de-escaleren. Dit doen we door de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) verder door te ontwikkelen. Daarnaast door rode draden te halen uit de knelpunten en deze op de juiste plek te adresseren en op te lossen. Dat kan bij betrokken partners zijn (als onderdeel van de versterking van de samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein), maar ook via bestaande netwerken (bv G40 of de Twentse stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf) zodat knelpunten, bijvoorbeeld op het gebied van wetgeving, landelijk op de agenda komen.

Aanpak ondermijning

In 2025 versterken we de lijn die in 2024 is ingezet. Dat betekent dat we onze visie met betrekking tot de aanpak van ondermijning verder uitwerken, waaronder het verstevigen van de weerbaarheid. We versterken de integrale aanpak met andere partijen, zoals politie, douane en Omgevingsdienst Twente. Ook zetten we in op een versteviging van de samenwerking met het sociaal domein, de pandbrigade en de sociale recherche en regionaal met bijvoorbeeld het kenniscentrum mensenhandel. Specifiek zetten we in op het aanpakken van misbruik van vastgoed, mensenhandel en zorgfraude, ook om te voorkomen dat kwetsbare inwoners worden uitgebuit. We intensiveren de integrale controles om ondermijnende activiteiten aan te pakken en te voorkomen. De screening 'Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar Bestuur' (Bibob) wordt onverminderd toegepast op vergunningen, zorgondernemingen en vastgoedtransacties, met als doel om malafide spelers te weren. En we organiseren bewustwordingsbijeenkomsten voor de interne organisatie en externe partijen om signalen van ondermijning te herkennen. We blijven investeren in het versterken van de meldingsbereidheid, bijvoorbeeld via Meld Misdaad Anoniem. Daarnaast versterken we de aanpak van heling via het Digitaal Opkoopregister- en Loket (DOR en DOL) en de informatie uitwisseling met het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC).

De wereld digitaliseert in een rap tempo. In 2025 gaan verder investeren in het data-gestuurd werken om sneller en effectiever te kunnen interveniëren tegen vormen van ondermijning. We blijven inzetten op innoverende (bestuurlijke) interventies om criminele samenwerkingsverbanden te verstoren.

Aanpak verstoring openbare orde

Op verschillende vlakken willen we de verstoring van openbare orde in 2025 tegengaan;

- Aanpakken van personen die tijdens uitgaansavonden de openbare orde verstoren, onder andere door ze op basis van de APV een tijdelijk gebiedsverbod op te leggen.
- Versterken van het cameratoezicht in de openbare ruimte. Dit willen we doen door het cameratoezicht uit te breiden naar enkele locaties waar de openbare orde met enige regelmaat (ernstig) verstoord wordt, maar waar nu nog geen gemeentelijke camera's aanwezig zijn. Daarnaast willen we dit doen door, samen met de andere Twentse gemeenten die participeren in de regionale toezichtsruimte, te investeren in de kwaliteit van het cameratoezicht. In dat kader is het de ambitie om het uitkijken van de camera's niet meer door een particulier beveiligingsbedrijf uit te laten voeren, maar door gemeentelijke boa's. Dit heeft niet alleen als voordeel dat

rechtstreeks gestuurd kan worden op de wijze waarop de camerabeelden worden uitgekeken, maar biedt ook betere mogelijkheden voor informatie-uitwisseling tussen de cameraobservanten en de politie.

- Oplossingen bereiken ten aanzien van personen met sociale problematiek, die in de binnenstad de openbare orde verstoren, door afspraken te maken met hulpverlenende instanties wat betreft de dagbesteding en begeleiding en handhavend op te treden waar dat nodig is. Daarnaast zorgen voor alternatieve voorzieningen waar deze personen gebruik van kunnen maken. Denk hierbij aan het Skaeve Huse project, inzet van bemoeizorg en de wijk-GGD en toeleiding naar zorg of beschermd wonen.
- Aanpak straatintimidatie; onder andere door de positieve norm uit te dragen en handelingsperspectief te bieden voor omstanders door deskundigheidsbevordering en de campagne 'Ben je oké?'
- Aanpak digitale verstoring openbare orde; in het actieplan digitale veiligheid wordt aandacht besteed aan digitale verstoring van de openbare orde. Er worden veel verschillende acties uitgevoerd waarbij het doel is dat inwoners en ondernemers hun weerbaarheid ten aanzien van digitale criminaliteit verbeteren.

Versterken van de handhavingsorganisatie

In 2025 wordt een digitaal toezicht- en handavingsdashboard uitgerold op basis van inkomende meldingen en interventies, waardoor meer inzicht komt in het type en aantal meldingen en trends. Hierdoor kunnen hotspots sneller herkend worden en kan gerichter en zichtbaarder worden gehandhaafd, op de plekken die de meeste aandacht vragen.

Binnen de beperkte beschikbare capaciteit kunnen daardoor betere prioriteiten worden gesteld. Het team moet anticiperen op de veranderingen in de maatschappij en de daarmee gepaard gaande uitbreiding van taken en uitdagingen die daarbij horen. In 2025 wordt verder gewerkt aan de taakaccenten van de Buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's), gericht op jeugd, ondermijning, wijkaanpak en stationsomgeving, horeca/evenementen, illegale bewoning en parkeren en verkeer.

4.2.3.3 Taakvelden

Taakveld
1.1 Crisisbeheersing en brandweer Rampenplan, rampenbestrijding, regionale brandweer en preventie.
1.2 Openbare orde en veiligheid Formuleren integraal veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving openbare orde door stadstoezicht, dierenbescherming en dierenwelzijn (o.a. opvang en vervoer zwerfdieren), APV, bestuursdwang en preventieve maatregelen (bijvoorbeeld inbraakpreventie).

4.2.3.4 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners leeftijd 12-17 jaar	Almelo	108,0	100,0	90,0	110,0	110,0
	Grootteklasse	126,0	120,0	80,0	70,0	80,0
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Almelo	2,5	2,9	2,6	3,1	2,8
	Grootteklasse	2,0	1,9	1,6	2,1	2,3
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Almelo	6,5	5,7	5,5	6,1	5,5
	Grootteklasse	4,6	4,4	4,1	4,2	3,9
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Almelo	2,1	1,8	1,2	1,5	1,1
	Grootteklasse	2,2	1,8	1,4	1,4	1,3
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Almelo	7,1	7,0	6,4	8,4	9,1
	Grootteklasse	6,1	6,5	5,8	5,8	5,7

Bron: waatstaatjegemeente.nl

4.2.3.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.851	6.252	6.606
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.135	2.455	2.508
Totaal lasten	7.986	8.707	9.114

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-98	-45	-45
Totaal baten	-98	-45	-45

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.851	6.252	6.606
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.038	2.410	2.463
Totaal saldo	7.888	8.662	9.069

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

De bijdrage aan Veiligheidsregio Twente (VRT) wordt in 2024 verhoogd met ongeveer 350.000 euro ten opzichte van 2024. Deze verhoging bestaat uit de reguliere loon- en prijsbijstellingen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

De structurele extra personele inzet van veiligheid resulteert in 2024 in hogere lasten.

4.2.3.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.606	6.592	6.592	6.592
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.508	2.535	2.535	2.535
Totaal lasten	9.114	9.127	9.127	9.127

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-45	-45	-45	-45
Totaal baten	-45	-45	-45	-45

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.606	6.592	6.592	6.592
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.463	2.490	2.490	2.490
Totaal saldo	9.069	9.082	9.082	9.082

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

1.3 Crisisbeheersing en brandweer

De bijdrage aan Veiligheidsregio Twente (VRT) wordt jaarlijks verhoogd in verband met reguliere loon- en prijsbijstellingen.

4.2.4 Verkeer, vervoer en waterstaat

Het hoofdtakveld Verkeer, vervoer en waterstaat omvat het gemeentelijk verkeer- en vervoersbeleid, het parkeerbeleid en de zorg voor het beheer en de aanleg van wegen en waterwegen.

4.2.4.1 Vastgestelde nota's

[Mobiliteitsvisie: Almelo op weg naar 2030](#)

[Parkeerbeleidsplan 2013-2018 \(inclusief aanpassingen\)](#)

[Nota gladheidsbestrijding 2011](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

[Havenvisie](#)

[Samenwerkingsovereenkomst Gemeenschappelijk Havenbedrijf Twente](#)

4.2.4.2 Uitgelichte activiteiten

Verkeer en vervoer

In 2025 wordt de kruising H. Roland Holstlaan – Kleine Bunder gereconstrueerd, waarbij er een fiets-/voetgangerstunnel onder de H. Roland Holstlaan door gerealiseerd wordt. Ook zal op het laatste deel van de H. Roland Holstlaan groot onderhoud worden gepleegd. Tevens worden beide kruispunten aan weerszijden van genoemd kruispunt gereconstrueerd. Hiermee wordt de verkeersveiligheid voor het langzaam verkeer en de bereikbaarheid van Twentepoort Oost verbeterd.

In 2025 worden 2 delen van de F35 gerealiseerd. Het gedeelte spoor (ROC) tot aan E. ten Catelaan (waar de gemeenteraad extra middelen voor beschikbaar heeft gesteld) én het gedeelte van Bornerbroeksestraat via Anjelierstraat tot aan station de Riet worden gerealiseerd.

In 2025 zal de mobiliteitsvisie worden opgeleverd en zal gestart worden met het opstellen van het mobiliteitsplan.

De planvorming voor N36 gaat gestaag door. De gemeente zal lobby voeren voor extra budget voor N36, zodat de weg in zijn geheel aangepakt kan worden.

Civieltechnische kunstwerken en waterbouwkundige constructies

Eind 2024 start de vervanging van de brug Schokland als omvangrijk project. In 2025 worden alle kunstwerken, in het kader van de vijfjaarlijkse cyclus, geïnspecteerd.

Parkeren

Op basis van de uitkomsten van de mobiliteitsvisie zal gestart worden met het maken van een nieuw parkeerbeleidsplan.

Economische havens en waterwegen

Almelo beschikt over 6 binnenhavens: vier insteekhavens en twee langshavens (Buitenhaven en XL park) welke voor diverse economische doeleinden gebruikt worden. De totale lengte van de kade- en oeverconstructies in deze havens bedraagt bijna 4 km. In 2021 is de 2e insteekhaven gedeeltelijk gedempt om in te spelen op behoeften van de aanwezige bedrijven.

Binnen het gemeenschappelijk havenbedrijf wordt onderzoek gedaan naar verdere digitalisering van de havengelden. Ook het administratief stroomlijnen van de verschillende havengebieden van de betrokken gemeenten krijgt de komende jaren zijn beslag. Een wijziging van de grondslag in de Havengeldenverordening, ingaande in 2025, is daar een uitvloeisel van.

Samen met o.a. provincie en Rijkswaterstaat bereiden we ons voor op vaker voorkomende perioden van droogten. Als speerpunt in 2025 loopt het thema door rond de geschiktheid van de insteekhavens voor klasse Va schepen. Samen met de betrokken bedrijven wordt dit projectmatig opgepakt.

Openbaar vervoer

Er zijn op dit moment geen concrete plannen voor wijzigingen aan spoor. De gemeente blijft wel volop meewerken aan planontwikkeling van het spoor in Twente. Speerpunt ligt bij Nedersaksenlijn. De nieuwe dienstregeling voor het busvervoer voor 2025 is nog niet bekend.

4.2.4.3 Taakvelden

Taakveld
2.1 Verkeer en vervoer Verkeersbeleid, gladheidsbestrijding, beheer en onderhoud wegen.
2.2 Parkeren Uitvoering parkeerbeleid.
2.3 Recreatieve havens Beheer en onderhoud jachthaven en ontvangen pachtgelden.
2.4 Economische havens en waterwegen Beheer bedrijfshaven en brugbediening.
2.5 Openbaar vervoer Vervoersbeleid maken in regionaal verband.

4.2.4.4 Indicatoren

De [Regeling beleidsindicatoren gemeenten](#) is aangepast. De indicatoren die voorheen onder dit taakveld werden opgenomen zijn daarbij komen te vervallen. De benodigde gegevens worden niet langer aan gemeenten verstrekt. Het gaat om de indicatoren 'ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig' en 'overige vervoersongevallen met een gewonde fietser'.

4.2.4.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
2 Verkeer en vervoer			
2.1 Verkeer en vervoer	11.819	11.886	13.085
2.2 Parkeren	2.431	2.417	3.070
2.3 Recreatieve havens	97	96	94
2.4 Economische havens en waterwegen	220	207	260
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-
Totaal lasten	14.567	14.607	16.509

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
2 Verkeer en vervoer			
2.1 Verkeer en vervoer	-701	-594	-691
2.2 Parkeren	-56	-48	-48
2.3 Recreatieve havens	-11	-15	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	-175	-169	-169
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-
Totaal baten	-943	-826	-923

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
2 Verkeer en vervoer			
2.1 Verkeer en vervoer	11.118	11.292	12.393
2.2 Parkeren	2.376	2.369	3.022
2.3 Recreatieve havens	86	81	79
2.4 Economische havens en waterwegen	45	38	91
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-
Totaal saldo	13.624	13.781	15.586

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

2.1 Verkeer en vervoer

Door de jaarlijkse oploep van de stelposten voor kapitaallasten van investeringen in verharding, kunstwerken, openbare verlichting en VRI's stijgen de lasten in 2025 ten opzichte van 2024. Dit is conform de nota kapitaalgoederen.

4.2.4.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	13.085	13.786	14.565	14.965
2.2 Parkeren	3.070	2.752	2.534	2.518
2.3 Recreatieve havens	94	94	94	94
2.4 Economische havens en waterwegen	260	260	259	259
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
Totaal lasten	16.509	16.892	17.452	17.836

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	-691	-691	-691	-691
2.2 Parkeren	-48	-48	-48	-48
2.3 Recreatieve havens	-15	-15	-15	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	-169	-169	-169	-169
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
Totaal baten	-923	-923	-923	-923

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	12.393	13.095	13.874	14.274
2.2 Parkeren	3.022	2.704	2.486	2.470
2.3 Recreatieve havens	79	79	79	79
2.4 Economische havens en waterwegen	91	91	90	90
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
Totaal saldo	15.586	15.969	16.529	16.913

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

2.1 Verkeer en vervoer

Door de jaarlijkse oploep van de stelposten voor kapitaallasten van investeringen in verharding, kunstwerken, openbare verlichting en VRI's stijgen de lasten jaarlijks. Dit is conform de nota kapitaalgoederen met daarbij de kapitaallasten voor het bevaarbaar maken van het kanaal Almelo-Nordhorn.

4.2.5 Economie

Het hoofdtaakveld Economie omvat alle activiteiten die bijdragen aan het economische ontwikkeling van Almelo en heeft o.a. betrekking op bedrijfsterreinen, bedrijfsvestigingen en ambulante handel.

4.2.5.1 Vastgestelde nota's

[Verordening starterslening 2013](#)

[Binnenhavenvisie 2017-2030](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

[Verordening bedrijveninvesteringszone \(BIZ\) ondernemers binnenstad Almelo 2022-2025](#)

[Verordening bedrijveninvesteringszone \(BIZ\) bedrijventerrein Bornsestraat 2022-2025](#)

[Verordening stimuleringsfonds binnenstad Almelo 2023-2027](#)

4.2.5.2 Uitgelichte activiteiten

De activiteiten voor economie zijn opgenomen in het programma 'economie en arbeidsmarkt'.

4.2.5.3 Taakvelden

Taakveld
3.1 Economische ontwikkeling Algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur Exploitatie van bedrijventerreinen.
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen Voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven, startersondersteuning, bijdrage aan regio Twente voor samenwerking op gebied van arbeidsmarktontwikkeling.
3.4 Economische promotie Ondernemersfonds centrummanagement, evenementen stichting Almelo promotie, recreatieve voorzieningen Regio Twente en opbrengsten toeristenbelasting.

4.2.5.4 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Functiemenging van bedrijven en wonen	Almelo	56,3%	55,9%	56,3%	57,4%	58,2%
Deze index weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	Grootteklasse	52,6%	52,0%	51,9%	52,4%	52,7%
Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	121,9	127,5	134,5	141,4	151,2
	Grootteklasse	139,4	145,6	152,6	161,5	170,2

Bron: waarstaatjegemeente.nl

4.2.5.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3 Economie			
3.1 Economische ontwikkeling	1.486	2.076	1.813
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.779	3.582	9.956
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	421	374	378
3.4 Economische promotie	753	993	1.101
Totaal lasten	5.439	7.025	13.248

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3 Economie			
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.803	-3.328	-9.665
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-195	-244	-244
3.4 Economische promotie	-677	-484	-505
Totaal baten	-2.675	-4.056	-10.414

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3 Economie			
3.1 Economische ontwikkeling	1.486	2.076	1.813
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	976	255	291
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	226	130	133
3.4 Economische promotie	76	509	597
Totaal saldo	2.764	2.969	2.834

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

3.1. Economische ontwikkeling

De hogere lasten in 2024 ten opzichte van 2025 worden voornamelijk verklaard doordat er in 2024 incidenteel middelen beschikbaar zijn gesteld.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op de uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2023. Dit leidt tot een aanpassing van de baten en de lasten.

3.4 Economische promotie

De stijging van de lasten wordt verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

4.2.5.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	1.813	1.813	1.813	1.813
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.956	2.560	1.056	1.056
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	378	378	378	378
3.4 Economische promotie	1.101	1.101	1.101	1.101
Totaal lasten	13.248	5.852	4.348	4.348

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-9.665	-2.295	-982	-982
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-244	-244	-244	-244
3.4 Economische promotie	-505	-541	-541	-541
Totaal baten	-10.414	-3.081	-1.768	-1.768

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	1.813	1.813	1.813	1.813
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	291	265	74	74
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	133	133	133	133
3.4 Economische promotie	597	560	560	560
Totaal saldo	2.834	2.771	2.581	2.580

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Naar verwachting worden de lopende grondexploitaties werklocaties/bedrijventerreinen per ultimo 2026 volledig afgesloten.

3.4 Economische promotie

De baten stijgen in 2026 door de indexatie van de toeristenbelasting.

4.2.6 Onderwijs

Het hoofdtaakveld Onderwijs omvat het lokaal onderwijsbeleid waarbinnen aandacht wordt besteed aan de zorg voor onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, schoolbegeleiding, logopedie en volwasseneneducatie.

4.2.6.1 Vastgestelde nota's

[Strategisch beleidsplan sociaal domein 2022](#)

[Integraal Huisvesting Plan Onderwijs 2025-2028](#)

4.2.6.2 Uitgelichte activiteiten

Openbaar basisonderwijs/onderwijsbeleid en leerlingzaken

Versterken samenwerking professionals rondom het jonge kind

In mei 2025 organiseert de stuurgroep Het jonge kind (HJK) het congres "Vroeg Erbij" voor Almelose professionals die werken met kinderen (en hun ouders) in de leeftijd van -10 maanden (Kansrijke Start) tot 7 jaar. In de stuurgroep (HJK) voert de gemeente het wettelijke overleg met o.a. het onderwijs over het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) in Almelo. Dit wordt gefinancierd via de rijksmiddelen OAB die voor dit doel zijn geoormerkt. Het congres levert een bijdrage aan het versterken van de kwaliteit van het onderwijsachterstandenbeleid en verbetert de samenwerking tussen de professionals. Hierdoor wordt de doorgaande leer-, zorg-, en ontwikkelingslijn verbeterd waardoor onderwijsachterstanden bij jonge kinderen afnemen of worden voorkomen.

Versterken opvoedondersteuning in kindcentra

In 2025 willen we bij kindcentra met veel achterstandskinderen de ouderbetrokkenheid vergroten rondom de opvoeding en de ontwikkeling van hun kinderen. Door het inrichten van een ouderkamer bij deze kindcentra kunnen ouders van doelgroepkinderen gebruik maken van OAB-activiteiten zoals VVE-Thuis en extra opvoedondersteuning. Het aanbod wordt ontwikkeld en afgestemd in overleg met de kinderopvang en de school van het betreffende kindcentrum. In de ouderkamer kunnen ouders hun opvoedvragen stellen en kan lichte begeleiding worden aangeboden met als doel het voorkomen van achterstanden en het creëren van kansengelijkheid. Ook deze activiteit wordt gefinancierd vanuit de rijksmiddelen OAB.

Bevorderen van passend onderwijs

De samenwerkingsverbanden primair - en voortgezet onderwijs zijn er om passend onderwijs te bieden aan leerlingen die dit nodig hebben. Goede samenwerking met jeugdhulp en zo preventief en tijdig mogelijk inzetten van jeugdhulp is hierbij belangrijk. In 2025 willen we de onderwijs en jeugdhulp meer verbinden, zodat er een geïntegreerde aanpak ontstaat voor de ondersteuning van leerlingen. Daarnaast werken we nauw samen met de samenwerkingsverbanden en nemen deel aan het: Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO).

Het project KC Noorderkwartier

Het project KC Noorderkwartier omvat basisschool De Weier, basisschool De Wereldboom, SO Het Mozaïek, KDV Plus (kinderdagopvang, peuteropvang, BSO) inclusief twee gymzalen. De schoolbesturen hebben een gezamenlijke visie en planvorming opgesteld voor de vernieuwing van de voorzieningenstructuur in het onderwijs, gericht op de vorming van kindcentra. In het kader hiervan is besloten om te komen tot een gezamenlijk kindcentrum. Tevens is besloten om ook de vervangende nieuwbouw van SO Het Mozaïek in het kader van inclusief onderwijs onderdeel te laten zijn van dit nieuw te realiseren kindcentrum, dat gecompleteerd zal worden met KDV Plus en voorzieningen voor bewegingsonderwijs. Het is de ambitie een 'breed' kindcentrum te ontwikkelen voor alle kinderen van 0 - 12 jaar, inclusief kinderen die aangewezen zijn op extra ondersteuningsbehoeften vanuit het gespecialiseerd onderwijs.

Onderwijshuisvesting

Wij willen in de lijn met de ontwikkeling van de stad komende jaren een flink aantal schoolgebouwen vernieuwen of renoveren. Hiervoor hebben wij samen met de schoolbesturen, enkele (kind)partners en Avedan het IHP 2025-2028 opgesteld. Het IHP 2025-2028 is op 18 juni 2024 door de Raad vastgesteld. Samen met de schoolbesturen gaan wij in 2025 een voorbereidende fase in om een aantal projecten te kunnen realiseren.

4.2.6.3 Taakvelden

Taakveld
4.1 Openbaar basisonderwijs Materiële instandhouding en gebruiksvergoeding sporthallen.
4.2 Onderwijshuisvesting Nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding schoolgebouwen. Kapitaallasten bestaande schoolgebouwen.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken Onderwijsbeleid, uitvoering projecten onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer, peuterspeelzalen en regionaal meldpunt en coördinatie voor voortijdig schoolverlaters.

4.2.6.4 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Absoluut school verzuim	Almelo	1,9	2,0	-	-	-
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	-	2,0	2,1	-	-
Relatief verzuim	Almelo	69,0	60,0	63,0	95,0	122,0
Het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	26,0	19,0	21,0	25,0	26,0
Voortijdig schoolverlaters VO en MBO	Almelo	2,4%	2,4%	2,1%	2,8%	3,0%
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	Grootteklasse	2,0%	1,8%	1,8%	2,3%	2,4%

Bron: waatstaatsjemeente.nl

4.2.6.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4 Onderwijs			
4.1 Openbaar basisonderwijs	455	461	561
4.2 Onderwijshuisvesting	3.820	4.533	5.167
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.186	8.262	8.487
Totaal lasten	12.460	13.257	14.214

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4 Onderwijs			
4.1 Openbaar basisonderwijs	-16	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	-8	-	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.931	-4.882	-4.943
Totaal baten	-4.955	-4.882	-4.943

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4 Onderwijs			
4.1 Openbaar basisonderwijs	439	461	561
4.2 Onderwijshuisvesting	3.812	4.533	5.167
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.255	3.380	3.544
Totaal saldo	7.505	8.374	9.271

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

4.1 Openbaar basisonderwijs

De stijging van de lasten wordt verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

4.2 Onderwijshuisvesting

In het Integraal Huisvestingsplan zijn een aantal investeringen opgenomen. De kapitaallasten van de investeringen die nog niet in gebruik genomen zijn, zijn incidenteel afgeraamd in 2024.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De stijging van de lasten wordt met name verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

4.2.6.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	561	561	561	561
4.2 Onderwijshuisvesting	5.167	5.440	5.597	5.754
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.487	8.487	8.487	8.487
Totaal lasten	14.214	14.487	14.644	14.802

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-	-	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.943	-4.943	-4.943	-4.943
Totaal baten	-4.943	-4.943	-4.943	-4.943

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	561	561	561	561
4.2 Onderwijshuisvesting	5.167	5.440	5.597	5.754
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.544	3.544	3.544	3.544
Totaal saldo	9.271	9.544	9.701	9.859

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

4.2 Onderwijshuisvesting

In het Integraal Huisvestingsplan zijn een aantal investeringen opgenomen. Dit leidt tot een stijging in de kapitaallasten.

4.2.7 Sport, cultuur en recreatie

Het hoofdtakveld Sport, cultuur en recreatie omvat het sportbeleid en de sportaccommodaties, cultuurfaciliteiten en musea, cultureel erfgoed, media en openbaar groen en open luchtrecreatie.

4.2.7.1 Vastgestelde nota's

[Beleidskader buitensportaccommodaties 2015](#)

[Visie op sport en bewegen 2020](#)

[Actief Almelo - Sport en Bewegen in de openbare ruimte 2021](#)

[Twentse visie op Sport en bewegen 2024-2027](#)

[Speelruimtebeleid 2008-2018](#)

[Actualisatie Stadsvisie cultuur 2016-2020](#)

[Subsidieverordening amateurkunst](#)

[Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2023-2028](#)

[Hondenbeleid 2009](#)

[Nota Kapitaalgoederen 2021 -2024](#)

[Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2020\)](#)

[Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2020\)](#)

[Bomenstructuurplan gemeente Almelo 2008](#)

[Bomenverordening 2011 gemeente Almelo](#)

4.2.7.2 Uitgelichte activiteiten

Er is blijvende aandacht voor en inzet van sport en bewegen, kunst en cultuur. Als doel én als middel, om meerdere beleidsdoelstellingen te verwezenlijken.

Sportbeleid en activering/sportaccommodaties

Eind 2025 openen de deuren van een nieuw, duurzaam (energieneutraal, geen gasverbruik) sportcomplex met 5 zwembaden en een sporthal. In de zomer van 2023 is de oude sporthal en het buitenbad gesloopt. Tijdens de bouwperiode blijft het bestaande binnenbad open. In 2025 wordt invulling gegeven aan de conclusies en aanbevelingen van het in 2024 gestarte onderzoek "Evaluatie en positionering Sportbedrijf Almelo BV".

De kwaliteitsslag van de speelvoorzieningen is in 2024 afgerond. Dit loopt samen met de uitvoering van het plan "Sporten en bewegen in de openbare ruimte" om een beweegvriendelijke openbare ruimte te creëren (voor de ongeorganiseerde sporter). Actualisatie van het speelbeleid staat in 2025 op het programma waarbij we de input uit de kwaliteitsslag betrekken.

De vervanging van speelplekken blijft de komende jaren doorgaan waarvoor jaarlijks een bedrag van 375.000 euro is begroot. Jaarlijks komen ruim 150 mailtjes binnen met wensen en verzoeken. Merendeels kunnen we deze inpassen bij de vervanging. Een mooie samenwerking met onze inwoners!

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie/cultureel erfgoed

Cultuurvisie

2025 staat voor cultuur in het teken van het ontwikkelen van een nieuwe cultuur- en erfgoedvisie. Een visie die we in gezamenlijkheid zullen opstellen met de inwoners, culturele instellingen en de gemeenteraad. Verder zal Metropool met ingang van oktober 2024 programmeren in het poppodium Studio15 in Almelo. In 2025 zal dit verder worden gecontinueerd. Voor cultuureducatie loopt de huidige planperiode tot en met 1 september 2025. Er wordt gesproken om voor een volgende periode de huidige twee bestaande regelingen (Cultuur aan de Basis en Cultuur met Kwaliteit) samen te voegen.

Bibliotheek

In 2025 wijzigt de bibliotheekwet en is er sprake van een zorgplicht voor de gemeenten. Voor het herstellen, versterken en het toekomstgericht maken van bibliotheekvoorzieningen. De financieringsvormen veranderen hierdoor

mogelijk ook. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Welzijn (OCW) ziet een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening als een goed bereikbare openbare bibliotheek die de hele breedte aan maatschappelijke bibliotheekfuncties aanbiedt en daarmee van belang is voor de lokale gemeenschap. Het is een fysieke plek met een relevante digitale aanwezigheid en een robuuste bestuurlijke en financiële verankering. Deze wijziging kan een verandering met zich meebrengen voor wat betreft het aantal vestigingen waar we aan moeten voldoen.

Openbaar groen en (open lucht) recreatie

Kwaliteit openbaar groen

Het meeste groen laat de afgesproken kwaliteit zien. Een relatief klein deel moet op korte termijn vervangen worden en er blijven logischerwijs ieder jaar nieuwe plantvakken bij komen die vervangen moeten worden. Dit geeft echter ook goede mogelijkheden om de biodiversiteit te vergroten.

Het grootste deel van de bomen heeft een voldoende of goede conditie. Bij de vervanging van bomen wordt expliciet gekeken naar de opbouw van ons huidige bomenbestand, rekening houdend met de diversiteit en het vergroten van de biodiversiteit.

Voor het verzorgend onderhoud aan groen en bomen blijft het uitgangspunt kwaliteitsgestuurd beheer. Met het nieuwe beheerssysteem kunnen de vervangingen steeds meer plan- en projectmatig worden geprioriteerd. Maximale aandacht voor biodiversiteit en klimaatbestendigheid binnen de financiële kaders blijft een spanningsveld. Meer en kwalitatief hoogwaardiger groen met zo min mogelijk kosten is een speerpunt voor 2025 en de jaren daarna. In 2025 staat de aanpak van invasieve exoten op de planning evenals het verankeren van de groene ambities in de diverse planvormingen.

4.2.7.3 Taakvelden

Taakveld
5.1 Sportbeleid en activering Stimuleren van topsport en breedtesport, gericht op de sportactiviteiten.
5.2 Sportaccommodaties Beheer, exploitatie en onderhoud sportaccommodaties voor sportbeoefening.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Faciliteiten (bijvoorbeeld gebouwen en inventaris) om cultuur bij het publiek te brengen. Amateurkunst-beoefening en cultuureducatie.
5.4 Musea Subsidies aan musea.
5.5 Cultureel erfgoed Historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
5.6 Media Bibliotheken, lokale omroep.
5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie Beheer en onderhoud parken, plantsoenen en overig openbaar groen. Aanleg en onderhoud van kleine watergangen, speelvoorzieningen en overige recreatieve voorzieningen.

4.2.7.4 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Percentage niet-sporters	Almelo	-	58,7%	-	54,9%	-
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder	Grootteklasse	-	51,8%	-	48,7%	-

Bron: waatstaatjegemeente.nl

4.2.7.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5 Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering	5.613	4.036	4.164
5.2 Sportaccommodaties	1.071	1.638	1.438
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.696	3.431	2.689
5.4 Musea	52	48	55
5.5 Cultureel erfgoed	57	54	56
5.6 Media	2.363	2.685	2.352
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.175	8.948	9.041
Totaal lasten	20.027	20.840	19.793

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5 Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering	-1.687	-559	-559
5.2 Sportaccommodaties	-230	-468	-251
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-98	-	-
5.4 Musea	-90	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-
5.6 Media	-71	-511	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-90	-	-
Totaal baten	-2.267	-1.538	-810

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5 Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering	3.925	3.478	3.604
5.2 Sportaccommodaties	841	1.170	1.187
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.598	3.431	2.689
5.4 Musea	-38	48	55
5.5 Cultureel erfgoed	57	54	56
5.6 Media	2.292	2.173	2.352
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.085	8.948	9.041
Totaal saldo	17.761	19.302	18.983

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

5.1 Sportbeleid en activering

Doordat de oorspronkelijk planning van ingebruikname van het sportcomplex verschuift van juli/augustus 2025 naar december 2025 van dat jaar is besloten de subsidie van 420.000 euro voor 2025 nog eenmalig te verlengen. Hiertegenover staat een lagere kapitaallast in 2025 op taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

5.2 Sportaccommodaties

De lagere lasten in de begroting 2025 ten opzichte van de begroting 2024 worden verklaard door de incidentele afboeking van kunstgrasvelden in 2024.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

De voor het Stadstheater opgenomen middelen zullen worden opgenomen in een cultuurfonds ([RAAD-8033](#)). Dit fonds kan worden aangewend voor een nieuwe toekomstige en nader te bepalen theaterfunctie in Almelo. Zie ook paragraaf 6.2.4 overzicht reserves en voorzieningen.

5.6 Media

Per 23 februari 2025 vervalt officieel de aanwijzing van stichting Lokale Omroep Almelo als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Almelo. Voor het vormen van een de streekomroep is voor de jaren 2024, 2025 en 2026 een extra bedrag beschikbaar gesteld van 135.000 euro per jaar ([RAAD-8134](#)) Voor 2024 is het bedrag afhankelijk van de ingangsdatum van de nieuwe aanwijzing door CvdM.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De lasten in 2025 stijgen door de jaarlijkse oploop van de stelposten voor kapitaallasten van investeringen in speeltoestellen/sportvoorzieningen, tractie en groen.

4.2.7.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.164	3.664	3.185	3.185
5.2 Sportaccommodaties	1.438	1.468	1.521	1.547
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.689	2.621	2.621	2.621
5.4 Musea	55	55	55	55
5.5 Cultureel erfgoed	56	56	56	56
5.6 Media	2.352	2.352	2.217	2.217
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.041	9.086	9.171	9.289
Totaal lasten	19.793	19.301	18.825	18.970

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-559	-480	-23	-1
5.2 Sportaccommodaties	-251	-251	-251	-251
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-
5.4 Musea	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6 Media	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-
Totaal baten	-810	-730	-274	-251

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	3.604	3.184	3.162	3.184
5.2 Sportaccommodaties	1.187	1.217	1.270	1.297
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.689	2.621	2.621	2.621
5.4 Musea	55	55	55	55
5.5 Cultureel erfgoed	56	56	56	56
5.6 Media	2.352	2.352	2.217	2.217
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.041	9.086	9.171	9.289
Totaal saldo	18.983	18.571	18.551	18.718

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

5.1 Sportbeleid en activering

De baten en lasten dalen door de afbouw van de brede specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026.

5.6 Media

Per 23 februari 2025 vervalt officieel de aanwijzing van stichting Lokale Omroep Almelo als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Almelo. Voor het vormen van een de streekomroep is voor de jaren 2024, 2025 en 2026 een extra bedrag beschikbaar gesteld van 135.000 euro per jaar ([RAAD-8134](#)) Het budget is daarom vanaf 2027 135.000 euro per jaar lager.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De oplopende lasten in de meerjarenraming worden grotendeels verklaard door de jaarlijkse oploop van de stelposten voor kapitaallasten van investeringen in speeltoestellen/sportvoorzieningen, tractie en groen.

4.2.8 Sociaal domein

Het hoofdtaakveld Sociaal domein omvat alle gemeentelijke taken die genoemd worden in de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet en het beleid en beheer van wijkaccommodaties en het sociaal cultureel werk.

4.2.8.1 Vastgestelde nota's

[Strategisch beleidsplan sociaal domein 2022](#)

[Actieplan beleid sociaal domein](#)

[Verordening maatschappelijke ondersteuning](#)

[Verordening jeugdhulp](#)

[Kom erbij en doe mee: Samen tegen eenzaamheid](#)

4.2.8.2 Uitgelichte activiteiten

Binnen het sociaal domein ligt in 2025 en verder primair de focus op de fundamentele herziening van de basis van werken en organiseren in het Almelose sociaal domein. We maken meer impact met minder middelen. Dat doen we door het realiseren van het in paragraaf 3.3. beschreven besparingspotentieel langs de inhoudelijke lijnen van het strategisch beleidsplan en actieplan sociaal domein. Onderdeel daarvan is ook het op orde krijgen van de basis in het sociaal domein en het uitvoeren van het plan de campagne daartoe, in lijn met de uitkomsten van de brede evaluatie sociaal domein (HHM). Denk aan het optimaliseren van processen, meer selfservices bij de inwoner, betere ondersteuning van de medewerker door de inzet van automatisering en AI.

Daarmee zal in 2025 verder worden geïnvesteerd in het op orde brengen van de uitvoeringsorganisatie en de bedrijfsvoering. Dit is noodzakelijk om de maatregelen uit te kunnen voeren. Verder zullen de acties die al in gang zijn gezet in het kader van het Actieplan beleid sociaal domein worden gecontinueerd. Ook deze acties zijn ingezet met als doel de uitgaven in het sociaal domein in de greep te krijgen. We versterken de kernelementen uit het actieplan beleid sociaal domein (normaliseren, inzet op preventie, effectieve en efficiënte maatwerkvoorzieningen en uitvoeringsorganisatie). Daarbij blijven de fundamentele (focussen op kwetsbare inwoners tezamen met inzetten op normaliseren, kwalitatief hoogwaardig aanbod en duurzame inzet ook op de lange termijn) overeind. De volgende speerpunten, waarbij we steeds aansluiten bij de hierboven beschreven focus, staan in 2025 centraal:

Lokale implementatie Hervormingsagenda Jeugd

De landelijke hervormingsagenda jeugd vraagt om een lokale implementatie. In 2025 richten we ons vanuit de landelijke agenda in Almelo onder meer op het neerzetten van een stevige lokale toegang, van waaruit niet alleen geïndiceerd, maar ook hulp verleend wordt. De sociale basis wordt verder versterkt in nauwe samenwerking met partners in de stad. We zorgen voor voldoende algemene voorzieningen en verstevigen het informele netwerk van gezinnen. Doel van de stevige lokale toegang is uiteindelijk dat minder jeugdhulp nodig is. Ook in lijn met de landelijke agenda zetten we in op het zo veel als mogelijk afbouwen van residentiële jeugdzorg (voorkomen uithuisplaatsingen) en het realiseren van kleinschalige voorzieningen daar waar kinderen en jongeren echt niet thuis (kunnen) blijven wonen. Zo werken we aan betere en tijdige zorg en ondersteuning voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. En aan een stelsel dat ook op lange termijn houdbaar is.

Lokale implementatie Participatiewet in balans en andere wetswijzigingen

Naar verwachting treden met ingang van (januari en juli) 2025 diverse landelijke wetswijzigingen in werking die raken aan de (lokale uitvoering van de) Participatiewet. Eén van de grotere wijzigingen betreft het wetsvoorstel 'Participatiewet in balans', waarvan het streven is menselijke maat en vertrouwen tot centrale begrippen te maken in de uitvoering van de Participatiewet. Daarvoor kent de wet zes strategische doelen:

1. De wet biedt een passend perspectief op werk en participatie;
2. De wet (rechten en plichten) is begrijpelijk en goed na te leven;
3. Mensen voelen zich ondersteund door de wet als het gaat om participatie en inkomen;
4. De wet biedt een doelmatig vangnet: zeker en voorspelbaar;
5. De wet biedt een toereikend inkomen;
6. De wet sluit goed aan bij de brede vormgeving van het sociaal domein en het inkomensstelsel.

De andere wetswijzigingen sluiten aan bij dit streven. De implementatie van de verschillende wijzigingen vraagt om aanpassing van lokale regelgeving en werkinstructies. Daarbij bieden de wijzigingen kansen voor meer integrale samenwerking en uitvoering in het sociaal domein. Een projectteam begeleidt in 2025 de lokale implementatie, zodat de lokale uitvoering van de Participatiewet aansluit op de landelijke strategische doelen die we ook lokaal nastreven.

Nieuwe regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BW/MO)

In 2025 ontwikkelen we een nieuwe regiovisie BW/MO, zodat deze voor 1 januari 2026 gereed is ([RAAD-8164](#)). Dan loopt de huidige visie namelijk af. Dit proces pakken we actief op samen met regiogemeenten, zorgaanbieders en hun cliënten (onze inwoners), woningcorporaties en Adviesraden. In de nieuwe visie willen we sterker inzetten op o.a. preventie (ambulante zorg) en innovaties in de zorg. Ook willen we beter aansluiten bij de behoefte van de inwoner, door bijvoorbeeld de schotten tussen de jeugdwet en beschermd wonen te beperken en te zorgen voor een passende overgangperiode bij de jongeren. Daarnaast integreren we het nationaal actieplan dakloosheid in de regiovisie en streven we naar het bouwen van een regionaal netwerk wat betreft partners en het activeren van de samenwerking. Dat doen we om zo onze inwoners zo goed mogelijk te helpen (weer) voor zichzelf te zorgen en mee te doen in de maatschappij, binnen de mogelijkheden die ze daar voor hebben.

Communicatie (wijzigingen) sociaal domein

Bovenstaande speerpunten (die deels voortkomen uit landelijke programma's en akkoorden) en de in paragraaf 3.3. beschreven maatregelen leiden tot wijzigingen in (de uitvoering van) het sociaal domein. Dit heeft directe consequenties voor inwoners van Almelo die gebruik maken van voorzieningen in het sociaal domein. De speerpunten en maatregelen moeten gezamenlijk leiden tot minder uitgaven in het Almeloze sociaal domein. Dat betekent dat de verwachtingen over de mogelijkheden die de gemeente de komende jaren heeft, binnen het sociaal domein, zullen moeten worden bijgesteld. Daarom is communicatie in 2025 nadrukkelijk een speerpunt binnen het sociaal domein. Hierbij is oog voor eenheid in communiceren en op elkaar afgestemde boodschappen vanuit de verschillende (bestuurlijke en ambtelijke) rollen vanuit een overkoepelende communicatiestrategie. Zowel gericht op partners als op inwoners. In de communicatie naar inwoners wordt zoveel mogelijk op B1 niveau geschreven.

Versterken datagedreven en impactgericht werken

In 2025 richten we ons binnen het sociaal domein op de verdere standaardisatie in beleid en processen om zo de dienstverlening naar de inwoner te verbeteren, het sociaal domein voorspelbaarder te maken en tegelijkertijd beter te kunnen sturen op de financiële kaders. De komende jaren vragen om uitdagende (door)ontwikkeling van het bestaande beleid. We zien dat de maatschappelijke kijk op zorg verandert, de zorgvragen zelf veranderen (complexer worden) en tegelijkertijd de financiële druk toeneemt. Om tijdig te kunnen sturen versterken we de monitoring en sturing op drie niveaus: operationeel (dagelijkse activiteiten en processen), tactisch (beleidsmaatregelen en -programma's), en strategisch (lange termijn doelstellingen en strategische richting). Vanaf het najaar van 2024 neemt Gemeente Almelo deel aan het leernetwerk 'Outcomegericht werken: sturen en leren in het sociaal domein' van Movisie. De inzichten en handvatten uit dit leernetwerk zullen worden benut voor de lokale doorontwikkeling.

Door meer datagedreven en impactgericht te werken in het sociaal domein, willen we beter grip krijgen op de uitdagingen waar we voor staan. Dit stelt ons in staat om de behoeften van onze inwoners beter te begrijpen, de effectiviteit van onze interventies te evalueren, en onze middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. We richten ons daarbij niet alleen op de uitvoering van activiteiten, maar vooral ook op de resultaten en de effecten die we daarmee bereiken. Het gaat om het creëren van waarde voor de inwoners van Almelo, binnen de strakke financiële kaders, en het behalen van duurzame maatschappelijke effecten. Hiertoe werken we binnen het plan de campagne aan het verbeteren van datakwaliteit en -governance alsmede aan het faciliteren van inzicht aan medewerkers, management en bestuur. Hierbij besteden we (conform de motie van de gemeenteraad) bijzondere aandacht aan de voortgang en effecten van de besparingsmaatregelen uit paragraaf 3.3.

4.2.8.3 Taakvelden

Taakveld
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Activeren en ondersteunen van initiatieven van (groepen van) inwoners en algemene voorzieningen gericht op participatie (waarvoor geen individuele beschikking nodig is), bijvoorbeeld de wijkaccommodaties, subsidies voor ouderen- en jeugdbeleid, sociaal cultureel werk en vrijwilligersbeleid.
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Regisseurs in de uniforme toegang en toeleiding tot de zorg. Onderzoeken klanttevredenheid, Adviesraad Sociaal Domein, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).
6.3 Inkomensregelingen Verstrekken bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies en minimabeleid uitvoeren.
6.4 WSW en beschut werk Vormen van dagbesteding en begeleiding (de nieuwe Wmo-taken), beschut en begeleid werken door Ontplooi en de sociale werkvoorziening ook uitgevoerd door Ontplooi.
6.5 Arbeidsparticipatie Instrumenten gericht op toeleiding naar werk zoals beroepsgerichte scholing, werkgeversbenadering, etc.
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Materiële voorzieningen verstrekt op basis van een toekenningsbeschikking (Wmo) zoals hulpmiddelen voor zelfstandig wonen.
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo) Dienstverlening in de vorm van huishoudelijke hulp en uitkeringen in de vorm van een PGB aan personen met een fysieke, psychische of psychosociale beperking.
6.71b Begeleiding (Wmo) Dienstverlening in de vorm van begeleiding, persoonlijke verzorging en overige individuele/huishoudelijke ondersteuning. Uitkeringen in de vorm van een PGB voor begeleiding en persoonlijke verzorging.
6.71c Dagbesteding (Wmo) Voorzieningen op het gebied van dagbesteding, waaronder vervoer naar dagbesteding (niet-arbeidsmatige dagbesteding)
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo) Maatwerk dat niet onder de overige dienstverlening valt van de taakvelden 6.71a,b,c en 6.8a,b.
6.72a Jeugdzorg begeleiding Begeleiding is gericht op het oefenen en structureren van dagelijkse vaardigheden, dit kan zowel bij enkelvoudige en meervoudige problematiek en vanuit iedere discipline. Verzorgen betreft ondersteuning bij de Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL).
6.72b Jeugdzorg behandeling Ambulante behandeling, bijvoorbeeld psychosociale therapie, psychotherapie en vaktherapie of behandeling van gedragsstoornissen.
6.72c Jeugdhulp dagbesteding Begeleiding is gericht op het oefenen en structureren van dagelijkse vaardigheden, dit kan zowel bij enkelvoudige en meervoudige problematiek en vanuit iedere discipline. Verzorgen betreft ondersteuning bij de Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL).
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig Maatwerkarrangementen jeugdhulp.
6.73a Pleegzorg Vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorg aanbieder.

Taakveld
6.73b Gezinsgericht Alle vormen van verblijf die een gezinssituatie benaderen, maar geen pleegzorg zijn. Te denken valt aan gezinshuizen, logeerhuizen en zorgboerderijen waar overnacht wordt. (incl. en excl. behandeling).
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig Jeugdhulp waarbij de jongere verblijft op accommodatie van de jeugdhulpaanbieder, veelal in een groep met andere jongeren. Alle vormen van verblijf die niet onder 6.73a en 6.73b vallen.
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf Behandeling in het kader van jeugd-GGZ en kindergeneeskunde. Een GGZ-behandeling heeft een duidelijk curatief karakter en wijkt daarmee af van begeleiding en verzorging. Men kan hier denken aan generalistische of specialistische behandeling door GGZ-aanbieders.
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf Dit betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling waarbij sprake is van opname.
6.74c Gesloten plaatsing Jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ (Wet Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen, tot en met 2019), of machtiging Wvggz (Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, met ingang van 2020).
6.81a Beschermd wonen (Wmo) Maatschappelijke opvang en beschermd wonen in verband met verslaving, huiselijk geweld, psychische stoornis en Veilig Thuis Twente.
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo) Vrouwenopvang en maatschappelijke opvang voor cliënten met een meervoudige problematiek, waaronder verslaving. Dagbesteding voor mensen die in maatschappelijke opvang verblijven; zorg die wordt verleend in het kader van de Wet verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang.
6.82a Jeugdbescherming Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.
6.82b Jeugdreclassering Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

4.2.8.4 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	917,3	905,7	924,6	964,4	995,9
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Grootteklasse	771,5	768,2	774,2	786,6	799,4
Jongeren met een delict voor de rechter	Almelo	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	-
Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	Grootteklasse	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	-
Kinderen in uitkeringsgezin	Almelo	8,0%	9,0%	8,0%	7,0%	-
Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	Grootteklasse	6,0%	6,0%	5,0%	5,0%	-
Werkloze jongeren	Almelo	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	-
Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	Grootteklasse	2,0%	2,0%	2,0%	1,0%	-
Netto arbeidsparticipatie	Almelo	66,5%	64,1%	67,3%	69,6%	70,7%
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	Grootteklasse	68,6%	68,2%	70,6%	72,1%	73,0%
Aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners in de leeftijd van 18 jaar en ouder	Almelo	65,1	74,0	68,9	60,3	56,3
	Grootteklasse	35,2	43,7	38,8	31,7	30,3
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Almelo	31,9	30,0	30,0	30,8	33,0
Een re-integratievoorziening wordt ingezet nadat er is vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen.	Grootteklasse	19,9	20,0	19,2	19,2	19,8
Jongeren met jeugdhulp	Almelo	12,8%	13,4%	12,1%	12,5%	12,9%
Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	12,2%	11,9%	10,7%	10,9%	11,3%
Jongeren met jeugdbescherming	Almelo	2,2%	2,1%	1,9%	2,3%	2,0%
Percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	1,3%	1,3%	1,2%	1,2%	1,0%
Jongeren met jeugdreclassering	Almelo	0,7%	0,5%	0,5%	0,4%	0,5%
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	Grootteklasse	0,4%	0,4%	0,4%	-	-
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 1.000 inwoners	Almelo	68,0	77,0	70,0	70,0	77,0
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo, zoals hulp bij het huishouden, ondersteuning thuis en hulpmiddelen.	Grootteklasse	69,4	71,7	65,7	65,1	71,0

Bron: waatstaatjegemeente.nl

4.2.8.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6 Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15.710	12.359	9.371
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.171	5.534	10.285
6.3 Inkomensregelingen	60.886	56.308	59.965
6.4 WSW en beschut werk	13.393	12.433	12.421
6.5 Arbeidsparticipatie	5.254	5.298	5.266
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	5.564	4.778	3.447
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	9.157	9.700	10.290
6.71b Begeleiding (Wmo)	9.737	11.503	10.690
6.71c Dagbesteding (Wmo)	4.847	5.171	5.590
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.173	1.628	182
6.72a Jeugdhulp begeleiding	7.145	9.676	14.541
6.72b Jeugdhulp behandeling	7.504	7.826	7.614
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.828	1.924	2.096
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.527	1.501	281
6.73a Pleegzorg	2.662	2.568	2.774
6.73b Gezinsgericht	1.176	1.234	1.098
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	9.304	9.348	9.517
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.340	3.883	4.498
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	6.597	6.912	9.198
6.74c Gesloten plaatsing	855	897	352
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	8.149	10.328	11.175
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	4.827	5.280	5.873
6.82a Jeugdbescherming	4.514	4.636	4.239
6.82b Jeugdreclassering	761	905	636
Totaal lasten	191.083	191.628	201.400

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6 Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-14.217	-2.920	-470
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-9	-	-
6.3 Inkomensregelingen	-43.111	-42.440	-46.592
6.4 WSW en beschut werk	-1.269	-	-567
6.5 Arbeidsparticipatie	-1	-	-
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-1	-	-
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	-810	-995	-995
6.71b Begeleiding (Wmo)	-3	-	-
6.71c Dagbesteding (Wmo)	-	-	-
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-5	-	-
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-57	-125	-
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	-	-
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	-	-
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	3	3
6.73a Pleegzorg	-	-	-
6.73b Gezinsgericht	-	-	-
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	-	-
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	-
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	-76	-75	-75
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-	-1.254	-
6.82a Jeugdbescherming	-	-6	-
6.82b Jeugdreclassering	-	-6	-
Totaal baten	-59.559	-47.817	-48.696

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6 Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.493	9.440	8.902
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.162	5.534	10.285
6.3 Inkomensregelingen	17.776	13.868	13.373
6.4 WSW en beschut werk	12.124	12.433	11.854
6.5 Arbeidsparticipatie	5.253	5.298	5.266
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	5.563	4.778	3.447
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	8.347	8.705	9.295
6.71b Begeleiding (Wmo)	9.734	11.503	10.690
6.71c Dagbesteding (Wmo)	4.847	5.171	5.590
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.169	1.628	182
6.72a Jeugdhulp begeleiding	7.088	9.551	14.541
6.72b Jeugdhulp behandeling	7.504	7.826	7.614
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.828	1.924	2.096
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.527	1.504	284
6.73a Pleegzorg	2.662	2.568	2.774
6.73b Gezinsgericht	1.176	1.234	1.098
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	9.304	9.348	9.517
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.340	3.883	4.498
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	6.597	6.912	9.198
6.74c Gesloten plaatsing	855	897	352
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	8.073	10.253	11.100
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	4.827	4.026	5.873
6.82a Jeugdbescherming	4.514	4.630	4.239
6.82b Jeugdreclassering	761	899	636
Totaal saldo	131.524	143.811	152.704

Bedragen x 1.000 euro

De indeling van de taakvelden is aan verandering onderhevig door aanpassingen van het Rijk. Omwille van de leesbaarheids- en vergelijkingsdoeleinden hebben wij onderstaande tabel opgenomen.

Saldo per onderdeel	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Samenkracht en burgerparticipatie	1.493	9.440	8.902
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.162	5.534	10.285
Participatie	35.153	31.599	30.493
Wmo	29.660	31.785	29.204
Jeugd	47.156	51.176	56.847
Beschermd wonen / Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	12.900	14.279	16.973
Totaal saldo	131.524	143.811	152.704

Verschillen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het verschil bij de baten en lasten wordt grotendeels verklaard door incidentele projecten in 2023 en 2024, onder andere voor de opvang van vluchtelingen.

6.2 Toeleiding en toegang

De gestegen lasten worden verklaard door de herrubricering in de toerekening van apparaatskosten binnen het sociaal domein.

6.3 Inkomensregelingen

We verwachten voor de Participatiewet in 2025 een hogere uitkering van het Rijk ten opzichte van de begroting 2024 na wijziging.

6.4 Begeleide participatie

Het budget voor begeleide participatie is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds en de verwachte salarislasten van de sw-medewerkers.

6.5 Arbeidsparticipatie

Het budget voor arbeidsparticipatie is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds. Het overige verschil wordt verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)

De daling in de lasten op dit taakveld worden verklaard door de herrubricering binnen het sociaal domein.

6.71a t/m 6.71d

Per 1 januari 2025 worden de dagbesteding- en begeleidingsproducten regionaal ingekocht. De implementatie van de regionale inkoop is ten tijde van het opstellen van de begroting niet afgerond. Bij het opstellen van de begroting is derhalve uitgegaan van "going concern"; de financiële effecten van de regionale inkoop zullen gedurende 2025 zichtbaar worden. Uitgangspunt in de begroting is een volumemutatie van 1% en een loon- en prijsindexatie van 4,96%

Jeugd (taakveld 6.72a t/m 6.74c en 6.82a en b)

De begroting is geactualiseerd conform de uitgangspunten in hoofdstuk 3.2 Financieel meerjarenperspectief. Per 1 januari 2025 moet de implementatie van de regionale inkoop Jeugdhulp afgerond zijn. Deze grootschalige implementatie voor Almelo is ten tijde van het opstellen van de begroting niet afgerond. Bij het opstellen van de begroting is derhalve uitgegaan van 'going concern' waarbij de berekende financiële impact van de regionale inkoop separaat is verwerkt. De daadwerkelijke (financiële) effecten van de regionale inkoop zullen tijdens 2025 zichtbaar worden.

De bijstellingen ad. 5,6 miljoen euro ten opzichte van de begroting 2024 zijn als volgt te verklaren:

- Loon- en prijsindexatie (2,3 miljoen euro);
- Mutatie volume en zorgwaarde (1 miljoen euro);
- Financiële impact regionale inkoop (4,7 miljoen euro);
- Taakstelling (- 620.000 euro)
- Subsidies (700.000 euro)
- Herrubricering binnen het sociaal domein (-2,4 miljoen euro).

6.81a Beschermd Wonen en 6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang.

De begroting voor deze centrumgemeente taken is geactualiseerd conform de uitgangspunten in hoofdstuk 3.2

Financieel meerjarenperspectief. Lasten zijn opgenomen op basis van actuele en verwachte ontwikkelingen.

Daarnaast is gerekend met een tariefstijging van 10%, deze stijging bevat naast de reguliere tariefstijging een extra stijging vanwege de aanpassing naar meer reële tarieven voor Beschermd Wonen.

Vanwege actuele afspraken tussen de regiogemeenten zijn de baten bij Maatschappelijke Opvang aangepast ten opzichte van de begroting 2024.

4.2.8.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.371	9.276	8.730	8.730
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.285	10.285	10.285	10.285
6.3 Inkomensregelingen	59.965	59.715	59.730	59.745
6.4 WSW en beschut werk	12.421	12.065	11.717	11.235
6.5 Arbeidsparticipatie	5.266	5.352	5.438	5.523
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	3.447	3.447	3.447	3.447
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	10.290	10.290	10.290	10.290
6.71b Begeleiding (Wmo)	10.690	8.529	7.319	6.919
6.71c Dagbesteding (Wmo)	5.590	5.590	5.590	5.590
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	182	182	182	182
6.72a Jeugdhulp begeleiding	14.541	12.411	11.201	10.801
6.72b Jeugdhulp behandeling	7.614	7.614	7.614	7.614
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	2.096	2.096	2.096	2.096
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	281	281	281	281
6.73a Pleegzorg	2.774	2.774	2.774	2.774
6.73b Gezinsgericht	1.098	1.098	1.098	1.098
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	9.517	9.517	9.517	9.517
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	4.498	4.498	4.498	4.498
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	9.198	9.198	9.198	9.198
6.74c Gesloten plaatsing	352	352	352	352
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	11.175	11.175	11.475	11.175
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	5.873	5.896	5.896	5.896
6.82a Jeugdbescherming	4.239	4.239	4.239	4.239
6.82b Jeugdreclassering	636	636	636	636
Totaal lasten	201.400	196.516	193.603	192.121

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-470	-390	-45	-45
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	-46.592	-46.592	-46.592	-46.592
6.4 WSW en beschut werk	-567	-548	-526	-505
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-	-	-	-
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	-995	-995	-995	-995
6.71b Begeleiding (Wmo)	-	-	-	-
6.71c Dagbesteding (Wmo)	-	-	-	-
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	-	-
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	-	-	-
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	-	-	-
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	-	-	-
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	3	3	3	3
6.73a Pleegzorg	-	-	-	-
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	-
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	-
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	-	-	-
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	-	-
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	-
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	-75	-125	-75	-75
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-	-	-	-
6.82a Jeugdbescherming	-	-	-	-
6.82b Jeugdreclassering	-	-	-	-
Totaal baten	-48.696	-48.647	-48.230	-48.209

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.902	8.885	8.685	8.684
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.285	10.285	10.285	10.285
6.3 Inkomensregelingen	13.373	13.123	13.138	13.153
6.4 WSW en beschut werk	11.854	11.517	11.191	10.731
6.5 Arbeidsparticipatie	5.266	5.352	5.438	5.523
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	3.447	3.447	3.447	3.447
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	9.295	9.295	9.295	9.295
6.71b Begeleiding (Wmo)	10.690	8.529	7.319	6.919
6.71c Dagbesteding (Wmo)	5.590	5.590	5.590	5.590
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	182	182	182	182
6.72a Jeugdhulp begeleiding	14.541	12.411	11.201	10.801
6.72b Jeugdhulp behandeling	7.614	7.614	7.614	7.614
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	2.096	2.096	2.096	2.096
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	284	284	284	284
6.73a Pleegzorg	2.774	2.774	2.774	2.774
6.73b Gezinsgericht	1.098	1.098	1.098	1.098
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	9.517	9.517	9.517	9.517
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	4.498	4.498	4.498	4.498
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	9.198	9.198	9.198	9.198
6.74c Gesloten plaatsing	352	352	352	352
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	11.100	11.050	11.400	11.100
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	5.873	5.896	5.896	5.896
6.82a Jeugdbescherming	4.239	4.239	4.239	4.239
6.82b Jeugdreclassering	636	636	636	636
Totaal saldo	152.704	147.869	145.373	143.912

Bedragen x 1.000 euro

De indeling van de taakvelden is aan verandering onderhevig door aanpassingen van het Rijk. Omwille van de leesbaarheids- en vergelijkingsdoeleinden hebben wij onderstaande tabel opgenomen.

Saldo per onderdeel	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Samenkracht en burgerparticipatie	8.902	8.885	8.685	8.684
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.285	10.285	10.285	10.285
Participatie	30.493	29.992	29.767	29.407
Wmo	29.204	27.043	25.833	25.433
Jeugd	56.847	54.716	53.507	53.107
Beschermd wonen / Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	16.973	16.946	17.296	16.996
Totaal saldo	152.704	147.869	145.373	143.912

Verschillen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De baten en lasten dalen door de afbouw van de brede specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026.

6.3 Inkomensregelingen

De lasten in de meerjarenraming dalen conform de besluitvorming in de Perspectiefnota 2023.

6.4 Begeleide participatie

De lagere lasten in de meerjarenraming zijn het gevolg van de afbouw van de Wet sociale werkvoorziening.

6.5 Arbeidsparticipatie

Het budget voor arbeidsparticipatie is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds.

6.71a t/m 6.71d

De daling in de lasten is te verklaren door de opgenomen maatregelen conform het financieel meerjarenperspectief in de perspectiefnota.

6.72a t/m 6.74c en 6.82a en 6.82b Jeugd

Wij hebben de ambitie om dit jaar te gaan sturen om de toenemende uitgaven op Jeugdhulp te gaan beperken. In de landelijke, regionale en lokale plannen werken we onverminderd hard met elkaar samen om de instroom in de Jeugdzorg en de verschillende voorzieningen te beperken.

Vanwege de nieuwe regionale inkoop 2025 en de daarmee verwachte financiële impact heeft de toelichting betrekking op het totale budget voor Jeugd. Zie hiervoor ook de toelichting onder 4.2.8.5 Financieel terugkijken.

4.2.9 Volksgezondheid en milieu

Het hoofdtaakveld Volksgezondheid en milieu omvat alle gemeentelijke activiteiten op het gebied van volksgezondheid, riolering en waterzuivering, afvalverwijdering en -verwerking, milieubeheer en begraafplaatsen en crematoria.

4.2.9.1 Vastgestelde nota's

[Gebiedsgericht geluidbeleid 2015](#)

[Een Nieuwe aanpak voor bodemverontreinigingen - gebiedsgericht grondwaterbeheer](#)

[Vierwekelijks inzamelen huishoudelijk afval 2015](#)

[Programma Water en Riolering 2022-2026](#)

[Nota bodembeheer regio Twente 'Twents beleid veur oale grond 2.0'](#)

[Visie op de bodem en ondergrond](#)

4.2.9.2 Uitgelichte activiteiten

Volksgezondheid

Uitvoering Wet publieke gezondheid

De wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid worden door de GGD Twente, onderdeel van Samen Twente, uitgevoerd. Het gaat dan om onder meer de taken jeugdgezondheid (o.m. consultatiebureaus en schoolgezondheidszorg), infectieziektenbestrijding, uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma, het leveren van forensische geneeskunde, etc. In het kader van de kerntakendiscussie zal eind 2024/begin 2025 het gezamenlijke ambitieniveau van de uitvoering en daarmee de kosten hiervan voor de komende jaren bepaald worden.

Uitvoering Twentse visie op publieke gezondheid

Vanaf 1 januari 2024 wordt de Twentse visie op publieke gezondheid: 'Gezonde generaties in Twente' door de 14 gemeenten en GGD uitgevoerd. Behalve de reguliere middelen worden door gemeenten de middelen uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (brede SPUK gezondheid, sociale basis, sport en cultuur) hiervoor ingezet.

Riolering

Voor het taakveld wordt gewerkt volgens het Programma Water en Riolering 2022-2026.

Afval

Momenteel wordt er gewerkt aan een afvalbeleidsplan. Het plan wordt in 2025 aangeboden aan het college en de raad. Daarnaast wordt gewerkt aan het vervangingsplan van onze ondergrondse containers. Uitvoering zal vanaf 2025 gaan plaats vinden.

4.2.9.3 Taakvelden

Taakveld
7.1 Volksgezondheid Jeugdgezondheidszorg (bijdrage aan GGD).
7.2 Riolering Beheer en onderhoud, vervanging en uitbreiding riolering. Opstellen beleid Programma Water en Riolering. Opbrengsten rioolheffing.
7.3 Afval Opstellen beleid met betrekking tot inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De inzameling is inbesteed bij Twente Milieu. De opbrengsten worden verkregen uit de afvalstoffenheffing.
7.4 Milieubeheer Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder.
7.5 Begraafplaatsen en crematoria Beheer en onderhoud begraafplaatsen.

4.2.9.4 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Huishoudelijk restafval	Almelo	150	-	168	179	-
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar in kilo's.	Grootteklasse	156	167	158	152	-
Hernieuwbare elektriciteit	Almelo	6,4%	10,5%	11,7%	17,3%	-
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	Grootteklasse	-	-	-	-	-

Bron: waatstaatsjemeente.nl

4.2.9.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
7 Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	3.671	3.899	4.226
7.2 Riolering	9.722	10.615	10.700
7.3 Afval	6.936	7.668	8.070
7.4 Milieubeheer	4.361	5.955	4.252
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	453	485	592
Totaal lasten	25.144	28.622	27.841

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
7 Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	-513	-488	-506
7.2 Riolering	-12.362	-13.391	-13.435
7.3 Afval	-9.296	-10.164	-10.527
7.4 Milieubeheer	-1.999	-1.295	-1.355
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-422	-461	-478
Totaal baten	-24.592	-25.799	-26.301

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
7 Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	3.159	3.411	3.720
7.2 Riolering	-2.640	-2.776	-2.735
7.3 Afval	-2.360	-2.496	-2.457
7.4 Milieubeheer	2.362	4.660	2.897
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	31	24	114
Totaal saldo	552	2.823	1.540

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

7.1 Volksgezondheid

Het verschil bij de lasten wordt verklaard door gewijzigde bijdrage aan SamenTwente. Deze is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2025.

7.2 Riolering

De begroting voor riolering wordt niet alleen verantwoord op taakveld 7.2. Zo moeten de lasten voor kwijschelding op grond van het BBV bijvoorbeeld verantwoord worden op taakveld 6.3 Inkomensregelingen en worden de toerekenbare overheadkosten verantwoord op taakveld 0.4. In de paragraaf lokale heffingen van deze begroting is een totaaloverzicht opgenomen. De begroting 2025 is aangepast conform de jaarschijf 2025 van het Programma Water en Riolering 2022-2026 inclusief indexering. Lasten blijven nagenoeg gelijk, indexering van de tarieven leidt tot een hogere baat van 484.000 euro, waardoor er 440.000 euro minder uit de voorziening riolering egalisatie onttrokken wordt ten opzichte van 2024.

7.3 Afval

De begroting van afval wordt niet alleen verantwoord op taakveld 7.3. Zo moeten de lasten voor kwijschelding op grond van het BBV bijvoorbeeld verantwoord worden op taakveld 6.3 Inkomensregelingen en worden de toerekenbare overheadkosten verantwoord op taakveld 0.4. In de paragraaf lokale heffingen van deze begroting is een totaaloverzicht van de afvalbegroting opgenomen. Op dit taakveld laten de lasten een stijging zien van 395.000 euro ten opzichte van het jaar 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de indexatie op de lasten. Het verschil aan de batenkant wordt verklaard door de indexatie van de afvalstoffenheffing met 2%. Om het tarief niet meer te laten stijgen, (het kostprijsdekkend tarief ligt namelijk hoger) vindt er op begrotingsbasis een onttrekking uit de voorziening afvalstoffenheffing plaats van 600.000 euro.

7.4 Milieubeheer

De SPUK regeling voor uitvoeringskosten energiebeleid (CDOKE) is in 2024 volledig op het taakveld milieu opgenomen en vanaf 2025 via de kostenverdeelstaat over diverse taakvelden verdeeld. Daarnaast is bij de voorjaarsrapportage 2024 de reserve gebiedsgerichte aanpak anders ingericht en zijn er incidenteel gebiedsgerichte bodemprojecten ingesteld. Dit verklaart de incidentele hogere raming van de lasten over 2024 ten opzichte van 2025.

4.2.9.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	4.226	4.081	3.738	3.738
7.2 Riolering	10.700	10.689	10.679	10.668
7.3 Afval	8.070	8.068	8.066	7.984
7.4 Milieubeheer	4.252	4.251	4.255	4.162
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	592	592	591	577
Totaal lasten	27.841	27.681	27.329	27.129

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-506	-361	-18	-18
7.2 Riolering	-13.435	-13.435	-13.435	-13.435
7.3 Afval	-10.527	-10.527	-10.527	-10.527
7.4 Milieubeheer	-1.355	-1.355	-1.355	-1.355
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-478	-478	-478	-478
Totaal baten	-26.301	-26.155	-25.813	-25.813

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	3.720	3.720	3.720	3.720
7.2 Riolering	-2.735	-2.746	-2.757	-2.767
7.3 Afval	-2.457	-2.459	-2.461	-2.543
7.4 Milieubeheer	2.897	2.896	2.900	2.808
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	114	114	113	99
Totaal saldo	1.540	1.526	1.516	1.316

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

7.1 Volksgezondheid

De baten en lasten dalen door de afbouw van de brede specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026.

4.2.10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Het hoofdtakveld Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing omvat alle gemeentelijke activiteiten op het gebied van ruimtelijke ordening, grondexploitaties en wonen & bouwen.

4.2.10.1 Vastgestelde nota's

[Welstandsnota 2017](#)

[Woonvisie Almelo 2020](#)

[Nota Grond- en Vastgoedbeleid gemeente Almelo 2020](#)

[Woningbouwplanning en -programmering 2017-2026](#)

4.2.10.2 Uitgelichte activiteiten

Binnen de taakvelden Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Grondexploitaties en Wonen & Bouwen wordt invulling gegeven aan onze Stedelijke Ontwikkelingsambities. Onze ambitie is vertaald in de Uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling (2022) die zich daarbinnen vertaalt naar prioritaire opgaven waarin de gemeente een actieve regierol neemt. Daarnaast heeft de gemeente een faciliterende rol in overige particuliere initiatieven en stimuleert zij de ruimtelijke ontwikkeling door de vertaling van landelijk beleid naar lokale kaders. Een aantal speerpunten voor 2025 volgen hieronder.

Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening

Veel onderwerpen in dit taakveld vallen samen met de overige taakvelden met betrekking tot Stedelijke Ontwikkeling, waaronder de woningbouwprogrammering(safspraken) en de woondeals gesloten met Provincie en Rijk. In aanvulling daarop worden daarbij onderstaande speerpunten geaccentueerd.

Wet Versterking regie op de volkshuisvesting

De nieuwe wet Versterking regie op de volkshuisvesting (6 maart 2024 voorstel ingediend 2^e kamer) verplicht gemeenten om een volkshuisvestingsprogramma waaronder een woonzorgvisie op te stellen en een urgentieverordening waarin wordt bepaald welke aandachtsgroepen voorrang krijgen bij de huisvesting en hoe dat geregeld wordt. In de Rijksprogramma's 'Een thuis voor iedereen' en 'Wonen en Zorg voor ouderen' is opgenomen dat alle gemeenten een start maken met integrale regionaal afgestemde woonzorgvisies voor alle aandachtsgroepen en ouderen. Hiermee worden de fysieke en sociale opgave van de gemeente met elkaar verbonden. Begin 2024 is de Regionale woonzorgvisie Twente 2024-2026 vastgesteld. De regionale woonzorgvisie betreft een algemene visie, die een kapstok vormt voor een nog op te stellen lokale woonzorgvisie. In 2025 wordt de lokale woonzorgvisie vastgesteld. Dit is een belangrijke bouwsteen voor het volkshuisvestingsprogramma dat in 2025/2026 wordt opgesteld. Een volkshuisvestingsprogramma is een plan van de gemeente voor het bouwen van nieuwe woningen, het betaalbaar houden van wonen, het verbeteren van bestaande woningen, en het bevorderen van de leefbaarheid.

Woonwagenstandplaatsen

In het woonwagenbeleid Almelo (2021) is afgesproken 12 standplaatsen te realiseren, verdeeld over meerdere locaties. Hierbij wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties in het kader van uitvoeringsagenda stadsontwikkeling. De eerste concrete locatie wordt gerealiseerd in de Parkbuurt. Momenteel wordt uitgegaan van 4 standplaatsen per locatie. Ook wordt de uitbreiding van bestaande locaties onderzocht. Met de woningcorporaties vindt momenteel overleg plaats over de exploitatie van de standplaatslocatie in de Parkbuurt.

Particuliere locatieontwikkeling

Alle particuliere initiatieven die bij de gemeente worden ingediend, worden beoordeeld op kansrijkheid via de intaketafel. Bij kansrijke plannen wordt de ruimtelijke procedure voorbereid via een Bopa of het wijzigen van het omgevingsplan. Voor de initiatieven waarvoor leges worden geheven op basis van de legesverordening, wordt in voorkomend geval het kostenverhaalsregime gehanteerd en wordt eventuele nadeelcompensatie verhaald op de initiatiefnemer via een overeenkomst. Op basis van 2023 zijn er 177 particuliere initiatieven (groot en klein) beoordeeld, een beeld dat zich in 2024 heeft geconsolideerd (in lijn met het landelijk beeld). Waar er daarna in 2025 op zichzelf al een toename wordt voorzien, zal dit beeld zich op basis van de ingezette versnellingsmaatregelen naar verwachting nog verder versterken.

Omgevingswet, -plan en visie en de mobiliteitsvisie

In 2024 is de Bruidsschat (verhuizing Rijksregels Ruimtelijke Ordening naar het gemeentelijk omgevingsplan) technisch in beheer genomen. Hiermee hebben we een eerste stap in het opstellen van het omgevingsplan gedaan. Deze bruidsschat moet in de bestaande omgevingsplanstructuur worden geplaatst. Hiervoor moeten de technische regels aangepast worden aan de gemeentelijke werkwijze, met als streven eind 2024 gereed, zodat de regels van de Bruidsschat samen met de voormalige dubbelbestemmingen in het definitieve omgevingsplan gepubliceerd kunnen worden.

In 2024 is ook gestart met de actualisatie van de Omgevingsvisie. De actualisatie van de Omgevingsvisie is een continue proces. Door middel van een startnotitie wordt inzichtelijk gemaakt voor welke stedelijke ontwikkelingsopgaven Almelo op dit moment staat en vindt een verkenning plaats naar de groeimogelijkheden in het verlengde van de regionale verstedelijkingsstrategie (RSIA). Deze punten vormen ook de inhoud van het participatie- en communicatieproces van de eerstvolgende formele actualisatie van de Omgevingsvisie. Het doel is dat in de tweede helft van 2025 een concept omgevingsvisie gereed is.

Prioritaire opgaven

Vanuit de Uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling (2022) werken we vanuit een actieve regierol aan de onderstaande prioritaire opgaven.

XL Businesspark 2

Met de ontwikkeling XL Businesspark 2 wordt een bijdrage geleverd aan de ambitie om van Twente een groene technologische topregio te maken door in te zetten op het faciliteren van grootschalige technologie gedreven maakindustrie en, voor een beperkt deel van de uitgeefbare gronden, ondersteunende logistiek. Het omgevingsplan en de MER zijn in september 2024 ter inzage gelegd. Begin 2025 kan de raad een besluit nemen over het omgevingsplan en de MER. Bij vaststelling wordt de definitiefase conform planning afgerond en kan de uitvoeringsfase starten. In 2025 kan vervolgens de samenwerking met de regio verder worden uitgediept en vastgelegd en kan worden gestart met actieve grondverwerving. Daarnaast zal 2025 worden gebruikt om de beroepsprocedures te voeren en af te ronden.

Almelo Centraal

In 2025 worden in het kader van de gebiedsontwikkeling Almelo Centraal diverse plannen opgeleverd. Voor de deelgebieden Achter de Molen en Westerdok worden de programma's, stedenbouwkundige plannen en anterieure overeenkomsten afgerond. Ook wordt gestart met de voorbereiding van een aantal tenders en omgevingsplannen. Voor het stadsproject Kanaalpark wordt een overkoepelende visie afgerond. En de vernieuwing van de Intercityknoop wordt samen met spoorse partijen, Rijk en provincie uitgewerkt in een ontwerpend onderzoek. Naast de nodige voorbereiding van bouwplannen, worden in 2025 ook de nodige projecten gerealiseerd. Zo worden in Kerkelanden circa 100 woningen gebouwd. En wordt de start van de bouw van de nieuwe Rechtbank verwacht.

Binnenstad

Voor de binnenstad wordt in 2025 ingezet op een aantal sporen. In het Groot Gravenkwartier wordt verder gewerkt aan transformatie van winkelpanden en herinrichting van de openbare ruimte. Daarnaast wordt het ontwerp omgevingsplan binnenstad opgesteld naar aanleiding van het eerder genomen voorbereidingsbesluit. Voor de Stadskade worden de eerder geformuleerde uitgangspunten nader uitgewerkt in een programma van eisen en stedenbouwkundig plan. Er wordt integraal ingezet op het beter faciliteren van (bewaakt) fietsparkeren in de binnenstad. Daarnaast wordt onderzocht hoe gratis parkeren voor de auto in de parkeergarages kan worden uitgebreid. Voor de openbare ruimte voor de binnenstad worden uitgangspunten geformuleerd (dit betreft, onder andere, de Grotestraat Zuid, Koornmarkt en passage) met de bedoeling deze vervolgens te vertalen naar een Visie op de openbare ruimte. In 2025 wordt met name onderzoek verricht naar een nieuwe overlegstructuur van het binnenstadmanagement als onderdeel van de Koers Binnenstad en wordt het terrassenbeleid afgerond.

Uitleglocaties

Voor de uitleggebieden Aalanderveld en Leemslagen zoals opgenomen in de Ruimtelijk programmatische visie Wonen-Werken worden de opgestelde gebiedsvisies in 2025 verder uitgewerkt in stedenbouwkundige (deel)plannen. De keuze welke gebieden hiervoor in aanmerking komen, is afhankelijk van ligging binnen het uitleggebied, beoogd woningpotentieel, eigendomssituatie, gemaakte afspraken, e.d. Afhankelijk van de voortgang van de uitwerking van de plannen kan mogelijk al een start met de uitwerking van (een wijziging van) het omgevingsplan worden gemaakt. Naast de uitleggebieden wordt ook voor de dorpen Aadorp en Bornerbroek een vervolg gegeven aan de uitwerking van de opgestelde gebiedsvisies. Ook hier wordt de volgende stap het uitwerken van stedenbouwkundige plannen voor nog nader te definiëren locaties binnen en buiten de dorpen.

Voor de uitwerking van alle stedenbouwkundige plannen geldt dat deze in nauwe afstemming met de omgeving tot stand worden gebracht.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Almelo Noordoost

Het project Almelo Noordoost is een uitleggebied voor woningbouw en bevindt zich grotendeels in de uitvoeringsfase. Het betreft hier een project voor vooral vrijstaande woningen op relatief grote kavels. Binnen dit gebied bevindt zich ook een woningbouwproject voor particulier opdrachtgeverschap "CPO Hof Markgraven". De grondexploitatie is gebaseerd op een definitief stedenbouwkundig ontwerp dat in 2007 is vastgesteld. De laatste kavels in vak 11 zijn in de verkoop gegaan. De verkoop van de grotere kavels loopt moeizaam, in verschillende vakken zijn nog meerdere grotere kavels beschikbaar. Hiervoor zal een marketingplan worden opgesteld en een campagne worden opgestart. De meeste vakken zijn inmiddels bouwrijp gered gemaakt.

Parkbuurt

Het project Parkbuurt is als onderdeel van Aalanderveld een uitleggebied waarvoor eind december 2023 een Tender is uitgezet en een ontwikkelaar is geselecteerd. In het najaar van 2024 is hiervoor de verkoopovereenkomst ondertekend. Het betreft hier een project in een groene omgeving nabij de Bleskolk voor verschillende typologieën woningen (rij- en hoekwoningen, 2-kappers, levensloopbestendige woningen, appartementen en vrijstaand). In totaal gaat het om 131 woningen.

De grondexploitatie is in mei 2024 vastgesteld. Het bouwrijp maken van de eerste fase en ontsluitingsweg is gestart in het najaar 2024. De realisatie zal plaatsvinden in 2025.

Binnen het project zijn ook 4 woonwagendplaatsen ingetekend (zie ook boven). De exploitatie hiervan zal ondergebracht worden bij één van de woningcorporaties.

Wonen en bouwen

Herstructureringsopgaven

Zoals opgenomen in de Uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling wordt voor de prioritaire wijken Kerkelanden, Ossenkoppelerhoek en Nieuwstraatkwartier een streefbeeld opgesteld, gevolgd door een programmatische wijkaanpak op meerdere thema's waaronder herstructurering. Voor Kerkelanden en een groot deel van Nieuwstraatkwartier geldt dat deze deel uitmaken van de spoorzone en er een streefbeeld is ontwikkeld binnen de visie Almelo Centraal.

Voor Ossenkoppelerhoek ligt dat streefbeeld deels verankerd in de strategische doelen voor herstructurering. In 2024 en een deel van 2025 wordt voor Ossenkoppelerhoek tezamen met de woningcorporaties Beter Wonen en St. Joseph gewerkt aan een programmatische aanpak waarmee een wijkvernieuwingsplan wordt opgesteld. Daarin worden, naast een samenhangende visie, concrete projecten en activiteiten voor de periode 2025 – 2040 opgenomen. In 2025 blijven we werk maken van het, samen met de corporaties, sturen op toewijzing van sociale huurwoningen. In de prestatieafspraken zijn daar met de corporaties afspraken over gemaakt. Daarbij wordt gekeken naar een effectief instrumentarium om de leefbaarheid en veerkrachtigheid van wijken te verbeteren daar waar dat nodig is (bijvoorbeeld Kerkelanden en Nieuwstraatkwartier).

4.2.10.3 Taakvelden

Taakveld
8.1 Ruimtelijke Ordening Structuurvisie, beleid ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Grondverwerving, bouw en woonrijp maken, verkoop van bouwrijpe gronden van niet-bedrijventerreinen (zie hiervoor 3.2).
8.3 Wonen en bouwen Omgevingsvergunningen, volkshuisvesting, stads- en dorpsvernieuwing, wijkaanpak, geo-informatie.

4.2.10.4 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddelde WOZ waarde	Almelo	168	183	199	225	272
Bedrag x 1.000 euro.	Grootteklasse	-	261	268	299	348
Nieuw gebouwde woningen	Almelo	2,8	7,6	4,8	5,2	9,7
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties	Grootteklasse	8,8	7,7	8,5	8,7	8,6
Demografische druk	Almelo	72,7%	72,8%	72,3%	72,2%	72,0%
De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65.	Grootteklasse	74,2%	74,4%	74,4%	75,1%	75,1%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens	Almelo	808	839	845	943	967
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Grootteklasse	687	717	745	828	855
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	Almelo	808	839	886	986	1.011
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Grootteklasse	687	717	814	903	931

Bron: waatstaatjegemeente.nl

4.2.10.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw			
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.580	1.737	1.687
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-527	10.383	4.989
8.3 Wonen en bouwen	6.778	11.405	5.465
Totaal lasten	7.831	23.526	12.140

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw			
8.1 Ruimte en leefomgeving	-234	-356	-320
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-208	-10.030	-4.600
8.3 Wonen en bouwen	-3.793	-3.199	-1.305
Totaal baten	-4.235	-13.584	-6.225

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw			
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.346	1.381	1.368
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-735	354	389
8.3 Wonen en bouwen	2.985	8.207	4.159
Totaal saldo	3.597	9.941	5.916

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

8.1 Ruimtelijke ordening

In 2024 is voor de implementatie van de Omgevingswet nog een bedrag van 58.000 euro opgenomen.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op de uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2023. Dit leidt tot een aanpassing van de baten en de lasten.

8.3 Wonen en bouwen

In 2024 is voor de implementatie van de Omgevingswet nog een bedrag van 245.000 euro opgenomen.

De stijging van de lasten tussen 2024 en 2023 wordt voor het grootste deel verklaard door de middelen en projecten voor stedelijke ontwikkeling. Verder is de kostenonderbouwing voor de leges omgevingsvergunningen geactualiseerd en zijn de tarieven voor de omgevingsvergunningen hierop aangepast. De hogere baten in 2023 in vergelijking met 2024 worden veroorzaakt door een incidentele stijging van het aantal bouw aanvragen in 2023.

4.2.10.6 Financieel vooruitkijken

Lasten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.687	1.687	1.687	1.687
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.989	3.551	3.156	3.457
8.3 Wonen en bouwen	5.465	5.463	5.463	5.463
Totaal lasten	12.140	10.701	10.306	10.607

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimte en leefomgeving	-320	-320	-320	-320
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.600	-3.341	-2.946	-3.247
8.3 Wonen en bouwen	-1.305	-1.305	-1.305	-1.305
Totaal baten	-6.225	-4.966	-4.571	-4.872

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.368	1.367	1.367	1.367
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	389	210	210	210
8.3 Wonen en bouwen	4.159	4.157	4.157	4.157
Totaal saldo	5.916	5.735	5.735	5.735

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Naar verwachting worden de lopende grondexploitaties woningbouw/niet-bedrijventerreinen m.u.v. Almelo Noordoost per ultimo 2025 volledig afgesloten.

4.2.11 Algemene dekkingsmiddelen en overige overzichten

4.2.11.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

4.2.11.2 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.5 Treasury	-7.549	-3.726	-1.665
0.61 OZB woningen	-10.812	-11.181	-11.814
0.62 OZB niet-woningen	-15.564	-14.740	-16.592
0.63 Parkeerbelasting	-1.975	-1.639	-1.672
0.64 Belastingen overig	-380	-255	-256
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.623	-218.811	-227.425
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-249.903	-250.353	-259.424

Bedragen x 1.000 euro

Voor de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen wordt verwezen naar de verschilverklaring bij het overzicht financieel terugkijken.

4.2.11.3 Overhead

Overzicht overhead	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Overhead lasten	42.348	43.406	43.819
Overhead baten	-6.987	-5.217	-5.497
Totaal saldo overhead	35.361	38.189	38.322

Bedragen x 1.000 euro

4.2.11.4 Vennootschapsbelasting

Overzicht vennootschapsbelasting	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
VPB lasten	60	75	75
VPB baten	-	-	0
Totaal saldo vennootschapsbelasting	60	75	75

Bedragen x 1.000 euro

4.2.11.5 Onvoorzien

Onvoorzien	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Onvoorzien (incidenteel)	0	211	111
Onvoorzien (structureel)	0	25	25
Totaal saldo onvoorzien	0	236	136

Bedragen x 1.000 euro

5. Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Samenvatting

- In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de soorten gemeentelijke belastingen, rechten en retributies en de manier waarop de tarieven 2025 tot stand zijn gekomen.
- De gemiddelde woonlasten voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) in 2025 ten opzichte van 2024 stijgen met afgerond 33 euro (3,5%). Voor een (eenpersoons) huurder stijgen de woonlasten ten opzichte van 2024 met afgerond 16 euro (2,6%). Dit bedrag wijkt af omdat een huurder geen OZB en geen rioolheffing-eigenarendeel betaalt.
- Van de tarieven en heffingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn, presenteren wij een overzicht van de lasten en baten per taakveld. Bij al deze belastingsoorten wordt aan de norm van het dekkingspercentage van maximaal 100% voldaan.

5.1.2 Beleid lokale heffingen

Lokale heffingen zijn gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Lokale heffingen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De besteding ervan is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Deze middelen zijn wel gebonden aan een bepaalde taak.

Voor de gemeentelijke dienstverlening worden leges, rechten en retributies geheven. Leges zijn gebonden heffingen. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zo laag mogelijk te houden.

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Onroerendezaakbelastingen	Afvalstoffenheffing
Parkeerbelastingen	Leges en rechten
Precariobelasting	Begraafrechten
Reclamebelasting	Havengeld
Toeristenbelasting	Rioolheffing

Beleid ten aanzien van de tarieven 2025

De tarieven in de begroting 2025 zijn met 3,7% geïndexeerd. Dit percentage is een gewogen index op basis van de loon- en prijsindices uit het Centraal Economisch Plan 2024 (CEP2024) van het Centraal Planbureau (CPB). Net als in voorgaande jaren hanteren wij daarbij een combinatie van 2/3e looncompensatie en 1/3e prijscompensatie.

Uitzonderingen hierop betreffen:

- de tarieven voor de rioolheffing (3,57%), afvalstoffenheffing (2,0%) en de onroerende zaakbelasting (4,5%)
- de toeristenbelasting (3,01%) en precariobelasting (3,8%)
- de legesverordening en de tarieven die het Rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd, zoals paspoorten of rijbewijzen.

Rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelastingen

De riool- en afvalstoffenheffing worden binnen de vastgestelde beleidskaders alleen verhoogd met een jaarlijkse indexatie van maximaal 2%. Rekening houdend met de tariefontwikkeling op basis van het vastgestelde kostendekkingsplan uit het Programma water en riolering 2022-2026 komt de stijging van de rioolheffing voor 2025 uit op 3,57%. De tarieven voor de afvalstoffenheffing stijgen met 2%. De onroerende zaakbelasting (OZB) wordt naast de jaarlijkse reguliere indexatie van 2%, aanvullend met 2,5% verhoogd. Conform vastgestelde uitgangspunten bij de Perspectiefnota 2025-2028. Voor 2025 zijn de OZB-opbrengsten daarom met 4,5% geïndexeerd.

Toeristenbelasting en precariobelasting

Conform de besluitvorming bij de Perspectiefnota 2021 worden de tarieven voor de toeristen- en precariobelasting, naast de gebruikelijke indexatie, in de komende jaren stapsgewijs verhoogd.

Legesverordening en gemaximeerde tarieven

De legestarieven worden berekend op basis van een kostendekkendheidsberekening. Voor paspoorten en rijbewijzen geldt dat, conform bestendige gedragslijn, het maximaal toegestane (Rijks)tarief in rekening wordt gebracht.

5.1.3 Actuele ontwikkelingen

Hervorming lokaal belastinggebied

De staatssecretaris van Financiën heeft op 18 mei 2020 het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport bevat meerdere varianten en ondersteunt de door de VNG uitgesproken wens om te komen tot een uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied. In het regeerakkoord van het kabinet Rutte IV staat dat er in de komende jaren een nieuwe financieringssystematiek voor de periode na 2025 wordt uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken. Het doel, zo geeft het kabinet aan, is een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten. Een uitbreiding van het lokaal belastinggebied lijkt er vooralsnog dus niet eerder dan in 2026 te komen.

5.1.4 Ontwikkeling lokale lasten

De voorgestelde tariefaanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) tot de volgende woonlastenontwikkeling in 2025.

Uit de tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) in 2025 ten opzichte van 2024 stijgen met afgerond 33 euro (3,5%). Voor een (eenpersoons) huurder stijgen de woonlasten ten opzichte van 2024 met afgerond 16 euro (2,6%). Dit bedrag wijkt af omdat een huurder geen OZB en geen rioolheffing-eigenarendeel betaalt.

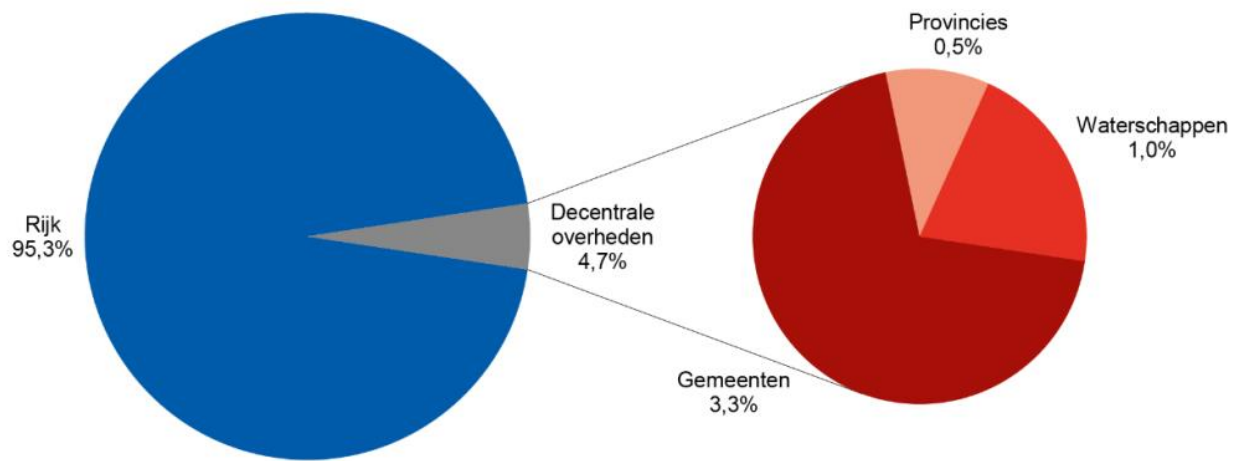
Ontwikkeling lokale lasten	2022	2023	2024	2025
OZB	316	322	328	343
Afvalstoffenheffing	-			
Afvalstoffenheffing - éénpersoons	253	258	264	269
Afvalstoffenheffing - meerpersoons	276	282	287	293
Rioolheffing	-			
Rioolheffing - éénpersoons	289	300	311	322
Rioolheffing - meerpersoons	309	321	332	344
Totaal*	901	925	947	980
Mutatie t.o.v. vorig jaar in euro	66	24	22	33
Mutatie t.o.v. vorig jaar in %	5,8%	2,6%	2,4%	3,5%

* 2022 e.v. op basis van meerpersoonstarief

Bedragen x 1 euro

5.1.5 Overzicht lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2024 3,3% naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 4,7% voor hun rekening, de Rijksoverheid 95,3%. Het aandeel van de gemeente Almelo aan ontvangen belastingen en retributies bedraagt in dit geheel ongeveer 54 miljoen euro.



Grafiek: uit Coelo-atlas overzicht van de lokale lasten 2024

Opbrengst lokale heffingen	Werkelijk 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Mutatie	V/N
Onroerendezaakbelasting	-26.327	-25.921	-28.407	-2.486	V
Afvalstoffenheffing	-8.882	-9.051	-9.310	-259	V
Rioolheffing	-11.629	-12.019	-12.504	-484	V
Parkeerbelasting	-1.995	-1.939	-1.972	-33	V
Omgevingsvergunning	-3.193	-2.173	-1.660	513	N
Leges publiekszaken en overig	-1.194	-1.297	-1.498	-201	V
Begraafrechten	-399	-461	-478	-17	V
Toeristenbelasting	-657	-466	-486	-20	V
Bedrijveninvesteringszone (BIZ)	-182	-226	-226	-0	V
Havengeld	-175	-184	-184	-0	V
Precariobelasting	-110	-100	-100	-	
Totaal	-54.633	-53.738	-56.726	-2.988	V

Bedragen x 1.000 euro

5.1.6 Kwijtschelding lokale heffingen

Voor de toepassing van kwijtschelding gelden landelijke regels. De gemeente Almelo hanteert de volgende beleidsregels voor kwijtschelding in het kader van het minimabeleid:

- Voor de ozb en de riool- en afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 250 m³;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privébelastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit en;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In 2025 wordt uitgegaan van een totaalbedrag van 1,59 miljoen euro aan kwijtschelding.

Kwijtschelding per belasting	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Afvalstoffenheffing	826	987	930
Rioolheffing	597	689	660
Totaal	1.423	1.676	1.590

Bedragen x 1.000 euro

5.1.7 Kostendekkendheid lokale heffingen

Taakveld	Leges Titel 1: publiekszaken	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
0.2	Burgerzaken	1.428		1.428	-1.650		-1.650	
0.4	Overhead	222		222			0	
Totaal		1.650	0	1.650	-1.650	0	-1.650	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Leges Titel 2: omgevingsvergunning	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
8.3	Wonen en bouwen	1.167	36	1.203	-1.580		-1.580	
0.4	Overhead	450		450			0	
0.64	Belastingen overig	7		7			0	
8.1	Ruimtelijke ordening	0		0	-80		-80	
Totaal		1.624	36	1.660	-1.660	0	-1.660	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Leges Titel 3: bijzondere wetten	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
1.2	Openbare orde en veiligheid	34		34	-59		-59	
0.4	Overhead	25		25			0	
Totaal		59	0	59	-59	0	-59	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld Afvalstoffenheffing		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Heffing	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.3	Afval	8.063	1.385	9.448	-9.310	-1.217	-10.527	
0.4	Overhead	149		149			0	
6.3	Inkomensregelingen	930		930			0	
Totaal		9.142	1.385	10.527	-9.310	-1.217	-10.527	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld Rioolheffing		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.2	Riolering	9.923	1.464	11.387	-12.518	-140	-12.658	
0.4	Overhead	263		263			0	
2.1	Verkeer en vervoer	198		198			0	
5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	150		150			0	
6.3	Inkomensregelingen	660		660			0	
Totaal		11.194	1.464	12.658	-12.518	-140	-12.658	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld Begraafrechten		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	324		324	-478		-478	
0.4	Overhead	140		140			0	
0.64	Belastingen overig	16		16			0	
5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	80		80			0	
Totaal		560	0	560	-478	0	-478	85%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld Havengeld		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
2.3	Recreatieve havens	94		94	-15		-15	
2.4	Economische havens en waterwegen	260		260	-180		-180	
0.4	Overhead	16		16			0	
0.64	Belastingen overig	25		25			0	
Totaal		396	0	396	-195	0	-195	49%

Bedragen x 1.000 euro

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

5.2.1 Samenvatting

- Conform de vastgestelde kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen is het streven een weerstandsratio van 1,2.
- De weerstandsratio is een indicator in hoeverre de gemeente Almelo in staat is risico's op te vangen. De weerstandsratio 2025 bedraagt 4,9.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit op de reguliere exploitatie is 5,1 miljoen euro.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties is 4,3 miljoen euro.
- De beschikbare weerstandscapaciteit is ongeveer 46,2 miljoen euro.

5.2.2 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelt de risico's die uitvoering van het gemeentelijk beleid met zich meebrengt. De Kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2020 - 2024 is het beleidskader voor deze paragraaf. Hierin liggen de te hanteren uitgangspunten bij het opstellen van de risico-inventarisatie en de kaders voor het beoordelen van het weerstandsvermogen vast.

Om vast te stellen dat een gemeente voldoende in staat is om risico's op te vangen, maken we een inschatting van het zogenoemde benodigde weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de gezondheid van de financiële positie van de gemeente op langere termijn. De gemeente Almelo streeft sinds 2020 naar een ratio weerstandsvermogen van 1,2. Dit getal geeft aan hoe solide het weerstandsvermogen is. Een ratio van 1,2 is bijvoorbeeld voldoende. Boven de 2,0 is uitstekend.

5.2.3 Actuele ontwikkelingen

Ontwikkeling risicoprofiel

Met de invoering van de [kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvormogen 2020-2024](#) is de systematiek om risico's in beeld te brengen doorontwikkeld. Door een integrale samenwerking met alle betrokkenen worden de risico's organisatiebreed in beeld gebracht. Risicomanagement is een dynamisch proces, waarbij de inzichten van risico's kunnen veranderen. De risicoanalyse kan daarom continu aangepast worden en geeft daarmee een actueel beeld van de risico's.

Weerbaarheid en wendbaarheid

Bij de inventarisatie van risico's wordt onderscheid gemaakt in risico's met betrekking tot wendbaarheid en weerbaarheid. Wendbaarheid (flexibiliteit) is het vermogen om zodra een onverwachte gebeurtenis zich aandient, daarop te anticiperen en er omheen te bewegen. De gevolgen hebben niet zozeer een directe financiële impact op de begroting, maar vragen flexibiliteit in sturing om de doelen te bereiken. Weerbaarheid betreft het vermogen om 'schokken', onverwachte gebeurtenissen met een directe financiële impact, op te kunnen vangen. Daarvoor is een zogenoemd weerstandsvormogen (buffer) nodig.

In onderstaande tabel is de top 15 van risico's met financiële effecten weergegeven waarvoor een buffer noodzakelijk is. Onder de tabel lichten we eventuele wijzigingen toe. De genoemde bedragen betreffen de mogelijke impact voor één jaar of indien van toepassing, de projectduur.

Top 15 financiële risico's:

Nr.	Risico-omschrijving	Kans	Financieel gevolg	Invloed
1	Geen continuïteit dienstverlening door het voordoen van beveiligingsincident	20	Max 5.000.000	17.45
2	Fluctueren van de bandbreedte van de prijsontwikkeling van de zorg	50	Max 1.000.000	8.73
3	Noodzakelijke (veiligheids)voorzieningen gevels binnenstad Stadsbaken	50	Max 1.000.000	8.73
4	Noodzakelijke (veiligheids) voorzieningen parkeerdek Havenblok binnenstad	50	Max 1.000.000	8.73
5	Ondermijning neemt toe	70	Max 500.000	6.11
6	Onzekerheid over de vraagkant van de zorg	30	Max 1.000.000	5.24
7	Mogelijke besparing in de uitvoering van de zorg	30	Max 1.000.000	5.24
8	Claims van ontwikkelaars en derden door het niet nakomen van verplichtingen	30	Max 1.000.000	5.24
9	Onvolledige of onjuiste naleving inkopen, aanbesteden en contractbeheer	20	Max 1.000.000	3.49
10	Sterke toename aantal incidenten met kwetsbare personen	50	Max 300.000	2.62
11	Ongeoorloofde toegang tot (persoons)gegevens	30	Max 500.000	2.62
12	Hoog verloop personeel en niet kunnen invullen van cruciale functies	50	Max 300.000	2.62
13	Medewerker wordt geconfronteerd met agressief gedrag	70	Max 200.000	2.44
14	Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie in de gemeente	70	Max 200.000	2.44
15	Projectrisico's uitvoering fysiek	10	Max 1.000.000	1.75

Toelichting belangrijkste wijzigingen top 15

Ontwikkelingen 2024 en verder

Ten opzichte van het laatst opgestelde risicoprofiel in de jaarverantwoording zijn er wijzigingen opgetreden in de benodigde weerstandscapaciteit (het risicoprofiel zelf), de beschikbare weerstandscapaciteit en daarmee de weerstandratio. De wijzigingen in de benodigde weerstandscapaciteit komen voort uit onderstaande ontwikkelingen.

Doorontwikkeling risicomanagement

De kadernota risicomanagement beoogt een verdere doorontwikkeling van het integrale risicomanagement. Door deze ontwikkeling hebben we dit jaar een nauwkeuriger analyse kunnen maken, waardoor de inschatting op de risico's, oorzaken en gevolgen reëler zijn geworden. Dit heeft geleid tot soms een ander maximaal financieel gevolg, een aangepast risico of bijvoorbeeld een andere kans inschatting op het voordoen van de onzekere gebeurtenis.

Enkele specifieke wijzigingen:

- Andere inschattingen sociaal domein (beter in staat om onzekerheden in te schatten qua prijsstijgingen, beter in staat om de vraagprognose in te schatten (forecasting) en acties om efficiënter proces en zorglandschap te creëren;
- ICT incidenten nemen qua omvang en kans toe, maar informatiebeveiliging volgt de trend in doorontwikkeling. Nog steeds nummer 1 risico van de gemeente;
- Van klimaatrisico's (wendbaarheid) naar ander type risico's in termen van klimaatincidenten (droogte, storm, hitte, wateroverlast) en falen kritische infrastructuur (afsluiten wegen, bruggen etc.);
- Kwetsbaarheid maatschappij; mensen met verward gedrag komt niet als één risico terug, maar is in meerdere risico's opgenomen.

Gewijzigde grenswaarden

Voortschrijdend inzicht in het risicoprofiel heeft ertoe geleid dat risico's met een kleine financiële impact met een maximum gevolg van 150.000 euro niet meer opgenomen worden in het totale risicoprofiel op weerbaarheid. Indien een dergelijke onzekere gebeurtenis zich voor zou doen, is de kans groot dat dit veelal binnen de begroting opgelost kan worden.

Niet meegenomen risico's in de berekening

Een aantal risico's en onzekerheden vormt geen onderdeel van de financiële analyse. Dat kan zijn doordat een risico zich niet financieel laat vertalen of berekenen, zoals de risico's voor bijvoorbeeld het niet geheel realiseren van klimaattransitie en duurzaamheid of risico's die een beperktere financiële impact hebben, maar vooral een reputatie- of imagoschade kennen, zoals fraude. Deze risico's worden in het kader van de doorontwikkeling van het risicomanagement de zogenaamde wendbaarheidsrisico's genoemd. Zij vormen onderdeel van de periodieke risicodialog die in de organisatie wordt gevoerd en is gericht en gekoppeld aan de te realiseren beleidsinhoudelijke doelstellingen. Een andere categorie risico's die niet zijn meegenomen zijn de risico's die nog wat verder weg liggen in de tijd en waarvoor de gemeente nog tijd heeft om inhoudelijke keuzes te maken. Het is dus niet iets wat onoverkomelijk is, maar iets dat we zien aankomen en waarop we moeten anticiperen. Hierna volgen de twee belangrijkste; het ravijnjaar en projecten Stedelijke Ontwikkeling.

Ravijnjaar 2026

Tot en met 2025 zijn gemeenten redelijk zeker van hun inkomsten. De financiële situatie dreigt vanaf 2026 te gaan veranderen, waardoor de begroting onder druk kan komen te staan. Het zogenoemde 'ravijnjaar' is nog geen risico voor het huidige profiel, omdat er tot ongeveer een jaar vooruit wordt gekeken voor het risicoprofiel van de paragraaf weerstandsvermogen. Voor het ravijnjaar moeten de opties nog worden afgewogen en gaat besluitvorming plaatsvinden op basis van de ontwikkelingen op landelijk niveau. Vooralsnog blijkt dat ruimte in de weerstandscapaciteit nog voldoende is en er voldoende tijd is om hierop te anticiperen. Natuurlijk wordt dit risico scherp in de gaten gehouden, zodat tijdige beheersing mogelijk is.

Projecten Stedelijke Ontwikkeling

De gemeente staat aan het begin van de start van een meerjarig proces van gebieds- en wijkontwikkelingen. Het gaat om diverse gebieden, zoals de binnenstad, spoorzone en Businesspark XL 2e fase. Daar is sprake van diverse en grote projecten. Op het moment dat projecten binnen deze stedelijke ontwikkeling echt van start gaan, kunnen nieuwe risico's in beeld komen en kan dit impact hebben op de top 15 van de huidige risico's. Hierbij geldt dat bij het aangaan van verplichtingen en overeenkomsten zich pas echt de risico's kunnen manifesteren.

Ontwikkeling beschikbare weerstandscapaciteit

Door de verdere ontwikkeling en analyse van het risicoprofiel zien we een deels gewijzigd risicoprofiel. De actualisatie van het profiel en de aanpassing van de beschikbare weerstandscapaciteit leidt tot een aanpassing van de weerstandsratio die groter is geworden (zie hierna 3.2.6). Hiermee concluderen we dat er vanuit het risicomanagement geen directie aanleiding voor zorgen bestaan op de weerbaarheid.

Totaalbeeld

Door de verdere ontwikkeling en analyse van het risicoprofiel zien we een deels gewijzigd risicoprofiel. De actualisatie van het profiel en de aanpassing van de beschikbare weerstandscapaciteit leidt tot een aanpassing van de weerstandsratio die iets kleiner is geworden (zie hierna 3.2.6). De weerstandsratio blijft echter ruim boven de norm van 2. Hiermee concluderen we dat er vanuit het risicomanagement geen directie aanleiding voor zorgen bestaan op de weerbaarheid.

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Door risico-simulatie wordt twee keer per jaar het bedrag berekend dat nodig is om risico's in financiële zin af te dekken. De simulatie wordt uitgevoerd op gekwantificeerde risico's van 50.000 euro of meer. Uitgaande van een mate van zekerheid van 90% leidt dit voor de risico's, niet zijnde grondexploitaties, tot een benodigde capaciteit van 5,1 miljoen euro.

Op basis van vergelijkbare systematiek is de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties becijferd op 4,3 miljoen euro. De totaal benodigde capaciteit komt uit op 9,4 miljoen euro. Niet-financiële risico's zijn in de berekening niet meegenomen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's ten aanzien van imago en reputatie. Zij worden onderkend en waar mogelijk met maatregelen beheerst om de onderliggende risico's te reduceren of te vermijden.

5.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen of mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote substantiële kosten te dekken. De structurele capaciteit is nodig om onverwachte tegenvallers in de begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele capaciteit is nodig om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	2025
Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	-
Post onvoorzien in de begroting: structureel deel	25
Incidenteel	
Algemene reserve	45.055
Stille reserves vastgoed	1.000
Post onvoorzien in de begroting: incidenteel deel	111
Totaal beschikbaar	46.191

Bedragen x 1.000 euro

De ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit is positief beïnvloed door de bestemming van het positieve rekeningresultaat over 2024. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt eind 2025 becijferd op 46,2 miljoen euro.

5.2.6 Weerstandsratio

In onderstaand overzicht wordt het benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit resulteert in een weerstandsratio. De weerstandsratio is een indicator in hoeverre de gemeente Almelo in staat is risico's op te vangen.

Weerstandsratio							Streefwaarde ratio = 1,2		
	Benodigd			Beschikbaar			Ratio		
	JVW 2023	BEGR 2024	BEGR 2025	JVW 2023	BEGR 2024	BEGR 2025	JVW 2023	BEGR 2024	BEGR 2025
Grondexploitatie	4,300	4,400	4,300				0,00	0,00	0,00
Overige exploitatie	4,300	6,400	5,100				0,00	0,00	0,00
Totaal	8,600	10,800	9,400	45,865	45,829	46,191	5,33	4,24	4,91

Bedragen x 1 miljoen euro

5.2.7 Financiële kengetallen

Onderstaand zijn zes financiële kengetallen opgenomen. De kengetallen zeggen iets over de weerbaarheid en wendbaarheid van de begroting. Bij weerbaarheid gaat het om de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen. Daarbij is het van belang te weten hoe groot het eigen vermogen is, hoeveel schulden de gemeente heeft en waarvoor deze schulden zijn aangegaan. De kengetallen daarvoor zijn de netto (gecorrigeerde) schuldquote, de solvabiliteit en grondexploitatie.

Wendbaarheid geeft aan hoe snel de begroting kan worden aangepast als zich tegenvallers voordoen. Het is dan van belang te weten of inkomsten op korte termijn kunnen worden verhoogd en of de baten structureel hoger zijn dan de structurele lasten. De kengetallen daarvoor zijn belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte.

Eén afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen dienen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding te worden gezien. Alleen dan geven ze een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Hierna worden kengetallen nader toegelicht:

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Voor de quote geldt hoe lager, hoe beter.

Netto schuldquote (gecorrigeerd): De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij volledig zelf aan de lat staat. Ook voor deze quote geldt hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio: Solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Voor deze ratio geldt hoe hoger, hoe beter.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Hiervoor geldt hoe hoger, hoe beter.

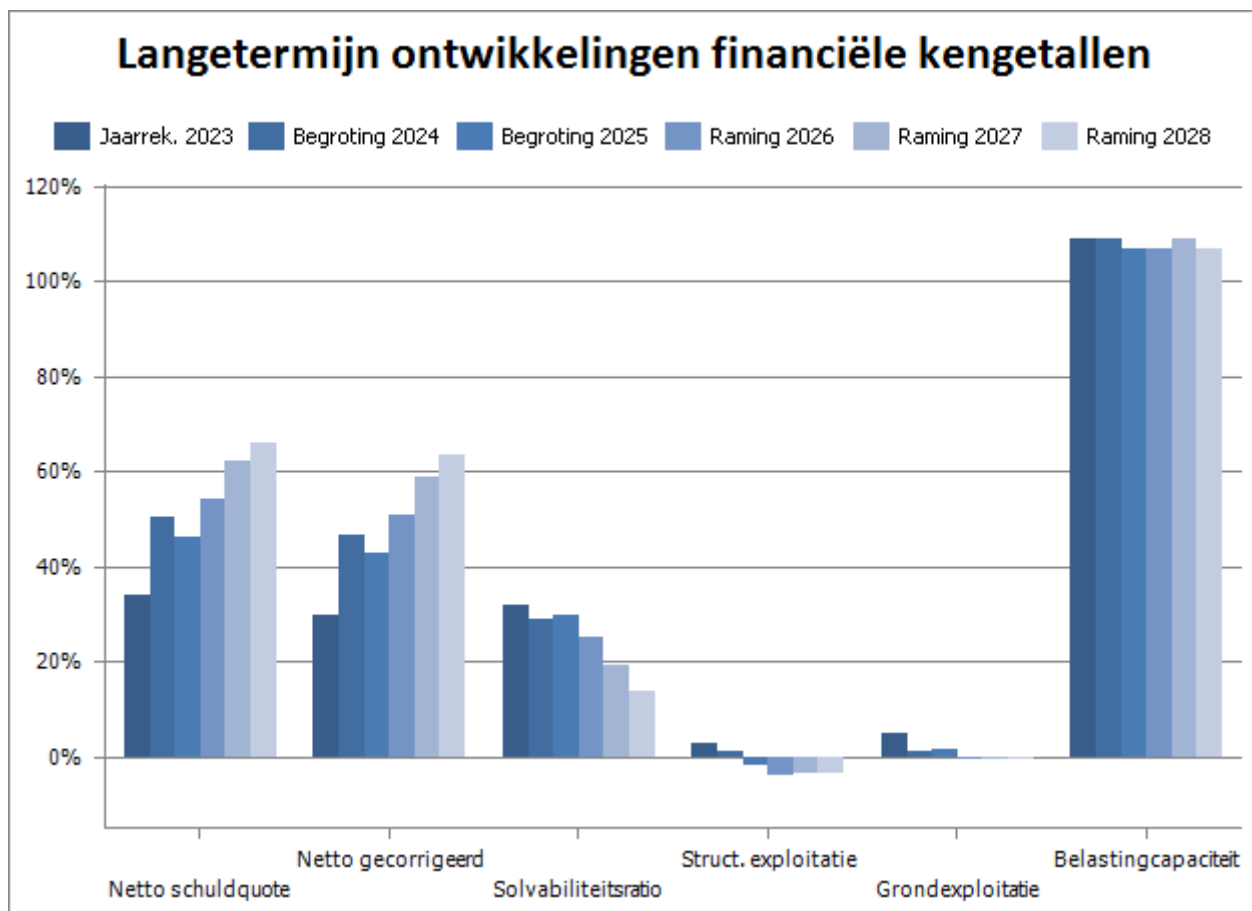
Grondexploitatie: Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Het maakt daarbij inzichtelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Voor dit kengetal geldt hoe lager, hoe beter.

Financiële kengetallen	JVW 2023	BEGR 2024	BEGR 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Netto schuldquote	34%	51%	46%	54%	62%	66%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	30%	47%	43%	51%	59%	64%
Solvabiliteitsratio	32%	29%	30%	25%	19%	14%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	-2%	-4%	-3%	-3%
Grondexploitatie	5%	1%	2%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	109%	109%	107%	107%	107%	107%

Langetermijnontwikkelingen financiële kengetallen

Onderstaande grafiek laat de verwachte ontwikkeling van de financiële kengetallen zien voor de periode 2023 t/m 2028.



- De komende jaren dienen bestaande geldleningen geherfinancierd te worden en is de verwachting dat nieuwe leningen benodigd zijn gezien het investeringsvolume.
- De solvabiliteitsratio verslechterd de komende jaren ten opzichte van de jaarverantwoording 2023 door negatieve begrotingssaldi.
- De begroting laat voor de jaarschijf 2025 een nihil saldo zien, vanaf 2026 is er een stijgend negatief begrotingssaldo waardoor er sprake is van een negatieve structurele exploitatieruimte.
- De boekwaarde van de huidige grondexploitaties daalt de komende jaren omdat de nog te realiseren opbrengsten uit grondverkoop hoger liggen dan de nog te maken kosten.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

5.3.1 Samenvatting

- Almelo heeft veel zogeheten kapitaalgoederen, zoals wegen, bruggen, speelvoorzieningen en groen.
- Deze zorgen voor leefbaarheid in de stad en hebben dus veel waarde voor ons. Denk aan een fijn woonklimaat, gezond leven, veilig verblijven of bereikbaar zijn en blijven.
- Deze paragraaf geeft een beeld van het beleid en beheer van de verschillende gemeentelijke kapitaalgoederen en de financiële gevolgen die daaruit voortvloeien.
- De afgelopen jaren is ingezet op inspecties, beheersing en verbetering.
- De kwaliteit is al licht toegenomen en zal de komende jaren verder verbeteren.
- De inzet sluit aan bij de Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2021- 2024.
- Het proces tot het opstellen van een nieuwe Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2025-2029
- We blijven het onderhoud, zowel klein als groot onderhoud, waar mogelijk combineren met een integrale opgave. Duurzaamheid, leefbaarheid en klimaat krijgen in de vorm van meer groen en blauw een meer prominente plek. Al zijn deze opgaven op het gebied van klimaat en duurzaamheid vaak groter dan de bestaande kaders van Almelo.

5.3.2 Beleid onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen als wegen, riolering en gebouwen vragen aanzienlijke investeringen waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Deze objecten zijn van groot maatschappelijk belang en hebben gezamenlijk een omvang van bijna een miljard euro. Adequaat beheer en onderhoud is belangrijk om aan de gestelde eisen te kunnen blijven voldoen en om zo lang mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan de waarden van deze kapitaalgoederen. Dit geldt voor zowel technisch onderhoud als beeldkwaliteit. Eerdere bezuinigingen hebben hun weerslag op de investeringen gehad en de gevolgen zijn merkbaar in de stad. Er is nu echter ruimte om achterstallig onderhoud verder in te lopen en om vervangingsinvesteringen tijdig in te zetten. Bij de verschillende beleidsonderdelen lichten we dit verder toe. Efficiënt gebruik van middelen blijft hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Deze paragraaf bouwt voort op de vorige begroting en op Nota Kapitaalgoederen (NKG) 2021 – 2024 zoals die in het voorjaar van 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad. Het proces voor het opstellen van een nieuwe Nota Kapitaalgoederen 2025-2029 is gestart.

5.3.3 Actuele ontwikkelingen

Een schone en verzorgde omgeving is een belangrijk doel in het huidige coalitieakkoord “Bouwen aan kansen voor iedereen”. Zowel voor groen, water als wegen. We hebben de ambitie het onderhoud van de openbare ruimte naar een hoger niveau brengen, klimaatadaptief te zijn en te zorgen voor voldoende goede speel- en sportvoorzieningen. Daarnaast willen we gevaarlijke verkeerssituaties aanpakken.

De stad ontwikkelt zich. Dit heeft ook gevolgen voor het beheer en onderhoud, dat zich navenant mee ontwikkelt.

In de beleidsnota Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (verder IBOR) staan kwaliteitsniveaus per gebied. De wijken worden nu hoofdzakelijk op niveau ‘laag’ en ‘basis’ onderhouden. In 2022 is besloten de kwaliteit op onderdelen te verhogen. Het water heeft een hogere kwaliteit, straatmeubilair en verkeersborden zijn schoner, minder onkruid op verhardingen en het zwerfafval wordt meer opgeruimd. Prijsstijgingen hebben serieuze effecten op de diverse taken en projecten en vind je bij ieder taakveld terug.

De actuele ontwikkelingen per taakveld worden hieronder beschreven. Regelmatig wordt daarbij gewezen op een integrale aanpak. Integraal betekent kansen op een hogere eindkwaliteit, maar betekent vaak ook extra tijd en capaciteit: alleen ga je sneller, samen kom je verder. Wij blijven kiezen voor samen.

5.3.4 Taakveld verkeer en vervoer (grijs)

De ambities vanuit de stedelijke ontwikkeling en leefbaarheid in de wijken betekenen een extra investering en capaciteitsvraag op dit taakveld. In 2023 zijn we gestart met de actualisatie van mobiliteitsvisie en werken we dit uit tot een concreet uitvoeringsprogramma, ter voorbereiding op de begroting 2025.

Verharding

Areaal

Het areaal verharding is bijna 5 miljoen m² groot. De helft (50%) van het areaal bestaat uit elementenverharding en iets meer dan 49% bestaat uit asfaltverharding. Betonverharding betreft circa 1% van het totale areaal.

Almelo beschikt daarmee over een relatief hoog percentage asfaltverharding

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2021 -2024](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2020\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2020\)](#)

Voor het technisch onderhoud (heel en veilig) is geen beleidskader vastgesteld, wel hanteren we vanaf 2023 een werkwijze voor wegen waarin we ons blijven verbeteren en aanpassen aan actualiteit (onderhoudswijzen, kosten per eenheid, standaardisering en dergelijke). Het wettelijk minimum is leidend, op basis van de landelijke systematiek van het CROW. De aanpak van de gemeente is gericht op: minimale inzet en kosten, om veiligheid en functionaliteit te borgen, kapitaalvernietiging te voorkomen en hergebruik te optimaliseren, kortom kwaliteitsniveau Basis. Deze aanpak is vastgelegd in het beheerplan dat eind 2019 is opgesteld en momenteel geactualiseerd wordt.

Kwaliteit

De kwaliteit van de wegen wordt iedere 2 jaar gemeten. Eind 2024 beschikken we over nieuwe inspecties en de resultaten vormen de basis voor actuele planningen en areaalinzichten. De integrale aanpak blijft de basis om de opgave aan te pakken. Het kwaliteitsniveau Basis blijft het uitgangspunt, waarbij door de extra inzet op groot onderhoud en vervanging de kwaliteit naar verwachting verder toeneemt.

Speerpunten

We lopen de achterstand in groot onderhoud en vervanging verder in. Extra inzet met een planmatige en integrale aanpak werpt zijn vruchten af. Analyse van de meeste recente inzichten leren ons wel dat de opgave omvangrijk is. en het is een forse klus om tegelijkertijd Almelo bereikbaar te houden - maar we blijven trots op de resultaten.

Afgelopen jaar hebben we veel energie gestoken in een verbeterde strategie rondom onderhoud van het areaal. Hiermee kunnen we het beter in stand houden, waarbij kostenbeheersing een uitdaging blijft met de bestaande budgetten. We zien dat de opgave steeds complexer wordt o.a. op het gebied van integrale opgaven, duurzaamheid en participatie. Dit vraagt ten dele ook soms andere prestaties van onze objecten. We bereiken doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, participatie of integraliteit, wat soms nadelig uitpakt qua kosten.

We zetten daarnaast de gestructureerde, wijkgerichte, aanpak van het klein onderhoud aan de verhardingen voort. Kleine onderhoudsopgaven worden wijk voor wijk verholpen. Klein onderhoud, dat zich richt op het wegwerken van plaatselijke schades, levert directe verbetering van de kwaliteit op en kan groot onderhoud uitstellen. Tegelijk worden planmatige werkzaamheden als aanpak boomwortelschade en bermonderhoud meegenomen.

We blijven het onderhoud, zowel klein als groot onderhoud, waar mogelijk combineren met een integrale opgave. Duurzaamheid, leefbaarheid en klimaat krijgen in de vorm van meer groen en blauw een meer prominente plek. Al zijn deze opgaven op het gebied van klimaat en duurzaamheid vaak groter dan de

bestaande kaders van Almelo. Een gedegen, structurele aanpak en samenwerking met alle betrokkenen vraagt dan ook de volle aandacht. Recent zijn onder andere het project als de Van Rechteren Limpurgsingel, Bleskolksingel, Brugstraat en de volgende fase van de H. Roland Holstlaan uitgevoerd waarmee we de afgelopen jaren een groot deel van de hoofdwegen op niveau hebben gebracht. In 2025 worden meer ingezet op kleinere opgaven over de gehele stad zodat we de prestaties die we van het areaal verwachten kunnen waarmaken. Keuzes in de stedelijke ontwikkeling zijn van invloed op de uitvoeringsplanning, die hierdoor steeds dynamischer wordt. De verkeersveiligheid blijft een belangrijk en structureel aandachtspunt bij deze opgaven. Vooral bij wegen die het einde van hun levensduur hebben bereikt zijn kansen voor een integrale kwaliteitsverbetering.

Verharding	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	3.462	3.462	3.462	3.462
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	150	300	450
Groot onderhoud	2.372	2.372	2.372	2.372
Klein onderhoud	844	844	844	844
Schoonhouden	987	987	987	987
Totaal	4.203	4.353	4.503	4.653

Bedragen x 1.000 euro

Civieltechnische kunstwerken en waterbouwkundige constructies

Areaal

Er zijn ruim 450 civieltechnische kunstwerken (bruggen tunnels, oeverconstructies en kademuren). Het gehele areaal kunstwerken en waterbouwkundige constructies is in 2020 onderworpen aan een inspectie en inventarisatie conform de daarvoor geldende richtlijn (NEN2767).

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2021 - 2024](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2020\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2020\)](#)

Er is geen apart beleidskader voor het technisch beheer van civieltechnische kunstwerken. Veel van de kunstwerken maken deel uit van het wegennet, waardoor ook hier de wettelijke zorgplicht geldt. Om vast te stellen welk onderhoud minimaal nodig is, maakt Almelo gebruik van de landelijk gehanteerde normen voor conditiemetingen (NEN 2767-4 5). Voor de invulling van het beheer zijn beheerplannen opgesteld. Het huidige Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan loopt tot 2025 en geeft een doorkijk tot 2040. We stemmen af met de stedelijke ontwikkelingsplannen.

Kwaliteit

Vanaf 2015 wordt gewerkt aan de verbetering van het planmatig beheer van civieltechnische kunstwerken en waterbouwkundige constructies. Hierbij wordt een risicogestuurde aanpak gehanteerd, die in eerste instantie is gericht op de grote kunstwerken met bijbehorende grote risico's. Mede door die aanpak verkeren de kunstwerken in goede of uitstekende staat.

Speerpunten

We blijven inzetten op het planmatig onderhoud en beheersing van de objecten.

Eind 2024 start de vervanging van de brug Schokland als omvangrijk object op de planning. Daarnaast richten we ons op het in stand houden of vervangen van meerdere minder omvangrijke objecten, zodat zij de verwachte prestaties kunnen blijven leveren.

Voor kunstwerken werken we met een cyclus van vijfjaarlijks inspecties, in 2025 is de eerstvolgende inspectie. De actuele inzichten bieden geen aanleiding om te veronderstellen dat de laatste inspecties een onvolledig beeld geven. Zorgpunt is wel de prijsstijgingen in de civiele sector.

Civieltechnische kunstwerken	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	1.263	1.263	1.263	1.263
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	44	88	133
Onderhoud	728	728	728	728
Totaal	728	772	816	861

Bedragen x 1.000 euro

Openbare verlichting

Areaal

De belangrijkste onderdelen van de openbare verlichting zijn de lichtmast, armatuur en de lamp. De gemeente Almelo kent in totaal 15.754 masten, 16.753 armaturen en 17.278 lampen.

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2021 -2024](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte\(2020\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2020\)](#)

Kwaliteit

De grootschalige overgang naar LED verlichting geeft de kwaliteit van het areaal een flinke impuls. De afgelopen periode hebben we ruim 11.000 verouderde armaturen vervangen, dus is circa 75% van het totale areaal.

Speerpunten

We zetten het ingezette beleid van de overgang naar LED verlichting, het planmatige aanpak van het onderhoud en de vervanging van lichtmasten voort.

Openbare verlichting	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	294	294	294	294
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten		13	25	38
Onderhoud	175	175	175	175
Totaal	175	188	200	213

Bedragen x 1.000 euro

Verkeersregelinstallaties (VRI)

Areaal

De gemeente Almelo heeft op dit moment 46 VRI's. Daarnaast bezit de gemeente Almelo een dynamisch busstation, acht Dynamische Route Informatie Panelen (DRIP's) en twee parkeerverwijssystemen (binnenstad en stadion).

Beleidskader

- [Nota Kapitaalgoederen 2021 -2024](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2015\)](#)

Kwaliteit

Ook in de komende jaren vervangen we een aantal van de verouderde VRI's en daarmee verbeteren we deze ook. Logischerwijs proberen we om vervanging zoveel mogelijk gelijk op te laten gaan met groot onderhoud wegen, zodat we de middelen zo efficiënt mogelijk inzetten.

Speerpunten

De DAES-samenwerking is eind 2024 verlengd met een periode van 5 jaar en wordt in 2025 geïntensiveerd. Er worden meer taken op gebied van VRI's bij de DAES-partners ondergebracht.

In 2025 blijft het aantal VRI's gelijk. Er vervalt een VRI op kruispunt Windmolenbroeksweg – Soeteman – Vogelweide (dit wordt een rotonde), maar op kruispunt Bornerbroeksestraat – Kleine Bunder – Twentepoort Oost wordt een VRI geplaatst. De bereikbaarheid van het bedrijfsterrein en de verkeersveiligheid maken plaatsing van een VRI noodzakelijk. Daarnaast worden er in 2025 7 VRI's vervangen, 3 daarvan worden gelijktijdig met een reconstructie vervangen.

Het betreffen de volgende kruispunten:

- K3049 H. Roland Holstlaan – Kleine Bunder – Broekerheide (combi met 2^e fase H. Roland Holstlaan).
- K3066 H. Roland Holstlaan – noordelijke afrit A35 (combi met 2^e fase H. Roland Holstlaan)
- K3069 Kleine Bunder – Bornerbroeksestraat – Twentepoort Oost (combi met 2^e fase H. Roland Holstlaan).
- K3004 Wierdensestraat – Rohofstraat (combi met F35 aanleg)
- K3036 : Weezebeeksingel – Windmolenbroeksweg – Soeteman.
- K3054 Stationstraat – Wierdensestraat – Burg. Raveslootsingel
- K3046 Weezebeeksingel – Buitenhaven West
- K3063 Nijreessingel – Planthofsweg.

Daarnaast wordt het parkeerverwijssysteem aan de westkant van het centrum (rondom tunnel Wierdensestraat) vernieuwd.

Verkeersregelinstallaties	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	803	803	803	803
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	50	108	166
Onderhoud	338	338	338	338
Totaal	338	388	446	504

Bedragen x 1.000 euro

5.3.5 Taakveld openbaar groen en openlucht recreatie (groen)

Groen en bomen

Areaal	
Bomen	39.918 stuks
Watergangen	296.237 m ²
Heesters	173.249 m ²
Vaste planten	35.273 m ²
Bosplantsoen	365.541 m ²
Hagen	38.206 m ²
Bloembakken	107 stuks
Gras en kruidachtige	3.144.358 m ²

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2021 -2024](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2020\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2020\)](#)
- [Bomenstructuurplan gemeente Almelo 2008](#)
- [Bomenverordening 2011 gemeente Almelo](#)
- [Hondenbeleid 2009](#)

Kwaliteit

Het meeste groen laat de afgesproken kwaliteit zien. Een relatief klein deel moet op korte termijn vervangen worden en er blijven logischerwijs ieder jaar nieuwe plantvakken bij komen die vervangen moeten worden. Dit geeft echter ook goede mogelijkheden om de biodiversiteit te vergroten.

Het grootste deel van de bomen heeft een voldoende of goede conditie. Bij de vervanging van bomen wordt expliciet gekeken naar de opbouw van ons huidige bomen bestand, rekening houdend met de diversiteit en het vergroten van de biodiversiteit.

Speerpunten

Voor het verzorgend onderhoud aan groen en bomen blijft het uitgangspunt kwaliteitsgestuurd beheer. Met het nieuwe beheerssysteem kunnen de vervangingen steeds meer plan- en projectmatig worden geprioriteerd. Maximale aandacht voor biodiversiteit en klimaatbestendigheid binnen de financiële kaders blijft een spanningsveld. Meer en kwalitatief hoogwaardiger groen met zo min mogelijk kosten is een speerpunt voor 2025 en de jaren daarna. In 2025 staat de aanpak van invasieve exoten op de planning evenals het verankeren van de groene ambities in de diverse planvormingen.

Financiële consequenties in de begroting

Groen	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	1.170	1.170	1.170	1.170
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	41	82	123
Onderhoud	2.871	2.871	2.871	2.871
Totaal	2.871	2.912	2.953	2.994

Bedragen x 1.000 euro

Speelvoorzieningen

Areaal

Het huidige areaal omvat 2090 speel- en sporttoestellen en ruim 27.000 m² aan speelondergronden.

Beleidskader

- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2020\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2020\)](#)
- [Plan van aanpak kwaliteitsslag speelvoorzieningen](#)
- [Speelruimtebeleid 2008-2018](#)
- [Visie op sport en bewegen 2020](#)

Speerpunten

De kwaliteitsslag van de speelvoorzieningen is in 2024 afgerond. Dit loopt samen met de uitvoering van het plan "Sporten en bewegen in de openbare ruimte" om een beweegvriendelijke openbare ruimte te creëren (voor de ongeorganiseerde sporter). Actualisatie van het speelbeleid staat in 2025 op het programma waarbij we de input uit de kwaliteitsslag betrekken.

De vervanging van speelplekken blijft de komende jaren doorgaan waarvoor jaarlijks een bedrag van 375.000 euro is begroot. Jaarlijks komen ruim 150 mailtjes binnen met wensen en verzoeken. Merendeels kunnen we deze inpassen bij de vervanging. Een mooie samenwerking met onze inwoners!

Financiële consequenties in de begroting

Speelvoorzieningen	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	424	424	424	424
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	33	65	98
Onderhoud	99	99	99	99
Totaal	99	132	164	197

Bedragen x 1.000 euro

5.3.6 Taakveld riolering (blauw)

Taakveld riolering (blauw)

Areaal

Het gehele rioolstelsel en de watergangen met alle objecten en voorzieningen is een enorm kapitaalgoed. De gemeente Almelo is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van circa 470 km vrijverval riolering, 116 km drukriolering, 500 gemalen en pompunits en bijna 30.000 straatkolken.

Beleidskaders

- Programma Water en Riolering 2021-2025
- Beleidsnota (IBOR) Integraal Beheer Openbare Ruimte (2020)
- Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan (2020)

Kwaliteit

De gemengde riolen worden langzamerhand vervangen door gescheiden systemen voor vuilwater en hemelwater. Binnen de integrale opgave in de openbare ruimte is aandacht voor een klimaatrobuuste inrichting, waarbij hemelwater wordt afgekoppeld. We blijven hier mooie stappen zetten. Momenteel worden de data van riolering geactualiseerd en zijn er nieuwe putfoto en video inspecties uitgevoerd.

De operationele inspectie-, reparatie- en vervangingsplanning wordt op basis van de nieuwe data geactualiseerd en integraal afgestemd. Op basis van de leeftijd van riolen én vertaling van het kwaliteitsbeeld worden deze omgezet naar maatregelen voor reiniging, reparatie of vervanging.

Speerpunten

In de opgave van riool wordt op gebiedsniveau gekeken en worden de maatregelen integraal afgestemd met andere disciplines, om zoveel mogelijk werk met werk te kunnen maken. Speerpunten voor de opgaven is het in stand houden van het inzamelen en transport van afvalwater en het voorkomen van wateroverlast. Een klimaatrobuuste en duurzame inrichting is een blijvend speerpunt.

Financiële consequenties in de begroting

Riolering	2025	2026	2027	2028
Investering verbetermaatregelen	1.561	1.561	1.561	1.561
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	67	135	203
Vervangingen	6.104	6.001	5.035	4.660
Onderhoud	1.685	1.685	1.685	1.685
Totaal	7.789	7.753	6.855	6.548

Bedragen x 1.000 euro

5.3.7 Taakveld havens

Areaal

Almelo beschikt over 6 binnenhavens: vier insteekhavens en twee langshavens (Buitenhaven en XL park) welke voor diverse economische doeleinden gebruikt worden. De totale lengte van de kade- en oeverconstructies in deze havens bedraagt bijna 4 km. In 2021 is de 2e insteekhaven gedeeltelijk gedempt om in te spelen op behoeften van de aanwezige bedrijven.

Beleidskader

- [Havenvisie](#)
- [Samenwerkingsovereenkomst Gemeenschappelijk Havenbedrijf Twente](#)

Kwaliteit

Vanwege de ontwikkelingen rondom het Twentekanaal (verruiming Va) sluiten niet alle havenassets meer aan op het beoogde gebruik. Met het project 'opwaardering havens Va' is een deel van de assets weer functioneel op orde gebracht. Qua instandhouding (= gebruik zoals aangelegd) zijn er geen grote opgaven. Echter voor het gewenste gebruik is er wel een opgave: de haveninfrastructuur is veelal (nog) niet toereikend voor de grotere schepen. Dit blijkt uit onderzoek uit juni 2024.

Speerpunten

Binnen het gemeenschappelijk havenbedrijf wordt onderzoek gedaan naar verdere digitalisering van de havengelden. Ook het administratief stroomlijnen van de verschillende havengebieden van de betrokken gemeenten krijgt de komende jaren zijn beslag. Een wijziging van de grondslag in de Havengeldenverordening, ingaande in 2025, is daar een uitvloeisel van.

Samen met o.a. provincie en Rijkswaterstaat bereiden we ons voor op vaker voorkomende perioden van droogten. Als speerpunt in 2025 loopt het thema door rond de geschiktheid van de insteekhavens voor klasse Va schepen. Samen met de betrokken bedrijven wordt dit projectmatig opgepakt.

Financiële consequenties in de begroting

Havens	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	-	-	-	-
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	-	-	-
Groot onderhoud	-	-	-	-
Klein onderhoud	18	18	18	18
Schoonhouden	-	-	-	-
Totaal	18	18	18	18

Bedragen x 1.000 euro

5.3.8 Taakveld gebouwen (rood)

Areaal

113 vastgoedobjecten waarvan 89 algemeen en 24 sport gerelateerd.

Beleidskader

De nota Vastgoedbeleid vormt de basis van de wijze waarop we het vastgoed beheren. Binnen deze kaders is bepaald dat de onderhoudsuitgangspunten sober en doelmatig zijn voor de gehele vastgoedportefeuille. Het doel is om deze onderhoudsuitgangspunten te vertalen naar conditiescores uit de landelijke normen uit de NEN2767. Het jaar 2024 gebruiken we voor het realiseren van een technische nulmeting van de panden die horen tot de kernportefeuille. We proberen dit binnen de begroting te dekken.

Speerpunten

De speerpunten voor onderhoud worden toegelicht in *paragraaf 4.2.2.2, Beleidsbegroting - Bestuur en ondersteuning - Uitgelichte activiteiten*.

Financiële consequenties in de begroting

Vastgoed	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvestering	1.950	2.100	2.100	2.100
Exploitatiebegroting				
Kapitaallast	-	142	284	426
Groot onderhoud	650	650	650	650
Klein onderhoud	1.176	1.176	1.176	1.176
Schoonhouden	-	-	-	-
Totaal	1.826	1.968	2.110	2.252

Bedragen x 1.000 euro

5.4 Financiering

5.4.1 Samenvatting

- In onze rentevisie gaan wij ervan uit dat zowel de geld- als de kapitaalmarktrentes licht zullen dalen.
- Het renteresultaat op het taakveld 0.5 Treasury bedraagt 1,6 miljoen euro.
- Er ontstaat de komende jaren een financieringsbehoefte.

5.4.2 Beleid financiering

[Treasurystatuut](#)

[Handleiding Treasury](#)

[Beleidsregels publieke taak leningen en garanties](#)

[Nota activabeleid 2022](#)

De doelstellingen van het treasurybeleid van de gemeente zijn:

- Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen en de financiële resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, aanvullende regelgeving en de voorschriften die in dit statuut zijn opgenomen;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

5.4.3 Rente

Renteontwikkelingen/-visie

Om onderbouwde financieringsbeslissingen te kunnen nemen, is het belangrijk om een inschatting te maken van toekomstige renteontwikkelingen. De ontwikkeling van de korte rente is vooral afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei.

De ECB heeft in 2024 de rente, 6 juni 2024 en 12 september 2024, 2 keer met 0,25% verlaagd. Waardoor deze nu op 3,5% staat. De verwachting is dan de ECB de rente nog verder zal verlagen Dit hangt echter sterk samen met hoe de inflatie zich de komende tijd zal ontwikkelen. Eerder verhoogde de ECB vanaf juli 2022 de rente in 10 stappen om de inflatie te bestrijden. Prijzen waren omhooggeschoten in de nasleep van de coronapandemie en de Russische inval in Oekraïne. Met de verlaging van de rente haalt de ECB voorzichtig de voet van de rem, wat zal bijdragen aan het aantrekken van de economie.

Gelet op bovenstaande ontwikkelingen houden wij voorzichtigshalve rekening met een lichte daling van de rente vanaf 2025 en verder.

Rente toerekening en renteresultaat

In het onderstaand schema wordt uiteengezet hoe de rentetoerekening in de begroting 2024 plaatsvindt. Eerst wordt het saldo van de daadwerkelijke rentelasten en rentebaten bepaald. Vervolgens wordt de specifieke rente toerekening daarop in mindering gebracht. Het deel dat over blijft wordt toegerekend aan de diverse taakvelden in de begroting. Dit gebeurt via de rente-omslag. De rente die niet aan de taakvelden wordt toegerekend staat als renteresultaat op het taakveld 0.5 Treasury.

Rente toerekening	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Externe rentelasten	2.594	2.498	2.176
Externe rentebaten	-2.102	-283	-267
Saldo rentelasten en rentebaten	492	2.215	1.909
Toerekening aan grondexploitatie	-577	-352	-326
Toerekening aan projectfinanciering	-492	-576	-544
Toerekening rente over eigen vermogen	0	0	0
Toerekening rente over voorzieningen	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	-577	1.287	1.039
Toegerekende rente volgens begrote renteomslag	-36	2.416	2.676
Correctie rente-omslag	-647	0	0
Renteresultaat op taakveld 0.5 Treasury	-106	1.129	1.637

Bedragen x 1.000 euro

5.4.4 Financiering

Financieringspositie

Financiering is het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. De financieringsbehoefte wordt daarbij bepaald door diverse factoren, zoals het investeringsniveau en -tempo, de baten en lasten van de grondexploitatie, en mutaties in de leningenportefeuille. Zodra de financieringsmiddelen (reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen) lager zijn dan het totaal van de boekwaarde van de investeringen, dan is dit een signaal dat de gemeente een langlopende geldlening moet gaan aantrekken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5 procent van het begrotingstotaal. Voor 2025 is dat 8,5% van 372,9 miljoen euro, zijnde 31,7 miljoen euro.

Renterisiconorm

Voor de renterisico's op de lange termijn wordt gekeken naar de jaarlijks verplichte aflossingen van langlopende leningen. Dit mag in totaal niet meer dan 20 procent zijn van de totale begroting. Dat betekent voor Almelo dat op een begroting van 372,9 miljoen euro deze maximaal uit 74,6 miljoen euro aan aflossingen mag bestaan op langlopende leningen. Onderstaande tabel laat zien dat de gemeente Almelo ruimschoots aan de renterisiconorm voldoet.

Financieringspositie	2024	2025	2026	2027	2028
<i>Geïnvesteed kapitaal</i>					
Boekwaarde geactiveerde investeringen	282.051	306.590	308.192	316.914	313.535
Boekwaarde geactiveerde investeringen	282.051	306.590	308.192	316.914	313.535
<i>Beschikbare financieringsmiddelen</i>					
Opgenomen langlopende geldleningen	163.934	146.452	130.418	114.330	108.187
Eigen financieringsmiddelen	121.054	114.873	92.999	71.713	50.725
Voorzieningen	19.241	17.833	16.425	14.439	13.031
Totaal financieringsmiddelen	304.229	279.158	239.842	200.482	171.943
Financieringspositie (-/- = overschot)	-22.178	27.432	68.350	116.432	141.592

Bedragen x 1.000 euro

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt ontstaat er in de komende jaren een financieringsbehoefte. De boekwaarde van de geactiveerde investeringen neemt toe, terwijl op de bestaande leningportefeuille wordt afgelost.

Kasgeldlimiet	Werkelijk 2023	Begroting 2025
<i>Berekening kasgeldlimiet</i>		
Begrotingstotaal	333.983	372.944
Percentage regeling	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	28.389	31.700
<i>Berekening ruimte onder kasgeldlimiet</i>		
Vlottende schuld	350	11.708
Vlottende middelen	76.805	51.045
Totaal netto vlottende schuld	-76.455	-39.337
Ruimte onder kasgeldlimiet	104.844	71.037

Bedragen x 1.000 euro

Renterisiconorm	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Begrotingstotaal	425.957	355.024	372.944	363.010	368.899	374.737
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	85.191	71.005	74.589	72.602	73.780	74.947
<i>Berekening ruimte onder renterisiconorm</i>						
Renteherzieningen	-	-	-	-	-	-
Aflossingen	8.913	18.182	17.482	16.035	16.088	6.143
Renterisico	8.913	18.182	17.482	16.035	16.088	6.143
Ruimte onder renterisiconorm	76.278	52.823	57.107	56.567	57.692	68.804

Bedragen x 1.000 euro

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Samenvatting

- We richten ons op het creëren van een wendbare organisatie, integrale samenwerking, onder andere op het vlak van uitdagende maatschappelijke opgaven en flexibele inzet van onze medewerkers
- De investering in verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering moet onverminderd doorgaan.
- Bewustzijn op het gebied van privacy en informatiebeveiliging is een continu proces.
- Vanuit dat oogpunt en de voorbeeldfunctie van de gemeente moet het gemeentelijke vastgoed verduurzaamd worden.

5.5.2 Beleid bedrijfsvoering

- [Nota activabeleid 2022](#)
- [Privacybeleid gemeente Almelo 2018-2021](#)
- [Strategisch informatiebeveiligingsbeleid 2021-2026](#)

5.5.3 Organisatieontwikkeling

Stand van zaken Organisatieontwikkeling

De organisatieontwikkeling die een paar jaar geleden is ingezet met de sturingsfilosofie van lijn-, programma- en wijksturing resulteert in een ander samenspel met de stad. Er is sprake van een andere manier van werken, waarbij het samenspel met de stad nadrukkelijk(er) wordt gezocht. Dat vraagt om een wendbare organisatie die gemakkelijk kan inspelen op veranderingen, nieuwe uitdagingen en (technische) mogelijkheden.

In het ontwerp, de inrichting en werking van de organisatie moet daarom continu worden geïnvesteerd om de organisatie toekomstbestendig te laten zijn en om de organisatie aan te laten sluiten bij de opgave waar zij voor staat. De ontwikkeling van de organisatie is daarmee geen programma of project, maar een vast gegeven.

In het jaar 2025 krijgen in dat kader in ieder geval de volgende zaken aandacht

Doorontwikkeling management

Er loopt een traject onder de naam *Almelo Safari* dat erop gericht is het management van de gemeentelijke organisatie verder te laten ontwikkelen in zijn rol. Onderdeel daarvan is het aanscherpen van de visie op leiderschap en de competenties die daarbij horen. Daarnaast is het traject gericht op persoonlijke professionele ontwikkeling en vaardigheden.

Vervolg geven aan het arbeidsbelevingsonderzoek

In 2024 is een arbeidsbelevingsonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek had tot doel inzicht te geven in de elementen die bijdragen aan de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers van de gemeente. De respons was met 83% heel hoog en heeft geleid tot beelden over de organisatie, het management, de eenheden en de teams. In 2024 zijn de teams aan de slag geweest om de leerpunten uit het onderzoek te vertalen naar concrete plannen. Het jaar 2025 zal een belangrijk jaar zijn in de uitvoering van die plannen.

Doorontwikkeling eenheid Uitvoering Sociaal

In 2024 is een brede evaluatie van het sociaal domein uitgevoerd. Dit onderzoek had onder meer als uitkomst dat het investeren in de bedrijfsvoering van de eenheid cruciaal is. Het is ook een randvoorwaarde voor het kunnen invoeren van een groot aantal maatregelen in het kader van de bezuinigingen in 2025 en verder. Daarom is een groot traject gestart onder de naam Plan de Campagne, waarbinnen via acht lijnen grote slagen worden gemaakt in het vernieuwen, moderniseren en verbeteren van de bedrijfsvoering van de eenheid Uitvoering Sociaal.

Verbeteren bedrijfsvoering: work smarter not harder.

De investering in verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering moet onverminderd doorgaan. Dit heeft onder andere te maken met nieuwe wetgeving, maar ook geconstateerde achterstanden in ontwikkeling of gebleken mogelijkheden slimmer en efficiënter te werken. Er wordt flink geïnvesteerd in het verbeteren en vereenvoudigen van werkprocessen en het beter verbinden van werkprocessen aan data en informatiesystemen. Ook de inzet van robots gaat helpen om met minder inzet hetzelfde te bereiken. Dit vraagt de komende jaren ook investeringen die nodig zijn om de verbeteringen daadwerkelijk tot stand te brengen. Per saldo gaat dit wel een positief financieel effect hebben en leiden tot besparingen. In de jaren 2026, 2027 en 2028 wordt telkens een aanvullend bedrag van per saldo structureel 500.000 euro bespaard als gevolg van het investeren in de bedrijfsvoering van de organisatie en daarmee in het vergroten van de efficiency van de organisatie. Een belangrijke manier waarop de taakstelling financieel geëffectueerd wordt is door middel van de vrijval van formatiebudget als gevolg van uitstroom van personeel. De insteek is om de netto besparing in 2026 te realiseren door aanscherping van het inkoopproces en de inzet van robotisering.

5.5.4 Bezuinigingstaakstellingen

In de tabel staat de nog openstaande taakstelling in de periode 2025 t/m 2028, met daaronder een korte toelichting.

Herkomst	Taakstelling/maatregel	2025	2026	2027	2028
Reorganisatie	Uitbreiding functieboek i.v.m. vaste verplichtingen	434	434	434	434
Totale bezuinigingsopgave		434	434	434	434

Bedragen x 1.000 euro

Uitbreiding functieboek i.v.m. vaste verplichtingen

De taakstelling uitbreiding functieboek in verband met vaste verplichtingen zal vanaf 2025 structureel worden ingevuld door besparingen binnen de personeelsbegroting.

5.5.5 Ombuigingen

Datagedreven werken

Voor verdere professionalisering van onze organisatie is datagedreven werken een belangrijke voorwaarde. Gefundeerde beslissingen worden genomen op basis van actuele informatie. Mede door de inzet van slimme innovaties worden kostenbesparingen en efficiëntere procedures bereikt. Dit betekent een betere dienstverlening aan inwoners en bedrijven en aan de organisatie als geheel.

Hiervoor is het veilig kunnen delen en beschikbaar hebben van juiste, actuele en volledige data essentieel.

Randvoorwaardelijk is het op orde brengen en houden van de thema's procesmanagement, informatiemanagement en datamanagement. Hier gaan we ook in 2025 mee verder.

Het effectief toepassen van nieuwe digitale ontwikkelingen (zoals Kunstmatige Intelligentie, AI) is hierin interessant.

Deze nieuwe digitale ontwikkelingen veranderen de maatschappij in een hoog tempo en bieden kansen en uitdagingen. In 2024 is gestart met het inventariseren van de mogelijkheden in de organisatie en wat dat betekent op het gebied van privacy, ethiek en informatiebeveiliging. Deze slimme innovatieve toepassingen worden in 2025 verder gevolgd en ontwikkeld.

Herkomst	Ombuigingen	2025	2026	2027	2028
B2023	Datagedreven werken (nog in te zetten budget)	1.367	957	957	957
B2023	Datagedreven werken	-1.490	-1.490	-1.490	-1.490
Totaal nog in te vullen ombuiging		-123	-533	-533	-533

Bedragen x 1.000 euro

5.5.6 Personeel

Algemeen

De veranderende omgeving om ons heen stelt andere eisen aan de gemeente Almelo als organisatie. De organisatie staat voor complexe opgaven die de eenheden en de verschillende portefeuilles raken. Daarom richten we ons op het creëren van een wendbare organisatie, integrale samenwerking, onder andere op het vlak van uitdagende maatschappelijke opgaven en flexibele inzet van onze medewerkers. Belemmeringen voor een flexibele inzet van medewerkers nemen we weg en we werken aan een cultuur van vertrouwen. Het gemeente brede traject van organisatieontwikkeling zetten we in 2025 voort.

Op het gebied van personeel hebben ook wij te maken met de krapte op de arbeidsmarkt. In 2025 blijft gemeente Almelo zich onderscheiden als goed, inclusief en aantrekkelijk werkgever.

We werken, middels focus op een aantal thema's, aan de modernisering van ons werkgeverschap. Dit is vastgelegd in de strategische ambitie en het personeelsbeleid. Binnen de volgende strategische thema's - aantrekkelijk werkgeverschap (binden en boeien), leren en ontwikkelen en duurzame/ optimale inzetbaarheid - geven we als werkgever concreet invulling aan onze ontwikkeling. In 2025 richten we ons op het versterken van onze employer branding, het behoud en de doorstroming van talent binnen de organisatie, de investering in duurzame inzetbaarheid en verdere reductie en preventie van verzuim. Om dit te kunnen waarmaken investeren we onder andere in de kwaliteit en verdere professionalisering van de HR-dienstverlening.

Werving

De bijzondere situatie op de (regionale) arbeidsmarkt zorgt ervoor dat een steeds groter wordend deel van de vacatures lastiger te vervullen is. Naast het voortzetten van de wervingsaanpak die in 2023 is ingezet, versterken we de recruitmentorganisatie en onze arbeidsmarktpropositie. Daarbij investeren we in het recruitmentproces en de arbeidsmarktcommunicatie. Op deze wijze gaan we de Gemeente Almelo als werkgever meer en beter profileren met als doel de instroom van nieuwe collega's te vergemakkelijken.

In januari 2025 wordt de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA) verder aangescherpt waardoor het handhavingsmoratorium in werking treedt. Dit betekent dat we de Wet (DBA) stringenter gaan naleven. Vanaf juli 2024 voldoet elke inhuurkracht binnen de gemeente Almelo al aan de gestelde recht- en doelmatigheid, zodat we hiermee voldoen aan de nieuwe criteria. In 2025 werken we conform de uitgangspunten van de Wet DBA. HR blijft deze ontwikkelingen en eventuele effecten die invloed kunnen hebben op de continuïteit en capaciteit, nauwlettend volgen.

Leren en ontwikkelen

De arbeidsmarkt maakt duidelijk dat we tegelijkertijd moeten investeren in het behoud van onze medewerkers. De uitkomsten van het arbeidsbelevingsonderzoek bieden hiervoor aanknopingspunten. Medewerkers die zich kunnen ontwikkelen hebben meer plezier in hun werk en blijven langer bij dezelfde werkgever. Daarom investeren we in onze mensen, mede met het oog op het creëren van een betere doorstroming van medewerkers en zorg te dragen voor het feit dat medewerkers kunnen blijven voldoen aan de vereiste kennis en vaardigheden die het werk van hen vraagt. Het inrichten van een leer- en ontwikkelomgeving (Almelo Academie) krijgt een stevigere positie binnen het HR-beleid en zal bijdragen aan een kwaliteitsimpuls binnen de organisatie en van de medewerkers.

Administratieve lastenverlichting

De HR dienstverlening wordt al jaren ondersteunt door E-HRM software wat medewerker en leidinggevende de mogelijkheid geeft diverse administratieve en operationele HR-processen af te wikkelen. Door een veranderende kijk op rollen en taken, het herzien en verbeteren van de HR dienstverlening en diverse technologische mogelijkheden gaan we de administratieve lasten voor medewerkers, leidinggevend en HR in 2025 verder verlagen. Hiermee sluiten we aan bij de koers om de interne dienstverlening van Bedrijfsvoering te optimaliseren.

Formatie

Peildatum	Formatie in FTE	Bezetting in FTE	Inhuur in FTE	Bezetting totaal in FTE	% inhuur t.o.v. totaal bezetting
1-7-2020	675	655	81	736	11%
1-7-2021	692	660	98	758	13%
1-7-2022	802	730	92	822	11%
1-7-2023	881	804	113	917	12%
1-7-2024	906	868	123	991	12%

De formatie en bezetting is toegenomen ten opzichte van peildatum 1 juli 2023. De toename in bezetting is voor een groot deel te verklaren door invulling van vacatures binnen de eenheden Concernzaken, Bedrijfsvoering en Eenheid Sociaal.

5.5.7 Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging

Door ontwikkelingen op allerlei terreinen staat ook gemeente Almelo aan steeds meer nieuwe bedreigingen bloot.

Bedreigingen die we niet alleen met technische hulpmiddelen kunnen afweren maar waar we iedereen bij nodig hebben. Hoe kwetsbaar we zijn voor bedreiging wordt door een groot deel bepaald door ons gedrag.

We werken in een organisatie waarin we de belangen van onze stakeholders vertegenwoordigen. Stakeholders die van ons verwachten dat hun de enorme informatiestroom op een betrouwbare, integere en vertrouwelijke wijze afhandelen.

Op allerlei terreinen zijn er maatregelen genomen om onze betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid te waarborgen. We kunnen daar uitsluitend succesvol in zijn als we ons van de risico's bewust zijn en daarnaar handelen.

Risico's uitsluiten kunnen we niet. We kunnen ze wel tot aanvaardbare proporties terugdringen.

Gezien de ontwikkelingen omtrent de innovaties en de vernieuwde wetgevingen is het wenselijk om te gaan naar een bewust en bekwame informatiebeveiligingscultuur, waarin gewerkt kan gaan worden aan een risico gestuurde aanpak van onze bedrijfsvoering. Hierbij wordt het borgen van informatiebeveiliging in de processen een begrip. Hiermee wordt het mogelijk om niet meer alleen het bestaan en opzet aan te kunnen tonen, maar ook de werking van informatiebeveiliging.

Informatiebeveiligingsbeleid en -plan

De inrichting van informatiebeveiliging binnen een organisatie begint bij een volledig aansluitende fundering dat gedragen wordt door de directie en ondersteund wordt door het management. Dit begint bij een beleid dat aansluit bij de visie van de organisatie. Het huidige beleid voldoet niet aan de normen van een goed gedragen en te ondersteunen beleid, daarnaast is een informatiebeveiligingsplan niet aanwezig. Hier zal in 2025 verandering in komen. In 2025 zal een nieuw beleid opgesteld worden dat ondersteund wordt door een gedegen plan.

Actuele ontwikkelingen en focusgebieden 2025:

NIS2 wetgeving is de Europese richtlijn voor netwerk- en informatiebeveiliging, die tot doel heeft de weerbaarheid en samenwerking op het gebied van cyberveiligheid te verhogen. De speerpunten van NIS2 zijn:

- **Eigenaarschap:** de verantwoordelijkheid voor de naleving van de NIS2 wetgeving ligt bij de bestuurders van de organisatie, die aanspreekbaar zijn op de beveiliging van hun netwerken en informatiesystemen.
- **Incidentmanagement:** NIS2 wetgeving is een Europese richtlijn die de essentiële en belangrijke dienstverleners verplicht om een hoog niveau van cyberbeveiliging te handhaven en te rapporteren over cyberincidenten. De organisatie moet een procedure hebben voor het verplicht melden, analyseren en afhandelen van cyberincidenten aan belanghebbenden en autoriteiten.
- **Business Continuïteit Management:** de organisatie moet een Business Continuïteit Management (BCM) plan hebben om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen in geval van een cyberincident of andere verstoringen.
- **Leveranciersmanagement:** dit is een aspect van NIS2 wetgeving dat betrekking heeft op de manier waarop de organisatie omgaat met de risico's en eisen die voortvloeien uit de relaties met externe leveranciers van netwerk- en informatiediensten. De organisatie moet ervoor zorgen dat de leveranciers voldoen aan de relevante normen en richtlijnen voor cyberbeveiliging, en dat er passende contractuele afspraken zijn om de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden te verduidelijken in geval van een cyberincident.
- **Awareness:** onder awareness wordt verstaan het bewustzijn van de medewerkers en de organisatie over de cyberdreigingen en de maatregelen die genomen moeten worden om de netwerk- en informatiediensten te beschermen en is hiermee dus een belangrijke factor om te voldoen aan de NIS2 wetgeving en om de weerbaarheid en het vertrouwen van de organisatie te vergroten.

Huidige status en planning informatiebeveiliging

De afgelopen half jaar is een totaal van 88 security incidenten gemeld. Hierin is een grote toename te zien in de kwetsbaarheden (vulnerability) die zich momenteel in de systemen bevinden. Hieruit is op te merken dat een juiste inrichting van het project vulnerability management een zeer hoge prioritering vereist. Aangezien gemeente Almelo regelmatig kwetsbaarheden vertoont op haar systemen. Is ervoor gekozen om het jaar 2024 te gebruiken om primair de impact van deze bedreigen en kwetsbaarheden te verkleinen door te focussen op de inrichting van de speerpunten vanuit de NIS2-wetgeving, zoals het inrichten en borgen van incidentmanagement, business continuïteit management, leveranciersmanagement en middels een meerjarige bewustwordingscampagne het kennis- en bewustzijnsniveau van alle medewerkers binnen de organisatie verhogen.

Daarnaast is een begin gemaakt aan de inrichting van een gedegen beveiliging van de IT -landschap, middels projecten zoals het inrichten van, netwerksegmentatie, hardening, vulnerability management en het efficiënt inzetten van de Microsoft E5 modules.

5.5.8 Privacy

Op het gebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg) is in 2024 gestart met de aanpak van achterstanden op het terrein van compliance. Deze activiteiten zullen doorlopen tot medio 2025. Overige speerpunten voor 2025 worden hieronder toegelicht.

Risico's herkennen

De verplichtingen in de AVG zijn bedoeld om te borgen dat er veilig omgegaan wordt met persoonsgegevens. Een wettelijke verplichting is dat, vóórdat we bij een bepaald werkproces persoonsgegevens gaan verwerken, eerst de mogelijke risico's in kaart worden gebracht. Van daaruit stellen we vast welke maatregelen nodig zijn om eventuele risico's zo klein mogelijk te houden. Wat deze afspraken inhouden voor onze organisatie, is in 2024 formeel vastgelegd maar nog niet overal geïmplementeerd. In 2025 worden alle organisatie-onderdelen door de privacy officers benaderd om, waar nodig, aan de slag te gaan met risico-inventarisaties.

Kwaliteitsproces overzichten AVG/ Wpg

In 2024 is aandacht besteed aan het op orde brengen van het register voor verwerkingsactiviteiten. Dat betekent dat een overzicht is gemaakt van alle persoonsgegevensverwerkingen binnen de processen van de gemeente Almelo. Aan iedere verwerking is bovendien een verantwoordelijke toegewezen. Ook is het register van incidenten met persoonsgegevens verbeterd. In 2025 gaan we een stap verder en beoordelen we periodiek de opvallendheden in die registraties. Zijn er bijvoorbeeld tendensen waarneembaar of verbeteringen mogelijk en is alle informatie die we hebben vastgelegd nog actueel?

Kennis over privacy

De activiteiten op het gebied van privacybewustzijn die in 2024 zijn bedacht, worden in 2025 organisatiebreed uitgerold. Denk hierbij aan een e-learning voor medewerkers, of op specifieke afdelingen afgestemde presentaties door de privacy officers. Ook gaan we, in overleg met stakeholders uit de organisatie, via het medewerkerportaal meer informatie en praktische handvatten aanbieden over de privacywetgeving. Hierdoor verbeteren we het algemene kennisniveau waardoor we vragen van inwoners sneller en beter kunnen beantwoorden.

Nieuwe ontwikkelingen zoals AI

We willen en moeten mee met nieuwe ontwikkelingen zoals het gebruik van AI. In relatie tot bescherming van persoonsgegevens en andere gevoelige informatie - van zowel inwoners als medewerkers-, is het belangrijk om zo zorgvuldig mogelijk om te gaan met dit soort tooling. In 2025 wordt, conform advies van de Autoriteit Persoonsgegevens, een start gemaakt met het standaard uitvoeren van een check op AI-aspecten bij nieuwe (persoons)gegevensverwerkingen.

5.5.9 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college legt over het verslagjaar 2024 expliciet zelf verantwoording af over de financieel rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening opgenomen lasten, baten en balansmutaties op basis van onze geldende wet- en regelgeving. De accountant beoordeelt de getrouwheid ervan. De jaarrekening voor het verslagjaar 2024 wordt in kalenderjaar 2025 vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We hanteren in de administratieve organisatie een beheerinstrumentarium op diverse processen. Jaarlijks controleren we, door een verbijzonderde interne controle (vic) uit te voeren, of we ons beheerinstrumentarium nog adequaat op orde hebben. De bevindingen daarvan leggen we vast in een rapportage. Gelet op gemaakte afspraken hierover tussen college en raad stellen we een rechtmatigheidsverantwoording op. Deze wordt opgenomen in de jaarrekening en details komen te staan in de paragraaf bedrijfsvoering.

Om voorgaande te realiseren is het noodzakelijk enkele kaders vast te stellen of aan te passen. Zo stelt de raad het normenkader 2024 vast. De raad zal ook in overleg met het college de verantwoordingsgrens (tussen 0% en 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves) opnieuw vaststellen voor het rapporteren van zowel fouten als voor onduidelijkheden. De verantwoordingsgrens betekent dat rechtmatigheidsfouten of onduidelijkheden, pas in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen en toegelicht, wanneer zij boven het door de raad vastgestelde percentage komen. De rapporteringsgrens is reeds vastgesteld op 150.000 euro in de financiële verordening (Verordening financieel beleid, beheer en organisatie). Door de rapporteringsgrens spreken raad en college af dat alle bevindingen die boven deze rapporteringsgrens vallen in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen. Ook bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden of afwijkingen die niet meer te herstellen zijn kunnen opgenomen worden.

In de paragraaf bedrijfsvoering zal gerapporteerd worden over de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle. Inhoudelijk kan hierbij gedacht worden aan de beheersmaatregelen die worden getroffen om in de toekomst tekortkomingen in de rechtmatigheid (fouten of onduidelijkheden in processen) te voorkomen. Ook bevindingen kunnen opgenomen worden die onder de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording blijven, maar wel relevant zijn om de raad over te informeren.

5.5.10 Strategische huisvesting

Wijkaccommodaties

Vanaf 1 januari 2025 wordt de exploitatie en het beheer van de zes wijkaccommodaties in eigendom (te weten: MFA Eninver, de Goossenmaat, de Driehoek, Mölln'wiek, de Schöppe en de Schelf) door de gemeente Almelo overgenomen. Team wijkaccommodaties wordt onder eenheid bedrijfsvoering gepositioneerd. In het jaar 2025 moet het team goed ingebed worden en verder vormgegeven worden aan de gewenste doorontwikkeling (uitvoering van de vastgestelde visie gemeentelijke wijkaccommodaties op 07-11-2023).

Verduurzamingsopgave

Het gemeentelijk vastgoed voldoet nog niet aan de ambitie van het Klimaatakkoord, namelijk CO₂-arm in 2050 = gebouw gebonden energieneutraal.

Vanuit dat oogpunt en de voorbeeldfunctie van de gemeente moet het gemeentelijke vastgoed verduurzaamd worden. Dit heeft betrekking op de gebouwen die in het bezit van de gemeente blijven in en na 2050 en dus voldoen aan de wensen en/of eisen van de beleidsvelden nu en in de toekomst.

De doorontwikkeling van vastgoedbeheer voorziet ook in professioneel vastgoedbeheer, waarbij asset -en portefeuillemanagement een belangrijke plek krijgen. Na die stap kan er een goede afweging gemaakt worden welke gebouwen toekomstbestendig zijn en verduurzaamd moeten worden.

De overige gebouwen worden wellicht deels verduurzaamd passend binnen de wettelijke kaders en in goede verhouding investeringen versus baten. In 2024 is de huidige energetische staat in kaart gebracht en de potentiële maatregelen passend bij de strategie van het gebouw gedefinieerd. In 2025 richten we ons op de verdere vormgeving en uitwerking hiervan. Na de actualisatie van de portefeuille strategie en de vertaling naar de gebouwen (assetmanagement) is inzichtelijk wat de financiële consequenties zijn.

5.5.11 Participatie

Omdat het ontwikkelproces feitelijk al onderdeel is van de te nemen beleidskeuzes is het van belang om veel aandacht te hebben voor het creëren van draagvlak voor de te maken keuzes. Draagvlak voor en borging van beleid doe je niet achteraf na besluitvorming. Hiervoor is participatie. Op nader te bepalen projecten passen we dit toe waar mogelijk en waar wenselijk als het kan. Daarbij hanteren/toetsen wij op drie doelen/redenen:

- Normatief reden (Empowerment);
- Instrumentele reden (Draagvlak dat leidt tot effectieve en efficiënte besluitvorming en implementatie);
- Inhoudelijke reden (Kwaliteit verhogend)

Omdat veel projecten op tal van niveaus (stakeholders, belangen, impact etc.) van elkaar verschillen zal er per project een plan van aanpak worden opgesteld betreffende het participatieproces. Deze zal, indien gewenst, vooraf aan de raad en met andere belanghebbenden worden gecommuniceerd. Voorbeelden hiervan zijn de raadsbrief over participatie Almelo Centraal ([RAAD-8297](#)) en de raadsbrief over het participatieplan omgevingsplan XL Businesspark 2 ([RAAD-8416](#)).

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Samenvatting

- Bij een aantal verbonden partijen is sprake van belangrijke actuele ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen worden in deze paragraaf beschreven.
- Uit de jaarlijkse risico-inventarisatie van onze verbonden partijen blijkt dat Twence, Sportbedrijf Almelo, Samen Twente, Veiligheidsregio Twente en de Omgevingsdienst Twente een hoog risico scoren.

5.6.2 Beleid verbonden partijen

- [Kadernota governance 2015](#)
- [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#)
- [Situationeel toezicht verbonden partijen](#)

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

De paragraaf 'verbonden partijen' is een verplichte paragraaf en kent een aantal vaste onderdelen. De paragraaf moet tenminste informatie bevatten over de omvang van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat aan het begin en het einde van het rapportagejaar. Hiervoor gebruiken we de meest recente gegevens. Voor de leesbaarheid nemen wij deze financiële gegevens op in de bijlage behorende bij deze begroting.

5.6.3 Actuele ontwikkelingen

Hieronder vindt u een toelichting op die verbonden partijen waarbij in het begrotingsjaar sprake is van majeure ontwikkelingen en/of risico's.

Twence

Almelo is aandeelhouder van Twence Holding BV. De Almelse gemeenteraad heeft in 2015 bij motie besloten niet langer eigenaar te willen zijn van dit bedrijf. Sindsdien werken opeenvolgende colleges aan de verkoop van onze aandelen Twence. Naast de gemeente Almelo willen ook de gemeenten Oldenzaal en Twenterand hun aandelen in Twence verkopen. Onder begeleiding van oud-commissaris van de Koning de heer Staal is een aan- en verkoopproces gaande voor de verkoop van de aandelen van de gemeente Almelo (en Oldenzaal en Twenterand).

5.6.4 Risicoanalyse verbonden partijen

De risicoanalyse van de verbonden partijen is wederom uitgevoerd met behulp van het pakket Naris Self Assessment. Hierbij werken we samen met de gemeente Almelo, Dinkelland, Losser, Hengelo en Tubbergen. De risico's voor de verbonden partijen worden geïnventariseerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst. De vragen worden samengevat in acht indicatoren, die gezamenlijk een beeld geven van het risicoprofiel. De indicatoren zijn: directie/bestuur, eigenaarsbelang, marktomgeving, flexibiliteit, contracten, opdrachtgeversrelatie, governance, control en kwaliteit. Het financieel belang is gebaseerd op een brede definitie. Dat betekent dat er onder meer rekening wordt gehouden met de exploitatiebijdrage, de boekwaarde van aandelen, dividenden, subsidies en verstrekte leningen en garanties.

Ten opzichte van de begroting 2024 zijn er een aantal wijzigingen in de risicoscores aangebracht. Samen Twente, Veiligheidsregio Twente gaan van een gemiddelde score naar score hoog. Ontplooj gaat van een midden score naar score laag. Het RBT gaat van score laag naar een midden score.

Situationele sturing en toezicht

Op basis van de classificatie van het risico van de verbonden partij passen wij maatwerk toe in het toezicht op de externe relaties. Hierbij onderscheiden wij de volgende drie toezichtregimes: minimaal toezicht, basis toezicht en verhoogd of intensief toezicht.

Verbonden partij	Risico score organisatie	Financieel belang	Risico score totaal	Mutatie risico score	Toezicht regime
Twente	Hoog	Gemiddeld	Hoog	–	Intensief
Sportbedrijf Almelo	Hoog	Groot	Hoog	–	Intensief
Omgevingsdienst Twente	Midden	Groot	Hoog	–	Intensief
Samen Twente	Hoog	Gemiddeld	Hoog	↑	Intensief
Veiligheidsregio Twente	Midden	Gemiddeld	Hoog	↑	Intensief
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Midden	Groot	Midden	↑	Intensief
Recreatieschap Twente	Hoog	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Stadsbank Oost Nederland	Midden	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Cogas	Midden	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Ontplooj	Midden	Gemiddeld	Laag	↓	Basis
Twente Milieu	Laag	Gemiddeld	Laag	–	Basis
Euregio	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Industriegebouw Maatschappij	Laag	Groot	Laag	–	Minimaal
Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	Midden	Klein	Laag	–	Minimaal

Toelichting

Wij geven hier een toelichting op de verbonden partijen met een risico score hoog:

Sportbedrijf Almelo.

De liquiditeitspositie van het Sportbedrijf Almelo staat al enige tijd onder druk. Dit heeft onze bijzondere aandacht en daarmee een intensief toezicht.

Regionaal Bedrijventerrein Twente

De risico-score voor het RBT is midden. Het RBT gaat nu een afbouwende fase in, waarbij Almelo als ontvangende partij een belangrijke rol gaat vervullen, dit vraagt om een intensief toezicht.

5.7 Grondbeleid

5.7.1 Samenvatting

- In de paragraaf grondbeleid van de programmabegroting wordt vooruitgekeken op ontwikkelingen, die mogelijk gevolgen hebben voor de vermogenspositie van de gemeente.
- De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid, waarbij per project bekeken wordt welk beleid het beste gevoerd kan worden.
- Op 1-1-2025 zijn er naar verwachting nog acht lopende grondexploitaties. Zes verlieslatende en twee winstgevende.
- Voor verlieslatende grondexploitaties zijn voorzieningen getroffen ter dekking van het begrote tekort.

5.7.2 Beleid grondexploitaties

Een van de middelen van een gemeente om haar ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid van de overheid is het grondbeleid. In het kader van het omgevingsbeleid wordt de maatschappelijke gewenste bestemming van de grond, middels een plan of besluit op basis van de Wet ruimtelijke ordening (WRO), bepaald. De raad heeft een kaderstellende en controlerende functie ten aanzien van het gehanteerde grondbeleid en de daarbij behorende begrotingen en verantwoordingen. Grondbeleid gaat in belangrijke mate over de productie van bouwgrond, de wijze waarop die tot stand komt en hoe de bouwgrond verkocht en gebruikt wordt.

Actief en faciliterend grondbeleid

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om actief grondbeleid te voeren (waarbij je zelf als gemeente gronden koopt, bouw- en woonrijp maakt en bouwgrond als eindproduct verkoopt) of faciliterend grondbeleid (waarbij de bouwgrondproductie aan ontwikkelaars wordt overgelaten).

Met faciliterend grondbeleid loopt de gemeente minder financiële risico's. Deze liggen bij marktpartijen. Daar staat tegenover dat de gemeente minder sturingsmogelijkheden heeft (alleen publiekrechtelijke en geen privaatrechtelijke sturingsmogelijkheden.) Daarnaast kan de gemeente bij faciliterend grondbeleid geen winst maken, omdat ze alleen kosten kan verhalen. Daardoor komen verlieslatende ruimtelijke ontwikkelingen niet of moeizaam van de grond, omdat de markt deze om bedrijfseconomische redenen niet oppakt.

Bij actief grondbeleid kunnen met de baten uit winstgevende grondexploitaties tekorten op verlieslatende grondexploitaties worden bekostigd, waardoor er feitelijk financiële verevening tussen verschillende ruimtelijke ontwikkelingen plaats kan vinden.

De gemeente Almelo voert om bovengenoemde redenen een pragmatisch grondbeleid, waarbij per project bekeken wordt welk beleid het beste gevoerd kan worden.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De grondexploitaties zijn ingedeeld conform de voorschriften van het BBV. Er is een onderscheid gemaakt in:

- Bouwgrond In Exploitatie (BIE);
- Gronden die onder de rubriek Materieel Vast Actief (MVA) op de balans worden verantwoord, voorheen het Complex verspreide bezittingen (CVB) of Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG).

Bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitaties die zich (bijna) in de uitvoeringsfase bevinden. Onder BIE vallen gronden die in eigendom zijn van de gemeente en waarvoor door de gemeenteraad een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Het startpunt van BIE is het raadsbesluit van de vaststelling. Vanaf dat moment kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (BIE) op de balans.

De gronden die onder MVA (Materiële Vaste Activa) worden geschaard zijn meestal in het verleden anticiperend of strategisch aangekocht. Er is voor deze (bouw)gronden (nog) geen grondexploitatie vastgesteld door de raad. Deze (bouw)grond kunnen in de toekomst alsnog worden overgeheveld naar BIE.

Strategische grondverwerving

Met de Omgevingsvisie als basis is de uitvoeringsagenda voor stadsontwikkeling opgesteld. Deze agenda geeft houvast en kader voor de ontwikkeling van wijken, gebieden en locaties. Daarin zijn een aantal gebieden benoemd of bekrachtigd als prioritaire ontwikkelopgaven voor de komende jaren. We willen de ontwikkeling van deze gebieden samen met partners oppakken, zodat Almelo haar krachtige positie behoudt als centrumgemeente in Noordwest Twente.

Om de ambities uit uitvoeringsagenda te realiseren is het juiste instrumentarium benodigd. Op dit moment dient de raad voor elke grondaankoop een separaat krediet te verlenen. Dit is in de praktijk een omslachtige en tijdrovende procedure die in het kader van strategische grondverwerving belemmerend werkt. Met name in de prioritaire gebieden voor stedelijke ontwikkeling moeten we direct kunnen handelen op het moment dat een perceel door een grondeigenaar wordt aangeboden. Om dit probleem op te lossen kijken we naar verschillende mogelijkheden. We verwachten nog in 2024 te komen met een voorstel aan de gemeenteraad.

5.7.3 Actuele ontwikkelingen

Per 1-1-2024 kende het Grondbedrijf 11 lopende grondexploitaties

Aanbod vanuit lopende grondexploitaties				
Werklocaties (hectares)	Totaal	Prognose		e.v.
		2024	2025	
Rohof	0,8	0,8	0,0	0,0
Rhijnbeek	4,3	0,0	4,3	0,0
Bedrijvenpark Twente Noord	8,2	3,5	2,4	2,3
Weggeler	1,9	0,7	0,7	0,5
Totaal werklocaties	15,3	5,0	7,4	2,8
Woninglocaties (aantallen)				
Chiel Dethmersstraat	7	7	0	0
Almelo Noordoost	115	39	15	61
Heetveldsweg	21	21	0	0
Schefferstraat	10	0	10	0
De Savornin Lohmanstraat	8	8	0	0
Rietveldstraat	11	11	0	0
Gravenstraat	14	14	0	0
Weggeler	19	18	1	0
Totaal woninglocaties	205	118	26	61

5.7.4 Huidige financiële posities

Huidige financiële positie grondbedrijf

Per 1-1-2024 kende het Grondbedrijf 11 lopende grondexploitaties. De verwachting is dat de grondexploitaties Chiel Dethmerstraat, Heetveldsweg en Savornin Lohmanstraat eind 2024 afgesloten zal worden. Op 1-1-2025 zijn er naar verwachting nog 9 lopende grexen.

In het onderstaande overzicht wordt, m.b.t. de nu lopende grondexploitaties, de financiële stand van zaken per 1-1-2025 weergegeven (conform JR23), dit vanuit de fictie dat de voortgang financieel gezien in 2024 exact is verlopen, zoals is geraamd. (Indien de voortgang sneller of langzamer verloopt heeft dat overigens in beginsel nauwelijks effect op de geraamde eindresultaten.)

Grondexploitaties	Boekwaarde	Nog te maken		Eind	Geraamd eindresultaat		
	1-1-2025	Kosten	Opbrengsten	Jaar	Eindwaarde	op CW (2%)	N/V
Werklocaties							
Rohof	10.787	441	0	2025	11.228	11.008	N
Rhijnbeek	13.412	2.043	7.136	2026	8.319	7.996	N
Bedrijvenpark Twente Noord	1.732	2.548	2.661	2026	1.619	1.556	N
Subtotaal werklocaties	25.932	5.032	9.798		21.166	20.560	
Woningbouw							
Chiel Dethmerstraat	2.624	0	0	2024	2.624	2.624	N
Almelo Noordoost	-2.697	8.893	19.726	2031	-13.531	-11.779	V
Heetveldsweg	59	0	0	2024	59	59	N
Scheffersstraat	332	301	693	2025	-60	-59	V
Savornin Lohmanstraat	3	0	0	2024	3	3	N
Rietveldstraat	93	1	0	2025	94	92	N
Gravenstraat	391	5	0	2025	396	388	N
Weggeler	5.866	755	734	2025	5.888	5.772	N
Subtotaal woningen	6.672	9.955	21.153		-4.527	-2.899	
Totaal	32.603	14.988	30.951		16.640	17.661	N

Bedragen x 1.000 euro

Voor verlieslatende grondexploitaties zijn voorzieningen getroffen ter dekking van het begrote tekort.

Bij winstgevende grondexploitaties moet, na rato van de voortgang, geleidelijk winst worden genomen. Daarmee mag niet worden gewacht tot het moment waarbij het project (bijna) geheel is gerealiseerd.

5.8 Dienstverlening

5.8.1 Samenvatting

- Onze inwoners, bedrijven en instellingen, verwachten professionele gemeentelijke dienstverlening, die betrouwbaar en duidelijk is, die gemakkelijk te verkrijgen is, zich kan meten met andere dienstverlening die zij in de (commerciële) markt ervaren en die bovendien tegen een reële prijs kan worden geleverd.
- Onze dienstverlening is inclusief. Voor inwoners die vanuit een zwakkere positie of beperking onze hulp nodig hebben of die niet digitaal vaardig zijn, zijn werkende oplossingen bedacht waardoor ook zij gebruik kunnen maken van onze dienstverlening.

5.8.2 Wat willen we bereiken?

Dienstverlening is bij uitstek mensenwerk. Slim, zo makkelijk mogelijk en adequaat georganiseerd met optimaal gebruik van digitale mogelijkheden. Dienstverlening innoveert continue. Dit betekent dat nieuwe techniek slim wordt ingezet en dat onze medewerkers en gebruikers uitstekend zijn ingespeeld op het gebruik van deze (nieuwe) techniek. Innovatie op gebied van dienstverlening wordt daardoor bijna altijd bereikbaar door de combinatie van nieuwe technologie met medewerkers die hiermee gaan werken.

Onze inwoners, bedrijven en instellingen ervaren dit als resultaat- en klantgerichte dienstverlening. De leefwereld van hen is altijd ons uitgangspunt. Wij passen ons zoveel mogelijk aan op die behoefte en hun ervaring. Bij meervoudige en complexe vragen helpen wij met één centraal aanspreekpunt, door bij deze vragen centrale regie op de dienstverlening uit te voeren. Wij bewaken de voortgang en garanderen dat onze inwoners, bedrijven en instellingen hun antwoorden van ons ontvangen. De gemeentelijke producten en diensten zijn van een uitstekende kwaliteit en afgestemd op de behoeften van onze inwoners.

5.8.3 Wat gaan we in 2025 doen?

- Door het realiseren van een meer integrale meldwijze kunnen we efficiënter en klantgerichter werken. Dat betekent dat meldingen die we binnenkrijgen sneller, beter en klantgerichter worden opgelost. We voeren hiervoor het project Melden 2.0 uit. Onderdeel van dit project zijn ook de Meldingen Openbare Ruimte (MOR), Meldingen goed verhuurderschap en meldingen met als doel voor het faciliteren van leefbare wijken.
- Invoeren van de "Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen" voor verbouw. Dit onderdeel is de afgelopen jaren meerdere keren uitgesteld en staat nu op de planning om op 1 juli 2025 te worden ingevoerd. Bij de WKB wordt het beoordelen van de constructieve kwaliteit van bouwwerken niet meer door de gemeente uitgevoerd maar door in de markt aanwezige kwaliteitsborgers (dit is te vergelijken met de APK plicht voor voertuigen, die ook door de markt wordt uitgevoerd). Voorlopig is het de bedoeling hiermee met relatief eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1) te starten en dit in de jaren daarna uit te breiden naar meer complexe bouwwerken (gevolgklasse 2 en 3).
- Verder invoeren van de wet Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer). Deze is eerder met 1 jaar uitgesteld en deze gaat nu in op 1 januari 2025 in. De wet regelt het recht van inwoners om op digitale wijze met de overheid te kunnen communiceren en welke spelregels (zoals bv notificaties en het ontvangen van een ontvangstbevestiging) die hierbij gelden)
- Verder uitvoeren van het meerjarige project gericht op begrijpelijke taal. Te beginnen bij onze brieven en andere communicatie met onze inwoners en bedrijven. Maar later ook uit te breiden naar andere documenten, zoals onze beleidsstukken en andere gemeentelijke stukken.

5.8.4 Wat mag het kosten?

Zie paragraaf [4.2.2 Bestuur en ondersteuning](#) bij taakveld '0.2 Burgerzaken' voor een overzicht van baten en lasten.

5.8.5 Indicatoren

Indicator		2019	2021	2023
Waardering inwoners algehele dienstverlening	Almelo	6,7	6,7	*1
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	6,7	6,8	
Waardering inwoners digitale dienstverlening	Almelo	7,1	7,0	*1
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	7,0	7,0	
Waardering ondernemers algehele dienstverlening	Almelo	6,3	6,7	*2
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	6,3	6,5	
Waardering ondernemers digitale dienstverlening	Almelo	7,5	7,2	*2
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	6,6	6,2	

Bron: waatstaatjegemeente.nl

Toelichting:

De burger- en de ondernemerspeiling worden elk eenmaal per twee jaar uitgevoerd. Voor het laatst in 2021.

*1: Wij hebben begin 2024 afscheid genomen van de burgerpeiling methodiek vanuit waatstaatjegemeente.nl. Dit omdat er te weinig gemeenten met dezelfde grootte als Almelo deelnemen. En uitkomsten daardoor niet meer verantwoord met anderen kunnen worden vergeleken. Rondom de zomer 2024 is er een eigen burgerpeiling gehouden waarmee de indicatoren waardering algemene dienstverlening en digitale dienstverlening kunnen worden gevuld. We zijn van plan deze peiling in vervolg jaarlijks te herhalen. In 2023 hebben we geen burgerpeiling uitgevoerd. De burgerpeiling maakt o.a. gebruik van het AlmeloPanel. Sinds het invoeren van de AVG in 2018 is de bemensing van het AlmeloPanel niet meer representatief voor Almelo. Wijken, leeftijdscategorieën en migratieachtergronden zijn ondervertegenwoordigd. In november 2023 heeft er een campagne gelopen om mensen te vragen om lid te worden. Daarmee is het AlmeloPanel weer bruikbaar.

*2: De VNG is gestopt met de ondernemerspeiling en Almelo heeft daarom in 2023 geen ondernemerspeiling laten uitvoeren. Almelo gaat over op de MKB peiling MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland. Vanwege vernieuwing was deze peiling in 2023 niet ter beschikking. Ook voor 2024 is het nog niet zeker of we hiervan gebruik kunnen maken.

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Waardering gemeentelijke klantfeedback alle gemeten producten en kanalen	Almelo	9,2	*	*	9,2	9,1

Toelichting:

* = Door de coronapandemie waren er voor de jaren 2020 en 2021 geen statistisch verantwoorde cijfers te produceren. Een groot deel van de klantfeedback wordt verzameld via apparatuur met een aanraakscherm. Deze apparatuur is gedurende de coronapandemie vanwege mogelijk besmettingsgevaar buiten werking gesteld. Eind september 2022 is de apparatuur weer in gebruik genomen. De cijfers over 2022 gaan daarmee over de maanden oktober t/m december.

De eigen indicator wordt gemeten na een baliebezoek. Een inwoner kan de dienstverlening met een groene (goed, =10 punten), een oranje (matig, = 5 punten) of een rode smiley (slecht, = 0 punten) waarderen.

Het getal geeft de gemiddelde waardering aan van alle binnengekomen reacties.

5.9 Wet open overheid

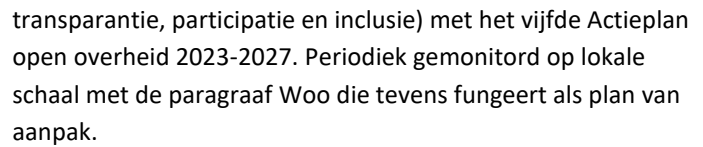
5.9.1 Samenvatting

- Nederland maakt sinds 2011 deel uit van het mondiaal samenwerkingsverband Open Government, zoals vastgelegd in het [Vijfde Actieplan Open Overheid 2023-2027](#). Een agendapunt daarin is de Wet Open Overheid en weerspiegelt dat op gemeentelijke schaal. De Wet open overheid (Woo: artikel 3.5) verplicht deze openbaarheidsparagraaf periodiek op te nemen en fungeert tevens als plan van aanpak. Bovendien monitort het wat al passief en actief openbaar wordt gemaakt en hoe dat is te vinden via de Woo-index en ORI[1]. Niet alleen omdat de Woo het recht van inwoners op informatie van de overheid borgt, het beoogt transparantie van publieke informatie voor de democratische rechtstaat. Eind 2025 wordt de Woo geëvalueerd.
- De verplichting voor het actief openbaar maken uit eigen beweging (AOM) treedt voor de 17 informatie categorieën via vier tranches in werking vanaf 1 november 2024 tranche 1 ([brief TK van BZK 25-6-2024](#)), nadat in landelijke samenwerking tussen overheden en bestuursorganen de definities zijn ontwikkeld waaraan de gemeente Almelo een substantiële bijdrage heeft geleverd. De 17 categorieën moeten bij openbaarmaking voldoen aan de opgestelde definities, inclusief eisen voor duurzaam digitaal toegankelijk. De verplichting voor tranche 2, 3 en 4, verwacht in 2025 en 2026, moet nog worden vastgesteld.
- Voor de 'informatiehuishouding op orde' staat voor alle 900 bestuursorganen acht jaar, de regeringscommissaris was aangesteld[2] als aanjager om overzicht en samenhang te organiseren door een algemene informatiewet op te stellen (34 i-wetten). In Almelo is in het 'Plan de Campagne', 'opgave gereed 2026, (maart 2024)' opgesteld waar zaakgericht werken en prioritering van projecten als basis op orde is opgenomen. Beleid met richtlijn voor duurzame archivering van email- en chatberichten, in de brede zin van het woord komen in beeld met procesoptimalisatie evenals vernietiging. Deze moeten voldoen aan de '[Archiefwet 2026](#)', met het archiefbesluit en -regeling, die in 2025 wordt vastgesteld en ingevoerd.
- De organisatie is gestart als concernproject, waarbij wordt gewerkt aan communicatie, scholing, kennisdeling, samenwerking en facilitering om de stapsgewijze cultuurverandering duurzaam te realiseren. Met en dankzij veel regionale en landelijke samenwerkingsinitiatieven via VNG en ministeries van BZK en OCW wordt gedefinieerd en verdiept. Het Rijk stelt de e-learningmodules beschikbaar aan alle bestuursorganen. Een programma 'open Almelo', biedt het bredere perspectief voor de doorontwikkeling.
- De Woo-middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld voor de invoering in vijf à acht jaar tijd, zijn medio 2024 structureel ingezet voor specifieke volume uitbreiding noodzakelijk voor openbaarmaking, zoals anonimiseringssoftware 2.0. Daarna volgt de ontwikkeling van een publicatieplatform dat aan de eisen voldoet en een structurele investering vraagt. De incidentele middelen zijn nodig voor de projectorganisatie en de houding die past bij de uitdaging 'openbaar tenzij' te blijven ontwikkelen.

[1] Woo-index <https://organisaties.overheid.nl>, ORI <https://zoek.openraadsinformatie.nl>

[2] <https://www.rcihh.nl> en VNG realisatie, Analyse naar de samenhang tussen generieke informatiewetten, 14 juni 2022

De Woo is omvangrijk en beoogt overheden transparanter te maken, om zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de inwoner, het bestuur en de economische ontwikkeling beter te dienen. Het huis van de democratie gaat verder open. Daarom neemt Nederland deel aan het mondiaal samenwerkingsverband Open Government gericht op bevorderen van een open en responsieve overheid (via



“Openbaar tenzij”, wordt vanzelfsprekend, meer informatie kan de inwoner zelf vinden omdat het beschikbaar is gemaakt zowel via eigen website als gekoppeld op de landelijke vindplaats, Woo-index en ORI (OpenRaadsInformatie). De nieuwe archiefwet brengt meer duidelijkheid en stelt eisen die daaraan bijdragen met name op het gebied van

165

5.9.3 Wat gaan we in 2025 doen?

De openbaarheidsparagraaf is ontwikkeld en voor het eerst integraal vastgesteld door de raad in de Programmabegroting 2023. Na een impactanalyse Woo is begin 2022 gestart met het concernproject Woo. Over 2022 en 2023 is verantwoording afgelegd via de paragraaf Woo die in het wetsartikel 3.5 openbaarheidsparagraaf heet en nu ontstaat die voor de Programmabegroting 2025.

Vanuit het 'Woo Meerjarenplan (VNG 22 april 2022) is de Woo ontrafeld in:

- Openbaar maken uit eigen beweging (actief openbaar maken)
- Openbaar maken op verzoek (passief openbaar maken)
- Informatiehuishouding op orde
- Organisatorische eisen

Actief Openbaar Maken (AOM), openbaar maken uit eigen beweging

Het 'Woo Meerjarenplan' en brief van BZK 8 juli 2022 met eerste fasering met implementatiestrategie is gewijzigd, gebaseerd op 11 categorieën of 17 inclusief subcategorieën, voor alle bestuursorganen tegelijk.

De verplichting voor het actief openbaar maken uit eigen beweging (AOM) treedt voor de 17 informaticategorieën via vier tranches in werking, nadat in landelijke samenwerking tussen overheden en bestuursorganen de definities zijn ontwikkeld waaraan de gemeente Almelo een substantiële bijdrage heeft geleverd. Alle werkdefinities zijn vastgesteld door de stuurgroep PLOOI, de laatste twee op 4-7-2024. Alle tranches zijn aangegeven in het 'overzicht AOM' verderop in deze alinea en tranche één (T1) is verplicht vanaf 1 november 2024 (brief TK van BZK 25-6-2024). De 17 categorieën moeten bij openbaarmaking voldoen aan de opgestelde definities, inclusief eisen voor vindbaarheid, toegankelijkheid, uitwisselbaarheid, hergebruik en duurzaam digitale toegankelijkheid. Een belangrijk aandachtspunt bij de herijking van de procesinrichting gericht op informatievoorziening.

De verplichting voor tranche twee en drie komt in 2025 en tranche vier in 2026. Nadere informatie volgt nadat de consequenties voor de uitvoering goed inzichtelijk zijn. Het publicatieplatform van de gemeente, daarnaar moet vanuit de centrale Woo-index kunnen worden verwezen. De technische consequenties worden onderworpen aan de Rijksuitvoeringstoets vanwege de doorzoekbaarheid van de digitale infrastructuur. Dit vraagt nog om een investering waarvoor in Almelo middelen beschikbaar zijn en de capaciteit prioriteit moet krijgen via het 'Plan de Campagne, opgave gereed 2026, (maart 2024)' en het daarin opgenomen portfoliomanagement. In oktober 2024 wordt de besluitvorming verwacht over de technische aspecten, waarna concrete data komen voor het actief openbaar maken van de drie tranches in 12 categorieën.

Wat bij het definiëren blijkt is dat de 17 categorieën (2 gelden niet voor gemeenten) bestaan uit 13 besluiten van algemene strekking en 4 van specifieke strekking. In het 'overzicht' is dat ook in de laatste kolom toegevoegd. Nogmaals is de overlap met het openbaar maken onder de aandacht gebracht op landelijk niveau. De minister kan ook categorieën toevoegen en de gemeente kan volgens de omgekeerde "hot spot" thema's al openbaar maken zodat dit tot minder Woo-verzoeken leidt en een gelijk spelveld bij participatie over het thema.

Het 'overzicht AOM' toont dat er meer informatie beschikbaar is gesteld en ook de vindbaarheid via de eigen website is vergroot. Het landelijke platform 'OpenRaadsinformatie' (ORI) blijft actief, waarop van meer dan 250 gemeenten bestuurlijke besluitvorming is te vinden en van Almelo zowel van uw raad als uw college. Ook de besluiten van meerdere provincies en waterschappen staan gepubliceerd op deze landelijke vindplaats, hetgeen kennisdelen vereenvoudigt en stimuleert.

Om de verbinding te houden met landelijke definiëring zijn beide nummeringen van de categorieën opgenomen, de 11 in de eerste kolom van artikel 3.3 Woo en de 17 in de tweede kolom, na het lid en deel. In de derde kolom staat 'wat' eronder valt. De vierde kolom meldt of het openbaar wordt gemaakt via de Almelo website en de volgende of en via welke landelijke website het is, gevolgd door het verwachte jaar van openbaar maken. De laatste kolom vertelt of

het een besluit van algemene of specifieke strekking is en de tranches van 1 tot en met 4 waarin de categorieën openbaar moeten worden gemaakt.

Actief Openbaar Maken (AOM), Openbaar maken uit eigen beweging (zie bijlage Woo met uitgebreider overzicht)

Informatie categorie Artikel 3.3	Lid- deel 1 t/m 17	Wat	Openbaar Almelo site ¹	Openbaar Landelijk Wep ² ORI ³ WI ⁴	Besluit A of S ⁵ Tranche
1 Wet- en regelgeving	1.a – 1	<i>Algemeen verbindende voorschriften en besluiten</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
	1.b – 2	<i>Overige besluiten van algemene strekking</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
	1.c – 3	Ontwerp regelgeving met adviesaanvraag en advies	Ja	Wep ORI WI '25	A T2
2 Organisatiegegevens	1.d – 4	<i>Inzicht organisatie met taken en bevoegdheden</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
	1.e – 5	<i>Bereikbaarheid organisatie en hoe informatie te krijgen</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
3 Raadsstukken	2.a – 6	Ingekomen stukken raad, geen individuele gevallen	Deels	ORI WI '25	A T3
	2.b – 7	<i>Vergaderstukken Staten Generaal</i>	n.v.t.	n.v.t. '24	A T1
	2.c – 8	Openbare vergaderstukken, verslagen raad en organen	Ja	ORI WI '25	A T2
4 Bestuursstukken	2.d – 9	Openbare agenda's & besluitenlijsten van college B&W	Ja	ORI WI '25	A T2
5 Adviezen van adviescolleges	2.e – 10	Adviezen met adviesaanvragen	Nee, tenzij bij besluit	Tenzij dan ORI '25	A T2
6 Convenanten	2.f – 11	Convenanten van bestuursorgaan met andere partij	Nee, tenzij bij besluit	ORI '25	A T3
7 Jaarplannen en - verslagen	2.g – 12	Jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen	Ja	ORI WI '25	A T2
Subsidieverplichting	2.h – 13	Verplichtingen tot subsidies zonder beschikking, min. BZ	n.v.t.	n.v.t. '25	S T3
8 Woo-verzoeken	2.i – 14	Schriftelijke verzoeken, beslissingen en verstrekte informatie	Ja	ORI WI '25	S T2
9 Onderzoeken	2.j – 15	Op verzoek bestuursorgaan gemaakte onderzoeksrapporten	Nee, tenzij bij besluit of reken- kamer	Dan ORI '25	A T3
10 Beschikkingen	2.k – 16	Beschikkingen volgens de Algemene wet bestuursrecht	Nee	o.a. Wep '26	S T4
11 Klachten	2.l – 17	Schriftelijke oordelen in klachtprocedures als bedoeld in titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht	Nee	Nee '25	S T3

1. Openbaar Almelo site = via de website van de gemeente en via iBabs.
2. Wep = Wet elektronische publicaties, via Overheid.nl, met Gemeentebblad, aparte software en handelingen.
3. ORI = openraadsinformatie.nl <https://zoek.openraadsinformatie.nl> ca. 265 gemeenten aangesloten
4. WI = Woo-index, is er i.p.v. PLOOI = platform open overheidsinformatie dat is afgeketst, wel bestaat de stuurgroep PLOOI. De verplichting treedt fasegewijs na Koninklijk Besluit in werking. Concrete data eind 2024, het 'jaar' is vermeld onder voorbehoud publicatieplatform.
5. A = het gaat om een besluit van algemene strekking. S = het gaat om een besluit van specifieke strekking.

Passief Openbaar Maken (POM), openbaar maken op verzoek

Hoewel de verplichting van het openbaar maken van het informatieverzoek (Woo) met besluit en documenten, ingaat in de derde tranche staan deze vanaf medio 2022 op de website van de gemeente. Via de homepage <https://almelo.nl> staat bij 'Onderwerpen' de knop 'Informatieverzoek (Woo)' zodat direct zelf kan worden gezocht naar informatie. Daar staan de al openbaar gemaakte Woo-besluiten en documenten naar aanleiding van Woo-verzoeken die via deze [link](#) zijn te bekijken, mogelijk later op ander publicatieplatform. Ook tonen zich meerdere links naar relevante websites van verschillende overheden waar wellicht zelf de gezochte informatie is te vinden. Lukt dat niet dan is bellen met de contactpersoon of teruggebeld worden mogelijk en effectief om samen te werken met de verzoeker, is de informatie nog niet openbaar dan is via een knop 'doe een informatieverzoek' de informatievraag aan te geven.

De behandeling van Woo-verzoeken staat ook in het 'Woo Meerjarenplan'. De werkwijze Woo-verzoek is aangepast en nu komt het aan op vastlegging, zodat de informatie over het al dan niet afhandelen binnen de daarvoor geldende termijn beschikbaar kan komen, evenals dat daar informatie over wordt gegenereerd. Dat is vereist als stuurinformatie voor het management en de jaarlijkse landelijke monitor. Ook informatie over de zoekslag is noodzakelijk om in het besluit op te nemen (In de zoekslag wordt aangegeven op welke wijze het zoeken en vinden van documenten heeft plaatsgevonden ook met zoektermen etc. Het veelvuldig gebruik van de uitzonderingsgrond persoonlijke beleidsopvattingen blijkt uit jurisprudentie niet houdbaar, evenals de i-uitzonderingsgrond die het goed functioneren van de overheid wil beschermen, terwijl die juist is gediend bij transparantie. Het advies van de regeringscommissaris over de invoeringstoets Woo met bijlage samenvatting van de adviezen ([TK brief invoeringstoets Woo 21 juni 2024](#)) luidt, maak van het Woo-proces een informatiegedreven dienstverleningsproces, dat leidt met slimme hulpmiddelen tot het sneller verzamelen, analyseren, opschonen, ontdebellen, selecteren en lakken van grote volumes informatie. Deze aanpak is objectiever, meer interactief en herhalend waarbij de informatiebehoefte van de verzoeker centraal staat.

Het overzicht toont de ontvangen Woo-verzoeken en de verwachte voor 2024 en 2025. Het inschatten van het aantal Woo-verzoeken is gissen, de verwachting is wel dat het aantal afneemt maar de vragen worden omvangrijker, specifieker en complexer. De 'invoeringstoets Woo' gericht op een betere uitvoering en uitvoerbaarheid van de Woo binnen de wettelijk termijn, komt het ACOI met een model richtlijn voor het gesprek met de verzoeker en de verschillende typen vragen. 'Behandeld binnen de in de wet gestelde termijn' kan zijn, binnen 4 weken, binnen 6 weken vanwege uitstel, of de termijn die is afgesproken met de Woo-verzoeker. De informatie is niet eenduidig. Het contact opnemen met de verzoeker is essentieel vanwege de menselijke maat en het versnelt de behandeling. Bovendien wordt het contact door verzoekers op prijs gesteld en is dit ook een van de aanbevelingen van de invoeringstoets. In de kolommen na de gemeente staan de landelijke streefpercentages na het jaar van inwerkingtreding.

Passieve openbaarmaking

Woo-verzoeken <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente Almelo,			Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo	
	Jaarverslag 2023	Plan 2024	Plan 2025	Twee jaar	Vijf jaar
Aantal Woo-verzoeken ontvangen jaarlijks	35	40	38		
Behandeld door gemeenten binnen de in de wet gestelde beslistermijn, in %	40% - 52%	60%	70%	80%	100%
Het aantal waarbij contact is met verzoeker over precisering, prioritering en behandeltermijn, schriftelijk bevestigen, in % (bij omvangrijk en/of complex verzoek art. 4.2a)	34%	40%	40%	40%	50%

De gemiddelde afhandelingstermijn van het Rijk was in 2021 161 dagen (rapport '[Ondraaglijk traag](#)' 28 januari 2022), in 2022 167 dagen ([rapport "Matglas"](#) 9 maart 2023) en in 2023 opgelopen naar 172 zonder uitschieters (rapport '[Blaadjes op het spoor](#)' februari 2024).

Voor het openbaar maken van informatie moeten naast de duurzame digitale toegankelijkheid de documenten AVG- en Woo-proof worden. Daarvoor is de anonimiseringssoftware versie 2.0 uitgerold begeleid met een training. Door uitzonderingsgronden toe te passen op de documenten via de laksoftware worden deze daarna met het besluit verstrekt aan de verzoeker en indien toegestaan openbaar gemaakt. Het gestegen volume van het gebruik van de software vraagt om een extra investering. Op termijn kan op AI gebaseerde zoeksoftware afhankelijk van de procesinrichting bijdragen aan de vastlegging van de (digitale) zoekslag zodat deze in het besluit terecht komt.

Informatiehuishouding Op Orde

Nederland loopt wereldwijd voorop op het gebied van [openbaarheid van overheidsinformatie](#) en scoort daarop plek vijf. Digitalisering zorgt ervoor dat eenieder zijn eigen e-mail, chat en andere documenten ontvangt, zonder daarvoor de spelregels voor het duurzaam digitaal toegankelijk opslaan te hanteren. De [regeringscommissaris informatiehuishouding](#) heeft daarvoor veel aandacht gegenereerd omdat het belang van openbare informatie een goede archivering noodzakelijk maakt. Die voorziet namelijk ook in vernietigen en het recht om vergeten te worden. Het advies vanwege 'de invoeringstoets Woo' stelt, maak werk van procesverbetering, stuur op verbeterde werkomgeving en werkbaar informatiebeheer. Voorkom disproportionele werklust en misbruik en verricht fundamenteel onderzoek naar de invloed van transparantie op het functioneren van het openbaar bestuur. Zoals veelvuldig in de publiciteit is gekomen is een 'document' volgens de definitie uit de Woo (art. 2.1 en 2.2) ook wel informatieobject steeds diverser zoals: teksten, geo-informatie, 3D-bestanden, appberichten, sociale mediaberichten, foto's en films. Vaak kan de gemeente niet bij de opslagplaats van de 'informatieobjecten' zodat er een kopieerslag die arbeidsintensief is moet plaatsvinden.

Voor dit onderdeel 'Informatiehuishouding op orde' is bij het opstellen van de openbaarheidsparagraaf geïnventariseerd welke criteria uit het 'Woo-Meerjarenplan (VNG 22 april 2022)' van belang zijn. Deze zijn opgenomen in onderstaande overzicht. In de kolom 'Gemeente Almelo' staat in 'plan' wanneer de uitvoering is of wordt afgerond met doorlooptijd en vooruitblik. Het realiseren kan enkele jaren in beslag nemen vandaar dat er vijf à acht jaar voor staat. In de Raadsbrief ([RAAD-82435](#)) 'Verbeterplan informatiebeheer 2023' (eind 2023) wordt de "hot-spot" monitor genoemd voor "thema's met cultuur-historische waarde", die niet worden vernietigd. Deze thema's via omkering direct openbaar maken conform inspanningsverplichting artikel 3.1 Woo is aan te bevelen, zie ook in de alinea onder AOM.

Een ‘e-depot voorziening’, voor duurzaam behoud van digitale documenten, is regionaal verkend. Een eigentijdse functionaliteit maakt duurzaam digitaal beschikbaar stellen mogelijk, zonder dat er een overdracht hoeft plaats te vinden zoals bij een fysieke e-depot voorziening. Dat is veel flexibeler, betrouwbaarder en efficiënter, zeker gezien de [‘Archiefwet 2026’](#), die kortere overdrachtstermijnen van 20 naar 10 jaar voorschrijft en vanaf 2026 in werking treedt met het archiefbesluit en -regeling, die zodoende in 2025 wordt vastgesteld en ingevoerd.

De ‘selectielijsten’ zijn verplicht voor digitaal vernietigen. Het proces is in gang gezet waarbij de informatie in ongeveer 15 verschillende applicaties in aanmerking komt voor vernietiging. Het onderwerp krijgt aandacht in het ‘Plan de Campagne, opgave gereed 2026, (maart 2024)’ waar zaakgericht werken en prioritering van projecten als ‘basis op orde’ is opgenomen.

De openbaar gemaakte documenten ‘uit eigen beweging’ en ‘op verzoek’ krijgen een publicatieduur van 10 jaar voor niet blijvend te bewaren documenten. Voor blijvend te bewaren documenten geldt (na de 10 jaar) het openbaarheidsregime van de archiefwet en blijven dus openbaar via de e-depot functionaliteit, des te meer van belang om dat als functionaliteit in te brengen omdat het vanuit de eigen bron beschikbaar openbaar is gemaakt en blijft. Het na 10 jaar vernietigen blijft vreemd als documenten niet bewaard hoeven te worden omdat ze dan wel overal zijn verspreid en het bestuursorgaan zelf er geen beschikking meer over heeft. Die kan er nog wel op worden aangesproken. Overigens kan er voor het brondocument (origineel ongelakt) een andere bewaartermijn gelden dan de publicatieduur van de publicatieversies vindbaar via de Woo-index en zoekmachines.

Beleid met richtlijn voor duurzame archivering van email- en chatberichten, in de brede zin van het woord komen in beeld met procesoptimalisatie evenals vernietiging. Begin 2025 zal er landelijk uniform beleid op het gebied van e-mail- en chatarchivering zijn vastgesteld. De ICT-voorzieningen en processen die dit beleid ondersteunen zijn in ontwikkeling ook om de werklast en misbruik te verminderen (TK brief invoeringstoets Woo 21 juni 2024). Deze beleidsontwikkeling met richtlijnen en voorzieningen zullen ook voor decentrale overheden gaan plaatsvinden. Het ‘Verbeterplan informatiebeheer 2023’ is juist eerder gereed, zodat de voortgang in beeld blijft.

De landelijke streefpercentages in het overzicht bij de laatste drie kolommen, geven de verwachtingen over de implementatie in percentages ten opzichte van alle Nederlandse gemeenten. Het interbestuurlijk toezicht van de provincie houdt via het [Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht 2023](#) een vinger aan de pols op de uitvoering van de Archiefwet.

Informatiehuishouding op orde

Eis aan Informatiehuishouding <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente	Almelo	Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo	
	Jaarverslag 2023	Plan	Twee jaar	Vijf jaar
Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een <i>e-depotvoorziening</i>	Regionaal in ontwikkeling	Regionaal in ontwikkeling ¹	30%	100%
Binnen de applicaties zijn selectielijsten geïmplementeerd	13%	Plan 2025 50%	50%	75%
Aantal applicaties	15			
Waarvan aantal met verplichte selectielijsten (Archiefwet)	2			
Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering (vooralsnog bewustwording)	Anticiperen op landelijke voorzet	Volg landelijke toepassing	30%	100%
Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten (vooralsnog bewustwording)	Anticiperen op landelijke voorzet	Volg landelijke toepassing	30%	100%

Eis aan Informatiehuishouding <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente	Almelo	Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo	
	Jaarverslag 2023	Plan	Twee jaar	Vijf jaar
Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal: inzicht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staan, hoe het beheer is geregeld)	10%	2024-2026 'Plan de campagne'	50%	80%
Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling	Gereed RB 32435 7-12-2023	Gereed RB 32435 7-12-2023	75%	90%
Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatie-object metagegevens gekoppeld (ook alles dat openbaar is)	30%	2026 Zaakgericht optimaliseren en uniformeren	75%	90%

- 1) De voorziening kan dankzij technologische ontwikkelingen worden vervangen door een functionaliteit, waarvoor nog een keuze volgt.

De Organisatorische Eisen

De organisatie is gestart als concernproject, waarbij wordt gewerkt aan communicatie, scholing, kennisdeling, samenwerking en facilitering om de stapsgewijze cultuurverandering duurzaam te realiseren. Met en dankzij veel regionale en landelijke samenwerkingsinitiatieven via VNG en ministeries van BZK en OCW wordt gedefinieerd en verdiept. De aanpak van Almelo voor de Woo heeft landelijk navolging gekregen via het delen van de bestuurlijke besluitvorming, zoals in deze paragraaf die ook als plan van aanpak werkt en het geven van presentaties. De kennisdeling is wederkerig met andere gemeenten, provincies en waterschappen evenals met de VNG, iBestuur en ministeries als BZK en OCW. In een beperkte landelijke samenwerking tussen overheden en bestuursorganen zijn de definities ontwikkeld en voorgelegd voor consultatie waaraan de gemeente Almelo een substantiële bijdrage heeft geleverd vooral als het gaat om bestuurlijke besluitvorming. De 17 categorieën moeten bij openbaarmaking voldoen aan de opgestelde definities, inclusief eisen voor duurzaam digitaal toegankelijk. Van de 17 definities moeten er voor gemeenten 15 worden ingevoerd in de processen en getoetst in 2024, 2025 en 2026. Als laatste staan de beschikking op de rol die nogal uiteenlopend zijn. Landelijk worden van de definities infographics gemaakt zodat dit visueel communiceert, eenduidige data levert en bijdraagt aan transparantie.

In Almelo is er aansluiting op de Woo-index en ORI. Of dat technisch aan de laatste eisen voldoet dat vraagt ook capaciteit in Almelo evenals de eisen die aan alle documenten worden gesteld. Het bestaande platform iBabs wordt hier voorlopig voor gebruikt. Of dat ook voor beschikkingen wordt ingezet is nog een afweging die moet worden gemaakt, onderzocht wordt of het platform van e-specialisten hiervoor geschikt is. De Woo-index wordt landelijk voorzien van vindsoftware die alle digitale documenten kan doorzoeken die zijn aangesloten. Alleen met de juiste aansluiting en status van openbaar gemaakte documenten werkt dat goed. Ook ORI wordt daarvoor geschikt gemaakt. Raadsleden kunnen evenals inwoners daardoor besluitvorming van andere gemeenten ook eenvoudig zoeken en vooral vinden, mits de goede zoekwoorden worden toegepast.

Het Rijk stelt de e-learningmodules beschikbaar aan alle bestuursorganen. Daaruit is de e-learning Woo ontleend en aangepast voor Almelo. Ook op de cultuurverandering die de Woo met zich meebrengt en de bewustwording die ook aansluit op de e-learning iBewust die verplicht is om te volgen.

Via interne communicatie komen regelmatig berichten over de Woo-ontwikkelingen evenals oproepen om je aan te melden voor een training. Daarnaast komt via periodieke inloopsessies ook de voortgang en uitdagingen van de Woo

onder de aandacht van de hele organisatie. Jaarlijks in de maand mei volgt de vooruitblik bij 1 jaar, 2 jaar en in 2025 3 jaar Woo met terugblik. Wat levert het al op, wat leren we ervan en van elkaar, met welke slimme technische oplossingen vereenvoudigen we de invoering? Daarnaast is de aansluiting op het eerder genoemde 'Plan de campagne, opgave gereed 2026' met welke informatiekundige transitie er nodig is, om nieuwe wetgeving, technologische ontwikkelingen en meer inwonerregie, die in brede zin vragen om flexibeler informatievoorziening, meer gestandaardiseerde processen, open en beschikbare data en een wendbaardere organisatie die sneller kan inspelen op veranderingen. Dit is ook nodig voor de visie op 'dienstverlening'. Het Woo-project is zoals aangegeven gestart als 'Concernproject Woo-implementatie' met een kleine projectorganisatie. De projectorganisatie bestaande uit 4 disciplines zet het nu voort zonder projectleider. Gezien de brede ontwikkelingen in de organisatie en de cultuuromslag die wordt gemaakt met het uitgangspunt 'alles in openbaar tenzij' ligt het voor de hand om er op concernniveau een 'Programma Open Almelo', van te maken. Dat biedt het bredere perspectief voor de doorontwikkeling en veel gemeenten zijn ons daarin al voorgegaan.

Het 'Woo Meerjarenplan' monitort ook via de prestatie indicatoren in het overzicht De organisatorische eisen. De percentages geven net als bij voorgaande overzichten de landelijke verwachting weer van alle gemeenten op die onderdelen.

De organisatorische eisen

Eis aan organisatie Woo-implementatie <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente Almelo		Landelijk streef-% na inwerkingtreding Woo	
	Jaarverslag 2023	Plan 2025	Twee jaar	Vijf jaar
Gemeenten zijn organisatorisch aangesloten op PLOOI ¹ , dat is stopgezet en vervangen door de Woo-index (overheid.nl)	Woo-index aangesloten, als beschikbaar		Onbekend	100%
Gemeenten zijn organisatorisch aangesloten op PLOOI ten aanzien van vier categorieën: deze planning is wederom gewijzigd, de definities zijn gereed, invoering gaat via Tranches, zie of het tweede overzicht AOM of de bijlage met alle 17 categorieën en tranche.			Alleen wat onder de Wet elektronische publicaties al verplicht was Open-overheid.nl	80%
- Organisatiegegevens Art. 3.3 lid 1.e, tranche 1	Ja	Moet in 2024		
- Raadsstukken Artikel 3.3 lid 2.c, tranche 2	Ja, ook via ORI ²	2025 voorjaar		
- Convenanten Artikel 3.3 lid 2.f, tranche 3	Nee	2025 najaar		
- Woo-verzoeken Artikel 3.3 lid 2.i, tranche 2	Ja, ook via ORI	2025 voorjaar		
Gemeenten hebben een verantwoordelijke c.q. projectleider voor de implementatie Woo	ja	Open Almelo ³	50%	50%
Gemeenten hebben een projectplan om de Woo te implementeren	ja	Ja, via §Woo	80%	80%

1. PLOOI, WI = Woo-index, is er i.p.v. PLOOI = platform open overheidsinformatie dat is afgeketst. De verplichting treedt fasegewijs na Koninklijk Besluit in werking.
2. ORI = openraadsinformatie.nl <https://zoek.openraadsinformatie.nl> ca. 265 gemeenten aangesloten
3. De voortgang gaat waarschijnlijk over van een concernproject naar een programma 'Open Almelo' vanwege de impact en het belang van openbaarheid. Vooralsnog is de projectorganisatie voortgezet met de projectteamleden zonder projectleider.

openbaarheidsparagraaf is ontwikkeld en voor het eerst integraal vastgesteld door de raad in de Programmabegroting 2023. Na een impactanalyse Woo is begin 2022 gestart met het concernproject Woo. Over 2022 en 2023 is verantwoording afgelegd via de paragraaf Woo die in het wetsartikel 3.5 openbaarheidsparagraaf heet en nu ontstaat die voor de Programmabegroting 2025.

Vanuit het 'Woo Meerjarenplan ([VNG 22 april 2022](#)) is de Woo ontrafeld in:

- Openbaar maken uit eigen beweging (actief openbaar maken)
- Openbaar maken op verzoek (passief openbaar maken)
- Informatiehuishouding op orde
- Organisatorische eisen

Actief Openbaar Maken (AOM), openbaar maken uit eigen beweging

Het 'Woo Meerjarenplan' en brief van BZK 8 juli 2022 met eerste fasering met implementatiestrategie is gewijzigd, gebaseerd op 11 categorieën of 17 inclusief subcategorieën, voor alle bestuursorganen tegelijk.

De verplichting voor het actief openbaar maken uit eigen beweging (AOM) treedt voor de 17 informatiecategorieën via vier tranches in werking, nadat in landelijke samenwerking tussen overheden en bestuursorganen de definities zijn ontwikkeld waaraan de gemeente Almelo een substantiële bijdrage heeft geleverd. Alle werkdefinities zijn vastgesteld door de stuurgroep PLOOI, de laatste twee op 4-7-2024. Alle tranches zijn aangegeven in het 'overzicht AOM' verderop in deze alinea en tranche één (T1) is verplicht vanaf 1 november 2024 ([brief TK van BZK 25-6-2024](#)). De 17 categorieën moeten bij openbaarmaking voldoen aan de opgestelde definities, inclusief eisen voor vindbaarheid, toegankelijkheid, uitwisselbaarheid, hergebruik en duurzaam digitale toegankelijkheid. Een belangrijk aandachtspunt bij de herijking van de procesinrichting gericht op informatievoorziening.

De verplichting voor tranche twee en drie komt in 2025 en tranche vier in 2026. Nadere informatie volgt nadat de consequenties voor de uitvoering goed inzichtelijk zijn. Het publicatieplatform van de gemeente, daarnaar moet vanuit de centrale Woo-index kunnen worden verwezen. De technische consequenties worden onderworpen aan de Rijksuitvoeringstoets vanwege de doorzoekbaarheid van de digitale infrastructuur. Dit vraagt nog om een investering waarvoor in Almelo middelen beschikbaar zijn en de capaciteit prioriteit moet krijgen via het 'Plan de Campagne, opgave gereed 2026, (maart 2024)' en het daarin opgenomen portfoliomanagement. In oktober 2024 wordt de besluitvorming verwacht over de technische aspecten, waarna concrete data komen voor het actief openbaar maken van de drie tranches in 12 categorieën.

Wat bij het definiëren blijkt is dat de 17 categorieën (2 gelden niet voor gemeenten) bestaan uit 13 besluiten van algemene strekking en 4 van specifieke strekking. In het 'overzicht' is dat ook in de laatste kolom toegevoegd. Nogmaals is de overlap met het openbaar maken onder de aandacht gebracht op landelijk niveau. De minister kan ook categorieën toevoegen en de gemeente kan volgens de omgekeerde "hot spot" thema's al openbaar maken zodat dit tot minder Woo-verzoeken leidt en een gelijk spelveld bij participatie over het thema.

Het 'overzicht AOM' toont dat er meer informatie beschikbaar is gesteld en ook de vindbaarheid via de eigen website is vergroot. Het landelijke platform 'OpenRaadsinformatie' (ORI) blijft actief, waarop van meer dan 250 gemeenten bestuurlijke besluitvorming is te vinden en van Almelo zowel van uw raad als uw college. Ook de besluiten van meerdere provincies en waterschappen staan gepubliceerd op deze landelijke vindplaats, hetgeen kennisdelen vereenvoudigt en stimuleert.

Om de verbinding te houden met landelijke definiëring zijn beide nummeringen van de categorieën opgenomen, de 11 in de eerste kolom van artikel 3.3 Woo en de 17 in de tweede kolom, na het lid en deel. In de derde kolom staat 'wat' eronder valt. De vierde kolom meldt of het openbaar wordt gemaakt via de Almelo website en de volgende of en via welke landelijke website het is, gevolgd door het verwachte jaar van openbaar maken. De laatste kolom vertelt of het een besluit van algemene of specifieke strekking is en de tranches van 1 tot en met 4 waarin de categorieën openbaar moeten worden gemaakt.

Actief Openbaar Maken (AOM), Openbaar maken uit eigen beweging (zie bijlage Woo met uitgebreider overzicht)

Informatiecategorie Artikel 3.3	Lid- deel 1 t/m 17	Wat	Openbaar Almelo site ¹	Openbaar Landelijk Wep ² ORI ³ WI ⁴	Besluit A of S ⁵ Tranche
1 Wet- en regelgeving	1.a – 1	<i>Algemeen verbindende voorschriften en besluiten</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
	1.b – 2	<i>Overige besluiten van algemene strekking</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
	1.c – 3	Ontwerp regelgeving met adviesaanvraag en advies	Ja	Wep ORI WI '25	A T2
2 Organisatiegegevens	1.d – 4	<i>Inzicht organisatie met taken en bevoegdheden</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
	1.e – 5	<i>Bereikbaarheid organisatie en hoe informatie te krijgen</i>	Ja	Wep ORI WI '24	A T1
3 Raadsstukken	2.a – 6	Ingekomen stukken raad, geen individuele gevallen	Deels	ORI WI '25	A T3
	2.b – 7	<i>Vergaderstukken Staten Generaal</i>	n.v.t.	n.v.t. '24	A T1
	2.c – 8	Openbare vergaderstukken, verslagen raad en organen	Ja	ORI WI '25	A T2
4 Bestuursstukken	2.d – 9	Openbare agenda's & besluitenlijsten van college B&W	Ja	ORI WI '25	A T2
5 Adviezen van adviescolleges	2.e – 10	Adviezen met adviesaanvragen	Nee, tenzij bij besluit	Tenzij dan ORI '25	A T2
6 Convenanten	2.f – 11	Convenanten van bestuursorgaan met andere partij	Nee, tenzij bij besluit	ORI '25	A T3
7 Jaarplannen en -verslagen	2.g – 12	Jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen	Ja	ORI WI '25	A T2
Subsidieverplichting	2.h – 13	Verplichtingen tot subsidies zonder beschikking, min. BZ	n.v.t.	n.v.t. '25	S T3
8 Woo-verzoeken	2.i – 14	Schriftelijke verzoeken, beslissingen en verstrekte informatie	Ja	ORI WI '25	S T2
9 Onderzoeken	2.j – 15	Op verzoek bestuursorgaan gemaakte onderzoeksrapporten	Nee, tenzij bij besluit of rekenkamer	Dan ORI '25	A T3
10 Beschikkingen	2.k – 16	Beschikkingen volgens de Algemene wet bestuursrecht	Nee	o.a. Wep '26	S T4
11 Klachten	2.l – 17	Schriftelijke oordelen in klachtprocedures als bedoeld in titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht	Nee	Nee '25	S T3

6. Openbaar Almelo site = via de website van de gemeente en via iBabs.

7. Wep = Wet elektronische publicaties, via Overheid.nl, met Gemeentebled, aparte software en handelingen.

8. ORI = openraadsinformatie.nl <https://zoek.openraadsinformatie.nl> ca. 265 gemeenten aangesloten

9. WI = Woo-index, is er i.p.v. PLOOI = platform open overheidsinformatie dat is afgeketst, wel bestaat de stuurgroep PLOOI. De verplichting treedt fasegewijs na Koninklijk Besluit in werking. Concrete data eind 2024, het 'jaar' is vermeld onder voorbehoud publicatieplatform.

10. A = het gaat om een besluit van algemene strekking. S = het gaat om een besluit van specifieke strekking.

Passief Openbaar Maken (POM), openbaar maken op verzoek

Hoewel de verplichting van het openbaar maken van het informatieverzoek (Woo) met besluit en documenten, ingaat in de derde tranche staan deze vanaf medio 2022 op de website van de gemeente. Via de home-page <https://almelo.nl> staat bij 'Onderwerpen' de knop 'Informatieverzoek (Woo)' zodat direct zelf kan worden gezocht naar informatie. Daar staan de al openbaar gemaakte Woo-besluiten en documenten naar aanleiding van Woo-verzoeken die via deze [link](#) zijn te bekijken, mogelijk later op ander publicatieplatform. Ook tonen zich meerdere links naar relevante websites van verschillende overheden waar wellicht zelf de gezochte informatie is te vinden. Lukt dat niet dan is bellen met de contactpersoon of teruggebeld worden mogelijk en effectief om samen te werken met de verzoeker, is de informatie nog niet openbaar dan is via een knop 'doe een informatieverzoek' de informatievraag aan te geven.

De behandeling van Woo-verzoeken staat ook in het 'Woo Meerjarenplan'. De werkwijze Woo-verzoek is aangepast en nu komt het aan op vastlegging, zodat de informatie over het al dan niet afhandelen binnen de daarvoor geldende termijn beschikbaar kan komen, evenals dat daar informatie over wordt gegenereerd. Dat is vereist als stuurinformatie voor het management en de jaarlijkse landelijke monitor. Ook informatie over de zoekslag is noodzakelijk om in het besluit op te nemen (In de zoekslag wordt aangegeven op welke wijze het zoeken en vinden van documenten heeft plaatsgevonden ook met zoektermen etc. Het veelvuldig gebruik van de uitzonderingsgrond persoonlijke beleidsopvattingen blijkt uit jurisprudentie niet houdbaar, evenals de i-uitzonderingsgrond die het goed functioneren van de overheid wil beschermen, terwijl die juist is gediend bij transparantie.

Het advies van de regeringscommissaris over de invoeringstoets Woo met bijlage samenvatting van de adviezen ([TK brief invoeringstoets Woo 21 juni 2024](#)) luidt, maak van het Woo-proces een informatiedreven dienstverleningsproces, dat leidt met slimme hulpmiddelen tot het sneller verzamelen, analyseren, opschonen, ontdebellen, selecteren en lakken van grote volumes informatie. Deze aanpak is objectiever, meer interactief en herhalend waarbij de informatiebehoefte van de verzoeker centraal staat.

Het overzicht toont de ontvangen Woo-verzoeken en de verwachte voor 2024 en 2025. Het inschatten van het aantal Woo-verzoeken is gissen, de verwachting is wel dat het aantal afneemt maar de vragen worden omvangrijker, specifieker en complexer. De 'invoeringstoets Woo' gericht op een betere uitvoering en uitvoerbaarheid van de Woo binnen de wettelijk termijn, komt het ACOI met een model richtlijn voor het gesprek met de verzoeker en de verschillende typen vragen. 'Behandeld binnen de in de wet gestelde termijn' kan zijn, binnen 4 weken, binnen 6 weken vanwege uitstel, of de termijn die is afgesproken met de Woo-verzoeker. De informatie is niet eenduidig. Het contact opnemen met de verzoeker is essentieel vanwege de menselijke maat en het versnelt de behandeling. Bovendien wordt het contact door verzoekers op prijs gesteld en is dit ook een van de aanbevelingen van de invoeringstoets. In de kolommen na de gemeente staan de landelijke streefpercentages na het jaar van inwerkingtreding.

Passieve openbaarmaking

Woo-verzoeken <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente Almelo,			Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo	
	Jaarverslag 2023	Plan 2024	Plan 2025	Twee jaar	Vijf jaar
Aantal Woo-verzoeken ontvangen jaarlijks	35	40	38		
Behandeld door gemeenten binnen de in de wet gestelde beslistermijn, in %	40% - 52%	60%	70%	80%	100%
Het aantal waarbij contact is met verzoeker over precisering, prioritering en behandeltermijn, schriftelijk bevestigen, in % (bij omvangrijk en/of complex verzoek art. 4.2a)	34%	40%	40%	40%	50%

De gemiddelde afhandelingstermijn van het Rijk was in 2021 161 dagen (rapport '[Ondraaglijk traag](#)' 28 januari 2022), in 2022 167 dagen ([rapport "Matglas"](#) 9 maart 2023) en in 2023 opgelopen naar 172 zonder uitschieters (rapport '[Blaadjes op het spoor](#)' februari 2024).

Voor het openbaar maken van informatie moeten naast de duurzame digitale toegankelijkheid de documenten AVG- en Woo-proof worden. Daarvoor is de anonimiseringssoftware versie 2.0 uitgerold begeleid met een training. Door uitzonderingsgronden toe te passen op de documenten via de laksoftware worden deze daarna met het besluit verstrekt aan de verzoeker en indien toegestaan openbaar gemaakt. Het gestegen volume van het gebruik van de software vraagt om een extra investering. Op termijn kan op AI gebaseerde zoeksoftware afhankelijk van de procesinrichting bijdragen aan de vastlegging van de (digitale) zoekslag zodat deze in het besluit terecht komt.

Informatiehuishouding Op Orde

Nederland loopt wereldwijd voorop op het gebied van [openbaarheid van overheidsinformatie](#) en scoort daarop plek vijf. Digitalisering zorgt ervoor dat eenieder zijn eigen e-mail, chat en andere documenten ontvangt, zonder daarvoor de spelregels voor het duurzaam digitaal toegankelijk opslaan te hanteren. De [regeringscommissaris informatiehuishouding](#) heeft daarvoor veel aandacht gegenereerd omdat het belang van openbare informatie een goede archivering noodzakelijk maakt. Die voorziet namelijk ook in vernietigen en het recht om vergeten te worden. Het advies vanwege 'de invoeringstoets Woo' stelt, maak werk van procesverbetering, stuur op verbeterde werkomgeving en werkbaar informatiebeheer. Voorkom disproportionele werklust en misbruik en verricht fundamenteel onderzoek naar de invloed van transparantie op het functioneren van het openbaar bestuur. Zoals veelvuldig in de publiciteit is gekomen is een 'document' volgens de definitie uit de Woo (art. 2.1 en 2.2) ook wel informatieobject steeds diverser zoals: teksten, geo-informatie, 3D-bestanden, appberichten, sociale mediaberichten, foto's en films. Vaak kan de gemeente niet bij de opslagplaats van de 'informatieobjecten' zodat er een kopieerslag die arbeidsintensief is moet plaatsvinden.

Voor dit onderdeel 'Informatiehuishouding op orde' is bij het opstellen van de openbaarheidsparagraaf geïnventariseerd welke criteria uit het 'Woo-Meerjarenplan (VNG 22 april 2022)' van belang zijn. Deze zijn opgenomen in onderstaande overzicht. In de kolom 'Gemeente Almelo' staat in 'plan' wanneer de uitvoering is of wordt afgerond met doorlooptijd en vooruitblik. Het realiseren kan enkele jaren in beslag nemen vandaar dat er vijf à acht jaar voor staat. In de Raadsbrief ([RAAD-82435](#)) 'Verbeterplan informatiebeheer 2023' (eind 2023) wordt de "hot-spot" monitor genoemd voor "thema's met cultuur-historische waarde", die niet worden vernietigd. Deze thema's via omkering direct openbaar maken conform inspanningsverplichting artikel 3.1 Woo is aan te bevelen, zie ook in de alinea onder AOM.

Een 'e-depot voorziening', voor duurzaam behoud van digitale documenten, is regionaal verkend. Een eigentijdse functionaliteit maakt duurzaam digitaal beschikbaar stellen mogelijk, zonder dat er een overdracht hoeft plaats te vinden zoals bij een fysieke e-depot voorziening. Dat is veel flexibeler, betrouwbaarder en efficiënter, zeker gezien de ['Archiefwet 2026'](#), die kortere overdrachtstermijnen van 20 naar 10 jaar voorschrijft en vanaf 2026 in werking treedt met het archiefbesluit en -regeling, die zodoende in 2025 wordt vastgesteld en ingevoerd.

De 'selectielijsten' zijn verplicht voor digitaal vernietigen. Het proces is in gang gezet waarbij de informatie in ongeveer 15 verschillende applicaties in aanmerking komt voor vernietiging. Het onderwerp krijgt aandacht in het 'Plan de Campagne, opgave gereed 2026, (maart 2024)' waar zaakgericht werken en prioritering van projecten als 'basis op orde' is opgenomen.

De openbaar gemaakte documenten 'uit eigen beweging' en 'op verzoek' krijgen een publicatieduur van 10 jaar voor niet blijvend te bewaren documenten. Voor blijvend te bewaren documenten geldt (na de 10 jaar) het openbaarheidsregime van de archiefwet en blijven dus openbaar via de e-depot functionaliteit, des te meer van belang om dat als functionaliteit in te brengen omdat het vanuit de eigen bron beschikbaar openbaar is gemaakt en blijft. Het na 10 jaar vernietigen blijft vreemd als documenten niet bewaard hoeven te worden omdat ze dan wel overal zijn verspreid en het bestuursorgaan zelf er geen beschikking meer over heeft. Die kan er nog wel op worden aangesproken. Overigens kan er voor het brondocument (origineel ongelakt) een andere bewaartermijn gelden dan de publicatieduur van de publicatieversies vindbaar via de Woo-index en zoekmachines.

Beleid met richtlijn voor duurzame archivering van email- en chatberichten, in de brede zin van het woord komen in beeld met procesoptimalisatie evenals vernietiging. Begin 2025 zal er landelijk uniform beleid op het gebied van e-mail- en chatarchivering zijn vastgesteld. De ICT-voorzieningen en processen die dit beleid ondersteunen zijn in ontwikkeling ook om de werklast en misbruik te verminderen (TK brief invoeringstoets Woo 21 juni 2024). Deze beleidsontwikkeling met richtlijnen en voorzieningen zullen ook voor decentrale overheden gaan plaatsvinden. Het 'Verbeterplan informatiebeheer 2023' is juist eerder gereed, zodat de voortgang in beeld blijft.

De landelijke streefpercentages in het overzicht bij de laatste drie kolommen, geven de verwachtingen over de implementatie in percentages ten opzichte van alle Nederlandse gemeenten. Het interbestuurlijk toezicht van de provincie houdt via het [Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht 2023](#) een vinger aan de pols op de uitvoering van de Archiefwet.

Informatiehuishouding op orde

Eis aan Informatiehuishouding <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente	Almelo	Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo	
	Jaarverslag 2023	Plan	Twee jaar	Vijf jaar
Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een <i>e-depotvoorziening</i>	Regionaal in ontwikkeling	Regionaal in ontwikkeling ¹	30%	100%
Binnen de applicaties zijn selectielijsten geïmplementeerd	13%	Plan 2025 50%	50%	75%
Aantal applicaties	15			
Waarvan aantal met verplichte selectielijsten (Archiefwet)	2			
Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering (vooralsnog bewustwording)	Anticiperen op landelijke voorzet	Volg landelijke toepassing	30%	100%
Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten (vooralsnog bewustwording)	Anticiperen op landelijke voorzet	Volg landelijke toepassing	30%	100%
Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal: inzicht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staan, hoe het beheer is geregeld)	10%	2024-2026 'Plan de campagne'	50%	80%
Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling	Gereed RB 32435 7-12-2023	Gereed RB 32435 7-12-2023	75%	90%
Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatie-object metagegevens gekoppeld (ook alles dat openbaar is)	30%	2026 Zaakgericht optimaliseren en uniformeren	75%	90%

- 2) De voorziening kan dankzij technologische ontwikkelingen worden vervangen door een functionaliteit, waarvoor nog een keuze volgt.

De Organisatorische Eisen

De organisatie is gestart als concernproject, waarbij wordt gewerkt aan communicatie, scholing, kennisdeling, samenwerking en facilitering om de stapsgewijze cultuurverandering duurzaam te realiseren. Met en dankzij veel regionale en landelijke samenwerkingsinitiatieven via VNG en ministeries van BZK en OCW wordt gedefinieerd en verdiept. De aanpak van Almelo voor de Woo heeft landelijk navolging gekregen via het delen van de bestuurlijke besluitvorming, zoals in deze paragraaf die ook als plan van aanpak werkt en het geven van presentaties. De kennisdeling is wederkerig met andere gemeenten, provincies en waterschappen evenals met de VNG, iBestuur en ministeries als BZK en OCW. In een beperkte landelijke samenwerking tussen overheden en bestuursorganen zijn de definities ontwikkeld en voorgelegd voor consultatie waaraan de gemeente Almelo een substantiële bijdrage heeft geleverd vooral als het gaat om bestuurlijke besluitvorming. De 17 categorieën moeten bij openbaarmaking voldoen aan de opgestelde definities, inclusief eisen voor duurzaam digitaal toegankelijk. Van de 17 definities moeten er voor gemeenten 15 worden ingevoerd in de processen en getoetst in 2024, 2025 en 2026. Als laatste staan de beschikking op de rol die nogal uiteenlopend zijn. Landelijk worden van de definities infographics gemaakt zodat dit visueel communiceert, eenduidige data levert en bijdraagt aan transparantie.

In Almelo is er aansluiting op de Woo-index en ORI. Of dat technisch aan de laatste eisen voldoet dat vraagt ook capaciteit in Almelo evenals de eisen die aan alle documenten worden gesteld. Het bestaande platform iBabs wordt hier voorlopig voor gebruikt. Of dat ook voor beschikkingen wordt ingezet is nog een afweging die moet worden gemaakt, onderzocht wordt of het platform van e-specialisten hiervoor geschikt is. De Woo-index wordt landelijk voorzien van vindsoftware die alle digitale documenten kan doorzoeken die zijn aangesloten. Alleen met de juiste aansluiting en status van openbaar gemaakte documenten werkt dat goed. Ook ORI wordt daarvoor geschikt gemaakt. Raadsleden kunnen evenals inwoners daardoor besluitvorming van andere gemeenten ook eenvoudig zoeken en vooral vinden, mits de goede zoekwoorden worden toegepast.

Het Rijk stelt de e-learningmodules beschikbaar aan alle bestuursorganen. Daaruit is de e-learning Woo ontleend en aangepast voor Almelo. Ook op de cultuurverandering die de Woo met zich meebrengt en de bewustwording die ook aansluit op de e-learning iBewust die verplicht is om te volgen.

Via interne communicatie komen regelmatig berichten over de Woo-ontwikkelingen evenals oproepen om je aan te melden voor een training. Daarnaast komt via periodieke inloopsessies ook de voortgang en uitdagingen van de Woo onder de aandacht van de hele organisatie. Jaarlijks in de maand mei volgt de vooruitblik bij 1 jaar, 2 jaar en in 2025 3 jaar Woo met terugblik. Wat levert het al op, wat leren we ervan en van elkaar, met welke slimme technische oplossingen vereenvoudigen we de invoering? Daarnaast is de aansluiting op het eerder genoemde 'Plan de campagne, opgave gereed 2026' met welke informatiekundige transitie er nodig is, om nieuwe wetgeving, technologische ontwikkelingen en meer inwoneregie, die in brede zin vragen om flexibelere informatievoorziening, meer gestandaardiseerde processen, open en beschikbare data en een wendbaardere organisatie die sneller kan inspelen op veranderingen. Dit is ook nodig voor de visie op 'dienstverlening'. Het Woo-project is zoals aangegeven gestart als 'Concernproject Woo-implementatie' met een kleine projectorganisatie. De projectorganisatie bestaande uit 4 disciplines zet het nu voort zonder projectleider. Gezien de brede ontwikkelingen in de organisatie en de cultuuromslag die wordt gemaakt met het uitgangspunt 'alles in openbaar tenzij' ligt het voor de hand om er op concernniveau een 'Programma Open Almelo', van te maken. Dat biedt het bredere perspectief voor de doorontwikkeling en veel gemeenten zijn ons daarin al voorgegaan.

Het 'Woo Meerjarenplan' monitort ook via de prestatie indicatoren in het overzicht De organisatorische eisen. De percentages geven net als bij voorgaande overzichten de landelijke verwachting weer van alle gemeenten op die onderdelen.

De organisatorische eisen

Eis aan organisatie Woo-implementatie <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente Almelo		Landelijk streef-% na inwerkingtreding Woo	
	Jaarverslag 2023	Plan 2025	Twee jaar	Vijf jaar
Gemeenten zijn organisatorisch aangesloten op PLOOI ¹ , dat is stopgezet en vervangen door de Woo-index (overheid.nl)	Woo-index aangesloten, als beschikbaar		Onbekend	100%
Gemeenten zijn organisatorisch aangesloten op PLOOI ten aanzien van vier categorieën: deze planning is wederom gewijzigd, de definities zijn gereed, invoering gaat via Tranches, zie of het tweede overzicht AOM of de bijlage met alle 17 categorieën en tranche.			Alleen wat onder de Wet elektronische publicaties	80%
- Organisatiegegevens Art. 3.3 lid 1.e, tranche 1	Ja	Moet in 2024	al verplicht	
- Raadsstukken Artikel 3.3 lid 2.c, tranche 2	Ja, ook via ORI ²	2025 voorjaar	was Open-	
- Convenanten Artikel 3.3 lid 2.f, tranche 3	Nee	2025 najaar	overheid.nl	
- Woo-verzoeken Artikel 3.3 lid 2.i, tranche 2	Ja, ook via ORI	2025 voorjaar		
Gemeenten hebben een verantwoordelijke c.q. projectleider voor de implementatie Woo	ja	Open Almelo ³	50%	50%
Gemeenten hebben een projectplan om de Woo te implementeren	ja	Ja, via §Woo	80%	80%

4. PLOOI, WI = Woo-index, is er i.p.v. PLOOI = platform open overheidsinformatie dat is afgeketst. De verplichting treedt fasegewijs na Koninklijk Besluit in werking.
5. ORI = openraadsinformatie.nl <https://zoek.openraadsinformatie.nl> ca. 265 gemeenten aangesloten
6. De voortgang gaat waarschijnlijk over van een concernproject naar een programma 'Open Almelo' vanwege de impact en het belang van openbaarheid. Vooralsnog is de projectorganisatie voortgezet met de projectteamleden zonder projectleider.

5.9.4 Wat mag het kosten?

Meerjarenproject Woo-implementatie ***Inwerkingtreding Woo 1 mei 2022***

Meerjarenproject, Woo-implementatie

Implementatie Woo	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2022	153	154
Jaar 2023	173	120
Jaar 2024	193	n.n.b.
Jaar 2025	215	n.n.b.
Jaar 2026	236	n.n.b.
Totaal	970	274

Bedragen x 1.000 euro

Het Rijk levert een financiële bijdrage in zowel de incidentele als de structurele kosten. Incidenteel is tot en met 2026 in totaal 426.000 euro voor Almelo beschikbaar en structureel 70.000 euro in 2022 oplopend naar 149.000 euro vanaf 2026. In totaal is 970.000 euro beschikbaar.

De Woo-middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld voor de invoering in vijf à acht jaar tijd, zijn medio 2024 structureel ingezet voor specifieke volume uitbreiding noodzakelijk voor openbaarmaking, daarnaast volgt de ontwikkeling van een publicatieplatform of het optimaliseren van het al in gebruik zijnde platform iBabs voor bestuurlijke documenten en Woo-besluiten, dat aan de eisen voldoet en een structurele investering vraagt. Deze investeringen gaan gepaard met incidentele implementatie capaciteit en technologische ontwikkelingen zoals meerdere koppelingen die specifiek voor Almelo moeten worden ontwikkeld zodat openbaarmaking geautomatiseerd kan verlopen, vanuit het archief. De incidentele middelen zijn ook nodig voor de projectorganisatie of de voortzetting ervan om bewustwording en de houding die past bij de uitdaging 'openbaar tenzij' te blijven ontwikkelen. Daarnaast vraagt de opstelling van het eerder geschetste beleid toegesneden op Almelo en de invoering daarvan met standaardisering en uniformering van werkprocessen een lange adem.

Deze middelen blijven gedurende de periode 2022-2026 en daarna beschikbaar voor de invoering van de Woo met verlenging. De structurele kosten betreffen ook beheer en onderhoud van de systemen met licenties, toenemende variabele kosten voor het platform voor het openbaar maken van documenten en eventuele kosten voor de aangewezen contactpersoon per bestuursorgaan. De waarde van de publieke dienstverlening is toegenomen, mede door de extra aandacht voor de openbaarheid van informatie met ondersteuning van de contactpersoon.

5.10 Majeure projecten

5.10.1 Samenvatting

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken van de door de gemeenteraad benoemde majeure projecten. Naast de actuele stand van zaken wordt ingegaan op de afgeronde- en voorziene bestuurlijke besluitvorming, de belangrijkste mijlpalen en beheersaspecten in de projecten en de geïdentificeerde risico's en kansen. Zo ziet u in één oogopslag bij welke projecten er sprake is van afwijkingen ten opzichte de doelstellingen of de planning.

5.10.2 Zwembad Sportpark nieuwbouw

Onderwerp	Toelichting
Stand van zaken	Planmatig is nu het beeld: • Bestemmingsplan is onherroepelijk (feb 2023); • Aanbesteding Design & Build is afgerond. • Ontwerpfasen SO-VO-DO-Uitvoerings Ontwerp: juli 22 tot sept 2023; VO Vastgesteld (BW-9957) DO is gereed • Start sloop bestaande sport- en tennishal na zomer 2023 (is afgerond); • Start bouw vanaf Q4 2023. • vertraging uitvoering door constructieproblematiek Q1 en Q2 2024 (RAAD-8304) • Hervatting bouw Q2 2024 Definitief Ontwerp is gereed en geaccepteerd, uitvoeringsontwerp is op enkele details na, afgerond) Parallel aan de voorbereidingsfase voor de bouw van het zwembad is een traject opgestart om de herontwikkeling van het aanpalend terrein vorm te geven (kadernota voor de herontwikkeling is vastgesteld (BW-9849) . Grondexploitatie/verkoop is in voorbereiding).
Afgeronde besluitvorming	• Aanvullend krediet sept 2022 (RAAD-7511) • Vaststellen uitvoeringskrediet: juni 2021; (RAAD-6659) • Vaststelling PvE: Raad - juni 2021;(RAAD-6659) • Variantenstudie, keuze voorkeursvariant: november 2019; (RAAD-5718)
Voorziene besluitvorming	• Vaststellen uitvoeringsontwerp (Stuurgroep): Q3 2024.
Mijlpalen	De belangrijkste mijlpalen voor het project zijn: • Voortzetting bouw: Q2 2024 • Openzetten van de kraan om het bad te vullen: Q3/4 2025; • Oplevering gebouw: Q4 2025. • Sloop bestaande zwembad en herinrichting buitenterrein Q1 en Q2 2025 • Openstelling buitenbaden Q2 2016
Scope	Geen bijzonderheden. Uitvoeringsontwerp is 98% gereed, Ontwerp buitenterrein gereed Q3 2024
Voortgang	Vanwege de discussie over de funderingstechniek (RAAD-8304) heeft de bouw bijna een half jaar vertraging opgelopen en zal het complex niet in de zomer, maar rond de kerst 2025 worden opgeleverd.

		Met de gebruikers van de sporthal zijn afspraken gemaakt over (verlengde) tijdelijke huisvesting tijdens de bouwperiode.
Financiën		De grote prijsstijgingen van de afgelopen jaren (2021-2022) zijn door de raad gecompenseerd met het beschikbaar stellen van aanvullend uitvoeringsbudget. In 2023 en 2024 hebben zich (tot op heden, aug) geen nieuwe grote tegenvallers meer voorgedaan. De extra kosten door de vertraging in de bouw worden gecompenseerd door de aannemer.
Risico's / kansen		Toelichting
	Ontoereikendheid van het beschikbaar gestelde investeringskrediet. - Er is op dit moment geen sprake meer van sterke prijsstijgingen in de bouw. Dit risico wordt, indien het weer op zou treden (gedeeltelijk) opgevangen vanuit de post onvoorzien(Zie onderdeel financiën). - Er is een risico dat eventuele nieuwe eisen vanuit het rijk het project kostbaarder maken, bijvoorbeeld stikstof/PFAS. - Risico dat de SPUK regeling niet wordt voortgezet of wordt vervangen door een alternatief waardoor het project 21% duurder wordt.	Voor de nieuwbouw van het zwembad op het sportpark is aan taakstellend krediet beschikbaar gesteld. Binnen het project worden de risico's en ontwikkelingen scherp gemonitord. Er wordt maximaal gestuurd op realisatie binnen het financiële kader. De verwachting dat realisatie binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen mogelijk is wordt echter minder als de inflatie weer zou toenemen. De bouwsom is inmiddels vastgezet en niet meer inflatiegevoelig. SPUK blijft in ieder geval tot en met 2025 van kracht, zaak is om alle kosten voor 1 jan 2026 te maken.
	Wegvallen van draagvlak bij gebruikers of omwonenden	Het is niet waarschijnlijk dat dit risico zich zal voordoen. Het bestemmingsplan is vastgesteld. Vanuit het project zijn wij continu met alle betrokkenen in gesprek. Zowel onder de (toekomstige) gebruikers als bij omwonenden is er op dit moment veel draagvlak voor de ontwikkelingen.
	Erasmus is niet op tijd weg naar de Aalderinkshoek.	Dit risico is geëffectueerd. Erasmus kon pas in de zomer van 2023 verhuizen. Met het aanbieden van wat extra voorzieningen is dit opgelost. Erasmus zal haar gebouw aan de Sluiskade per 1 januari 2025 aan de gemeente overdragen
	Omgevingsfactoren, bodemvondsten, tegenvallers bij de sloop (bv asbest) leiden tot vertraging of het duurder worden van de sloop en/of bouw.	Nog niet opgetreden en worden ook niet meer verwacht. De bouw is in volle gang.
	Vertraging in de uitvoering als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt.	De aannemer geeft aan volgens de aangepaste planning te kunnen bouwen.

Toelichting

	Op koers, geen bijzonderheden
	Behoeft aandacht, bijsturing mogelijk
	Afwijking , bijsturing niet (meer) mogelijk

6. Financiële begroting

6.1 Incidentele baten en lasten

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat.

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief.

In het algemeen geldt, dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten zijn dus de regel, incidentele lasten zijn de uitzondering. Dit betekent dat de soort of de eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld in eerste instantie bepalend is of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt.

Structurele baten en lasten zijn baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dit noemt men ook wel structureel bestaand beleid. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren.

Van structurele baten en lasten is ook sprake indien de ramingen bijvoorbeeld om het jaar opgenomen zijn. Zolang deze posten maar periodiek terug blijven komen en er geen eindtijd bepaald is. Deze fluctuaties blijken uit de meerjarenraming. Ook door nieuw beleid of door bezuinigingen kunnen de hoogte van structurele lasten en baten worden beïnvloed.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken bevatten.

Incidentele baten en lasten	Herkomst	2025	2026	2027	2028
0. Bestuur en ondersteuning					
Dienstverlening KCC	Perspectiefnota 2024-2027	0,44	0,44		
<i>Dekking Rijksmiddelen versterken gemeentelijke dienstverlening</i>	Perspectiefnota 2024-2027	-0,44	-0,44		
Programma's en wijkbudgetten 2022-2026	Perspectiefnota 2024-2027	2,20	2,20		
Korting 2025 gemeentefonds	Programmabegroting 2025	3,20			
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
Parkeerbeleid	Programmabegroting 2023	0,30	0,30		
Pilot fietsparkeren binnenstad	Programmabegroting 2025	0,76	0,40		
5. Sport, cultuur en recreatie					
Muziekakkoord	Voorjaarsrapportage 2023	0,07			
Totaal incidentele baten en lasten		6,52	2,90	0,00	0,00

-/- = voordeel/baten, + = nadeel/lasten (bedragen x 1 miljoen euro)

Toelichting:

0. Bestuur en ondersteuning

Dienstverlening KCC

In de Perspectiefnota 2024-2027 is 1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een aantal projecten van het Klantcontactcentrum (KCC). Hiermee wordt een impuls gegeven aan o.a. versterking van de archieftaken, digitalisering van dienstverlening en de digitale participatiestrategie en bijbehorende toolbox.

Dekking Rijksmiddelen versterken gemeentelijke dienstverlening

De hierboven genoemde projecten van het KCC worden gedekt uit de Rijksmiddelen ter versterking van de gemeentelijke dienstverlening.

Programma's en wijkbudgetten

In de Perspectiefnota 2024-2027 zijn programmamiddelen opgenomen en is er een verhoging doorgevoerd op de wijkbudgetten. In de Perspectiefnota 2024-2027 is besloten deze middelen vanaf 2027 vrij te laten vallen ten gunste van het financieel meerjarenperspectief.

Korting 2025 gemeentefonds

De mutaties in het gemeentefonds dienen conform regelgeving als structureel aangemerkt te worden. Bij de meicirculaire 2024 ([RAAD-8362](#)) hebben wij uw raad geïnformeerd over de incidentele korting die het Rijk voor 2025 heeft toegepast, welke voor Almelo 3,2 miljoen euro bedraagt. Zoals we in de raadsinformatiebrief hebben aangegeven heeft de toezichthouder besloten dat gemeenten bij het opstellen van hun begroting 2025, deze korting als incidenteel mogen beschouwen.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Parkeerbeleid

Voor een periode van 4 jaar wordt jaarlijks 300.000 euro beschikbaar gesteld om parkeren in de binnenstad te verbeteren.

Pilot fietsparkeren binnenstad

Als invulling en uitvoering van de motie "Verbetering van fietsenstallingen in Almelo" stelt het college voor om voor de jaren 2025 en 2026 in totaal 1,16 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de pilot "Vernieuwing fietsparkeren in de binnenstad Almelo 2025/2027".

5. Sport, cultuur en recreatie

Muziekakkoord

Bij de begrotingsbehandeling 2023 is de motie Aansluiten op Muziekakkoord 'Meer Muziek in de klas' aangenomen. De looptijd van deze pilot is 2023-2025 en kost 68.000 euro per jaar.

6.2 Uiteenzetting financiële positie

6.2.1 Meerjaren Investeringsplan (MIP)

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
Informatisering en automatisering						
Investeringsruimte	B	4.496	1.124	1.124	1.124	1.124
<i>Totaal informatisering en automatisering</i>		4.496	1.124	1.124	1.124	1.124
Gronden en gebouwen						
Investeringsruimte	B	8.400	2.100	2.100	2.100	2.100
<i>Totaal gronden en gebouwen</i>		8.400	2.100	2.100	2.100	2.100
Kleine kapitaalwerken						
Investeringsruimte	A	800	200	200	200	200
<i>Totaal kleine kapitaalwerken</i>		800	200	200	200	200
Hoofdtakveld Bestuur en Ondersteuning		13.696	3.424	3.424	3.424	3.424
Investeringsruimte		-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Veiligheid		-	-	-	-	-
Verharding/wegen						
Bakkershof - reconstructie - Uitvoering	B	160	160	-	-	-
Financiële ruimte 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	1.582	1.582	-	-	-
Financiële ruimte 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	1.624	-	1.624	-	-
Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.412	-	-	2.412	-
Financiële ruimte 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.382	-	-	-	2.382
George Breitnerstraat - reconstructie - Voorbereiding en uitvoering	B	315	315	-	-	-
GOA 2023 - Burgemeester Raveslootsingel - Uitvoering	B	125	125	-	-	-
IGOP 2025 - Onvoorzien Grijs - Voorbereiding en uitvoering	B	250	250	-	-	-
IGOP 2026 - Onvoorzien Grijs - Voorbereiding en uitvoering	B	250	-	250	-	-
IGOP 2027 - Onvoorzien Grijs - Voorbereiding en uitvoering	B	250	-	-	250	-
IGOP 2028 - Onvoorzien Grijs - Voorbereiding en uitvoering	B	250	-	-	-	250
Jan Steenstraat - reconstructie - Voorbereiding	B	20	-	-	-	20
Reconstructie Boddendaal en Het Baken - Voorbereiding	B	10	-	-	-	10
Rehabilitatie asfalt 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	400	-	-	-
Rehabilitatie asfalt 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	-	400	-	-
Rehabilitatie asfalt 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	-	-	400	-

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
Rehabilitatie asfalt 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	-	-	-	400
Rehabilitatie elementenverharding 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	400	-	-	-
Rehabilitatie elementenverharding 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	-	400	-	-
Rehabilitatie elementenverharding 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	-	-	400	-
Rehabilitatie elementenverharding 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	400	-	-	-	400
Rumerslanden 2016-2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	223	-	223	-	-
Sweelincklaan - reconstructie - Uitvoering	B	795	230	565	-	-
Investeringsruimte	B	-	-	-	-	-
<i>Totaal verharding</i>		13.847	3.462	3.462	3.462	3.462
Investeringsimpuls infrastructuur						
374 - Aanpassen kruispunt Aadijk - Plesmanweg	A	297	-	297		-
374 - Subsidie	A	-109	-	-109		-
866 - Kleine verkeersprojecten 2024	A	252	84	84	84	-
379 - Kruispunt Stins - Nijenrode	A	707	-	707	-	-
379 - Subsidie	A	-325	-	-325	-	-
384 - VR Limpurgsingel verbeteren doorstroming en fietsoversteek	A	1.883	-	1.883	-	-
384 - Subsidie	A	-865	-	-865	-	-
368 - Zijtak F35 - Bleskolksingel - Aadorp	A	1.072	-	1.072	-	-
368 - Subsidie	A	-800	-	-800	-	-
F35 Wierdensestraat fase II B&W-10435	A	1.300	1.300	-	-	-
VR Limpurgsingel verbeteren doorstroming en fietsoversteek	A	4.000	4.000			
Fietspad Aadorp	A	1.500	1.500			
Aadorpse weg - N36	A	500		500		
718 - Financiële ruimte	A	-	-	-	-	
<i>Totaal investeringsimpuls infrastructuur</i>		9.412	6.884	2.444	84	0
Openbare verlichting						
Openbare verlichting - diverse vervangingen 2025	B	294	294	-	-	-
Openbare verlichting - diverse vervangingen 2026	B	294	-	294	-	-
Openbare verlichting - diverse vervangingen 2027	B	294	-	-	294	-
Openbare verlichting - diverse vervangingen 2028	B	294	-	-	-	294
<i>Totaal openbare verlichting</i>		1.176	294	294	294	294
Verkeersregelinstallaties						
Investeringsruimte	B	3.212	803	803	803	803
<i>Totaal verkeersregelinstallaties</i>		3.212	803	803	803	803

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
(Civiele) Kunstwerken						
Beschoeiing BS01-BS14, BS27-2 en BS27-3 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	50	-	-
Brug BB010 Windmolenbroeksweg - Voorbereiding en uitvoering	B	25	-	-	-	25
Brug BB018 Nachtegaalstraat 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	75	-	75	-	-
Brug BB026 Schokland - Uitvoering	B	70	70	-	-	-
Brug BB070 Van Rechteren Limpurgsingel 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	250	-	-	-	250
Brug BB071 Van Rechteren Limpurgsingel 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	165	-	-	-	165
Brug BB100 Twentepoort Oost 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	17	-	-	-	17
Brug BB130 Bolscherlanden 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	15	-
Brug BB131 Maatkampsweg 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	65	-	-	65	-
Brug BB132 - Krikkenhaar - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	50	-
Brug BB172 Grote Bavenkelsweg 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	35	-	-	-	35
Brug HB012 Windmolenbroeksweg 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	35	-	35	-	-
Brug HB044 Laak 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	25	-	25	-	-
Brug SB031 Dollegoorbrug 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-
Brug SB032 Eilandbrug 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-
Brug SB061 Javabrug 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	-	-	-	325
Brug SV035 Vriezebrug - Uitvoering	B	800	600	200	-	-
Financiële ruimte 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	83	83	-	-	-
Financiële ruimte 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	628	-	628	-	-
Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	508	-	-	508	-
Financiële ruimte 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	230	-	-	-	230
Steiger DH001 Marie Mensingpad 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	200	200	-	-	-
Tunnel BB073 Wierdensestraat 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	166	-	-	-	166
Tunnel BB300 Nijreessingel 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	100	-	-	-
Tunnel BB301 Nijreessingel 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	50	-	-	-
Tunnel BB303 Nijreessingel 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	55	55	-	-	-
Tunnel BB304 Nijreessingel 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	55	55	-	-	-
Tunnel TN078 Windmolenbroeksweg 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	175	-	-	175	-

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
Tunnel TN079 Maardijk 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	250	-	-	250	-
Tunnel TN080 Leemslagenweg 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	150	-	-	150	-
Vervangen beschoeiingen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	50	-	-	-
Vervangen beschoeiingen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	50	-	-
Vervangen beschoeiingen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	50	-
Vervangen beschoeiingen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	-	50
Investeringsruimte	B	-	-	-	-	-
<i>Totaal kunstwerken</i>		5.051	1.263	1.263	1.263	1.263
Parkeren						
camerabewaking parkeergarage en aansluiting darkfiber	B	100	100	-	-	-
divers	B	100	100	-	-	-
<i>Totaal parkeren</i>		200	200	-	-	-
Verbreding Almelo-Nordhornkanaal						
investerings 2025 bruggen	A	2.480	2.480	-	-	-
investerings 2025 aanleg steigers	A	75	75	-	-	-
investerings 2026 bruggen	A	576	-	576	-	-
investerings 2026 aanleg steigers	A	75	-	75	-	-
investerings 2027 bruggen	A	2.865	-	-	2.865	-
investerings 2027 aanleg steigers	A	75	-	-	75	-
investerings 2028 bruggen	A	-	-	-	-	-
investerings 2028 aanleg steigers	A	75	-	-	-	75
<i>Totaal verbreding Almelo-Nordhornkanaal</i>		6.221	2.555	651	2.940	75
Overig						
Herontwikkeling Stadskade	A	-	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
<i>Totaal overig</i>		-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Verkeer, vervoer en waterstaat		39.119	15.461	8.917	8.846	5.897
Investeringsruimte		-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Economie		-	-	-	-	-
Onderwijshuisvesting						
Primair onderwijs	B	44.600	23.200	7.100	8.200	6.100
Speciaal onderwijs	B	-	-	-	-	-
Voortgezet onderwijs	B	-	-	-	-	-
Bewegingsonderwijs	B	1.700	-	1.700	-	-
Investeringsruimte	B	-	-	-	-	-

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
<i>Totaal onderwijshuisvesting</i>		46.300	23.200	8.800	8.200	6.100
Hoofdtakveld Onderwijs		46.300	23.200	8.800	8.200	6.100
Tractie sport						
Vervoermiddelen	B	-	-	-	-	-
Tractoren	B	167	167	-	-	-
Machines	B	143	13	130	-	-
Investeringsruimte	B	-	-	-	-	-
<i>Totaal tractie sport</i>		310	180	130	-	-
Tractie						
Investeringsruimte	B	1.880	200	530	840	310
<i>Totaal tractie</i>		1.880	200	530	840	310
Openbaar groen						
Groen						
Boomwortelopgroei 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	80	80	-	-	-
Boomwortelopgroei 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	80	-	80	-	-
Boomwortelopgroei 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	80	-	-	80	-
Boomwortelopgroei 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	80	-	-	-	80
Egbert ten Catelaan - Voorbereiding en uitvoering	B	100	100	-	-	-
Financiële ruimte 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	5	5	-	-	-
Financiële ruimte 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	4	-	4	-	-
Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	90	-	-	90	-
Financiële ruimte 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	90	-	-	-	90
IGOP 2025 - Communicatie - Voorbereiding en uitvoering	B	10	10	-	-	-
IGOP 2025 - Nazorg 2024 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	15	-	-	-
IGOP 2025 - Onvoorzien Groen - Voorbereiding en uitvoering	B	50	50	-	-	-
IGOP 2025 - Reservering groen IGOP - Voorbereiding en uitvoering	B	175	175	-	-	-
IGOP 2026 - Communicatie - Voorbereiding en uitvoering	B	10	-	10	-	-
IGOP 2026 - Nazorg 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	15	-	-
IGOP 2026 - Onvoorzien Groen - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	50	-	-
IGOP 2026 - Reservering groen IGOP - Voorbereiding en uitvoering	B	175	-	175	-	-
IGOP 2027 - Communicatie - Voorbereiding en uitvoering	B	10	-	-	10	-
IGOP 2027 - Nazorg 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	15	-
IGOP 2027 - Onvoorzien Groen - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	50	-
IGOP 2027 - Reservering groen IGOP - Voorbereiding en uitvoering	B	175	-	-	175	-

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
IGOP 2028 - Communicatie - Voorbereiding en uitvoering	B	10	-	-	-	10
IGOP 2028 - Nazorg 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	-	15
IGOP 2028 - Onvoorzien Groen - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	-	50
IGOP 2028 - Reservering groen IGOP - Voorbereiding en uitvoering	B	175	-	-	-	175
Planmatig onderhoud wegbermen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	50	-	-	-
Planmatig onderhoud wegbermen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	50	-	-
Planmatig onderhoud wegbermen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	50	-
Planmatig onderhoud wegbermen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	-	50
Rumerslanden 2016-2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	51	25	26	-	-
Verbeteren groenstructuur begraafplaats - Voorbereiding en uitvoering	B	120	60	60	-	-
Vervangen/herplanten bomen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	225	225	-	-	-
Vervangen/herplanten bomen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	-	325	-	-
Vervangen/herplanten bomen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	-	-	325	-
Vervangen/herplanten bomen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	-	-	-	325
Vervangen/herplanten groen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	325	-	-	-
Vervangen/herplanten groen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	-	325	-	-
Vervangen/herplanten groen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	-	-	325	-
Vervangen/herplanten groen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	325	-	-	-	325
Voorbereiding groen algemeen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	50	-	-	-
Voorbereiding groen algemeen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	50	-	-
Voorbereiding groen algemeen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	50	-
Voorbereiding groen algemeen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	-	-	50
Totaal groen		4.681	1.170	1.170	1.170	1.170
Speeltoestellen/beweegplekken						
Speeltoestellen	B	1.696	424	424	424	424
Totaal speeltoestellen/beweegplekken		1.696	424	424	424	424
Hoofdtakveld Sport, cultuur en recreatie		8.567	1.974	2.254	2.434	1.904

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028		A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
Investeringsruimte			-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Sociaal Domein			-	-	-	-	-
Riolering (vervanging)							
Bakkershof - reconstructie - Uitvoering	B	300	300	-	-	-	-
Blauw voorbereiding algemeen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	100	-	-	-	-
Blauw voorbereiding algemeen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-	-
Blauw voorbereiding algemeen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	100	-	-
Blauw voorbereiding algemeen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	-	-	100
Bornerbroeksestraat - verleggen riolering - Voorbereiding en uitvoering	B	500	500	-	-	-	-
Bornerbroeksestraat - verleggen riolering - Uitvoering	B	250	-	250	-	-	-
Buitenhof - relinen riolering - Voorbereiding en uitvoering	B	800	800	-	-	-	-
Doelenstraat - Molenstraat - Voorbereiding	B	50	50	-	-	-	-
Doelenstraat - Molenstraat - Uitvoering	B	500	-	500	-	-	-
Financiële ruimte 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	18	18	-	-	-	-
Financiële ruimte 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	3	-	3	-	-	-
Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	0	-	-	0	-	-
Financiële ruimte 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	203	-	-	-	-	203
Grotestraat Zuid - Voorbereiding	B	50	50	-	-	-	-
Grotestraat Zuid - Uitvoering	B	500	-	500	-	-	-
Haghoek e.o. - Voorbereiding	B	200	200	-	-	-	-
Haghoek e.o. - Voorbereiding en uitvoering	B	2.100	-	500	800	800	-
Herinrichting Hagengracht - Uitvoering	B	300	-	-	300	-	-
IGOP 2025 - Nazorg 2024 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	15	-	-	-	-
IGOP 2025 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	300	300	-	-	-	-
IGOP 2025 - Voorbereiding IGOP 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	15	-	-	-	-
IGOP 2026 - Nazorg 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	15	-	-	-
IGOP 2026 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	50	-	50	-	-	-
IGOP 2026 - Voorbereiding IGOP 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	15	-	-	-
IGOP 2027 - Nazorg 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	15	-	-
IGOP 2027 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	150	-	-	150	-	-
IGOP 2027 - Voorbereiding IGOP 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	15	-	-
IGOP 2028 - Nazorg 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	-	-	15
IGOP 2028 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	300	-	-	-	-	300

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
IGOP 2028 - Voorbereiding IGOP 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	-	15
Kolken vervangen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	115	-	-	-
Kolken vervangen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	-	115	-	-
Kolken vervangen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	-	-	115	-
Kolken vervangen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	-	-	-	115
Reconstructie Boddenstraat en Het Baken - Voorbereiding	B	0	-	-	-	0
Reconstructie Lisztstraat, Brücknerstraat, Mahlerstraat - Uitvoering	B	375	375	-	-	-
Relining diversen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.116	2.116	-	-	-
Relining diversen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.916	-	2.916	-	-
Relining diversen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.916	-	-	2.916	-
Relining diversen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.916	-	-	-	2.916
Rumerslanden 2016-2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	513	460	-	53	-
Sweelincklaan - reconstructie - Uitvoering	B	250	-	250	-	-
Vervangen voorzieningen gemalen 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	540	-	-	-
Vervangen voorzieningen gemalen 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	-	540	-	-
Vervangen voorzieningen gemalen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	-	-	540	-
Vervangen voorzieningen gemalen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	-	-	-	540
Vervangen voorzieningen pompunits 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	100	-	-	-
Vervangen voorzieningen pompunits 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-
Vervangen voorzieningen pompunits 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	100	-
Vervangen voorzieningen pompunits 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	-	100
Wester-Sluitersveldlanden - Uitvoering	B	2.250	-	250	1.000	1.000
Wester-Sluitersveldlanden - Voorbereiding en uitvoering	B	50	50	-	-	-
Totaal riolering (vervanging)		24.417	6.104	6.104	6.104	6.104
Riolering (verbetering)						
Aanpassen omgeving IJsselstraat - Voorbereiding	B	25	25	-	-	-
Aanpassen omgeving IJsselstraat - Uitvoering	B	200	-	200	-	-
Financiële ruimte 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	31	31	-	-	-
Financiële ruimte 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	36	-	36	-	-
Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	747	-	-	747	-
Financiële ruimte 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	1.106	-	-	-	1.106
Molenstreng - vervangen riolering en afkoppelen hemelwater - Voorbereiding	B	25	25	-	-	-

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2025 - 2028	A/B	TOTAAL Bedrag	2025	2026	2027	2028
Molenstreng - vervangen riolering en afkoppelen hemelwater - Uitvoering	B	400	-	400	-	-
OBA 3 - IJsselstraat - Hofkampbuurt - Uitvoering	B	945	625	320	-	-
Wateroverlast tunnel Wierdensestraat - Uitvoering	B	350	-	350	-	-
Wateroverlast tunnel Wierdensestraat - Voorbereiding en uitvoering	B	300	300	-	-	-
Riolering (afkoppelen)						
731 - Afkoppelen HWA derden 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	100	-	-	-
841 - Afkoppelen HWA derden 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-
975 - Afkoppelen HWA derden 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	100	-
1046 - Afkoppelen HWA derden 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	-	100
777 - Bakkershof - reconstructie - Uitvoering	B	100	100	-	-	-
878 - Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	336	-	-	336	-
1057 - Herinrichting Hagengracht - Uitvoering	B	200	-	-	200	-
870 - Reconstructie Boddenstraat en Het Baken - Voorbereiding	B	200	-	-	-	200
12 - Rumerslanden 2016-2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	23	-	-	23	-
791 - Soeteman reconstructie - Uitvoering	B	200	200	-	-	-
Riolering (grondwater)						
720 - Financiële ruimte 2025 - Voorbereiding en uitvoering	B	155	155	-	-	-
721 - Financiële ruimte 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	155	-	155	-	-
878 - Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	155	-	-	155	-
1000 - Financiële ruimte 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	155	-	-	-	155
Totaal riolering (verbetering)		6.242	1.561	1.561	1.561	1.561
Hoofdtakveld Volksgezondheid en milieu		30.659	7.665	7.665	7.665	7.665
Investeringsruimte		-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-	-	-	-	-
Investeringsruimte		-	-	-	-	-
Totaal GENERAAL		138.341	51.724	31.060	30.569	24.990

Bedragen x 1.000 euro

* Onder voorbehoud van voldoende cofinanciering

6.2.2 Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
ACTIVA					
Immateriële vaste activa	2.080	1.854	1.626	1.396	1.164
Materiële vaste activa	250.661	284.048	292.439	302.301	300.065
Financiële vaste activa	15.932	15.034	14.127	13.217	12.306
Totaal vaste activa	268.673	300.936	308.192	316.914	313.535
Vorraden (ohw)	13.378	5.654	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	76.350	48.921	34.287	28.890	26.030
Liquide middelen	2.125	2.125	2.125	2.125	2.125
Overlopende activa	23.675	23.675	23.675	23.675	23.675
Totaal vlottende activa	115.529	80.375	60.088	54.690	51.830
Totaal generaal activa	384.202	381.311	368.280	371.603	365.366

Geprognosticeerde balans	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
PASSIVA					
Eigen vermogen	121.054	114.873	92.999	71.713	50.725
Voorzieningen	19.241	17.833	16.425	14.439	13.031
Vaste schulden	163.934	171.452	195.418	229.330	248.187
Totaal vaste passiva	304.229	304.159	304.843	315.483	311.944
Vlottende schulden	36.317	11.708	10.789	12.708	12.547
Overlopende passiva	43.655	65.444	52.648	43.413	40.874
Totaal vlottende passiva	79.972	77.152	63.437	56.121	53.422
Totaal generaal passiva	384.202	381.311	368.280	371.603	365.366

Bedragen x 1.000 euro

6.2.3 Overzicht EMU saldo

EMU-saldo

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-6.181	-13.237	-12.649	-12.351
2 Mutatie (im)materiele vaste activa	33.160	8.391	9.862	-2.236
3 Mutatie voorzieningen	-1.408	-1.408	-1.986	-1.408
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-7.724	-1.422	-1.428	-711
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-33.025	-21.614	-23.069	-10.812

Bedragen x 1.000 euro

6.2.4 Overzicht reserves en voorzieningen

Verloopoverzicht reserves	Saldo per 31-12- 2024	Saldo per 31-12- 2025	Saldo per 31-12- 2026	Saldo per 31-12- 2027	Saldo per 31-12- 2028	Doel van reserve
Algemene reserve						
Algemene reserve	45.055	45.055	45.055	45.055	45.055	Buffer om mogelijke (toekomstige) verliezen te kunnen dekken.
Subtotaal algemene reserve	45.055	45.055	45.055	45.055	45.055	
Bestemmingsreserves						
Overlopende werken	12.892	13.173	8.975	4.776	578	Dekking van meerjarige incidentele projecten.
Gebiedsgerichte aanpak	1.635	1.635	1.635	1.635	1.635	Dekking voor gebiedsgerichte aanpak grondwater-verontreinigingen.
Co-financiering	425	425	425	425	425	Dekking van de gemeentelijke co-financiering bij projecten.
Centrumgemeente MO+ BW	8.363	11.300	11.300	11.300	11.300	Dekking voor toekomstige uitgaven beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
Stedelijke ontwikkeling	27.667	28.167	27.267	26.367	25.467	Dekking voor uitgaven t.b.v. stadsontwikkeling.
Sociaal domein	11.000	6.600	4.400	4.400	4.400	Dekking voor toekomstige tekorten binnen sociaal domein.
Opvang vluchtelingen	5.373	5.373	5.373	5.373	5.373	Dekking voor toekomstige kosten opvang vluchtelingen.
Afschrijvingslasten investering	3.203	3.179	3.155	3.131	3.107	Dekking van toekomstige afschrijvingslasten.
Theaterfunctie	1.050	2.100	3.150	4.200	5.250	Dekking voor toekomstige kosten theaterfunctie.
Subtotaal bestemmingsreserves	71.608	71.952	65.680	61.607	57.535	
Nog te bestemmen resultaat						
Begrotingssaldo	4.390	-2.134	-17.736	-34.949	-51.864	Begrotingssaldo (gecumuleerd)
Subtotaal nog te bestemmen resultaat	4.390	-2.134	-17.736	-34.949	-51.864	
Totaal reserves	121.054	114.873	92.999	71.713	50.725	

Bedragen x 1.000 euro

Mutatieoverzicht reserves	Storting 2025	Ont- trekking 2025	Storting 2026	Ont- trekking 2026	Storting 2027	Ont- trekking 2027	Storting 2028	Ont- trekking 2028
Bestemmingsreserves								
Overlopende werken	299	18	119	4.318	119	4.318	119	4.318
Centrumgemeente MO+ BW	5.319	2.383	5.319	5.319	5.319	5.319	5.319	5.319
Stedelijke ontwikkeling	500		500	1.400	500	1.400	500	1.400
Sociaal domein		4.400		2.200				
Afschrijvingslasten investering		24		24		24		24
Theaterfunctie	1.050		1.050		1.050		1.050	
Subtotaal bestemmingsreserves	7.168	6.824	6.988	13.261	6.988	11.061	6.988	11.061
Nog te bestemmen resultaat								
Begrotingssaldo	-6.524		-15.602		-17.213		-16.915	
Subtotaal nog te bestemmen resultaat	-6.524	0	-15.602	0	-17.213	0	-16.915	0
Totaal reserves	644	6.824	-8.613	13.261	-10.225	11.061	-9.927	11.061

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting op de reservemutaties:

Reserve overlopende werken: De middelen voor meerjarige incidentele projecten worden gestort in de reserve overlopende werken. Gedurende het project worden de daadwerkelijke projectkosten aan de reserve onttrokken.

Reserve centrumgemeenten MO+BW

Het jaarlijkse verwachte overschot bij beschermd wonen wordt gestort in de reserve centrumgemeentetaken MO+BW. Jaarlijks worden met de regiogemeenten afspraken gemaakt hoe het gerealiseerde resultaat van het vorig jaar wordt verdeeld c.q. besteed.

Reserve stadsontwikkelingsfonds

Er wordt structureel 500.000 euro gestort in deze reserve.

Resultaatbestemming:

De begrotingssaldi zoals gepresenteerd in het financieel meerjarenperspectief worden toegevoegd of onttrokken aan de reserve resultaatbestemming.

Verloopoverzicht voorzieningen	Saldo per 31-12- 2024	Saldo per 31-12- 2025	Saldo per 31-12- 2026	Saldo per 31-12- 2027	Saldo per 31-12- 2028	Doel van voorziening
Verplichtingen						
Nog uit te voeren werken grondexploitaties	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400	Dekking van nakomende kosten van afgesloten grondexploitaties.
Verwacht verlies grondexploitatie	578	578	578			Dekking van verwachte verliezen grondexploitatie.
Wethouderspensioen	639	639	639	639	639	Dekking voor toekomstige pensioenverplichtingen wethouders.
Bovenwettelijk verlof/verlofsparen	1.226	1.226	1.226	1.226	1.226	Dekking voor eventuele toekomstige verplichtingen uit hoofde van bovenwettelijk verlof/verlofsparen
Subtotaal verplichtingen	3.842	3.842	3.842	3.264	3.264	
Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is						
Riolering egalisatie	4.110	3.307	2.503	1.699	896	Dekking voor egalisatie van rioleringskosten.
Afval egalisatie	2.567	1.963	1.358	754	150	Dekking voor egalisatie van kosten afvalinzameling.
Subtotaal middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	6.678	5.270	3.862	2.453	1.045	
Toekomstige vervangingsinvesteringen						
Riolering vervanging	8.722	8.722	8.722	8.722	8.722	Dekking voor toekomstige vervangingsinvesteringen.
Subtotaal toekomstige vervangingsinvesteringen	8.722	8.722	8.722	8.722	8.722	
Totaal voorzieningen	19.241	17.833	16.425	14.439	13.031	

Bedragen x 1.000 euro

7. Bijlagen

7.1 Verbonden partijen

7.1.1 Gemeenschappelijke regelingen

7.1.1.1 Euregio

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-126	86	N
Eigen vermogen	2.650	2.663	
Vreemd vermogen	30.291	29.943	
Solvabiliteit (EV/TV)	8,0%	8,2%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Voor de EUREGIO is het Duitse recht van toepassing. Dit betekent dat voor EUREGIO niet dezelfde plichten gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de verzending van de begroting aan de deelnemende gemeenten.

Voor de begroting 2025 betekent dit, dat deze pas wordt vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van EUREGIO in januari 2025. De lidmaatschapsbijdrage van Almelo bedraagt voor 2024 21.000 euro. De ledenbijdrage is uniform vastgesteld op 0,29 euro per inwoner.

7.1.1.2 Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-207	-896	V
Eigen vermogen	756	1.652	
Vreemd vermogen	9.471	9.435	
Solvabiliteit (EV/TV)	7,4%	14,9%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten in 2025 bedraagt 14 miljoen euro.

Voor Almelo bedraagt de bijdrage voor GBTwente 2025 2,2 miljoen euro. Een stijging van 212.000 euro. Het GBT heeft een beperkt weerstandsvermogen waarmee incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen.

7.1.1.3 Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-375	-471	V
Eigen vermogen	1.910	2.081	
Vreemd vermogen	-	-	
Solvabiliteit (EV/TV)	100,0%	100,0%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De begroting van het OLCT bevat slechts de verrekening van het dividendresultaat uit de dochteronderneming Crematoria Twente B.V. (CT). De beheerskosten van de gemeenschappelijke regeling worden in mindering gebracht op het uit te keren dividend.

De gehanteerde uitgangspunten in de begroting 2025 zijn conform de besluiten van het algemeen bestuur. In de ontwerpbegroting 2025 is vanuit CT een dividend opgenomen van 375.000 euro. Na aftrek van de kosten is de verwachting dat de GR OLCT afsluit met een voordelig saldo van baten en lasten van 363.000 euro. Na verwachting zal het bedrag van 363.000 euro uitgekeerd worden aan de deelnemende gemeenten.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico van OLCT beperkt zich tot het risico van dochteronderneming CT. De risico's van CT zijn van invloed op de hoogte van het dividend dat het OLCT ontvangt. De meeste bedrijfsrisico's van CT zijn afgedekt door procedures, verzekeringen en tarieven. Een ander bedrijfsrisico vormt de vestiging van een concurrent binnen het verzorgingsgebied. In 2012 is daarom besloten tot een nieuwe strategie om dit risico te verkleinen.

7.1.1.4 Samen Twente

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-31	-287	V
Eigen vermogen	12.787	4.105	
Vreemd vermogen	1.422	1.649	
Solvabiliteit (EV/TV)	90,0%	71,3%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De begroting van Samen Twente heeft in 2025 een omvang van 62,9 miljoen euro, en stijgt daarmee totaal met ruim 10 miljoen euro t.o.v. de begroting 2024. Het aandeel van de gemeentelijke bijdragen is geraamd op 42,1 miljoen euro. Deze bijdrage is gestegen met 4,22 miljoen euro (11 %) t.o.v. de begroting 2024. De grootste stijging wordt veroorzaakt door het toepassen van de loon- en prijscompensatie (6%). Het overige deel door de versterking van bestaand beleid (informatiemanagement, - veiligheid en privacy, forensische geneeskunde en milieu & gezondheid en woningvervuiling.)

De bijdrage vanuit de gemeente Almelo stijgt van 4,4 miljoen euro (na de begrotingswijziging in 2024) naar 4,9 miljoen euro in 2025.

Kerntakendiscussie

Majeure inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten zijn voor het Algemeen Bestuur (AB) aanleiding geweest om, op initiatief van o.a. gemeente Almelo, op 14 februari jl. opdracht te geven tot een kerntakendiscussie. Daarbij strijden inhoudelijke argumenten en financiële realiteit om voorrang. Gemeenten dienen in het licht van hun financiële toekomst keuzes te maken. Dit wordt ook van Samen Twente verwacht. Hiervoor is inzicht nodig in de taakuitvoering, het ambitieniveau en de daarbij horende middelen. Het AB wil een goede inhoudelijke discussie kunnen voeren gericht op de toekomst.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De uitkomst van de kerntakendiscussie is een belangrijke basis voor het meerjarenprogramma Samen Twente. Het nemen van besluiten over de (structurele) uitzetting van de begroting pas kan plaatsvinden als er een inhoudelijke discussie is geweest. Het AB wil dit proces uiterlijk december 2024 afronden. Dit is een krappe planning, waarbij de deadline van december 204 echter cruciaal is om eventuele wijzigingen voor 2025 nog te kunnen doorvoeren in de gewijzigde begroting 2025 en de begroting 2026. Latere afronding is daarmee niet gewenst.

7.1.1.5 Recreatieschap Twente

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	146	8	N
Eigen vermogen	853	798	
Vreemd vermogen	3.633	3.418	
Solvabiliteit (EV/TV)	19,0%	18,9%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Het aandeel gemeentelijk bijdrage voor 2025 is geraamd op 4,1 miljoen euro. Deze bijdrage is ten opzichte van de begroting 2024 gestegen met 191.000 euro. De grootste stijging wordt veroorzaakt door aanpassingen binnen de cao SGO en het toepassen van de loon- en prijscompensatie-spelregels van de Twentse gemeenten voor verbonden partijen.

Recreatieschap Twente beheert namens de Twentse gemeenten de recreatieparken: Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden). Daarnaast beheert en onderhoud Recreatieschap Twente namens de Twentse gemeenten ook 380 km recreatieve fietspaden in Twente en 10.000 km aan routes.

De bedrijfsvoering van het recreatieschap wordt uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Samen Twente waarmee een dienstverleningsovereenkomst (DVO) is gesloten. Door de duidelijke DVO met de GR Samen Twente, en een separate administratie, blijft er een heldere en transparante scheiding tussen de financiën van het Recreatieschap Twente en de GR Samen Twente.

De begroting 2025 voor het Recreatieschap Twente wijkt inhoudelijk niet af van de programmabegroting.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De totale gemeentelijke bijdrage bedraagt voor 2025 4,1 miljoen euro. Voor Almelo is dit een bedrag van 478.000 euro. Een stijging van 22.000 euro t.o.v. 2024. Per inwoner bedraagt dit 6,44 euro.

7.1.1.6 Twenteboard Development

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-14	-14	V
Eigen vermogen	14	14	
Vreemd vermogen	9.972	9.972	
Solvabiliteit (EV/TV)	14,0%	14,0%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Twente Board is de samenwerking tussen Ondernemers, Onderwijsinstellingen en Overheid, met als doel het versterken van de economie in Twente. Dit gebeurt door mee te denken en te investeren in kansrijke en innovatieve projecten. Twente Board wordt in de uitvoering bijgestaan door een uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie onderhoudt en versterkt het regionale ecosysteem, met de strategische agenda van Twente Board als leidraad. De organisatie werkt samen met de regionale partners. Daarbij gaat het om het signaleren van trends en ontwikkelingen, verkennen van kansen, in de inzet van financiële middelen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De bijdrage in 2025 voor de gemeente bedraagt 660.000 euro.

7.1.1.7 Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-4.744	-2.646	V
Eigen vermogen	11.869	14.396	
Vreemd vermogen	69.297	53.000	
Solvabiliteit (EV/TV)	14,6%	21,4%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Regionaal Bedrijvenpark Twente (RBT, ook wel aangeduid als XL Businesspark of XL park) gaat een nieuwe fase in. De kavels zijn bijna volledig uitgegeven en na heel wat verlieslatende jaren is de grondexploitatie sinds 3 jaar winstgevend. RBT is een gemeenschappelijke regeling met de provincie Overijssel, gemeente Almelo, gemeente Borne, gemeente Enschede en gemeente Hengelo als deelnemers. 13 december 2023 heeft het AB het voornemen tot opheffing van de GR uitgesproken. Het (oorspronkelijke) streven was om in december 2024 het voornemen om te zetten in de daadwerkelijke uitvoering van de liquidatie. Op verzoek van Almelo is de datum van liquidatie middels AB besluit van 3 juli 2024 opgeschoven naar 30 juni 2025. Dit om Almelo tijd te geven om tot een zorgvuldige afweging te kunnen komen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Van belang is onderscheid te maken in de 3 rollen die Almelo in het proces van opheffing van de GR XL Businesspark.

1. Deelnemer aan de GR en daarmee ook winstnemer bij liquidatie, gelijk de andere deelnemers
 2. Ontvanger van een groot deel van de over te dragen activa en activiteiten.
 3. Invlechter. Na liquidatie worden de over te nemen activa en activiteiten geïntegreerd in de processen van Almelo
- De 3 rollen werken als communicerende vaten. Voor Almelo is belangrijk dat bepaald dient te worden welke activa en activiteiten Almelo onder welke condities bereid is over te nemen.

7.1.1.8 Ontplooi

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-67	-93	V
Eigen vermogen	87	180	
Vreemd vermogen	1.409	1.367	
Solvabiliteit (EV/TV)	5,8%	11,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Ontplooi heeft geen winstoogmerk en beperkt zich tot het uitvoeren van werkzaamheden van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), de Participatiewet en overige wettelijke taken op het gebied van de (sociale) werkvoorziening. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd voor de gemeenten Almelo, Twenterand, Wierden, Tubbergen en Dinkelland op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Commerciële dienstverlening aan derden wordt alleen uitgevoerd wanneer dit bijdraagt aan de doelen van Ontplooi. Met de vier gemeenten zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Voor de meerjarenbegroting is uitgegaan van dezelfde berekeningssystematiek zoals die op dit moment wordt gehanteerd. Doel van deze methode is een eerlijke verdeling tussen gemeenten op basis van diensten die ze afnemen en aantal medewerkers per dienst. Het resultaat van Ontplooi is na bijdrage gemeenten 0 euro.

Ontplooi ontvangt een tarief per medewerker nominaal voor de uitvoering van HR werkgeverstaken en/of verloning. Dit tarief is gebaseerd op de directe kosten en een deel van de indirecte kosten.

De gemeenten die bijdragen betreffen: Almelo, Dinkelland, Tubbergen, Twenterand en Wierden.

De gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Twenterand en Wierden betalen 15% opslag over de totale bijdrage ten behoeve van potentiële frictiekosten.

7.1.1.9 Stadsbank Oost Nederland (SON)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-366	-289	V
Eigen vermogen	1.349	1.370	
Vreemd vermogen	14.497	11.396	
Solvabiliteit (EV/TV)	8,5%	10,7%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De Stadsbank Oost Nederland voert de bancaire schuldhelpverlening uit voor onze gemeente, 'de echte bankzaken'. De gemeente is regievoerder in deze samenwerking, conform de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening, en de Stadsbank is de uitvoerende partij.

Het dienstverleningsmodel en bekostigingsmodel is aangepast om beter aan te sluiten bij de integrale toegang en regie van de 21 gemeenten. De Stadsbank heeft de beweging gemaakt van proces- en productgericht werken naar klant- en resultaatgericht werken.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het gemeentelijke aandeel in de begroting 2025 bedraagt voor Almelo 1,5 miljoen euro. Dit bedrag wordt voor 75% naar rato verdeeld op basis van de afgenomen dienstverlening en het overige 25% naar rato op basis van het aantal huishoudens per gemeente. Er is altijd enige onzekerheid over de af te nemen dienstverlening.

7.1.1.10 Omgevingsdienst Twente (ODT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-399	-454	V
Eigen vermogen	1.727	1.983	
Vreemd vermogen	2.931	2.931	
Solvabiliteit (EV/TV)	37,1%	40,4%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De OD Twente behandelt voor haar deelnemers (de 14 Twentse gemeenten) de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (milieudeel en voor de provincie ook het bouwdeel), toetst meldingen, houdt toezicht op en handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarnaast adviseert de OD Twente haar deelnemers bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft geleid tot een aantal aanpassingen. Aan ICT, van processen (kortere proceduredtijd), opleiding van medewerkers en vernieuwing van uitgaande communicatie. OD Twente verwacht verder nu nog onbekende inzet op stikstofproblematiek en ammoniakreductie in emissiearme stalsystemen. Er is een nieuwe functie, Omgevingsadviseur, gecreëerd. Deze adviseurs gaan zich bijvoorbeeld bezig houden met de impact van de energietransitie en functiewijzigingen op het platteland. Er is een cluster Energie gevormd waarbinnen medewerkers beleid uitwerken rondom energie en duurzaamheid.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Bij de oprichting van de ODT heeft de gemeente Almelo robuust ingebracht, in tegenstelling tot aantal andere gemeenten. Dit heeft ervoor gezorgd dat de uitvoeringscapaciteit voor Almelo is gebruikt voor andere deelnemers. Dit heeft geleid tot flinke achterstanden bij Almelo. Daarnaast bleef de uitvoerig binnen het (milieuspecialistisch) pluspakket achter bij de programmering. Voor het komend jaar wordt er vanuit de bestemmingsreserve extra budget beschikbaar gesteld voor uitbreiding van de capaciteit, om de in het verleden ontstane werkvoorraad over een periode van twee jaar deels te verlagen. Voor Almelo zaak hier alert op te blijven en toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Het risico op niet realiseren van de productie-aantallen blijft reëel.

7.1.1.11 Veiligheidsregio Twente (VRT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-749	-1.374	V
Eigen vermogen	1.963	2.503	
Vreemd vermogen	66.845	64.099	
Solvabiliteit (EV/TV)	2,9%	3,8%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De Veiligheidsregio Twente (VRT) is de regionale samenwerkingsorganisatie op het gebied van de brandweer, incidentenbestrijding en crisisbeheersing. De VRT kenmerkt zich doordat ze kapitaalintensief en tegelijk arbeidsintensief is. Beide leveren momenteel risico's op. Materialen en prijzen voor inkoop in het algemeen zijn sterk gestegen en de schaarste op de arbeidsmarkt is een risico voor het invullen van vacant gekomen functies. Het is al een opgave om de crisisbeheersing stabiel en paraat te houden.

VRT heeft erg weinig vet op de botten (weerstandvermogen en structurele exploitatieruimte). VRT wil deelnemen in een Waarborgfonds voor het gezamenlijk dragen van niet verzekerbare aanspraken na ongevallen en heeft dit aan de raden voorgelegd. Informatieveiligheid, cyberweerbaarheid en nieuwe technieken in de energietransitie (bijvoorbeeld branden a.g.v. batterijen in voertuigen) vergen aandacht.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Er is sprake van een hoog eigenaarsbelang, 82% van de lasten wordt door de bijdrage van gemeenten gedekt. Dit is inherent aan een verplichte samenwerking zoals VRT is. Flexibiliteit is een achilleshiel; kapitaallasten (veel gebouwen, voertuigen en machines) en veel vast personeel beslaan een groot deel van de begroting. Lichte zorgen zijn er verder ook op het gebied van opdrachtgeversrelatie. Er ontbreekt een DVO, waarin de wederzijdse verplichtingen en rechten zijn vastgelegd. Dit is verklaarbaar, omdat VRT bijna uitsluitend wettelijke taken uitvoert, waarvoor niet een overeenkomst, maar de wet bepalend is.

7.1.1.12 Port of Twente Havenbedrijf

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-57	-57	V
Eigen vermogen	108	108	
Vreemd vermogen	101	101	
Solvabiliteit (EV/TV)	51,7%	51,7%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De binnenhavens aan de Twentekanalen van de gemeenten Hengelo, Almelo, Enschede, Hof van Twente en Lochem vormen samen Port of Twente Havenbedrijf. Deze samenwerking is gebaseerd op de door de vijf gemeenten ondertekende overeenkomst dat beschouwd kan worden als een Wgr construct zonder rechtspersoonlijkheid (Wgr light). Het doel van de samenwerking is gebaseerd op het genereren van:

- meer (water) gebonden en verbonden bedrijven
- meer vervoer over water
- bijdragen in de circulaire economie en energietransitie,

en daarmee het bewerkstelligen van economische verbreding van de havengebieden en economische structuurversterking van de Regio Twente/Achterhoek.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Conform het bedrijfsplan kan er 575 uren aan ambtelijke inzet van Almelo worden gevraagd. Daarvan zijn er circa 250 opgenomen in de werkplannen. Dekking van de overige uren ontbreekt. Dit kan mogelijke problemen opleveren bij de uitvoering van het bedrijfsplan. Op dit moment is dit nog niet aan de orde, maar kan niet uitgesloten worden. Er is een budget van 30.000 euro opgenomen in de begroting.

7.1.2 Vennootschappen en coöperaties

7.1.2.1 Cogas NV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-2.159	-8.706	V
Eigen vermogen	141.841	145.458	
Vreemd vermogen	110.955	109.354	
Solvabiliteit (EV/TV)	56,1%	57,1%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Cogas voert het beheer uit van het gas- en elektriciteitsnetwerk in Almelo. Cogas staat aan de vooravond van de energietransitie en de veranderingen die daarmee optreden, waaronder de eventuele aanleg van een regionaal warmtenet, met Twence als warmtebron. Deze energietransitie heeft grote impact op de bedrijfsvoering en zorgt voor grote veranderingen in de investeringsbehoefte en financiële resultaten van Cogas. Het risico bestaat dat Cogas taken gaat uitvoeren waarvan het college en de gemeenteraad zouden vinden dat deze niet tot de kerntaken van Cogas behoren. Immers, de 1e fase van het regionaal warmtenet zal, bij een positieve businesscase en een door de aandeelhouders goedgekeurde final investment decision, aangelegd worden buiten het werkgebied van Cogas. Indien Cogas zich in toenemende mate buiten het werkgebied begeeft, er geen externe partners bijkomen en de financiële risico's voor ons als aandeelhouder toenemen, dan kan er een heroverweging van het aandeelhouderschap plaatsvinden.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Volgens de directie wordt Cogas geconfronteerd met enorme fluctuaties in het bedrijfsresultaat, waaraan niet-beïnvloedbare factoren ten grondslag liggen. Er is sprake van een neerwaartse liquiditeitsprognose. Men vraagt zich af of een vast bedrag aan dividenduitkering nog passend is in de huidige tijd, een dividenduitkering die is gebaseerd op een percentage van de winst is de redelijker aldus de directie.

Met ingang van het dividenduitkeringsjaar 2027 (gebaseerd op het nettoresultaat van het boekjaar 2026) zal het jaarlijks dividend een resultaatafhankelijk vorm krijgen, middels een jaarlijkse vaste progressieve staffel.

7.1.2.2 BNG Bank N.V.

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-300	-254	V
Eigen vermogen	4.600	4.734	
Vreemd vermogen	112.100	112.100	
Solvabiliteit (EV/TV)	3,9%	4,1%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De BNG bank is, naast dat ze onze huisbankier is, een solide belegging. BNG behoort tot de gezondste banken van West-Europa. Er is slechts een gering financieel risico, dat alleen optreedt als de bank omvalt. In dat geval moeten we de boekwaarde van de aandelen t.b.v. 436.000 euro afboeken. Die kans is nihil. De marktwaarde van de aandelen is een veelvoud daarvan.

7.1.2.3 NV Industriegebouw Maatschappij (IGM)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-42	-42	V
Eigen vermogen	1.516	1.516	
Vreemd vermogen	3.128	3.128	
Solvabiliteit (EV/TV)	32,6%	32,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

IGM is bezig met de laatste fase van de afbouwfase. De vastgoed portefeuille is inmiddels verkocht. De gemeente is als enig aandeelhouder voornemens de resterende leningenportefeuille van IGM over te nemen. Dit dient via een collegevoorstel nog wel bevestigd te worden. Overname kan echter pas plaats vinden na afhandeling en afsluiting van een vastgoedtransactie die in het verleden heeft plaatsgevonden.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente Almelo is enig aandeelhouder en financier van de IGM, waardoor de gemeente risico loopt wanneer klanten van de IGM niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

7.1.2.4 Sportbedrijf Almelo BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	425	-166	V
Eigen vermogen	894	1.059	
Vreemd vermogen	1.309	1.247	
Solvabiliteit (EV/TV)	40,6%	45,9%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Sportbedrijf Almelo heeft over 2023 een positief resultaat behaald van 168.000 euro

Het positieve resultaat is grotendeels behaald door de ontvangen subsidie MEOZ, SPUK regeling van respectievelijk 713.000 euro en 108.000 euro. De bijdrage vanuit de gemeente Almelo alsmede de gerealiseerde omzet uit verhuur en kaartverkoop zijn niet toereikend om het Sportbedrijf Almelo de komende jaren exploitabel te houden. De liquiditeitspositie van het Sportbedrijf Almelo staat al enige tijd onder druk. Enerzijds door de hoge energieprijzen en anderzijds door krapte in de personele bezetting, waardoor inzet van duurder ingehuurd personeel noodzakelijk is. Het vertrek van de directeur-bestuurder van het Sportbedrijf zal (voorlopig) worden ingevuld door een interim bestuurder. Bestuurlijk wordt er nagedacht om de liquiditeitspositie weer op een acceptabel niveau te krijgen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente heeft een dubbelrol richting het sportbedrijf. Dit kan de relatie tussen eigenaar en opdrachtgever/subsidieverstrekker op gespannen voet zetten. Door een zuivere rollenscheiding op zowel bestuurs- als ambtelijk niveau wordt rolvermenging zoveel mogelijk voorkomen. De jaarlijkse bijdrage aan het Sportbedrijf bedraagt circa 3,4 miljoen euro. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 18.000 euro). De meerkosten voor energie drukken ook in 2025 zwaar op de vermogens positie. Voor 2025 is er nauwelijks nog enige financiële ruimte om mogelijke tegenvallers op te vangen.

7.1.2.5 Twence Holding BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-32.500	-9.500	V
Eigen vermogen	176.054	169.261	
Vreemd vermogen	110.693	109.018	
Solvabiliteit (EV/TV)	61,4%	60,8%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Almelo is aandeelhouder van Twence Holding BV. De Almelse gemeenteraad heeft in 2015 bij motie besloten niet langer eigenaar te willen zijn van dit bedrijf. Sindsdien werken opeenvolgende colleges aan de verkoop van de aandelen Twence. Op dit moment wordt opnieuw een verkoopopgong ondernomen waarmee wordt nagestreefd de aandelen van Almelo (en Oldenzaal en Twenterand) te verkopen.

AVR is op 21 oktober 2021 een bodemprocedure gestart tegen Twence, haar dochterondernemingen en alle aandeelhoudende gemeenten omdat dit bedrijf als concurrent het niet eens is dat de aandeelhoudende gemeenten een afvallever- en verwerkingscontract hebben met Twence zónder dat deze opdracht openbaar is aanbesteed. AVR is in eerste aanleg door de rechtbank in het ongelijk gesteld waarna AVR hoger beroep heeft ingesteld bij het gerechtshof in Arnhem. Dit hoger beroep loopt nog. Een uitspraak in deze zaak zal voorlopig op zich laten wachten omdat het gerechtshof een relevante uitspraak afwacht uit een andere rechtszaak. Bij deze andere rechtszaak zijn Twence en de aandeelhouders overigens niet betrokken.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Na een externe bemiddeling eind 2021 is in het voorjaar van 2022 door alle aandeelhoudende gemeenten besloten tot het ondernemen van een nieuwe verkoopopgong waarmee wordt beoogd de aandelen van de gemeenten Almelo, Oldenzaal en Twenterand te verkopen. Dit proces is bij het schrijven van de Begroting 2025 nog gaande. Een voorspelling c.q. verwachting geven over de uitkomst van deze verkoopopgong is niet mogelijk.

7.1.2.6 Twente Milieu NV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-1.369	596	N
Eigen vermogen	12.232	12.064	
Vreemd vermogen	15.679	15.274	
Solvabiliteit (EV/TV)	43,8%	44,1%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Per 1-1-2025 zal de gemeente Berkelland toetreden tot Twente Milieu. Het aantal deelnemende gemeenten komt daarmee op 10.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 127.000 euro). Het risico van Twente Milieu lijkt stabiel. Twente Milieu heeft zich in de afgelopen jaren financieel goed ontwikkeld.

7.1.3 Overige vennootschappen

7.1.3.1 CSV Amsterdam BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-102	-125	V
Eigen vermogen	210	84	
Vreemd vermogen	13	64	
Solvabiliteit (EV/TV)	94,2%	56,8%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Nihil.

7.1.3.2 Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-36	-39	V
Eigen vermogen	1.669	1.727	
Vreemd vermogen	30	33	
Solvabiliteit (EV/TV)	98,2%	98,1%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Men is nog steeds voornemens om de vennootschap op te heffen en de resterende liquide middelen uit te keren aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang, wanneer dit nu definitief plaats gaat vinden in is nog niet bekend.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Nihil.

7.2 Delegatieregister

Inleiding

De gemeenteraad van Almelo besloot op 2 december 2014 ([RAAD-2331](#)) dat een geactualiseerd delegatieregister jaarlijks bij de programmabegroting moet worden vastgesteld. Het delegatieregister is ten opzichte van het delegatieregister dat bij de begroting 2023 is vastgesteld, gewijzigd. Toegevoegd is de bevoegdheid voor het beslissen op aan de raad gerichte verzoeken om informatie op grond van de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who). Daarnaast is op 29 november 2022 door de raad besloten ([RAAD-7286](#)) om een aantal bevoegdheden te delegeren aan het college inzake het wijzigen en vaststellen van het omgevingsplan. Dit besluit is in werking getreden gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-24) en is nu in het register verwerkt onder 6.

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Dele-gans	Dele-gataris	Voorwaarden
Wet open overheid (Woo)					
1.	Het beslissen op aan de raad gerichte aanvragen en verzoeken op grond van de Woo en daarmee verband houdende processuele handelingen.	art. 4.3 en 4.4 Woo art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
Algemene wet bestuursrecht (Awb)					
2.	Het besluiten om toepassing te geven aan afdeling 3.4, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, van de Awb.	afd. 3.4 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
3.	Het in de gelegenheid stellen van aanvragers, geadresseerden en derde-belanghebbenden, hun zienswijze naar voren te brengen in gevallen bedoeld in artikel 4:7 en 4:8 Awb.	art. 4:7 en 4:8 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
4.	Het nemen van verdagingsbesluiten op bij de raad ingediende bezwaarschriften.	art. 4:14 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
5.	Het beslissen op een bezwaarschrift als bedoeld in de Awb, indien een hoorzitting achterwege wordt gelaten om één van de in artikel 7:3 Awb genoemde redenen.	art. 7:3 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
Omgevingswet					
6.		art. 2.8 en 4.14 Ow.	Raad	B en W	

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
	Bevoegdheden wijzigen en vaststellen Omgevingsplan in de volgende gevallen:	artikel 10:13 t/m 10:19 Awb			
	a. het verwerken van kaderstellend beleid of beleidsregels waarover door de gemeenteraad of college is besloten in het omgevingsplan;	art. 156 Gemeentewet			
	b. het toevoegen en of wijzigen van begripsbepalingen, voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben;				
	c. het wijzigen van het omgevingsplan voor ontwikkelingen welke niet vallen binnen de categorieën van gevallen waarvoor, voor het verlenen van een omgevingsvergunning van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, advies van de gemeenteraad nodig is;				
	d. het aanpassen van informatieproducten van het omgevingsplan;				
	e. het aanpassen van het omgevingsplan aan veranderende wet- en regelgeving en beleidsnormen, voor zover hier geen beleidsvrijheid is toegekend;				
	f. het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefoutjes;				
	g. het opnemen van verleende omgevingsvergunningen die in afwijking van het geldende omgevingsplan zijn verleend in het vast te stellen omgevingsplan;				
	h. het toevoegen van die onderdelen uit de gemeentelijke verordeningen die beleidsneutraal overgeheveld worden naar het omgevingsplan;				
	i. het aanpassen van het omgevingsplan als deze in overeenstemming is met wijzigingsbevoegdheden die in de vastgestelde bestemmingsplannen zijn opgenomen;				

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Dele-gans	Dele-gataris	Voorwaarden
	j. het aanpassen van het omgevingsplan als deze in overeenstemming is met de uitwerkingsbevoegdheden die in de vastgestelde bestemmingsplannen zijn opgenomen; k. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan te stellen regels.				
Verkeer					
7.	Het aangeven van bebouwde komgrenzen ingevolge artikel 20a Wegenverkeerswet (WVW)	art. 20a WVW art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
8.	Een weg onttrekken aan het openbaar verkeer o.g.v. artikel 9 en 11 WVW	art. 9 en 11 WVW art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	Actieve informatieplicht richting de raad voorafgaande aan de besluitvorming. Raadsbesluit van 29 januari 2013(Raad1200689)
Straatnaamgeving en huisnummers					
9.	Het geven van namen aan straten, pleinen, parken, buurten en nieuwbouwwijken en het toekennen van huisnummers.	art. 124 lid 1 Grondwet art. 108, 147 en 156 Gemeentewet	Raad	B en W	De raad stelt de verordening en de kaders vast waarbinnen B en W dient te besluiten. Raadsbesluit van 18 december 2018 (Raad1805086, agendapunt 6)
Wet hergebruik overheidsinformatie					
10.	Het beslissen op aan de raad gerichte verzoeken om informatie op grond van de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who) en daarmee verband houdende processuele handelingen	Who Art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	

7.3 Stand van zaken moties

Vertrekpunt is het overzicht met de stand van zaken moties bij de Perspectiefnota 2025-2028. Afgehandelde moties zijn niet in dit overzicht opgenomen. Deze kunt u vinden in het overzicht met moties op iBabs.

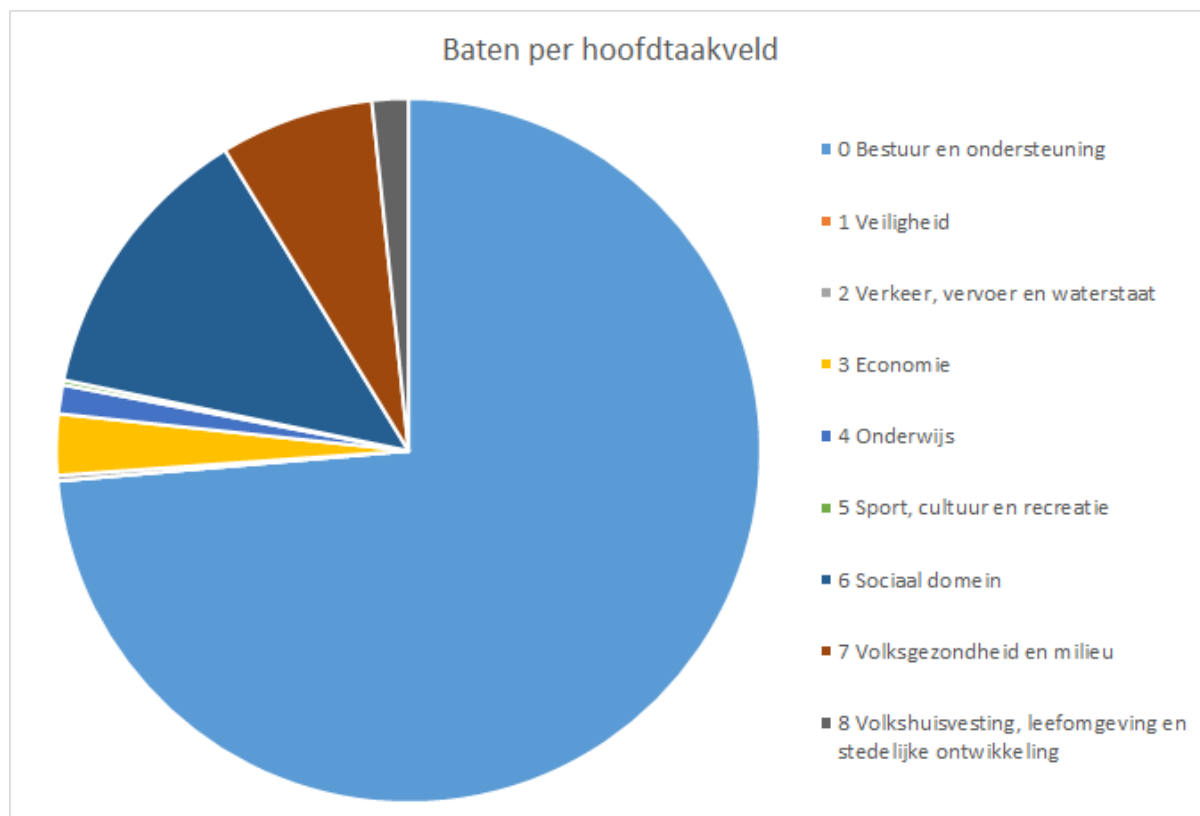
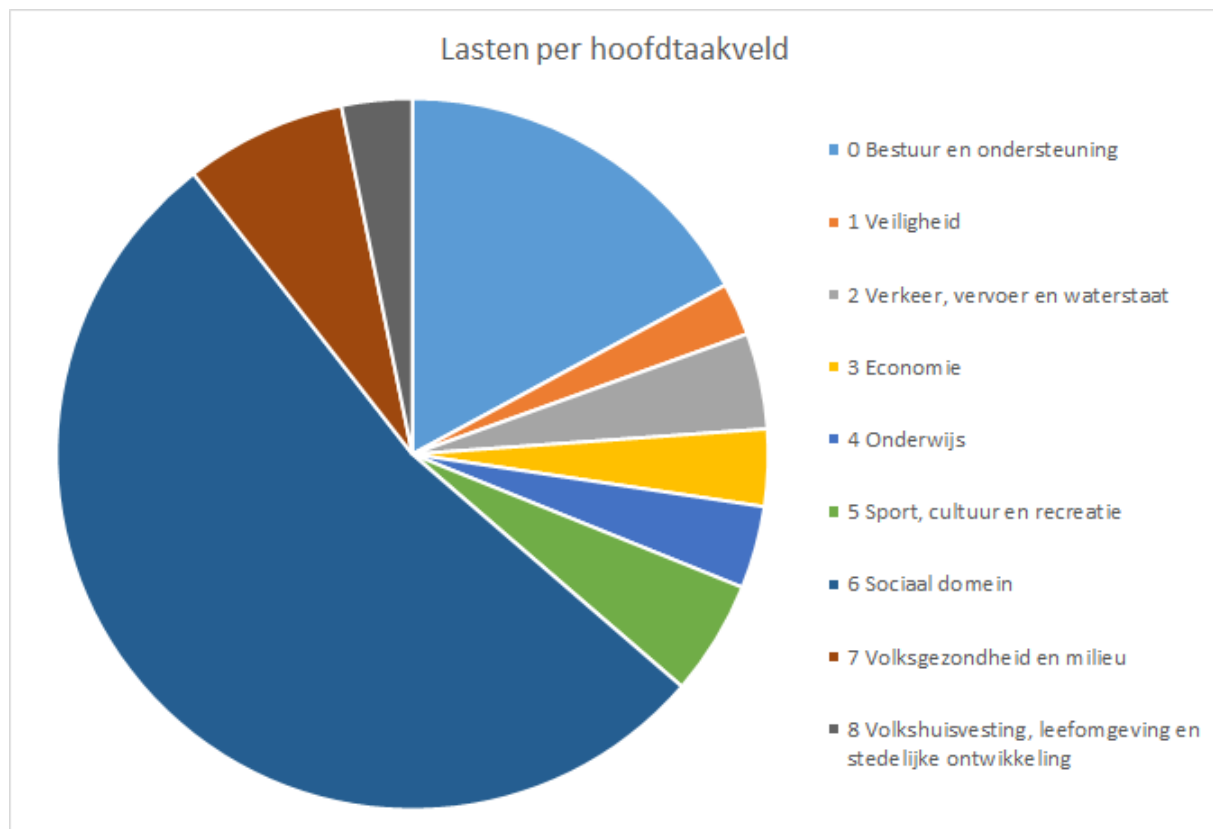
Omschrijving motie	Datum raadsvergadering	Stand van zaken
Noodzaak communicatiestrategie wijzigingen sociaal domein	11-07-2024	Deze motie is recent aangenomen.
De juiste basis voor een effectieve jeugdzorg	11-07-2024	Deze motie is recent aangenomen.
Volledige informatie over ombuigingen tijdens de programmabegroting	11-07-2024	De gevraagde informatie is opgenomen in de Programmabegroting 2025. De motie is hiermee afgedaan.
Inzicht in de effecten van de voorgestelde besparingen en maatregelen	11-07-2024	De gevraagde informatie is opgenomen in de Programmabegroting 2025. De motie is hiermee afgedaan.
De extra OZB-verhoging jaarlijks expliciet afwegen	11-07-2024	Er is een dictumpunt opgenomen in het raadsvoorstel behorende bij de Programmabegroting 2025. Wij zullen dit voortzetten tot de Programmabegroting 2028. De motie is hiermee afgedaan.
‘Nieuwe’ camperplaats	11-07-2024	Deze motie is recent aangenomen.
Papiervoorziening voor appartementen in de binnenstad	11-07-2024	Deze motie is recent aangenomen. In het afvalbeleidsplan worden papiervoorzieningen meegenomen.
Groene parken, een groene beleving	11-07-2024	Deze motie is recent aangenomen. De motie wordt meegenomen in de integrale visie op groen.
Grip op sociaal domein	11-07-2024	Deze motie is recent aangenomen.
Preventie inzet ervaringsdeskundigen in het sociaal domein	11-07-2024	De inventarisatie op welke onderdelen de inzet van ervaringsdeskundigheid effectief toepast zou kunnen worden is gestart.
Zonder geld geen gemeente	11-07-2024	De motie is opgestuurd naar de vaste kamercommissie voor Binnenlandse zaken en in kopie naar het actiecomité raden in verzet. De motie is hiermee afgedaan.
‘BOSK’ in Almelo	11-07-2024	Deze motie is recent aangenomen.
Verkeerssituatie Hospitaalweg	18-06-2024	Er is gestart met het verkeersonderzoek om de knelpunten in beeld te brengen.
Groen is niet geel	23-04-2024	De motie is in uitvoering. Uiterlijk eind 2024 worden de brieven naar de agrarische ondernemers verstuurd.
Inzicht in de praktijk van inbreiding	23-04-2024	In het najaar van 2024 vervaardigt bureau Stec locatiepaspoorten voor bedrijventerreinen in Almelo. Deze paspoorten geven duidelijkheid over inbreidingsmogelijkheden op bestaande werkterreinen. Zodra deze informatie beschikbaar is, kunnen toekomstige verzoeken om bedrijfsruimte gekoppeld worden met de beschikbaarheid aan inbreiding. Zodra via de locatiepaspoorten duidelijk is waar de inbreidingsmogelijkheden zijn, wordt de raad met een

Omschrijving motie	Datum raadsvergadering	Stand van zaken
		praktijkvoorbeeld geïnformeerd. We zullen dit voor een raadzaken inplannen.
Evaluatie Sluitingstijden Horeca Binnenstad	26-03-2024	De motie vraagt om een evaluatie over een jaar of eerder indien noodzakelijk.
Motie één cultureel centrum	27-02-2024	Deze motie wordt meegenomen bij de op te stellen cultuur/erfgoedvisie.
Trimparcours Pooksbelt	09-11-2023	Er is de afgelopen tijd onderzoek gedaan naar op welke manier een trimparcours gerealiseerd zou kunnen worden. Voor het einde van het jaar wordt de raad hierover geïnformeerd.
Verbetering van Fietsenstallingen in Almelo	09-11-2023	Het onderzoek naar de verbetering van fietsparkeervoorzieningen in Almelo, inclusief gerelateerde aspecten zoals handhaving en communicatie, is afgerond. Het college heeft onder voorbehoud van de toekenning van de incidentele middelen door de raad bij vaststelling van de programmabegroting ingestemd met de voorgestelde maatregelen. De motie is hiermee afgehandeld.
Intensiveren van stimulans 'vergroenen' van wijken	09-11-2023	De gemeente plaatst regelmatig informatie op de duurzaamheidspagina, stimuleert bewoners via de Groene Loper en persoonlijk contact. Daarnaast besteden we via social media regelmatig aandacht aan groene initiatieven en mogelijkheden, zoals de tuincoaches. Recent is de website uitgebreid met teksten over biodiversiteit. November 2024 komt een raadsbrief met meer informatie.
Kabelgoottegels	09-11-2023	Het besluit over de wijziging van de beleidsregels is uitgesteld. Er wordt juridisch advies ingewonnen over de juridische aansprakelijkheid m.b.t. verlengde private aansluitingen. Dit advies wordt afgewacht, voordat er een besluit kan worden genomen.
Integrale visie op groen in Almelo	09-11-2023	De integrale visie op groen is een bouwsteen voor de nieuw vast te stellen Omgevingsvisie. Besluitvorming over de visie op groen was gepland voor de zomer van 2024, maar de aangenomen motie 'Groene parken, een groene beleving' moet hierin nog verwerkt worden. Besluitvorming zal plaatsvinden in 2025.
Statiegeld hoort niet in de prullenbak	09-11-2023	De pilot is gestart en deze loopt t/m begin 2025.
Kangoeroewoningen	13-07-2023	Er is onderzocht hoe in België vorm wordt gegeven aan kangoeroewoningen. De Belgische situatie laat zich niet één op één vergelijken met de Nederlandse. Er wordt op dit moment gewerkt aan een actualisatie van de ruimtelijke beleidsregels. Waar mogelijk worden kangoeroewoningen daarbij betrokken.
Hofkeshuis	13-07-2023	De motie is in uitvoering.

Omschrijving motie	Datum raadsvergadering	Stand van zaken
Geen geld, geen Zwitsers	13-07-2023	We haken hier nadrukkelijk aan bij de lijn van de VNG en de G40. Ook blijven we hierop inzetten. De motie is hiermee afgedaan.
Uitwerking aanbevelingen en vaststellen tijdspad voor de nieuwe samenwerkingsnota	27-06-2023	De motie is in uitvoering.
Evaluatie bomenbeleid Almelo	10-11-2022	Op 13 september 2023 heeft een beeldvormend beraad plaatsgevonden over de evaluatie van het bomenbeleid. De evaluatie en het nieuwe beleid worden zo spoedig mogelijk vastgesteld.
Schone Lucht Akkoord	10-11-2022	De Omgevingsdienst Twente (ODT) heeft opdracht van de gemeente om een afweging op te stellen met daarin benoemd welke consequenties er aan het ondertekenen van het akkoord vastzitten. De verwachte einddatum is in het najaar 2024.
Een groen en innovatief bedrijventerrein	1-11-2022	XL Businesspark 2 zal worden ontwikkeld als groen, innovatief en duurzaam, regionaal bedrijventerrein voor door technologie gedreven maakindustrie (minimaal 75%) en regionaal gedreven logistieke bedrijven (maximaal 25%) met een ruimtebehoefte van minimaal 3 hectare. Door in te zetten op het behalen van het certificaat BREEAM 'excellent' wordt een niveau van duurzaamheid bereikt dat boven de wettelijke verplichtingen ligt.
Kadernota XL Businesspark 2	1-11-2022	Het omgevingsplan (inclusief kostenverhaal) en de MER van XL Businesspark 2 zijn afgerond en na besluitvorming door het college op 18 september voor zes weken ter inzage gelegd. Het omgevingsplan en de MER worden na verwerking van de zienswijzen in januari 2025 voor besluitvorming aan de raad aangeboden.
Integriteitsonderzoek Twence	21-12-2021	Het college heeft besloten de uitvoering van de motie vooralsnog aan te houden zolang de extern geleide bemiddelingspoging (waar de poging tot aandelenverkoop onderdeel van is) nog loopt. Na afloop van het bemiddelingstraject zal opnieuw worden gezien of de motie in uitvoering kan worden gebracht.
Beter en breder tarievenbeleid nieuw zwembad	26-5-2021	De motie wordt uitgevoerd op het moment dat er zicht is op de voltooiing en exploitatie van het nieuwe zwembad.

7.4 Overzicht van baten en lasten

7.4.1 Diagram van baten en lasten



7.4.2 Overzicht van baten en lasten

Lasten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.113	4.113	4.113	4.113
0.2 Burgerzaken	3.487	3.211	3.297	3.211
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7.881	10.200	10.333	7.998
0.4 Overhead	43.819	44.348	41.971	41.500
0.5 Treasury	-104	677	978	1.160
0.61 OZB woningen	997	997	997	997
0.62 OZB niet-woningen	115	115	115	115
0.63 Parkeerbelasting	18	18	18	18
0.64 Belastingen overig	195	195	195	195
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	4.270	11.741	23.822	32.768
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
0 Bestuur en ondersteuning	64.865	75.690	85.913	92.149
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.606	6.592	6.592	6.592
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.508	2.535	2.535	2.535
1 Veiligheid	9.114	9.127	9.127	9.127
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	13.085	13.786	14.565	14.965
2.2 Parkeren	3.070	2.752	2.534	2.518
2.3 Recreatieve havens	94	94	94	94
2.4 Economische havens en waterwegen	260	260	259	259
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	16.509	16.892	17.452	17.836
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	1.813	1.813	1.813	1.813
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.956	2.560	1.056	1.056
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	378	378	378	378
3.4 Economische promotie	1.101	1.101	1.101	1.101
3 Economie	13.248	5.852	4.348	4.348
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	561	561	561	561
4.2 Onderwijshuisvesting	5.167	5.440	5.597	5.754
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.487	8.487	8.487	8.487
4 Onderwijs	14.214	14.487	14.644	14.802
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.164	3.664	3.185	3.185
5.2 Sportaccommodaties	1.438	1.468	1.521	1.547
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.689	2.621	2.621	2.621
5.4 Musea	55	55	55	55
5.5 Cultureel erfgoed	56	56	56	56
5.6 Media	2.352	2.352	2.217	2.217
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.041	9.086	9.171	9.289
5 Sport, cultuur en recreatie	19.793	19.301	18.825	18.970
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.344	9.247	8.702	8.701
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.164	2.164	2.164	2.164
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3.234	3.234	3.234	3.234
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.929	1.929	1.929	1.929
6.3 Inkomensregelingen	59.965	59.715	59.730	59.745

Lasten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
6.4 WSW en beschut werk	12.421	12.065	11.717	11.235
6.5 Arbeidsparticipatie	5.266	5.352	5.438	5.523
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.917	5.917	5.917	5.917
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	9.810	9.810	9.810	9.810
6.712 Begeleiding (Wmo)	10.200	8.039	6.829	6.429
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.120	3.120	3.120	3.120
6.714 Overige maatwerkarrangementen	182	182	182	182
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.679	1.679	1.679	1.679
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	23.601	22.536	21.931	21.731
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	813	813	813	813
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	23.187	22.122	21.517	21.317
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	2.437	2.437	2.437	2.437
6.791 PGB Wmo	970	970	970	970
6.792 PGB Jeugd	285	285	285	285
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	11.175	11.175	11.475	11.175
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	5.873	5.896	5.896	5.896
6.821 Jeugdbescherming	4.056	4.056	4.056	4.056
6.822 Jeugdreclassering	453	453	453	453
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.745	1.745	1.745	1.745
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.574	1.574	1.574	1.574
6 Sociaal domein	201.400	196.516	193.603	192.120
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	4.226	4.081	3.738	3.738
7.2 Riolering	10.700	10.689	10.679	10.668
7.3 Afval	8.070	8.068	8.066	7.984
7.4 Milieubeheer	4.252	4.251	4.255	4.162
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	592	592	591	577
7 Volksgezondheid en milieu	27.841	27.681	27.329	27.129
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.687	1.687	1.687	1.687
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.989	3.551	3.156	3.457
8.3 Wonen en bouwen	5.465	5.463	5.463	5.463
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	12.140	10.701	10.306	10.607
Totaal lasten	379.125	376.247	381.548	387.088

Bedragen x 1.000 euro

Baten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	-1.626	-1.626	-1.626	-1.626
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-7.791	-7.864	-7.911	-5.475
0.4 Overhead	-5.497	-5.494	-5.484	-5.475
0.5 Treasury	-1.665	-1.664	-1.664	-1.063
0.61 OZB woningen	-11.814	-12.476	-13.168	-13.890
0.62 OZB niet-woningen	-16.592	-18.222	-19.168	-20.186
0.63 Parkeerbelasting	-1.672	-1.672	-1.972	-1.972
0.64 Belastingen overig	-256	-356	-356	-356
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-227.425	-221.005	-228.057	-234.955
0.8 Overige baten en lasten	-249	-3.140	-2.928	-2.915
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
0 Bestuur en ondersteuning	-274.588	-273.519	-282.332	-287.913
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-45	-45	-45	-45
1 Veiligheid	-45	-45	-45	-45
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	-691	-691	-691	-691
2.2 Parkeren	-48	-48	-48	-48
2.3 Recreatieve havens	-15	-15	-15	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	-169	-169	-169	-169
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	-923	-923	-923	-923
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-9.665	-2.295	-982	-982
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-244	-244	-244	-244
3.4 Economische promotie	-505	-541	-541	-541
3 Economie	-10.414	-3.081	-1.768	-1.768
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-	-	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.943	-4.943	-4.943	-4.943
4 Onderwijs	-4.943	-4.943	-4.943	-4.943
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-559	-480	-23	-1
5.2 Sportaccommodaties	-251	-251	-251	-251
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-
5.4 Musea	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6 Media	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	-810	-730	-274	-251
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-470	-390	-45	-45
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo				
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd				
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal				
6.3 Inkomensregelingen	-46.592	-46.592	-46.592	-46.592
6.4 WSW en beschut werk	-567	-548	-526	-505
6.5 Arbeidsparticipatie				

Baten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)				
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-995	-995	-995	-995
6.712 Begeleiding (Wmo)				
6.713 Dagbesteding (Wmo)				
6.714 Overige maatwerkarrangementen				
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-	-	-	-
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	3	3	3	3
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	-	-	-
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-	-
6.791 PGB Wmo				
6.792 PGB Jeugd	-	-	-	-
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	-75	-125	-75	-75
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-	-	-	-
6.821 Jeugdbescherming	-	-	-	-
6.822 Jeugdreclassering	-	-	-	-
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-	-	-	-
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	-	-	-
6 Sociaal domein	-48.696	-48.647	-48.230	-48.209
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-506	-361	-18	-18
7.2 Riolering	-13.435	-13.435	-13.435	-13.435
7.3 Afval	-10.527	-10.527	-10.527	-10.527
7.4 Milieubeheer	-1.355	-1.355	-1.355	-1.355
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-478	-478	-478	-478
7 Volksgezondheid en milieu	-26.301	-26.155	-25.813	-25.813
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimte en leefomgeving	-320	-320	-320	-320
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.600	-3.341	-2.946	-3.247
8.3 Wonen en bouwen	-1.305	-1.305	-1.305	-1.305
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	-6.225	-4.966	-4.571	-4.872
Totaal baten	-372.944	-363.010	-368.899	-374.737

Bedragen x 1.000 euro

Saldo van baten en lasten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.113	4.113	4.113	4.113
0.2 Burgerzaken	1.861	1.585	1.671	1.585
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	89	2.337	2.422	2.523
0.4 Overhead	38.322	38.853	36.487	36.025
0.5 Treasury	-1.769	-987	-686	96
0.61 OZB woningen	-10.817	-11.479	-12.170	-12.893
0.62 OZB niet-woningen	-16.478	-18.107	-19.053	-20.072
0.63 Parkeerbelasting	-1.654	-1.654	-1.954	-1.954
0.64 Belastingen overig	-61	-161	-161	-161
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-227.425	-221.005	-228.057	-234.955
0.8 Overige baten en lasten	4.021	8.601	20.894	29.853
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
0 Bestuur en ondersteuning	-209.722	-197.829	-196.419	-195.764
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.606	6.592	6.592	6.592
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.463	2.490	2.490	2.490
1 Veiligheid	9.069	9.082	9.082	9.082
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	12.393	13.095	13.874	14.274
2.2 Parkeren	3.022	2.704	2.486	2.470
2.3 Recreatieve havens	79	79	79	79
2.4 Economische havens en waterwegen	91	91	90	90
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	15.586	15.969	16.529	16.913
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	1.813	1.813	1.813	1.813
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	291	265	74	74
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	133	133	133	133
3.4 Economische promotie	597	560	560	560
3 Economie	2.834	2.771	2.581	2.580
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	561	561	561	561
4.2 Onderwijshuisvesting	5.167	5.440	5.597	5.754
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.544	3.544	3.544	3.544
4 Onderwijs	9.271	9.544	9.701	9.859
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	3.604	3.184	3.162	3.184
5.2 Sportaccommodaties	1.187	1.217	1.270	1.297
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.689	2.621	2.621	2.621
5.4 Musea	55	55	55	55
5.5 Cultureel erfgoed	56	56	56	56
5.6 Media	2.352	2.352	2.217	2.217
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.041	9.086	9.171	9.289
5 Sport, cultuur en recreatie	18.983	18.571	18.551	18.718
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.874	8.857	8.657	8.656
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.164	2.164	2.164	2.164
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3.234	3.234	3.234	3.234
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.929	1.929	1.929	1.929
6.3 Inkomensregelingen	13.373	13.123	13.139	13.153
6.4 WSW en beschut werk	11.854	11.517	11.191	10.731
6.5 Arbeidsparticipatie	5.266	5.351	5.438	5.523

Saldo van baten en lasten	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.917	5.917	5.917	5.917
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	8.815	8.815	8.815	8.815
6.712 Begeleiding (Wmo)	10.200	8.039	6.829	6.429
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.120	3.120	3.120	3.120
6.714 Overige maatwerkarrangementen	182	182	182	182
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.679	1.679	1.679	1.679
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	23.604	22.539	21.934	21.734
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	813	813	813	813
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	23.187	22.122	21.517	21.317
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	2.437	2.437	2.437	2.437
6.791 PGB Wmo	970	970	970	970
6.792 PGB Jeugd	285	285	285	285
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	11.100	11.050	11.400	11.100
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	5.873	5.896	5.896	5.896
6.821 Jeugdbescherming	4.056	4.056	4.056	4.056
6.822 Jeugdreclassering	453	453	453	453
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.745	1.745	1.745	1.745
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.574	1.574	1.574	1.574
6 Sociaal domein	152.704	147.868	145.374	143.912
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	3.720	3.720	3.720	3.720
7.2 Riolerig	-2.735	-2.746	-2.757	-2.767
7.3 Afval	-2.457	-2.459	-2.461	-2.543
7.4 Milieubeheer	2.897	2.896	2.900	2.808
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	114	114	113	99
7 Volksgezondheid en milieu	1.540	1.526	1.516	1.316
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.368	1.367	1.367	1.367
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	389	210	210	210
8.3 Wonen en bouwen	4.159	4.157	4.157	4.157
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	5.916	5.735	5.735	5.735
Totaal saldo van baten en lasten	6.180	13.238	12.649	12.351

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Stortingen reserves	11.568	9.188	6.988	6.988
Onttrekkingen reserves	-11.224	-6.824	-2.424	-2.424
Totaal reserves	344	2.364	4.564	4.564

Bedragen x 1.000 euro

Begrotingssaldo	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Begrotingssaldo	6.524	15.602	17.213	16.915

Bedragen x 1.000 euro

7.5 Openbaarheidsparaagraaf, informatiewetten

Overzicht van de relatie tussen geïdentificeerde i-wetten en bovenliggende publieke waarden (grijs weergegeven wetten, slechts beperkt relevant).

Dienstverlening en communicatie Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) Digitale Dienstenwet Single Digital Gateway (EU) Dienstenwet Wet digitale overheid (Wdo) Wet elektronische publicaties (Wep) eIDAS-verordening (EU) Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Tijdelijke besluit digitale toegankelijkheid Wet markt en overheid Algemene wet bestuursrecht Mededingingswet Aanbestedingswet Wet extern klachtrecht (Wek)	
Openbaarheid en transparantie Archiefwet 1995/Archiefwet 2021 Wet openbaarheid van bestuur (Wob)/ Wet open overheid Bekendmakingswet/Wet elektronische publicaties (Wep) Wet hergebruik overheidsinformatie(Who)/Implementatie Europese open data richtlijn Aanbestedingswet Data governance verordening Wet markt en overheid Algemene wet bestuursrecht ENSIA Single Digital Gateway (EU) Grondwet (GW)	Privacy en intellectueel eigendom Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Auteurswet (+Europese richtlijn en internationale wetgeving) Data governance verordening Informatieveiligheid, Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) Wet politiegegevens Grondwet (GW)
Toegankelijkheid en inclusie Tijdelijke besluit digitale toegankelijkheid/WDO VNG verdrag handicap Single Digital Gateway (EU) Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) Algemene wet bestuursrecht Grondwet (GW)	Informatiebeveiliging Wet digitale overheid (Wdo) Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) Eidas (EU)-verordening Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Data governance verordening ENSIA
Duurzame toegankelijkheid en informatiehuishouding op orde Archiefwet 1995/Archiefwet 2021 Wet openbaarheid van bestuur (Wob)/Wet open overheid Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) Wet digitale overheid (Wdo) Tijdelijke besluit digitale toegankelijkheid Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) Burgerlijk Wetboek (BW) Gemeentewet Wet gemeenschappelijke regelingen	

Bron: VNG realisatie, Analyse naar de samenhang tussen generieke informatiewetten, 14 juni 2022, pagina 30